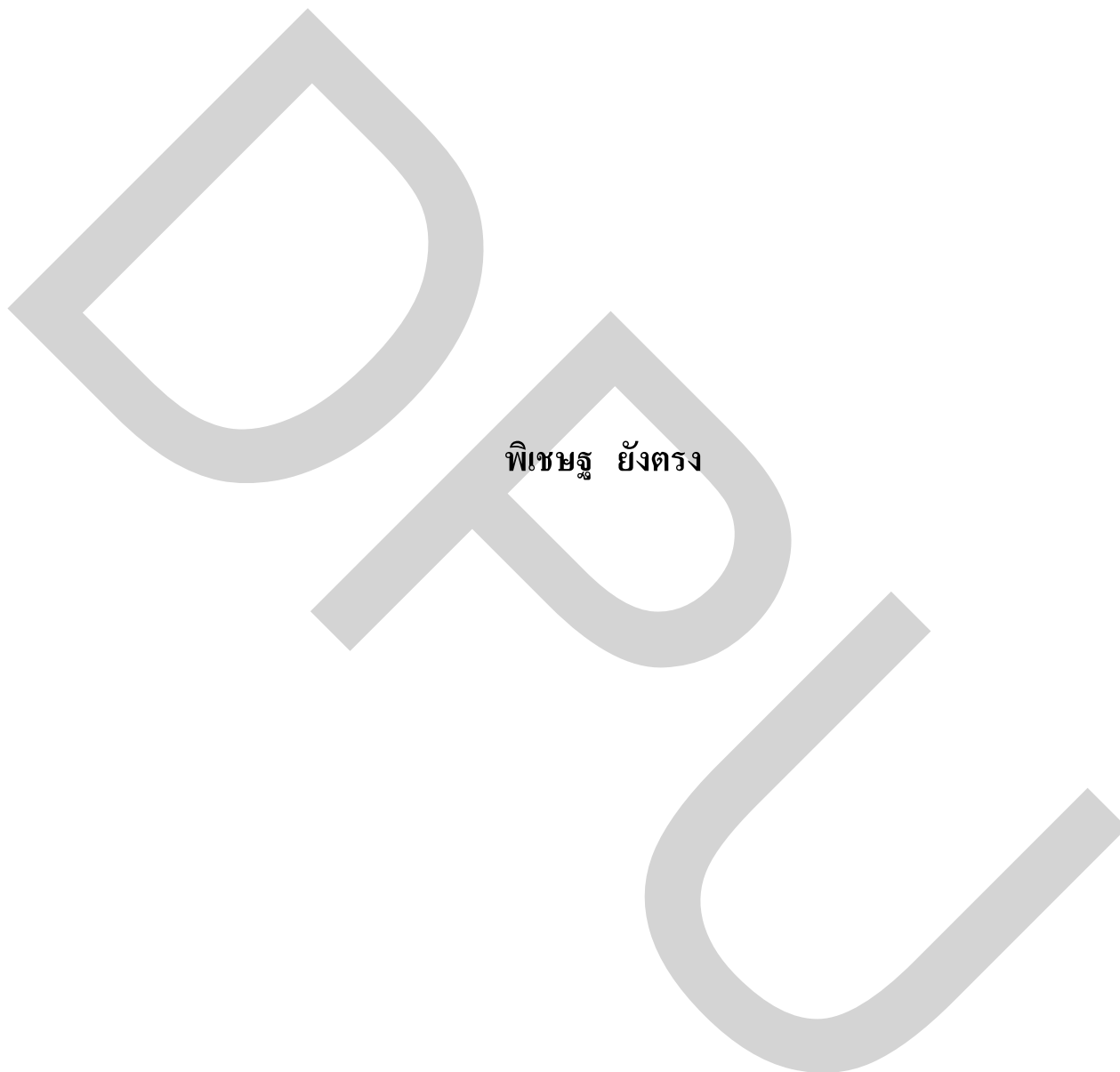

กลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบึงฉลวย

พ.ศ. 2560

**The Strategies for the Desirable Characteristics Development
of Learners in Basic Education Institutions in The 21st Century**

Pichet Yangtrong

**A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy in Education Management**

Department of Education Management

College of Education Sciences, Dhurakij Pundit University

2017

หัวข้อวิทยานิพนธ์	กลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21
ชื่อผู้เขียน	พิเชษฐ ยังตรง
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิณสุดา สิริธรงค์ศรี
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธะวา กามดิษฐ์
สาขาวิชา	การจัดการการศึกษา
ปีการศึกษา	2559

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 และ 2) เพื่อเสนอกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Method Research) ระหว่างวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามและการสนทนากลุ่มจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผลการวิจัยพบว่า

สภาพและปัญหาการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 สถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ มาตรการ แนวทาง เน้นด้านความรู้และด้านคุณธรรมมากกว่าด้านความคิดและด้านทักษะ มีสื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้เรียน ขาดระบบการนิเทศการจัดกระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลเน้นด้านความรู้มากกว่าด้านความคิด ด้านทักษะและด้านคุณธรรม ครูส่วนหนึ่งขาดทักษะการจัดการเรียนรู้แนวใหม่ในศตวรรษที่ 21 ในส่วนของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน พบว่า ด้านความรู้ ผู้เรียนส่วนหนึ่งขาดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ไม่รักการอ่าน การเขียนและการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้านความคิด พบว่า ขาดทักษะในการคิด โดยเฉพาะการคิดวิเคราะห์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ด้านทักษะ พบว่า ทักษะในการแก้ปัญหาและทักษะชีวิตและด้านคุณธรรมส่วนใหญ่ขาดระเบียบวินัยและขาดความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

กลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในศตวรรษที่ 21 พบว่า มีกลยุทธ์หลัก 5 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาหลักสูตร กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนา
ผู้เรียนให้เป็นผู้รักการเรียนรู้ กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาศักยภาพครู กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาและส่งเสริม
เทคโนโลยีสารสนเทศและกลยุทธ์ที่ 5 ส่งเสริมความร่วมมือของภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและ
ภาคเอกชน

Thesis Title	The Strategies for The Desirable Characteristics Development of Learners in Basic Education Institutions in The 21st Century.
Author	Pichet Yangtrong
Thesis Advisor	Asst. Prof. Dr. Pinsuda Siridhrungsri
Co- Thesis Advisor	Asst. Prof. Dr. Sintawa Kamdit
Department	Education Management
Academic	2016

ABSTRACT

The study aimed to 1) investigate the current state and problem of the desirable characteristics of learners in basic education institutions in the 21st Century. 2) propose strategies to develop the desirable characteristics of learners in basic education institutions in the 21st Century. There are Mixed method research , which study of qualitative research and quantitative Research. Population Sampling in this research are academic administrators of education institution, teachers and instructor in basic education institutions. This research used interviews, Survey by questionnaires and the focus group discussion as the research tools.

The results of the study, 1) The current state and problem of the desirable characteristics of learners in basic education institutions in the 21st Century. Education institutions have their vision, mission, goals and guideline. Focused on knowledge and virtues more than thinking and skills. Lack of technology resources and barriers to technology integration in classroom. Measurement and evaluation focuses on knowledge rather than thinking, some teachers lacking the skills of 21st century learning. The desirable characteristics of learners, some learners lack of enthusiasm for learning, reading, writing, and seeking self-knowledge. For part of thinking, lack of thinking skills especially skills of analytical thinking and critical thinking. And part of skills, lack of problem solving skills, lack of life and moral skills. Most of them lack of discipline and lack of self and social responsibility. 2) The strategies for develop the desirable characteristics of learners in basic education institutions in the 21st Century. There are 5 main strategies, 1) Curriculum Development 2) Learners Development

3) The Professional Development of Teachers 4) Develop and Encourage Information Technology 5) Promote collaboration between public and private sector partners

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิณสุดาสิริธรรังศรี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธะวา ความดิษฐ์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทางทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จมีความถูกต้อง สมบูรณ์สามารถใช้เป็นเอกสารอ้างอิงได้

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ ดร.สรรเสริญ สุวรรณ และดร.รังสรรค์ มณีเล็ก ผู้ให้ความอนุเคราะห์ เป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว อาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาสำหรับการศึกษาตลอดหลักสูตร

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.พิชิต ฤทธิจรรยา รองศาสตราจารย์ ดร.บุญชม ศรีสะอาด ดร.สรรเสริญ สุวรรณ ดร.เชิดศักดิ์ สุขโสภณ และดร.ลาวัลย์ ตรีเนตร ผู้ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบเครื่องมือสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนทั้ง 20 ท่าน ที่ให้ความกรุณา ในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เพื่อนำผลมาสังเคราะห์จัดทำเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 11 ท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์มาร่วมประชุมสนทนา กลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อพิจารณากลยุทธ์ที่ผู้วิจัยร่างขึ้นจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบพระคุณ ดร.วาสนา วิสฤตภา ผู้ให้ความอนุเคราะห์อำนวยความสะดวก ด้าน การศึกษาตลอดหลักสูตรกับผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบิดา มารดา พี่น้องญาติสนิทมิตรสหายและเพื่อน ๆ ทุกท่านที่ศึกษาในหลักสูตรเดียวกัน ผู้เป็นกัลยาณมิตรที่ดี เป็นกำลังใจที่ค้ำจุนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๖
กิตติกรรมประกาศ.....	๗
สารบัญตาราง.....	๗
สารบัญภาพ.....	๗
บทที่.....	
1. บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 คำถามการวิจัย.....	8
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
1.5 ขอบเขตการวิจัย.....	9
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
2. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์.....	14
2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์.....	27
2.3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21.....	32
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	41
2.5 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	49
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	51
3.1 การศึกษาสภาพ ปัญหาและข้อเสนอแนะ การพัฒนาคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศตวรรษที่ 21.....	53
3.2 การสร้างกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศตวรรษที่ 21.....	54

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	57
3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	57
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
3.6 การกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21.....	58
4. ผลการศึกษา.....	61
4.1 ผลการวิเคราะห์สภาพ ปัญหาและข้อเสนอแนะ การพัฒนาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศตวรรษที่ 21.....	61
4.2 การกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศตวรรษที่ 21.....	113
4.3 กลยุทธ์การพัฒนาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศตวรรษที่ 21.....	161
5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	172
5.1 สรุปผลการศึกษา.....	172
5.2 อภิปรายผลการศึกษา.....	175
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	181
บรรณานุกรม.....	183
ภาคผนวก.....	190
ก. แบบสอบถาม.....	192
ข. แบบสัมภาษณ์.....	209
ค. หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเป็นผู้เชี่ยวชาญ.....	217
ง. หนังสือขอแจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูล.....	223
จ. ผลการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	225
ฉ. ราชานามผู้ทรงคุณวุฒิ การประชุมสนทนากลุ่ม.....	233
ประวัติผู้เขียน.....	235

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 องค์ประกอบของเป้าประสงค์ที่ดี.....	16
3.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยภาคสนาม.....	56
4.1 จำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษาและข้อมูลทั่วไป ของผู้อำนวยการสถานศึกษาและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา.....	61
4.2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับการปฏิบัติ ในกระบวนการกลยุทธ์ในรายด้านและในภาพรวม.....	64
4.3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับการปฏิบัติ ในกระบวนการกลยุทธ์ด้านการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา.....	65
4.4 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับการปฏิบัติ ในกระบวนการกลยุทธ์ด้านการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา.....	65
4.5 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับการปฏิบัติ ในกระบวนการกลยุทธ์ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติในสถานศึกษา.....	67
4.6 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับการปฏิบัติ ในกระบวนการกลยุทธ์ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ของสถานศึกษา....	68
4.7 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับการปฏิบัติ ในองค์ประกอบของกลยุทธ์ในรายด้านและในภาพรวม.....	69
4.8 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับการปฏิบัติ ในองค์ประกอบของกลยุทธ์ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์.....	70
4.9 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับการปฏิบัติ ในองค์ประกอบของกลยุทธ์ด้านการกำหนดพันธกิจ.....	71
4.10 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับการปฏิบัติ ในองค์ประกอบของกลยุทธ์ด้านการกำหนดเป้าหมาย.....	72
4.11 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับการปฏิบัติ ในองค์ประกอบของกลยุทธ์ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์.....	73
4.12 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับการปฏิบัติ ในองค์ประกอบของกลยุทธ์ด้านการกำหนดมาตรการ.....	74

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.13 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับการปฏิบัติ ในองค์ประกอบของกลยุทธ์ด้านการกำหนดแนวทาง.....	75
4.14 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับการปฏิบัติ ในกระบวนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในรายด้านและในภาพรวม.....	76
4.15 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับการปฏิบัติ ในกระบวนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ด้านการพัฒนาความรู้ความสามารถของครูผู้สอน.....	78
4.16 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับการปฏิบัติ ในกระบวนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ด้านการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียน.....	79
4.17 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับการปฏิบัติ ในกระบวนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนด้านการจัด หลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	80
4.18 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับการปฏิบัติ ในกระบวนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....	81
4.19 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับการปฏิบัติ ในกระบวนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ด้านการจัดสื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้.....	83
4.20 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับการปฏิบัติ ในกระบวนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ด้านการวัดและประเมินผล.....	86
4.21 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับการปฏิบัติ ในกระบวนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 ในรายด้านและในภาพรวม.....	87

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.22 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับการปฏิบัติ ในกระบวนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 ด้านความรู้.....	88
4.23 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับการปฏิบัติ ในกระบวนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 ด้านความคิด.....	89
4.24 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับการปฏิบัติ ในกระบวนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 ด้านทักษะ.....	90
4.25 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับการปฏิบัติ ในกระบวนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 ด้านคุณธรรม.....	92
4.26 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT Analysis).....	114
4.27 การวิเคราะห์ TOWS Matrix.....	121
4.28 ความสัมพันธ์ระหว่างกลยุทธ์หลัก วัตถุประสงค์และกลยุทธ์รอง.....	127
4.29 ความสัมพันธ์ระหว่างกลยุทธ์ มาตรการ แนวทางและตัวชี้วัด.....	136
4.30 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการประชุมสนทนากลุ่ม.....	147
4.31 ความสัมพันธ์ระหว่างกลยุทธ์หลัก วัตถุประสงค์และกลยุทธ์รอง.....	163
4.32 กลยุทธ์หลักที่ 1.....	165
4.33 กลยุทธ์หลักที่ 2.....	167
4.34 กลยุทธ์หลักที่ 3.....	168
4.35 กลยุทธ์หลักที่ 4.....	169
4.36 กลยุทธ์หลักที่ 5.....	170
4.37 ความสัมพันธ์ระหว่างกลยุทธ์รอง มาตรการและแนวทาง.....	171

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 กิจกรรมขั้นพื้นฐานของกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษา.....	16
2.2 ปัจจัยในการกำหนดกลยุทธ์.....	21
2.3 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	50
3.1 ลำดับขั้นตอนการวิจัย.....	52
4.1 กลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศตวรรษที่ 21 ฉบับร่าง เพื่อเสนอผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา.....	61
4.2 กลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศตวรรษที่ 21 ฉบับปรับปรุง.....	160

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

มนุษย์ เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่ามากที่สุด เพราะเป็นผู้สร้างสรรค์วัฒนธรรมและอารยธรรมที่แสดงให้เห็นถึงความเจริญรุ่งเรืองในด้านต่าง ๆ ทั้งทางการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจและสังคมวัฒนธรรม ดังนั้น ทุกประเทศจึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพของประชาชนทุกคนในชาติอย่างเต็มศักยภาพ เพื่อให้ก้าวทันโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา อันเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาการและเทคโนโลยี ในปัจจุบันและเป็นที่ยอมรับกันในระดับสากลว่าการพัฒนามนุษย์ให้มีคุณภาพได้ดีที่สุด คือ การให้การศึกษา เพราะการศึกษามีหน้าที่สร้างคนและสร้างความแข็งแกร่งให้กับสังคม การศึกษาเป็นปัจจัยที่ทำให้สังคมเจริญหรือเสื่อมหรือเกิดวิกฤติทางสังคม การศึกษาจึงมีความสำคัญมากเป็นเสาหลักในการพัฒนาประเทศ (เกษม วัฒนชัย, 2545, น.12) เพราะเป้าหมายหลักของการศึกษา คือ การพัฒนาทรัพยากรบุคคลทุกระดับให้เป็นบุคคลที่มีศักยภาพในการพัฒนาตนเองอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ดังนั้น คุณลักษณะที่พึงประสงค์จึงเป็นสิ่งสำคัญที่นักการศึกษาต้องตั้งไว้เป็นประเด็นที่ชัดเจนแต่เบื่องต้น ทั้งนี้เพื่อกำหนดเป้าหมาย และทิศทางของการจัดการศึกษาให้ดำเนินไปในทิศทางที่ถูกต้องและตอบสนองต่อการพัฒนาสังคมให้ก้าวทันและก้าวนำโลกยุคเศรษฐกิจฐานความรู้ (ไพฑูริย์ สินลารัตน์, 2549, น.1) เมื่อโลกย่างก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 กระแสโลกาภิวัตน์และเทคโนโลยีต่าง ๆ ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงอย่างมหาศาลทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและการเมืองการปกครองส่งผลให้องค์การต่าง ๆ ทุกองค์กรต้องปฏิรูปตนเองให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงนั้น กล่าวคือ องค์กรยุคนี้ต้องปรับตัวให้เข้ากับความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม (Michael, 2005, pp. 9-10) จึงถือได้ว่าโลกในศตวรรษที่ 21 เป็นช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมีความแตกต่างจากศตวรรษที่ 19 และ 20 อย่างสิ้นเชิง ลักษณะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมในอดีตได้ถูกแทนที่ด้วยเศรษฐกิจและบริการขับเคลื่อนด้วยข้อมูล ความรู้และนวัตกรรม โดยประจักษ์ชัดว่าไม่ว่าจะหันไปทางใดก็จะพบการนำเทคโนโลยีไปใช้ในการผลิตแทนแรงงานแบบเดิม จากสถานการณ์นี้สะท้อนให้เห็นว่าคนที่ประสบความสำเร็จได้จะต้องมีทักษะ

ในการเผชิญกับโลกที่ซับซ้อน แต่ในปัจจุบันระบบการศึกษาของไทยยังไม่ได้ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติดังกล่าว จึงเกิดคำถามขึ้นว่าแล้วการศึกษาแบบใดสามารถสร้างผู้เรียนซึ่งเป็นเยาวชนของชาติเป็นผู้เรียนพันธุ์ใหม่ที่มีความพร้อมสำหรับการดำเนิน ชีวิตในอนาคตที่มีคุณภาพ (ตะวัน เทวอักษร, 2555, น. 4) สอดคล้องกับผลงานวิจัยของพิณสุดา สิริธรรังศรี (2552, น. 115-135) ที่ศึกษาเรื่องภาพการศึกษาไทยในอนาคต 10 – 20 ปี ผลการศึกษาพบว่า แนวโน้มของบริบทโลกส่งผลกระทบต่อการศึกษาไทยในอนาคต 10 - 20 ปี ดังนี้ 1) ด้านสังคม สังคมโลกอนาคตที่ส่งผลกระทบต่อคนไทยเป็นสังคมแข่งขัน โดยใช้ความรู้เป็นฐานของการพัฒนาและการแข่งขัน 2) ด้านเศรษฐกิจ ในอนาคตจะเป็นเศรษฐกิจที่มีการแข่งขันกันอย่างรุนแรง และ 3) ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ในอนาคตเทคโนโลยีจะเป็นเครื่องมือในการเข้าถึงความรู้ ซึ่งล้วนมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตและการเรียนรู้ของมนุษย์มากขึ้น ในส่วนของการศึกษาไทยในอนาคต พบว่าการศึกษาในอนาคตควรเป็นการศึกษาเพื่อ 1) พัฒนาคคน 2) พัฒนาสังคม 3) เป็นพลังขับเคลื่อนและ 4) เป็นภูมิคุ้มกันให้คนไทยมีความรู้ มีความสามารถ มีทักษะการดำรงชีวิตอยู่ในโลกของการแข่งขันได้อย่างรู้เท่าทันขณะที่สมหวัง พิธิยานุวัฒน์และคณะ (2541, น. 9-10) มีความเห็นว่าคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเยาวชนในอนาคตควรเป็นคนที่มีการพัฒนาการสมวัย มีสุขภาพดี มีสมรรถภาพทางกายสมบูรณ์ มีสุขนิสัยที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อคนอื่น มีทักษะการดำเนินชีวิต และสามารถใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีในการสื่อสารได้อย่างคล่องแคล่ว และมีจิตสำนึกในการปรับตัวได้อย่างผสมผสาน ตามนัยที่กล่าวมา พบว่า สิ่งที่สังคมต้องการให้เกิดกับผู้เรียนมากขึ้นคือความเป็นคนดี มีคุณภาพ 5 ด้าน (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2552, น. 159-160) คือ ด้านร่างกาย ต้องมีร่างกายแข็งแรงและมีสติปัญญาสมบูรณ์ ด้านจิตใจ ต้องเข้าใจตนเองเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น และพร้อมเข้าใจสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของสภาพสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ รอบตัวได้เป็นอย่างดี ด้านความรู้ ต้องมีความรู้ในแก่นของสาระวิชา มีความรู้รอบตัวเชิงสหวิทยาการและสามารถคาดเดาเหตุการณ์ในอนาคตได้ ด้านทักษะความสามารถ ต้องมีความสามารถด้านการคิด ทักษะการสื่อสาร ทักษะภาษาต่างประเทศ ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะทางสังคม ทักษะอาชีพและทักษะการจัดการที่ดี และด้านลักษณะชีวิต ต้องขยัน อดทน ทุ่มเทให้กับการทำงาน มีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์ มีจิตสำนึกประชาธิปไตย เห็นคุณค่าของความเป็นไทย มีจิตสำนึกที่ดีต่อผู้อื่นและประหยัดและออม ดังนั้นคุณลักษณะที่ควรเกิดขึ้นในตัวผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ควรประกอบด้วย ความตระหนักเกี่ยวกับโลก ความเข้าใจและปฏิบัติเป็นด้านการเงิน ธุรกิจและเศรษฐกิจ ความเข้าใจและปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดี ความเข้าใจและสามารถในการดำรงชีวิตให้เป็นผู้มีสุขภาพดี และความเข้าใจและปฏิบัติเป็นในด้านสิ่งแวดล้อม ต้องมีกลุ่มทักษะต่าง ๆ 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มแรก ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ประกอบด้วย การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การสื่อสารการทำงาน

ร่วมกันและการสร้างสรรค์ กลุ่มที่สอง ทักษะด้านข้อมูลสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี ประกอบด้วย ความเข้าใจและใช้เป็นในด้านข้อมูลข่าวสาร ความเข้าใจและใช้ในด้านสื่อ และความเข้าใจและปฏิบัติเป็นในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านที่สาม ทักษะด้านอาชีพและเทคโนโลยี ประกอบด้วย ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว การริเริ่มและกำกับดูแลตัวเอง สังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม การมีผลงานและความรับผิดชอบ และภาวะผู้นำ กับหน้าที่รับผิดชอบ (แสงทอง ชาติเสถียร, 2558, น. 6-7; วิจารย์ พานิช, 2555, น. 16-21; ทิศนา ขัมมณี, 2555 น. 49; Bellanca and Brandt, 2010, pp. 87-89; United States Agency for International Development, 2012, p. 36)

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาในยุคปัจจุบันจะจัดแบบตั้งรับไม่ได้อีกต่อไป ต้องมีการบริหารจัดการแบบเชิงรุกในทุกมิติ ดังที่จารุวัจน์ สองเมือง (2559, น. 1-2) มีความเชื่อว่าโลกในศตวรรษที่ 21 เป็นโจทย์สำคัญของผู้บริหารการศึกษาที่จะต้องมองเห็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจนและการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจำเป็นต้องมีการวางแผนการบริหารจัดการที่ดี ทั้งนี้ต้องระลึกอยู่เสมอว่าเป้าหมายการศึกษาในอดีตเน้นความรู้ของผู้เรียน ต้องเปลี่ยนมาเป็นเน้นสมรรถนะของผู้เรียนที่ต้องสอดคล้องกับความเป็นจริงในปัจจุบันในประเด็นต่าง ๆ กล่าวคือ ต้องจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตของคนที่เปลี่ยนไป อินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันและใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้มากขึ้น ขณะเดียวกันพฤติกรรมของคนจะเปลี่ยนคนต้องการการยอมรับความสำเร็จเร็วขึ้นและมากขึ้น การยึดมั่นในองค์การจะน้อยลง จึงเป็นความท้าทายของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ดังที่วิจารย์ พานิช (2555, น. 6) กล่าวว่า ปัจจุบันการศึกษาของไทย จะต้องปรับเปลี่ยนความเชื่อเรื่องการถ่ายทอดความรู้ไปสู่ผู้เรียน จากที่เคยป้อนความรู้ให้ผู้เรียนเพียงอย่างเดียว ซึ่งทำมาเป็นเวลานานในศตวรรษที่ 20 ไปสู่การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักที่จะคิดใฝ่หาวิธีการที่จะหาคำตอบด้วยตนเอง ที่ผ่านมการศึกษาไทยยังไม่ประสบความสำเร็จซึ่งไม่ใช่เรื่องที่ดี แต่ไม่เหมาะสมกับกาลเวลา กล่าวคือ การจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ไม่เน้นความรู้ (knowledge) แต่เน้นทักษะ (Skills) การจัดการเรียนการสอนต้องให้เด็กรู้จักทำทลายความสามารถ เน้นกิจกรรมการเรียนรู้ให้เด็กเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียกว่า เป็นการเรียนแบบการปฏิบัติ (action) คือ วิ่งออกไปหาความรู้ด้วยตนเอง ผลคือเด็กไม่เบื่อหน่ายและอยากที่จะเรียนรู้อย่างต่อเนื่องถ้าทำได้ดังนี้จะทำให้เราเตรียมพร้อมผู้เรียนสำหรับการเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้ คุณลักษณะของเด็กไทยในศตวรรษที่ 21 ต้องมีคุณลักษณะ 3 ประการ คือ มีทักษะที่หลากหลาย สามารถรับผิดชอบตนเองได้และรู้จักวิธีการแก้ปัญหาอย่างฉลาด มองโลกใบนี้เป็นโลกใบเล็กไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะประเทศไทย เพื่อโอกาสใหม่ ๆ ที่มีอยู่มากมาย และเด็กไทยต้องมีทักษะทางภาษาเพื่อการติดต่อสื่อสารที่เข้าใจ

(ฟาฏินา วงศ์เลขา, 2552, น.1) เมื่อพิจารณาในเชิงคุณภาพของผู้เรียนด้านคุณธรรมจริยธรรมจะพบว่า เด็กและเยาวชนไทยจำนวนหนึ่งในปัจจุบันยังมีปัญหาถึงขั้นวิกฤติ ดังที่สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558, น. 1-2) ได้กล่าวว่า ปัจจุบันเด็กและเยาวชนไทยยังมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาสังคมหลายประการดังที่ปรากฏตามสื่อและสภาพเหตุการณ์จริงที่เราพบเห็นอยู่ในสังคม ปัญหาที่น่าเป็นห่วงมาก คือ การไม่ชอบเรียนหนังสือ หนีเรียน หมกมุ่นอยู่กับสื่อที่ไม่เหมาะสมและการทะเลาะวิวาท ทั้งนี้ปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงคือสถาบันครอบครัว และสถาบันการศึกษา ครอบครัวเป็นปัจจัยเบื้องต้นที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและบุคลิกภาพของเด็กและเยาวชน พฤติกรรมที่เป็นปัญหามาจากการเลี้ยงดูด้วยวิธีการที่ไม่เหมาะสม เป็นสาเหตุให้เด็กแสดงออกในทางที่ไม่ถูกไม่ควร เรียนรู้การใช้ความรู้แรงจากสมาชิกในครอบครัว ขาดการอบรมบ่มนิสัย ไม่มีจุดหมายปลายทางของชีวิต เมื่อเด็กและเยาวชนเหล่านี้เข้าไปใช้ชีวิตในโรงเรียน ซึ่งเปรียบเสมือนบ้านหลังที่สองที่ต้องให้การอบรมบ่มนิสัยและให้การศึกษาในทางที่ถูกที่ควรเป็นบ่อเกิดของคุณงามความดี แต่ผลที่ปรากฏคือ โรงเรียนยังไม่สามารถและมีความพร้อมที่จะทำหน้าที่ให้เด็กมีความพร้อมดังกล่าวได้ รวมทั้งระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนยังไม่ทั่วถึง และเท่าทันการเปลี่ยนแปลงของความเจริญของโลกสมัยใหม่จากการเปลี่ยนแปลงที่หลากหลายด้านทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม การศึกษาและเทคโนโลยีสมัยใหม่ ล้วนแต่ส่งผลกระทบต่อเด็กทั้งในทางที่เป็นคุณและเป็นโทษ จึงจำเป็นต้องทำที่พอ แม่ผู้ปกครอง ครูและผู้บริหารการศึกษาที่อยู่ใกล้ชิดกับผู้เรียนและมีหน้าที่โดยตรง ต้องทำหน้าที่อบรม สั่งสอนและให้ความเอาใจดูแลเด็กมากขึ้นและจริงจังอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนต้องทำความเข้าใจกับการเปลี่ยนแปลงและปรับตัวเองกับสิ่งที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงได้ เพื่อสามารถนำพาเด็ก ๆ เหล่านั้นให้เดินไปในทิศทางที่ถูกต้องต่อไป

การศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนา และยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชาติให้ดีขึ้น ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่เป็นตัววัดความสำเร็จของการจัดการศึกษา คือ ผู้บริหารการศึกษา เพราะผู้บริหารเป็นผู้นำในการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนมีลักษณะที่พึงประสงค์นั้น ๆ ที่สอดคล้องสัมพันธ์กันในหลาย ๆ ด้านทั้งคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ภาวะผู้นำ ความรู้ทางวิชาการและความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา (วิมลมาศ เรืองพานิช, 2557, น. 1) ในการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียนให้เป็นผู้มีความรู้ ความคิด ทักษะและคุณธรรมเพื่อก้าวให้ทันการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบันในศตวรรษที่ 21 ดังที่กล่าวมานั้นมีหลากหลายวิธี วิธีการหนึ่งที่สถานศึกษานิยมใช้เพื่อพัฒนาองค์การให้เจริญก้าวหน้าและประสบความสำเร็จสูง คือ การใช้กลยุทธ์ เพราะกลยุทธ์เป็นแนวทาง หรือวิธีการทำงานที่ดีที่สุดเพื่อให้องค์การบรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังที่ Vick & Heiberger (2008, pp. 26-23)

ได้กล่าวไว้ว่า กลยุทธ์สามารถนำมาปรับปรุงวัฒนธรรมองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ จะเป็นส่วนดึงดูดให้นักศึกษาร่วมปฏิบัติงาน และกลยุทธ์ที่ดีจะช่วยให้บุคลากรในองค์กรเข้าใจ ถึงปัจจัยหลักขององค์กร และร่วมกันปฏิบัติงานแนวใหม่เพื่อพัฒนาองค์กรให้เจริญก้าวหน้า ผู้บริหารที่ดีต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน ที่ดีของผู้บริหาร

จากประเด็นความสำคัญดังกล่าวข้างต้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2557, น. 22) ได้ให้ทรรศนะว่า การที่เยาวชนไทยจะพัฒนาได้ การศึกษาคือหัวใจสำคัญที่จะเป็นกลไกหลักในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว และให้สามารถยืนหยัด อยู่ในประชาคมโลกได้อย่างสง่างาม การปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการศึกษา ในสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพ มั่นคงและยั่งยืนจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการสร้างคนในอนาคตที่มี คุณภาพ ให้มีความรู้ ความสามารถ มีงานอาชีพที่มั่นคง กรอบด้วยสมรรถนะที่สามารถแข่งขัน ได้จริงในประชาคมโลก การเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ส่งผลกระทบทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการเมืองของทุกประเทศ โดยเฉพาะความก้าวหน้า ทางเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารอย่างไร้พรมแดนทำให้โลกทั้งโลกเชื่อมโยง และสื่อสาร ถึงกันได้อย่างรวดเร็ว ทำให้ทุกประเทศในประชาคมโลกให้ความสำคัญ และเร่งรัดพัฒนาประเทศ เพื่อให้ก้าวทันสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลง จึงต้องมีการเตรียมความพร้อมหลายด้าน โดยเฉพาะ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นผู้มีคุณภาพ และเต็มศักยภาพทั้งด้านความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เหมาะสมตรงตามความต้องการการใช้กำลังคนของประเทศ และสามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้

ประเด็นท้าทายความสามารถในการบริหารจัดการศึกษาดังกล่าว เป็นโจทย์ที่สำคัญของ วงการศึกษาไทย โดยเฉพาะการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งพัฒนาเยาวชนของชาติใน ระดับเบื้องต้น อันเป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิตให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิตที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการบริหารงานให้สามารถผลิตผู้เรียนให้ ได้ตามที่สังคมต้องการ ทั้งนี้ ความเข้มแข็งในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนดังกล่าว พิจารณาได้จาก กลยุทธ์การบริหารงานที่สำคัญ คือ ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ เพื่อใช้แนวคิดเชิงกลยุทธ์ เพื่อใช้แนวคิดเชิงบูรณาการ ใช้ความเป็นผู้นำของตนให้ได้รับการยอมรับทั้งในแง่บทบาทผู้กำหนด กลยุทธ์ และผู้ทำให้กลยุทธ์ลงสู่การปฏิบัติ ผู้นำเชิงกลยุทธ์จึงต้องเลือกใช้กลยุทธ์ที่เหมาะสม กับสถานศึกษา (เสนห์ พงศ์ศรีวัฒน์, 2554, น. 2) ดังนั้นในการพัฒนาสถานศึกษาบนพื้นฐาน การเปลี่ยนแปลงของวิถีโลกในปัจจุบันเพื่อความเจริญงอกงามของผู้เรียน ผู้บริหารต้องการ

วางวิสัยทัศน์ กำหนดพันธกิจ นโยบาย และแผนพัฒนาสถานศึกษาทุกด้านอย่างมีกลยุทธ์ อันจะนำไปสู่ความเจริญงอกงามของผู้เรียนและเกิดความก้าวหน้าของประเทศชาติต่อไป

ผลจากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ผู้วิจัยพบว่า การที่จะพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ต้องจัดกระบวนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในหลาย ๆ ด้านให้มีความเหมาะสมรอบด้านทั้งด้านบุคลากรสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ ดังที่บุญชม ศรีสะอาดและคณะ (2544, น. 118-119) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องปัญหา และแนวทางในการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการศึกษา พบว่า กระบวนการที่นำไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนาผู้เรียนประกอบด้วย 1) ด้านผู้บริหาร ต้องมีความรู้ความสามารถในการบริหารการศึกษาทุกด้าน และมีกระบวนการนิเทศภายในที่เป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ 2) ด้านครูผู้สอน ต้องมีความรู้ความสามารถในเนื้อหาที่สอนเป็นอย่างดี มีความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น ตั้งใจสอน และมีเทคนิคการสอนที่ทันสมัย จัดทำแผนการสอน และนำไปสอนให้ตรงแผนที่วางไว้ 3) ด้านผู้เรียน ต้องตั้งใจเรียน มีระเบียบวินัยในการเรียน และมีเป้าหมายของชีวิตที่ชัดเจน 4) ด้านหลักสูตร และการเรียนการสอน หลักสูตรต้องตรงกับความต้องการ และความสนใจของผู้เรียน นักเรียนได้เรียนรู้ที่ตรงกับชีวิตจริง โดยเน้นการคิด นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติมากกว่าเรียนทฤษฎี มีการวัดผล และประเมินผลหลากหลายวิธีที่ตรงกับสภาพจริง 5) ด้านสื่อ อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษา ต้องทันสมัยและเพียงพอกับความต้องการใช้งานของผู้เรียน มีห้องปฏิบัติการที่มีประสิทธิภาพ มีห้องสมุดที่เอื้อต่อการค้นคว้าด้วยตนเอง มีหนังสือและคอมพิวเตอร์เพื่อการสืบค้นที่เพียงพอ และได้มาตรฐาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของปรัชญาเวสารัชช์ (2545, น. 4) ที่กล่าวถึง องค์ประกอบของกระบวนการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพไว้ว่า ควรประกอบด้วย 1) หลักสูตร ต้องจัดให้เหมาะสมกับโรงเรียนและท้องถิ่นอย่างสร้างสรรค์ 2) ผู้บริหาร เป็นบุคคลสำคัญที่จะต้องบริหารงานอย่างตั้งใจ 3) ครูผู้สอน ต้องถ่ายทอดมวลประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนให้ทันกับเหตุการณ์ วิทยาการที่เปลี่ยนแปลงอย่างสร้างสรรค์ 4) รูปแบบ และวิธีการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอนต้องเน้นการระดมความคิด และการปฏิบัติจริง 5) สื่อและอุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ห้องปฏิบัติการและเครื่องคอมพิวเตอร์มีความสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน 6) ผู้เรียน ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2554, น. 69-70) ที่มีความเห็นว่ากระบวนการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพควรประกอบไปด้วย 1) หลักสูตร ต้องทันสมัยเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่นและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาของชาติ 2) ครูผู้สอน ต้องตื่นตัวในการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ

นำมาพัฒนาผู้เรียนอย่างเหมาะสม 3) รูปแบบการเรียนการสอน ต้องเน้นความสำคัญที่ตัวผู้เรียน เน้นกระบวนการคิด และการสัมผัสกับสถานการณ์รอบตัว 4) สื่อ อุปกรณ์ประกอบการเรียนรู้ ต้องมีคุณภาพดี และเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน 5) ผู้เรียน ต้องปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้และพฤติกรรมการเรียนรู้

ในส่วนของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยพบว่า พลเมืองที่มีคุณภาพในโลกยุคศตวรรษที่ 21 ตามแนวคิดของ นักวิชาการ ดังที่ Trilling and Faded (2009, p. 176) มีความเห็นว่าควรมี 7 ประการ ดังต่อไปนี้คือ 1) ความคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา 2) การสื่อสารสารสนเทศและการเรียนรู้เรื่องสื่อ 3) ความร่วมมือในการทำงานเป็นทีมและความเป็นผู้นำสังคม 4) ความคิดสร้างสรรค์และ มีนวัตกรรม 5) การเรียนรู้การใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ 6) อาชีพและการเรียนรู้ด้วยตนเองและ 7) ความเข้าใจข้ามวัฒนธรรม สอดคล้องกับงานการวิจัยของ อภิสิทธิ์พร สถิตภาทีกุลและคณะ (2555, น. 122-123) ที่พบว่า คุณลักษณะและทักษะของคนไทยที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ควรประกอบด้วย 1) ด้านการคิด ได้แก่ การคิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและคิดอย่างมีวิจารณญาณ 2) ด้านการสื่อสาร ควรมีทักษะการสื่อสารอย่างน้อย 2 ภาษาขึ้นไป 3) ด้านการอยู่ร่วมกันในสังคม พหุปัญญา 4) ด้านการทำงานเป็นทีม 5) ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 6) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 7) ด้านการเรียนรู้ด้วยตนเองและ 8) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ต่อสังคมและที่สำคัญ คือ สอดคล้องกับผลการวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2557, น. 27) ที่ทำการศึกษาเรื่อง การกำหนดแนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับการเตรียมความพร้อมผู้ ศตวรรษที่ 21 ผลการศึกษาพบว่า เป้าประสงค์ของการศึกษาไทย (Goal of Education) ในศตวรรษ ที่ 21 ที่พึงประสงค์ คือ การศึกษาที่บ่มเพาะคนไทยให้เป็นคนที่มีศักยภาพ กล่อมเกล้าให้เป็นคนที่มี คุณธรรม จริยธรรม มีความสุขและช่วยนำประเทศไทยไปสู่ระดับการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมกับสังคมที่อยู่ดีมีสุข (Well – Being Nation) ซึ่งสอดคล้องกับหลักการพัฒนาคุณภาพคนไทย ยุคใหม่ตามข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ที่ว่าคนไทยยุคใหม่ ต้องใฝ่รู้ใฝ่เรียนคิดเป็นทำเป็น เรียนรู้ตลอดชีวิตมีความสามารถในการสื่อสาร มีจิตสาธารณะ มีระเบียบวินัย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, น. 14)

จากข้อมูลที่ผู้วิจัยได้นำเสนอมา ทำให้เห็นว่าสังคมและโลกในศตวรรษที่ 21 ต้องการคนที่มีคุณภาพเปลี่ยนไปจากเดิม กล่าวคือ ต้องเป็นคนที่มีความพร้อมทั้งด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะและด้านคุณธรรม ดังนั้นสถานศึกษาโดยเฉพาะสถานศึกษาขั้น พื้นฐานอันเป็นการศึกษาเริ่มแรกของการบ่มเพาะบุคคลให้เป็นคนที่มีคุณภาพ ต้องมีบทบาทหน้าที่ ในการให้การศึกษอบรมเด็กและเยาวชนของชาติ โดยการปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการศึกษาให้

สามารถผลิตผู้เรียนที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในศตวรรษที่ 21 ผู้สังคมที่มีคุณภาพครบทั้ง 4 ด้าน ดังกล่าว ทั้งนี้สถานศึกษาต้องกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและมีประสิทธิภาพสูงสุด

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพและปัญหาการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาของประเทศไทยว่า ปัจจุบันเป็นอย่างไรและจะมีแนวทางกลยุทธ์อย่างไรที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ให้เหมาะสมกับสังคมไทยในปัจจุบันมากที่สุด ทั้งนี้ผู้วิจัยจะได้นำผลจากการศึกษาครั้งนี้ จัดทำและนำเสนอเป็นกลยุทธ์เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไปอันจะยังประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยในอนาคตอย่างยิ่ง

1.2 คำถามการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันและปัญหาการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 เป็นอย่างไร
2. กลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ที่เหมาะสมเป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21
2. เพื่อนำเสนอกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางในส่งเสริมและพัฒนาการดำเนินการที่เกี่ยวกับกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21
2. เป็นข้อมูลสารสนเทศในการแก้ปัญหาที่เกี่ยวกับการดำเนินการวางแผนกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 และสามารถ

นำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะและด้านคุณธรรม ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาเฉพาะสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ 4 ภูมิภาค รวม 42 เขต ในปีการศึกษา 2559 ได้แก่ ภาคกลางและกรุงเทพมหานคร จำนวน 11 เขต ภาคเหนือ จำนวน 9 เขต ภาคใต้ จำนวน 7 เขต และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 15 เขต มีสถานศึกษาในสังกัดทั้งสิ้น 2,297 โรงเรียน มีผู้บริหารสถานศึกษาและครู รวมทั้งสิ้น 116,481 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการนำเสนอกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะและด้านคุณธรรม

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

กลยุทธ์ หมายถึง วิธีการดำเนินงานเชิงรุกของผู้บริหารที่คาดว่าจะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ดีที่สุดมีคุณภาพ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ วัตถุประสงค์ มาตรการ และแนวทางของสถานศึกษาที่คำนึงถึงสภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและสภาพแวดล้อมภายใน ที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้

กระบวนการกลยุทธ์ของสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานเชิงรุกของผู้บริหารในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน เพื่อบรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ คือ การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา การวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติในสถานศึกษา และการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ของสถานศึกษา ดังต่อไปนี้

การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา หมายถึง การพิจารณา และแสวงหาจุดเด่น จุดด้อย โอกาส และอุปสรรคเพื่อกำหนดกลยุทธ์ของสถานศึกษา

การวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานให้ได้มาซึ่งแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและภายในของสถานศึกษา จุดแข็ง

จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค เพื่อการกำหนดกลยุทธ์ ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ มาตรการและแนวทางของสถานศึกษา

การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนกลยุทธ์ที่จัดทำไว้ไปสู่การปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ โดยนำกลยุทธ์มาแปลงเป็นกิจกรรม แผนงาน หรือโครงการที่ต้องการดำเนินงานให้บรรลุผลสำเร็จ

การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ของสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการ เพื่อตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ว่าสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือไม่เพียงใด หากพบปัญหาและอุปสรรคใดก็จะแก้ไขได้ทันที โดยการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ ประเมินผลตามตัวชี้วัด เป็นระยะและนำเป็นข้อมูลย้อนกลับเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานตามกลยุทธ์ต่อไป

องค์ประกอบของกลยุทธ์การพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษา หมายถึง ภาระงานที่สถานศึกษาต้องดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานประกอบด้วยส่วนสำคัญคือวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ วัตถุประสงค์ มาตรการและแนวทางดังต่อไปนี้

วิสัยทัศน์ หมายถึง ภาพความสำเร็จในอนาคตของสถานศึกษา ที่ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทุกคนร่วมกันวาดฝันหรือจินตนาการขึ้น โดยมีพื้นฐานอยู่บนความจริงในปัจจุบัน โดยเชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์ พันธกิจ ค่านิยมและความเชื่อมั่นเข้าด้วยกัน

พันธกิจ หมายถึง บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาที่ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ที่วางไว้

เป้าประสงค์ หมายถึง ความคาดหวังสูงสุดที่สถานศึกษาต้องการให้เกิดขึ้น

วัตถุประสงค์ หมายถึง สิ่งที่สถานศึกษาต้องการให้ประสบความสำเร็จทั้งด้านปริมาณ และคุณภาพกับผู้เรียน

มาตรการ หมายถึง วิธีการที่สถานศึกษาวางไว้เพื่อให้ผู้บริหารและครูดำเนินกิจกรรมจัดกระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

แนวทาง หมายถึง ข้อกำหนดที่สถานศึกษานำมาใช้ในการปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จตามมาตรการที่กำหนดไว้

กระบวนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึง การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่ต้องการ ตามกรอบแนวคิดการพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยการจัดหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 การพัฒนา

ความรู้ความสามารถของครู การพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล

การจัดหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หมายถึง มวลประสบการณ์ที่สถานศึกษากำหนดขึ้นใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้แก่หลักสูตรสถานศึกษาเขียนไว้ชัดเจนและเป็นลายลักษณ์อักษร หลักสูตรเน้นทั้งด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะและด้านคุณธรรม หลักสูตรทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้มีเนื้อหาทั้งด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะและด้านคุณธรรม สถานศึกษามีการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาทั้งด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะและด้านคุณธรรม และสถานศึกษา มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาทั้งด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะและด้านคุณธรรม

การพัฒนาความรู้ความสามารถของครู หมายถึง ผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ทักษะในการจัดการเรียนรู้ มีเจตคติต่อวิชาชีพครูที่ดีมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีทักษะและคุณลักษณะที่รองรับการเข้าถึงเพื่อสร้างนวัตกรรมจัดการชั้นเรียนแนวใหม่ และการได้รับการพัฒนาศักยภาพและต่อยอดการพัฒนาการสอนให้มีประสิทธิภาพ

การพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียน หมายถึง ผู้เรียนที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการเรียนรู้ โดยผ่านกิจกรรมการเรียนรู้หลายด้าน คือ มีวิถีทางของการคิดที่ดี (คิดสร้างสรรค์คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดแก้ปัญหา และการเรียนรู้และตัดสินใจ) มีวิถีทางของการทำงาน (ความสามารถทำงานกับผู้อื่นที่ต่างวัยและต่างวัฒนธรรม) มีเครื่องมือสำหรับการทำงาน (เทคโนโลยีสารสนเทศ) และมีทักษะสำหรับการดำรงชีวิตในโลกปัจจุบัน (ความเป็นพลเมืองดี ความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม)

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง เทคนิค วิธีการ และกิจกรรมที่ครูนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้ชี้แนะแนวทางการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะและด้านคุณธรรม โดยที่สถานศึกษามีการพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน และครูนำความรู้เหล่านั้นมาวางแผนการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การจัดการเรียนรู้ที่เน้นเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน การจัดการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์รักการอ่านรักการเขียน การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวันการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการฝึกปฏิบัติ (Active Learning)

การเผชิญสถานการณ์แล้วนำมาประยุกต์ใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน การจัดการเรียนรู้ที่ผสมผสานความรู้แบบบูรณาการอย่างสมดุลที่ส่งเสริมวิชาการ ส่งเสริมความคิด ส่งเสริมทักษะและส่งเสริมคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม การจัดการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลาทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน และการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมกิจกรรมทางสังคม และสาธารณะประโยชน์ที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย

การจัดสื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ หมายถึง เครื่องมือที่ครูและผู้เรียนใช้ประกอบในการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย สถานศึกษามีสื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้เพียงพอ ทันสมัยและใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะและด้านคุณธรรม

การวัดและประเมินผล หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาและครู ที่มุ่งเน้นการวัดผลและประเมินผลคุณลักษณะของผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะและด้านคุณธรรมและการวัดผลและประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้เรียนหรือการประเมินการทำงานตามสภาพจริง

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ลักษณะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน เป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการทั้งในด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะและด้านคุณธรรม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะพลเมืองไทย และพลโลก ดังนี้

ด้านความรู้ หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนที่มีองค์ความรู้แขนงวิชาต่าง ๆ ทั้งความรู้เดิมและการแสวงหาความรู้ใหม่ โดยเป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียนและกล้าแสดงออก รักการเรียนรู้และเรียนรู้ด้วยตนเอง

ด้านความคิด หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการคิดสร้างสรรค์

ด้านทักษะ หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนที่มีทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ได้แก่ ความสามารถในการใช้ความคิด ความสามารถในการปฏิบัติงาน ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ความสามารถในการปรับตัว ความสามารถในการเข้าสังคม ความสามารถในการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมความสามารถในการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและความสามารถในการใช้สารสนเทศ

ด้านคุณธรรม หมายถึง การที่ผู้เรียนมีความประพฤติดีทั้งกาย วาจาและจิตใจเป็นที่น่านิยมยกย่องของสังคมว่าเป็นคนดี ได้แก่ มีจิตสำนึกและค่านิยมที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม (สำนึกพลเมือง)

กลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในศตวรรษที่ 21 หมายถึง วิธีการดำเนินงานเชิงรุกที่สถานศึกษานำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ครอบคลุม
ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะและด้านคุณธรรม ทำให้นักเรียนมีคุณภาพ
ตามที่สังคมต้องการ

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับดังนี้

2.1 แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์

2.2 แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์

2.3 แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์

2.1.1 ความหมายของกลยุทธ์

กลยุทธ์ (Strategy) เป็นศัพท์ที่มีกำเนิดมาจากทางทหาร หมายถึง แผนการปฏิบัติที่วางไว้เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ (Beatrice Heuser, 2010, p. 27) ส่วนกลยุทธ์ในสาขาวิชาอื่น หมายถึง งานสู่การปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมายภายใต้การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมหรือการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ SWOT Analysis กล่าวคือ วิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และภัยคุกคาม (อุปสรรค) ในกรอบระยะเวลาที่ต้องการ ทั้งนี้เพื่อประกอบการวางแผนการในการใช้วิธีการ และทรัพยากร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุด ทั้งนี้ความหมายที่ง่ายที่สุดของคำว่า กลยุทธ์ คือ แผนปฏิบัติที่รวบรวมความพยายามทั้งหลายเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

Henry Mintzberg (อ้างใน พสุ เดชะรินทร์, 2554, น. 1) เขียนอธิบายไว้ในหนังสือ The Rise and Fall of Strategic Planning ว่าลักษณะของกลยุทธ์ประกอบด้วย

1. แผน (Plan) หรือแนวทางในการบรรลุเป้าหมาย
2. รูปแบบของกิจกรรม (Pattern) ที่องค์การดำเนินการเป็นประจำ
3. สถานะหรือตำแหน่ง (Position) ขององค์การ
4. มุมมอง (Perspective) คือ วิสัยทัศน์ และทิศทางขององค์การ ทั้งนี้ได้กำหนดองค์ประกอบของกลยุทธ์ไว้ ดังนี้ คือ 1) กลยุทธ์จะต้องเป็นสิ่งที่ผู้บริหารระดับสูงเห็นว่า

มีความสำคัญต่อองค์กร 2) กลยุทธ์จะต้องแสดงให้เห็นถึงการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับทิศทางขององค์กร 3) กลยุทธ์จะต้องประกอบด้วยสิ่งที่องค์กรต้องทำ เพื่อให้บรรลุทิศทางนั้น 4) กลยุทธ์จะต้องตอบคำถามว่าอะไร คือ สิ่งที่องค์กรต้องทำ 5) ต้องตอบคำถามว่าอะไรคือผลลัพธ์สุดท้ายที่ต้องการ และจะอย่างไรดีจึงจะบรรลุสิ่งนั้น

สอดคล้องกับแนวคิดของ สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ (2552, น. 23) ที่กล่าวว่า กลยุทธ์ (Strategy) เป็นกระบวนการในการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนขององค์กร ทั้งในระยะสั้น และระยะยาว การสร้างหรือวิธีการปฏิบัติ ตลอดจนการระดม และการจัดสรรทรัพยากรขององค์กร เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่ถูกกำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ กลยุทธ์การบริหารจึงเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และการดำเนินงานขององค์กร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความสามารถในการดำเนินงาน และการได้เปรียบในการแข่งขัน โดยการกำหนดกลยุทธ์จะเกี่ยวข้องกับภาวะที่อ่อนแอ จุดแข็งภายในองค์กร การวิเคราะห์อุปสรรค และโอกาสที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอก รวมทั้งการเลือกทางเลือกของกลยุทธ์ที่เหมาะสมที่สุดขององค์กร โดยมีหลักการพื้นฐานว่า กลยุทธ์นั้นจะต้องสร้างประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และข้อได้เปรียบในการแข่งขัน ขณะเดียวกันก็ต้องลดข้อเสียเปรียบในการแข่งขันให้น้อยที่สุด เพื่อให้องค์กรดำรงอยู่ และพัฒนาอย่างยั่งยืน

ขณะที่ เสนาะ ดิยาวี (2544, น. 38) กล่าวว่า กลยุทธ์เป็นวิธีการที่จะทำให้วัตถุประสงค์บรรลุผลด้วยวิธีการที่ถูกต้อง การกำหนดกลยุทธ์ไม่ได้เริ่มที่ตัวกลยุทธ์ แต่เริ่มที่วิสัยทัศน์ มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. วิสัยทัศน์ (Vision) หมายถึง การมองอนาคตให้ถูกต้องว่าจะเกิดอะไรขึ้น
2. ภารกิจ (Mission) เป็นคำทำนายความหมายของวิสัยทัศน์ให้ชัดเจนขึ้น แสดงให้เห็นทิศทาง และความเชื่อว่าวิสัยทัศน์จะนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้
3. เป้าหมาย (Goal) และวัตถุประสงค์ (Objective) เป้าหมายกับวัตถุประสงค์จะแตกต่างกันในรายละเอียด โดยที่เป้าหมายจะบรรลุถึงจุดหมายปลายทางขององค์กรที่เป็นส่วนรวม ส่วนวัตถุประสงค์จะเป็นจุดหมายปลายทางของการดำเนินงานในระดับหน่วยงานมีความรับผิดชอบเฉพาะเจาะจงมากกว่า
4. กลยุทธ์ (Strategy) ได้แก่ การกำหนด และการนำไปใช้
5. แผนการดำเนินงาน (Operation Plan) การจัดทำแผนดำเนินงาน เพื่อเชื่อมโยงสิ่งต่าง ๆ ที่กล่าวมา เพื่อให้องค์กรสามารถดำเนินการได้สำเร็จตามเป้าหมาย

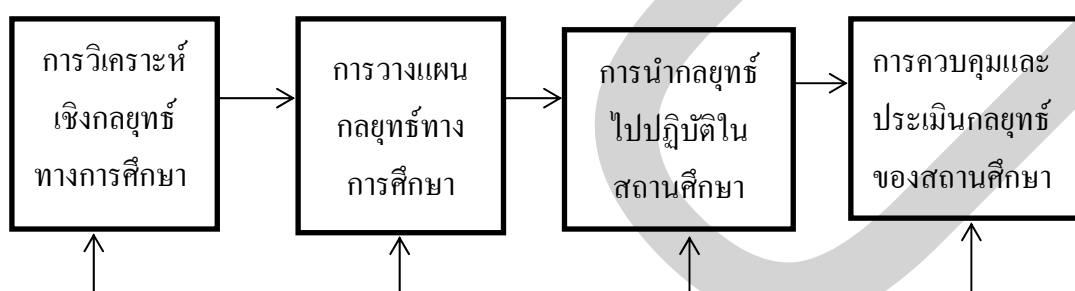
ในทำนองเดียวกันสมคิด จาตุศรีพิทักษ์ (2547, น. 74) ได้กล่าวถึงกลยุทธ์ทางด้านเศรษฐกิจว่าเป็นวิธิต่างหรือแนวทางที่ถูกกำหนดขึ้น เพื่อการระดม และจัดสรรการใช้ทรัพยากรของประเทศอันจะช่วยให้บรรลุเป้าหมายทางเศรษฐกิจประกอบด้วยปัจจัย 2 ประการ คือ เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ต้องการบรรลุ และการกำหนดแนวทางในการปฏิบัติ ซึ่งจะเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

สรุปได้ว่า กลยุทธ์ หมายถึง วิธีการดำเนินงานเชิงรุกของผู้บริหารที่คาดว่าจะนำไปสู่ผลลัพธ์ต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ขององค์กร โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้

2.1.2 การนำกลยุทธ์ไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา

การนำกลยุทธ์ไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาเป็นทั้งศาสตร์ และศิลป์ ในการดำเนินงานของผู้บริหาร ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ซึ่งการกำหนดแนวทางและทิศทางในการดำเนินงานนั้นจำเป็นต้องวิเคราะห์ และประเมินปัจจัยต่าง ๆ ที่เกิดจากสภาพแวดล้อมทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา เพื่อกำหนดวิธีการทำงานเพิ่มเติมจากเดิม เรียกว่า กลยุทธ์ พร้อมทั้งจัดกิจกรรมแผนงานหรือโครงการให้สอดคล้องกันในแต่ละกลยุทธ์ เพื่อเป็นแนวทางของสถานศึกษาที่จะบรรลุวิสัยทัศน์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้สูงสุด

ฉัฐพล ลีลาวัฒนานันท์ (2555, น. 2- 10) กล่าวว่า การนำกลยุทธ์ไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาว่า ประกอบด้วยกิจกรรมที่เป็นองค์ประกอบพื้นฐาน 4 กิจกรรมที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน ดังแสดงได้ในภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 กิจกรรมขั้นพื้นฐานของกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษา

จากภาพที่ 2.1 สามารถอธิบายได้ว่า

1. การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ทางการศึกษา (Strategic Analysis) เป็นภาระงานเริ่มแรกของการบริหารสถานศึกษา ซึ่งในการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์จะประกอบด้วยกิจกรรมสำคัญได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Mission) เป้าประสงค์ (Goal) และหรือวัตถุประสงค์ (Objective) เป้าหมาย (Target) นโยบายองค์การ (Organization policy)

วิสัยทัศน์ หมายถึง ความคาดหวังในอนาคตของสถานศึกษาที่ต้องการจะให้เป็นอย่าง เป็นข้อความที่จะนำไปสู่ทิศทางในการกำหนดพันธกิจต่อไป ซึ่งวิสัยทัศน์ที่ดี ควรมีขอบเขตการปฏิบัติ ชัดเจนนำไปปฏิบัติได้ เป็นภาพในอนาคตเชิงบวกมุ่งสร้างความศรัทธา และสะท้อนความเป็นเลิศ ของสถานศึกษา โดยที่ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรในสถานศึกษาทุกคนต้องมี ส่วนกำหนด ทั้งนี้จะต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ และที่สำคัญต้องสอดคล้องกับ ค่านิยมของสถานศึกษา และแนวโน้มของสังคมในอนาคต

ปัจจัยในการกำหนดวิสัยทัศน์ เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้ เพราะต้องอาศัยข้อมูลข่าวสาร ภายใน และภายนอกสถานศึกษา รวมทั้งองค์ความรู้ของบุคลากร ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ตามความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของสถานศึกษา เพื่อเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ วิสัยทัศน์ที่ดี จะมีประโยชน์ต่อสถานศึกษาอย่างยิ่ง เพราะเป็นการกำหนดอนาคตที่ทุกคนศรัทธา พร้อมทั้งจะร่วมกันปฏิบัติสู่ความสำเร็จในที่สุด ดังเช่น วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ดังนี้

วิสัยทัศน์ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ผลงานวิจัยของสุรพล พิมพ์สอน และคณะ (2557, น. 63) ที่ว่า สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 พัฒนาผู้เรียน ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับชาติ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

พันธกิจ หมายถึง การกำหนดขอบเขตของงานหรือบทบาทหน้าที่อย่างกว้าง ๆ ที่สถานศึกษาต้องทำ เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ที่ได้กำหนดไว้

ข้อความในพันธกิจ เป็นแนวคิด และวิธีดำเนินการที่มุ่งเน้นผู้รับบริการ คือ ผู้เรียนเป็นการบอกถึงทิศทางในอนาคตของสถานศึกษาที่เป็นไปได้ ดังนั้น พันธกิจ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการกำหนดเป้าหมาย ทิศทางของสถานศึกษา เป็นการกำหนดมาตรฐานการจัดสรรทรัพยากรสู่ การปฏิบัติที่ชัดเจน สามารถควบคุม และประเมินความสำเร็จได้ชัดเจน ในการกำหนดพันธกิจ สถานศึกษาต้องตอบให้ได้ว่า อะไรคือเหตุผลในการจัดตั้งหรือคงอยู่ของสถานศึกษา อะไรคือเป้าหมายหลักของสถานศึกษา สถานศึกษามีเอกลักษณ์อะไร และผลผลิตที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับ ผู้เรียนในปัจจุบัน และอนาคตคืออะไร ดังเช่น พันธกิจของสถานศึกษา ดังนี้

พันธกิจของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41
ผลงานวิจัยของสุรพล พิมพ์สอน และคณะ(2557, น. 63) ที่ว่า

1. จัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับชาติ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
2. สนับสนุนให้ครูพัฒนาศักยภาพ สามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21
3. สร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย ในการพัฒนาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
4. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ได้ มาตรฐานการเรียนรู้ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

เป้าประสงค์ หมายถึง การกำหนดสิ่งที่ต้องการในอนาคต ซึ่งสถานศึกษาต้องพยายามให้เกิดขึ้นหรือผลสำเร็จที่สถานศึกษาต้องการบรรลุถึง เป็นข้อความกล่าวกว้าง ๆ ทั้งนี้จะต้องสอดคล้องกับพันธกิจ ที่กำหนดไว้ และหน่วยย่อยของสถานศึกษาคควรมีเป้าประสงค์ของตนเอง โดยมีความสอดคล้องสนับสนุน ซึ่งกันและกัน เป้าหมายที่ดี ต้องวัดได้ทั้งปริมาณ และคุณภาพ สมเหตุสมผล และ ลดความขัดแย้ง ชัดเจนเฉพาะเจาะจง และต้องกำหนดเงื่อนไขของเวลาไว้อย่างชัดเจนเป้าประสงค์ที่ดีควรครอบคลุมทักษะต่าง ๆ 5 ทักษะ ดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 องค์ประกอบของเป้าประสงค์ที่ดี

ทักษะด้านต่าง ๆ	เป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์
1. นวัตกรรม	1. พัฒนาวิธีการให้บริการใหม่ ๆ
2. ผลผลิต	2. มุ่งประสิทธิภาพผู้เรียนทั้งความรู้ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์
3. ทรัพยากร	3. แสวงหาเครื่องมือ และอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการบรรลุเป้าประสงค์
4. การพัฒนาการบริหารงาน	4. เพิ่มศักยภาพการให้บริการแก่นักเรียนด้วยความตั้งใจ
5. ความคาดหวัง และทัศนคติ	5. คาดหวังให้นักเรียนมีคุณภาพ และมีทัศนคติเชิงบวก

ดังเช่นเป้าประสงค์ ของสถานศึกษา ดังนี้

เป้าประสงค์ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41
ผลงานวิจัยของสุรพล พิมพ์สอน และคณะ (2557, น. 63)

1. ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับชาติ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
2. ครูมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21
3. สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ สื่อ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย และบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
4. สถานศึกษามีภาคีเครือข่ายที่เข้มแข็งเป็นกลไกในการขับเคลื่อนคุณภาพผู้เรียนสู่มาตรฐานการศึกษาระดับชาติ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

เป้าหมาย หมายถึง เกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อเป็นกรอบในการปฏิบัติ และวัดผลสำเร็จของกิจกรรม แผนงาน หรือโครงการ ที่คาดว่าจะทำได้ในระยะเวลาที่กำหนด

2. การวางแผนกลยุทธ์ทางการศึกษา (Strategic planning) เริ่มจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา เพื่อศึกษาว่ามีปัจจัยใดที่เป็นจุดเด่นจุดด้อยในเรื่องใด กิจกรรมในขั้นนี้ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก และภายในสถานศึกษา 2) การสรุปโอกาส อุปสรรค จุดแข็ง และจุดอ่อน 3) การกำหนดกลยุทธ์ และ 4) การทบทวนวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และเป้าหมาย

การวางแผนกลยุทธ์ทางการศึกษา เป็นการนำกลยุทธ์มาแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับการบริหารจัดการในสถานศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากสภาพสังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การกำหนดวิธีการดำเนินงานอย่างชัดเจนลงในแผนเป็นเรื่องยากลำบาก จึงนิยมใช้การกำหนดกลยุทธ์เป็นวิธีการปฏิบัติงานแทน เพราะมีความยืดหยุ่นมากกว่าผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยขอแนะนำเสนอ ดังนี้

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกของสถานศึกษาเป็นการประเมินโอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats) ประกอบด้วย

1.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกทั่วไป (General environment) มี 4 ด้าน คือ

1.1.1 การเมือง (Political component) เช่น นโยบายของรัฐบาล กฎหมาย และระเบียบต่าง ๆ เป็นต้น

1.1.2 เศรษฐกิจ (Economic component) เช่น อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ เป็นต้น

1.1.3 สังคม และวัฒนธรรม (Social and cultural component) เช่น ความเชื่อ เป็นต้น

1.1.4 เทคโนโลยี (Technological component) เช่น ความรู้ใหม่ ๆ ทางวิทยาศาสตร์ผลงานวิจัย เครื่องจักร อุปกรณ์ เป็นต้น

1.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกเชิงปฏิบัติการ (Operating environment) ได้แก่ ความต้องการของผู้เรียน และผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา นโยบายของกระทรวง และแนวโน้มการได้รับเงินสนับสนุนงบประมาณจากผู้มีจิตศรัทธาภาคเอกชน

1.3 การสังเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกสถานศึกษา มีขั้นตอนการดำเนินงานดังต่อไปนี้ คือ 1) ระบุและจัดทำรายการของโอกาส และอุปสรรคต่าง ๆ รายการละ 5-10 ประเด็น 2) ถ่วงน้ำหนักของแต่ละประเด็น 3) ให้คะแนนแต่ละคอลัมน์ 4) คูณน้ำหนักในคอลัมน์ที่ 2 กับ 3 แล้วกรอกลงใน คอลัมน์ที่ 4 5) บันทึกข้อพิจารณา 6) รวมน้ำหนักคะแนนในคอลัมน์ที่ 4 แล้วเอามาทำตารางความสัมพันธ์แบบเมตริก TOWS Matrix

2. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของสถานศึกษา ผู้บริหารต้องตรวจสอบสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาแล้วประเมินจุดแข็ง (Strengths) และจุดอ่อน (Weaknesses) ข้อพึงระวังในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในถ้ามีการลำเอียงจะได้ผลที่ไม่แน่นอน

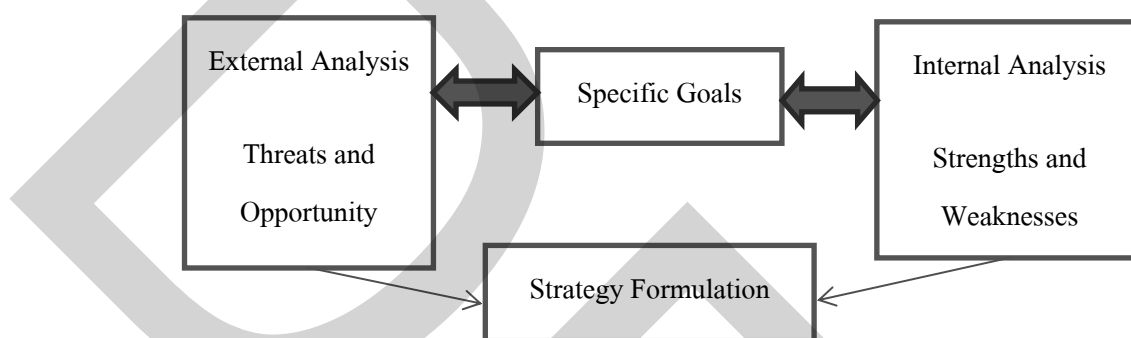
3. การสรุป โอกาส อุปสรรค จุดแข็ง และจุดอ่อน หลังจากวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกแล้วขั้นต่อไปคือ ต้องประมวลข้อมูลทั้ง 2 ด้านเข้าด้วยกัน โดยสรุปเป็นตารางความสัมพันธ์แบบเมตริก

4. การกำหนดกลยุทธ์ การกำหนดกลยุทธ์มีความสำคัญมากต่อจุดหมายปลายทางในอนาคตของสถานศึกษาโดยเฉพาะการวิเคราะห์ SWOT จะนำมากำหนดกลยุทธ์ในระดับสถานศึกษาโดยรวม ซึ่งถือว่าเป็นกลยุทธ์หลัก ผู้บริหารสถานศึกษาจะเป็นผู้กำหนดว่าควรใช้กลยุทธ์ใดไปดำเนินการ ทั้งนี้มีแนวโน้มในการตัดสินใจดังนี้ 1) กลยุทธ์ต้องสนองต่อสิ่งแวดล้อมภายนอก 2) กลยุทธ์ที่ดีต้องคำนึงถึงการรักษาสถานภาพ และความได้เปรียบในการแข่งขัน 3) กลยุทธ์แต่ละด้านต้องมีความสอดคล้องกัน 4) กลยุทธ์ที่ดีต้องมีความยืดหยุ่น 5) กลยุทธ์ที่ดีต้องสอดคล้องกับพันธกิจ และเป้าหมาย และ 6) กลยุทธ์ที่ดีต้องมีความเป็นไปได้ เพื่อใช้ในการดำเนินงานบริหารสถานศึกษา

5. การทบทวนวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และเป้าประสงค์ เมื่อกำหนดกลยุทธ์แล้วผู้บริหารสถานศึกษาต้องนำข้อมูลด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์มาทบทวนวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และเป้าประสงค์ของสถานศึกษาอีกครั้ง ว่ามีความสอดคล้องกับกลยุทธ์ที่จะดำเนินการ

มากนักเพียงใดหาก พบว่า ไม่สอดคล้องต้องปรับปรุงแก้ไขใหม่ ก่อนที่จะมอบหมายให้หน่วยปฏิบัติในสถานศึกษารับไปดำเนินการต่อไป

Michael & James (2012, pp. 118-128) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า การได้มา ซึ่งกลยุทธ์ หัวใจหลักอยู่ที่การพิจารณาจากปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายในขององค์กรเป็นสำคัญ ดังภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 ปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอกในการกำหนดกลยุทธ์
ที่มา: Michael E. Porter & James C. Collins (2012, pp. 118-128)

จากภาพที่ 2.2 สามารถอธิบายได้ว่า การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก ได้แก่ สภาพเศรษฐกิจ การเมือง กฎหมาย สังคม และเทคโนโลยี ซึ่งเป็นบริบทภายนอกขององค์กรโดยภาพรวม โดยใช้เครื่องมือที่เรียกว่า PEST Analysis ส่วนการวิเคราะห์ภายใน ได้แก่ สมรรถนะหลักขององค์กร (Core Competency) ว่า องค์กรมีสมรรถนะหลักในเรื่องใด เพราะปัจจัยนี้เป็นปัจจัยที่ทำให้ องค์กรได้เปรียบในการแข่งขัน ดังเช่น กลยุทธ์ของสถานศึกษา ดังนี้

กลยุทธ์ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต41 ผลงานวิจัยของสุรพล พิมพ์สอน และคณะ (2557, น. 63)

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับชาติ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยกลยุทธ์ย่อย 3 กลยุทธ์ คือ 1) ยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้ได้ มาตรฐานการศึกษาระดับชาติ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 2) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และ 3) ปรับปรุง กระบวนการนิเทศ และติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาศักยภาพครูผู้สอนในการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยกลยุทธ์ย่อย 2 กลยุทธ์ คือ

1) พัฒนาความรู้ความสามารถของครูให้มีคุณภาพได้มาตรฐานวิชาชีพ 2) ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีในศตวรรษที่ 21

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ สื่อ เทคโนโลยี และสร้างเสริมบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยกลยุทธ์ย่อย ดังนี้ 1) ขยายบริการแหล่งเรียนรู้สื่อเทคโนโลยีที่รวดเร็ว ทันสมัยสะดวกต่อการใช้งาน 2) ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้แหล่งเรียนรู้ในการสืบค้นข้อมูล และพัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง และ 3) ส่งเสริมบรรยากาศในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้

กลยุทธ์ที่ 4 สร้างความเข้มแข็ง และการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายสถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่มาตรฐานการศึกษาระดับชาติ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย

กลยุทธ์ย่อย 3 กลยุทธ์ คือ 1) สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21 2) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายสถานศึกษา และ 3) พัฒนาระบบการดำเนินการบริหารของผู้บริหารในการขับเคลื่อนคุณภาพผู้เรียน

3. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategic Implementation) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติเป็นกระบวนการเปลี่ยนกลยุทธ์ที่จัดทำไว้ไปสู่การปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้

โดยนำกลยุทธ์มาแปลงเป็นกิจกรรม แผนงานหรือโครงการที่ต้องการดำเนินงาน ซึ่งประกอบด้วยส่วนประกอบที่สำคัญ คือ งานที่จะต้องทำคืออะไร ใช้เวลาดำเนินการนานเท่าใด ใครจะรับผิดชอบในเชิงประมาณเท่าใด ทั้งนี้ต้องอาศัยความร่วมมือจากเพื่อนร่วมงานหลายฝ่ายงานจึงจะสำเร็จ

ข้อควรระวังในการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติคือผู้บริหารต้องมีความพร้อมในการใช้ทักษะการบริหารที่สำคัญ 4 ด้าน ดังนี้

3.1 ทักษะการสร้างปฏิสัมพันธ์ ผู้บริหารต้องเข้าใจความรู้สึกของคนอื่น ๆ ในองค์กร

3.2 ทักษะการบริหารทรัพยากร ผู้บริหารต้องจัดสรรงบประมาณให้พอเหมาะกับโครงการ

3.3 ทักษะการกำกับดูแล ผู้บริหารต้องมีเทคนิคการติดตาม และควบคุมการปฏิบัติงานที่ดี เพื่อวิเคราะห์ความก้าวหน้า และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ทันเวลา

3.4 ทักษะการจัดการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องรู้จักการสร้างองค์การให้มีความมั่นคงเป็นปึกแผ่น มีการยอมรับนับถือ และมีความผูกพัน ซึ่งกัน และกันภายในสถานศึกษา

4. การควบคุม และประเมินกลยุทธ์ (Strategic control and evaluation) การควบคุม และการประเมินกลยุทธ์ เป็นสิ่งสุดท้ายในการใช้กลยุทธ์การบริหาร เพื่อตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ว่า สำเร็จหรือไม่ หากพบปัญหาอุปสรรคใดก็จะแก้ไขได้ทันทีที่ ตลอดจนประเมินผลสำเร็จของแผนกลยุทธ์เป็นระยะ ๆ เพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ไปยังขั้นตอนการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ การวางแผนกลยุทธ์ และการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ

กระบวนการควบคุมกลยุทธ์ สามารถแบ่งได้ 5 ขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดสิ่งที่จะวัดว่าต้องการตรวจสอบ และประเมินอะไร
2. กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน โดยกำหนดจากเป้าหมายของการบรรลุความสำเร็จ ทั้งด้านปริมาณ และคุณภาพ และการตอบสนองความต้องการของนักเรียนอย่างทั่วถึง
3. วัดการปฏิบัติงานจริง ทั้งในส่วนของผลการปฏิบัติงาน และพฤติกรรมการปฏิบัติงาน โดยกำหนดว่าจะทำทุกไตรมาส หรือ ทุก 6 เดือนหรือประจำปี
4. เปรียบเทียบการปฏิบัติงานจริงกับมาตรฐาน ผู้บริหารต้องนำผลการปฏิบัติงานจริงมาเปรียบเทียบกับผลงานตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ หากผลการปฏิบัติงานต่ำกว่ามาตรฐานก็ต้องปรับปรุงแก้ไข กรณีที่การปฏิบัติงานสูงกว่ามาตรฐาน ก็สมควรทบทวนว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ต่ำไปหรือไม่ ซึ่งต้องมีการปรับปรุงมาตรฐานให้สูงขึ้นในโอกาสต่อไป
5. ปฏิบัติการแก้ไข เป็นการแก้ไขผลการปฏิบัติงานที่ยังไม่พอใจในความสำเร็จ หรือ สำเร็จแล้วแต่ปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น

สำหรับการประเมินผล การประเมินผลที่ดีต้องไม่ประเมินด้วยความรู้สึกแต่จะต้องประเมินด้วยเครื่องมือที่น่าเชื่อถือได้ การประเมินที่ดีต้องประเมินทั้งผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes)

การประเมินผลผลิต จะกระทำใน 4 ลักษณะ ดังนี้

1. ปริมาณงานที่ทำสำเร็จ โดยเปรียบเทียบกับปริมาณงานเดิมที่เคยทำได้หรือที่ตั้งเป้าหมายไว้
2. คุณภาพของผลผลิต เป็นการวัดประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามเวลาที่กำหนดหรือไม่ หรือคุณภาพงานเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่
3. เวลาที่ดำเนินการ เป็นการวัดว่าสถานศึกษาสามารถมีผลผลิตออกมาตามเวลาที่กำหนดไว้หรือไม่ อย่างไร
4. งบประมาณที่ใช้ เป็นการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน กับงบประมาณที่ได้รับ และมีความคุ้มค่าหรือไม่

การประเมินผลผลิต เป็นการประเมินผลประโยชน์หรือผลกระทบจากการดำเนินงานหรือผลผลิต ว่าเมื่อดำเนินการไปแล้วสามารถแก้ไขข้อบกพร่องหรือปัญหาได้หรือไม่อย่างไรหรือเมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นแล้วได้งานเพิ่มขึ้นต้นทุนค่าใช้จ่ายลดลง

การประเมินผลกลยุทธ์มีความสำคัญมากดังที่พสุ เดชะรินทร์ (2548, น. 49) กล่าวว่า การวัดผล และประเมินผลกลยุทธ์เป็นการติดตามว่ากลยุทธ์ที่วางแผนไว้นั้น องค์กรดำเนินการตามแผนกลยุทธ์หรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคอย่างไรอันจะทำให้องค์กรทราบถึงสถานะของตนเองว่า สถานการณ์ขณะนั้นเป็นอย่างไร และสามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ได้อย่างไร

2.1.3 กระบวนการจัดทำกลยุทธ์

ทฤษฎีองค์การในปัจจุบันมีแนวโน้มจำลององค์การคล้ายสิ่งมีชีวิต คือ ก่อกำเนิดขึ้นจากสายสัมพันธ์ที่ผสมผสานกันระหว่างปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายในองค์กร จึงต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ดังนี้

2.1.3.1 การวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

การวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เป็นเครื่องมือ เพื่อกำหนดกรอบการพิจารณาให้ถี่ถ้วนรอบคอบ เพื่อวางรากฐานให้กับผู้มีบทบาทสำคัญ ทั้งจากภายนอกและภายในองค์กร ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนกลยุทธ์ โดยมีแนวคิดว่าเป็นเป้าประสงค์ (Goal) และเป้าหมาย (Target) ที่หวังผลสัมฤทธิ์จะต้องได้รับการส่งเสริมจากผู้สนับสนุนที่มีอำนาจ และมีอิทธิพลต่อการพัฒนาองค์กรประกอบด้วย การกำหนดบริบทผู้ที่เกี่ยวข้อง และการกำหนดทิศทางนโยบายเกี่ยวกับผู้มีส่วนได้ และส่วนเสีย

การกำหนดบริบทผู้ที่เกี่ยวข้อง ต้องคำนึงว่าการบริหารองค์การในอนาคตเป็นแบบเชิงรุก (Proactive) มากกว่า แบบแก้ปัญหา (Problem solving) ผลสัมฤทธิ์ของการขับเคลื่อนสู่เป้าหมายวิสัยทัศน์ขึ้นอยู่กับบริบทของสิ่งแวดล้อม และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียการวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จึงควรเริ่มด้วยการกำหนดบริบทที่เป็นขององค์การเอง เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลหรือองค์กร และข้อมูลข้อคิดเห็นท่าทีของผู้ที่คาดว่าจะเป้าหมายในการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ประเมิน และทำความเข้าใจจากมุมมองของผู้บริหารองค์การ เพื่อกำหนดวิธี และแผนที่บุคคล และกลุ่มบุคคล องค์กรเป้าหมายให้ได้มา ซึ่งแนวคิดแนวทางที่เหมาะสมตามบริบทขององค์กร และเป็นการรับประกันความสำเร็จตามเป้าประสงค์ทางกลยุทธ์ที่ต้องการ การกำหนดทิศทางนโยบายเกี่ยวกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ขั้นตอนนี้เป็นพิจารณาว่าการจัดทำแผนกลยุทธ์นี้้องค์การ และผู้บริหารองค์การจะมีการเปิดรับความเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้วยท่าทีอย่างไร มีทิศทางนโยบายที่จะให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามาเกี่ยวข้องกับการบริหารองค์การมากหรือน้อยประการใด การเลือกผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในขั้นตอนนี้จึงมีความสำคัญมาก เพราะหากเลือกไม่ดี ก็จะไม่ได้รับความ

คิดเห็นทางกลยุทธ์ทำให้เสียทรัพยากร โดยไม่คุ้มค่าทางความคิดที่ได้รับ และอาจก่อให้เกิดผลเสียได้ เพราะเนื่องจากในกระบวนการติดต่อ การสัมภาษณ์ การรับความคิดเห็นต่าง ๆ เป็นสัญลักษณ์ของการวางรากฐานความสัมพันธ์ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียบางคนเข้ามาแสวงหาผลประโยชน์ การใช้ประโยชน์จากการวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นเครื่องมือบริหารกลยุทธ์ การออกแบบ เพื่อขอรับความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญ เพื่อใช้ประโยชน์การบริหารกลยุทธ์องค์กรนั้น ดำเนินการโดยการสำรวจความตั้งใจ เครื่องมือสำคัญ เพื่อใช้ประโยชน์มากที่สุดคือ แบบสัมภาษณ์ การสำรวจอย่างตั้งใจนี้อาจเป็นการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) หรือการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth interview) ก็ได้ ข้อดีของวิธีการนี้คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีอิสระทางความคิด ไม่ติดกรอบมาก และมีปฏิสัมพันธ์กัน ซึ่งทำให้มีการค้นหาของความคิด และวิสัยทัศน์ แต่มีข้อเสียที่มีเวลาจำกัดในการดำเนินการ

2.1.3.2 การวิเคราะห์องค์กร และผู้บริหารองค์กร เป็นการประยุกต์ใช้ทฤษฎีต่าง ๆ เพื่อตรวจสอบว่าองค์กรมีความมั่นคงแข็งแรงมากน้อยประการใดในอนาคตที่จะเติบโตต่อไป เป็นพื้นฐานในการจัดทำกลยุทธ์ให้สามารถแข่งขันได้ในกระแสการพัฒนา และโลกาภิวัตน์ ประกอบด้วย การวิเคราะห์ตำแหน่งทางกลยุทธ์ขององค์กร และรูปแบบการวิเคราะห์องค์กร และการบริหารองค์กร การวิเคราะห์ตำแหน่งทางกลยุทธ์ขององค์กรปัจจุบัน โลกมีการเปลี่ยนแปลงมากองค์กรในศตวรรษที่ 21 จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนให้ทันยุคสมัย โดยเฉพาะการบริหารทรัพยากรบุคคล เพราะบุคลากรมีต่างระดับการศึกษา ต่างพื้นฐานครอบครัว ต่างวัฒนธรรม ประเพณี และความเชื่อที่มีความหลากหลายการบริหารจึงต้องยืดหยุ่นตามการเปลี่ยนแปลง การกำหนดตำแหน่งทางกลยุทธ์ขององค์กรเป็นการวินิจฉัยอย่างถี่ถ้วนว่าองค์กรของเราอยู่ ณ ตำแหน่งไหนเมื่อเปรียบเทียบกับองค์กรอื่น และเปรียบเทียบกับการแข่งขันในระดับต่าง ๆ องค์กรมีสมรรถนะความสามารถเช่นไร เพื่อตระหนักถึงความพร้อมจัดสรรทรัพยากรนั้น กำหนดกรอบการตัดสินใจในการบริหารที่ชัดเจนเกี่ยวกับประเด็นทางกลยุทธ์ กำหนดจุดอ่อน และจุดแข็ง ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ สิ่งที่ต้องมุ่งมั่นให้บรรลุ เพื่อการขับเคลื่อนกลยุทธ์หรือการเริ่มใหม่ให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ต่อไป

รูปแบบการวิเคราะห์องค์กร และการบริหารองค์กร

การวิเคราะห์องค์กร และการบริหารองค์กร เป็นการทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐาน ศักยภาพในการสร้างผลผลิตภาพ ความสอดคล้องกับบริบท จารีตปฏิบัติ และความสามารถในการแข่งขันที่ก้าวหน้าแนวคิดการวิเคราะห์องค์กรมีหลายลักษณะแต่ที่นิยม คือ การวิเคราะห์องค์กรที่เรียกว่า Mckinney 7-S Framework เป็นผลวิจัยของบริษัทชั้นนำ 60 บริษัทในสหรัฐอเมริกา

โดยเผยแพร่ครั้งแรกในปี 1980 โดย Robert Waterman, Tom Perter and Julien Phillips เสนอว่าประสิทธิภาพขององค์กรเกิดจากความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ 7 ประการ ดังนี้

1. กลยุทธ์ (Strategy) วิเคราะห์ความสอดคล้อง และความเหมาะสมของการวางแผนกิจกรรมต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอก และภายในองค์กรพิจารณาจุดแข็ง และจุดอ่อน

2. โครงสร้าง (Structure) วิเคราะห์โครงสร้างหรือหน้าที่ของงานที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบ รวมถึงระดับการควบคุม การรวมอำนาจ และการกระจายอำนาจของผู้บริหาร การแบ่งโครงสร้างงานตามภาระหน้าที่

3. ระบบการปฏิบัติงาน (System) วิเคราะห์ระบบบริหารจัดการ ระบบการปฏิบัติงาน ระบบสารสนเทศ ระบบการวางแผน ระบบงบประมาณ ระบบการควบคุม ระบบการจัดซื้อ ระบบในการสรรหา และคัดเลือกพนักงาน ระบบในการฝึกอบรมตลอดจนระบบในการจ่ายค่าตอบแทน

4. บุคลากร (Staff) ผู้ที่เข้ามาทำหน้าที่ในองค์กรจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถ ระยะ เวลาสั่งสมประสบการณ์ มีทัศนคติที่ถูกต้องเหมาะสม และแรงจูงใจในการทำงาน

5. ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill) การจัดคนให้เหมาะสมกับงานจึงมีความสำคัญมาก เพราะการทำงานในหน้าที่ต่าง ๆ จำเป็นต้องมีทักษะ ความรู้ ความสามารถเฉพาะทาง

6. สไตล์การบริหาร (Style) แบบแผนในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร สไตล์ในการทำงานของบริหารนั้นเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อสภาพภายในผู้บริหารมีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดของบุคลากรในองค์กรอย่างยิ่ง

7. ค่านิยมร่วม (Shared values) เป็นการวิเคราะห์ถึงค่านิยม ความเชื่อร่วมขององค์กร ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และบรรทัดฐานที่ยึดถือร่วมกัน ที่กลายเป็นรากฐานของระบบบริหาร และวิธีการปฏิบัติของบุคลากร และผู้บริหาร เป้าหมายสูงสุดขององค์กร

2.1.3.3 เทคนิค และกระบวนการจัดทำกลยุทธ์

การจัดทำแผนกลยุทธ์ที่หวังผลสัมฤทธิ์ ต้องใช้เทคนิคการสื่อสารประเด็นทางกลยุทธ์ มีวิธีการแบบยล และสร้างการมีส่วนร่วมให้ได้รับการยอมรับจากฝ่ายต่าง ๆ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญ ทั้งนี้ เพื่อป้องกันมิให้แผนกลยุทธ์ที่จัดทำขึ้นเป็นเพียงหลักฐาน ชนิดหนึ่งทางการบริหาร การมีเทคนิค และกระบวนการจัดทำแผนที่ดีจะทำให้แผนกลยุทธ์ที่มีชีวิต ประเด็นการริเริ่มการเปลี่ยนแปลง และกิจกรรมที่สำคัญได้รับการถ่ายทอดสู่การปฏิบัติ นอกจากนั้นจะเป็นการสื่อสารองค์กร เพื่อพัฒนาสู่ความเป็นเลิศได้อย่างมีประสิทธิภาพประกอบด้วย เทคนิคการจัดทำกลยุทธ์ และกระบวนการจัดทำกลยุทธ์

เทคนิคการจัดทำกลยุทธ์ เป็นที่ทราบกันดีว่าผู้มีอำนาจตัดสินใจทิศทางการบริหารในปัจจุบัน ต้องเผชิญกับความไม่แน่นอนตลอดเวลา การตัดสินใจอย่างมีความหมาย และด้วยความรวดเร็วทันการณ์ที่มีประสิทธิผล คือ การระดมความเห็นจาก เพื่อนร่วมงาน (Cumming and Worley, 2005, p.16) เป็นการสร้างแนวคิดร่วมกัน เป็นการสังเคราะห์ภูมิปัญญาของทุกภาคส่วนในองค์กร ซึ่งการจัดทำกลยุทธ์เป็นการกำหนดทิศทางที่เหมาะสมกับศักยภาพของบุคลากรและเทคโนโลยีเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับอนาคต

กระบวนการจัดทำกลยุทธ์

สถานศึกษามีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะสาขา หลากหลายวัยวุฒิภาวะ ทำที่ ทักษะคิด จึงต้องสื่อสาร และทำความเข้าใจที่ดีต่อกัน ในจุดหมายขององค์กร เพราะมีความสำคัญต่อการกำหนดกลยุทธ์ และการปฏิบัติการทางกลยุทธ์ การรวบรวมความคิดทางกลยุทธ์สามารถทำได้ด้วยการเสนอร่างทางเลือกการตัดสินใจไปจากผู้บริหาร (Top down) แล้วนำไปพิจารณาปรับแต่งร่วมกัน (Bottom up) ก็ได้แล้วแต่บริบทขององค์กร แบบบริหารของผู้บริหาร หรือความเร่งด่วน

ผันผวนของสิ่งแวดล้อมภายนอก ไม่ว่าจะเป็นการรวบรวมความคิดด้วยวิธีการใดก็ตาม กระบวนการนำให้ผู้คนต่าง ๆ เข้าใจถึงเหตุผลความจำเป็นที่จะต้องมียุทธวิธีใหม่ ๆ และสร้างความรู้สึกร่วมกันถึงความเร่งด่วนที่องค์กรต้องปรับตัว แล้วร่วมกันคิดเป็นภาพรวมขององค์กร โดยไม่มีวาระแฝงแต่เป็นวาระแห่งกลยุทธ์ที่ต้องการการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่ควรแสดงหรือเร่งเร้าให้คิดถึง โครงสร้างองค์กร สมรรถนะ และกระบวนการที่ควรเป็น 3-5 ปีข้างหน้า

จากที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า กลยุทธ์เป็นวิธีการดำเนินงานเชิงรุก ของผู้บริหารที่คาดว่าจะนำไปสู่ผลลัพธ์ต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ วัตถุประสงค์ มาตรการ และแนวทาง ของสถานศึกษาที่คำนึงถึงสภาพแวดล้อมทั้งภายนอก และสภาพแวดล้อมภายในที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานตามแผนงานที่กำหนดไว้

2.2 แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุดในการจัดการศึกษาของชาติ กล่าวคือ เป้าหมายปลายทางของการจัดการศึกษาทุกระดับทั้ง ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา ทั้งในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ล้วนแล้วแต่ต้องการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มีความสามารถ เป็นคนดี เป็นคนเก่ง และเป็นคนที่มีความสุขอยู่ในสังคม การที่ผู้เรียนจะเป็นบุคคลที่สังคมพึงประสงค์ดังที่กล่าวมาต้องผ่านกระบวนการพัฒนาที่ต่อเนื่องตามลำดับวัย และช่วงระดับการศึกษา

โดยมีสถานศึกษา ครอบครัวหรือหน่วยงานที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาเป็นผู้ดำเนินการจัดการ ทั้งนี้กระบวนการพัฒนาผู้เรียนที่สำคัญที่สุดควรประกอบไปด้วย ความสามารถในการปลูกฝัง คุณธรรมจริยธรรม การพัฒนาทักษะชีวิต สุขภาพกาย และสุขภาพจิต ความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจในความเป็นไทย การจัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ดังที่การพัฒนาผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบันต้องพัฒนาตามกฎหมายการศึกษา คือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (กระทรวงศึกษาธิการ 2545, น. 8-10) ที่กล่าวว่า แนวการจัดการศึกษาในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีดังนี้

มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพ

มาตรา 23 การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษา ตามอัธยาศัยต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความ เหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของสังคมไทย และ ระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ความรู้ และทักษะด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีรวมทั้งความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์รวมทั้ง เรื่องจากธรรมชาติ การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม อย่างสมดุลยั่งยืน ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการ ประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา ความรู้ และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่าง ถูกต้อง การมี

ความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการดังนี้

1. จัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. ฝึกทักษะ กระบวนการ การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มา ใช้เพื่อป้องกัน และแก้ปัญหา

3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

4. การจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมสื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ทั้งนี้ผู้สอน และผู้เรียน เรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่สังคมคาดหวังจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่สถานศึกษาต้องตระหนัก และให้ความสำคัญในการพัฒนาดังกล่าวอย่างจริงจัง และต่อเนื่องทุกระดับชั้น หน่วยงานทางการศึกษา และนักวิชาการหลายท่านได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาผู้เรียนไว้ ดังนี้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2548, น. 17-19) ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาชาติไว้เป็นแนวทางให้สถานศึกษานำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาหลายมาตรฐาน ในส่วนของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน กำหนดไว้ในมาตรฐาน 2 มีสาระสำคัญดังนี้

มาตรฐาน 2 แนวการจัดการศึกษา การจัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ และการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

มุ่งเน้นการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านกระบวนการคิด เรียนรู้จากประสบการณ์หลากหลายตรงกับความต้องการ และมีความสุขในการเรียน ครูรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล เตรียมการสอน และใช้สื่อผสมผสานความรู้สากลกับภูมิปัญญาไทย จัดบรรยากาศการเรียนรู้ จัดหา และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และพัฒนาความคิดของผู้เรียนอย่างสร้างสรรค์

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2554, น. 69 -70) ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาผู้เรียนไว้ว่า สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ดี ควรยึดหลักการบริหารจัดการศึกษา เพื่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ต้องประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ตัวผู้บริหาร ผู้บริหารมีหน้าที่จัดการศึกษาให้เป็นไปโดยเรียบร้อยนำไปสู่เป้าหมายที่สังคมต้องการ

2. หลักสูตร เป็นตัวกำหนดเนื้อหาสาระที่ทันสมัย ทันทต่อเหตุการณ์ เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน เหมาะสมกับท้องถิ่น และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาของประเทศชาติ

3. ครูผู้สอน เงื่อนไขความสำคัญประการหนึ่ง que การบริหารจะประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด คือ ครูผู้สอน ครูต้องมีการตื่นตัวอยู่เสมอในการติดตามผู้เรียน เนื้อหาวิชาการใหม่ ๆ แล้วนำความรู้เหล่านั้นมาพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม

4. รูปแบบการเรียนการสอน ระบบการศึกษายุคใหม่เน้นความสำคัญที่ตัวผู้เรียน ต้องเน้นกระบวนการคิด และสัมพันธ์กับสถานการณ์รอบตัวผู้เรียน

5. สื่อ และอุปกรณ์ประกอบการเรียนรู้ คือ ทุกสิ่งทุกอย่างที่ใช้ประกอบการเรียน สื่อที่ดีมีคุณภาพต้องเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนในทุกช่วงวัย

6. งบประมาณสนับสนุน นับว่าเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งในการมาอำนวยความสะดวกในการจัดซื้อ จัดหา จัดจ้าง สิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ

7. สถานที่ และบรรยากาศแวดล้อม อาคารสถานที่ที่ใช้เป็นห้องเรียนเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่ง ต้องเหมาะสม ปลอดภัย และมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้

8. ผู้เรียน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของการจัดการศึกษา เพราะผู้เรียนเป็นเป้าหมายหลักของการจัดการศึกษา การปรับเปลี่ยนความรู้ และพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นดัชนีวัดความสำเร็จ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา

ปรัชญา เวสารัชช์ (2545, น. 8) กล่าวถึง องค์ประกอบของกระบวนการการบริหารจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ไว้ดังนี้

1. หลักสูตรเป็นตัวกำหนดเนื้อหาสาระที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยใช้เป็นหลักสูตร กลางสำหรับการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้สถานศึกษามีอิสระในการจัดเนื้อหาสาระให้เหมาะสมกับโรงเรียน และท้องถิ่นอย่างสร้างสรรค์

2. ผู้บริหาร รวมทั้งบุคลากรที่ทำหน้าที่สนับสนุนการจัดการศึกษาในสถานศึกษา ได้แก่ เจ้าหน้าที่ธุรการ งานทะเบียน งานอนามัยโรงเรียน

3. ครูผู้สอนเป็นผู้ถ่ายทอดเนื้อหาสาระ และมวลประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ครูที่ดีจะต้องมีความตื่นตัวอยู่เสมอในการรับรู้เหตุการณ์ และการเปลี่ยนแปลงของวิทยาการด้านการเรียนการสอนตลอดเวลา ทำการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ แล้วนำความรู้เหล่านั้น มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน แต่ละกลุ่มอย่างสร้างสรรค์

4. รูปแบบ และวิธีการเรียนการสอน เนื่องจากการเรียนรู้ของผู้เรียนยุคใหม่จะเรียนรู้โดยผ่านกระบวนการที่หลากหลายมากกว่าการเรียนรู้จากคำบอกของครู ดังนั้นกิจกรรมการเรียนการสอนจึงต้องเน้นการระดมความคิด และเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง

5. สื่อ และอุปกรณ์ เพื่อการเรียนรู้ ปัจจุบันสื่อ และอุปกรณ์ที่ทันสมัย ได้แก่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ และเครื่องคอมพิวเตอร์ มีความสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เพราะสื่อเหล่านี้สามารถพัฒนาการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง นอกจากนี้ครูต้องผลิต และพัฒนาสื่อการเรียนรู้สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตนเองได้อย่างเหมาะสมด้วยตามความสามารถของผู้เรียน

6. สถานศึกษา และบรรยากาศสิ่งแวดล้อม อาคารสถานที่ต่าง ๆ ห้องเรียน บรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นจึงต้องจัดให้เพียงพอ เหมาะสม ปลอดภัย และมีสภาพที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ขณะเดียวกันครูมีหน้าที่สร้างบรรยากาศของชั้นเรียนให้น่าเรียนมีชีวิตชีวา

7. เงินทุนสนับสนุน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นความจำเป็นที่รัฐจะต้องมีการลงทุนมากตำพังรัฐอย่างเดียวน่าเพียงพอ ดังนั้นจึงควรได้รับเงินสนับสนุนเงินทุนในการจัดการศึกษาจากผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมส่วนรวมทั่วไปอย่างต่อเนื่อง และจริงจังอีกแรงหนึ่งจึงจะสำเร็จ

8. ผู้เรียนเป็นส่วนที่มีความสำคัญมากที่สุดของการจัดการศึกษา เพราะผู้เรียนเป็นผู้รับการศึกษา และเป็นเป้าหมายหลักของการจัดการศึกษา ทั้งนี้การจัดการศึกษาจะสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อผู้เรียนมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

บุญชม ศรีสะอาด และคณะ (2544, น. 118-119) ศึกษาวิจัยเรื่องปัญหา และแนวทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 11

ผลการศึกษา พบว่า กระบวนการที่นำมาสู่ความสำเร็จในการพัฒนาผู้เรียนประกอบด้วย

1. ด้านผู้บริหาร ผู้บริหารที่ดีควรมีความรู้ความสามารถในการบริหารงานทั่วไป การบริหาร งานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ และการบริหารงานบุคคล ทั้งนี้ผู้บริหารต้องมีกระบวนการบริหารการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ

2. ด้านครูผู้สอน ครูผู้สอนต้องมีความรู้ความสามารถในเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นอย่างดี และ สอนตรงกับสาขาวิชาที่ตนเองสำเร็จการศึกษา มีความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพบรรลุเป้าหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตั้งใจสอน และได้รับการพัฒนาด้านเนื้อหา และเทคนิคการสอนที่ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง และทั่วถึง รวมทั้งต้องจัดทำแผนการสอน และนำไปสอนให้ตรงตามแผน

3. ด้านนักเรียน นักเรียนที่ดีต้องตั้งใจเรียน มีระเบียบวินัย โดยเฉพาะวินัยในตนเองมีเป้าหมายของชีวิตที่ชัดเจน

4. ด้านหลักสูตร และการเรียนการสอน หลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งของการพัฒนา ผู้เรียนหากสถานศึกษาจัดหลักสูตรได้ตรงกับความต้องการ และความสนใจของผู้เรียนจะทำให้ ผู้เรียนอยากเรียน และเรียนด้วยความสนุกสนานไม่เบื่อ เห็นคุณค่าของการเรียนมากขึ้น รวมทั้งตรงกับ การนำไปใช้ได้ในชีวิตจริงของผู้เรียนการจัดการเรียนการสอนต้องเน้นการคิด เน้นการเรียนรู้ จากการปฏิบัติมากกว่าทฤษฎีซึ่งนี้ต้องจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ตรงกับความต้องการ ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนการวัดผล และประเมินผลต้องวัดอย่างหลากหลายวิธีตรง ตามสภาพจริง

5. ด้านสื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีทางการศึกษา โรงเรียนต้องจัดหาสื่อที่ทันสมัย พร้อมให้บริการแก่ครู และผู้เรียนทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีห้องเรียน และ ห้องปฏิบัติการที่ต้องสามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สะดวก และปลอดภัย มีจำนวน ห้องเรียนเพียงพอ มีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายนอก และภายในโรงเรียนที่ได้รับการพัฒนาโดยเฉพาะ ห้องสมุดต้องเอื้อต่อการค้นคว้าด้วยตนเองมีหนังสือ และอุปกรณ์ เพื่อใช้ในการศึกษาอย่างเพียงพอ ทันสมัย และได้มาตรฐาน

6. ด้านชุมชน และสิ่งแวดล้อม สถานศึกษาควรขอรับความร่วมมือช่วยเหลือจากชุมชน ให้ ชุมชนได้มีบทบาทมาร่วมพัฒนาสถานศึกษาทั้งบุคคล งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์

7. ด้านนโยบาย และแผน สถานศึกษาต้องมีการวางแผนงาน โครงการที่สนองนโยบาย ของหน่วยงานต้นสังกัด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา) และดำเนินงานอย่างจริงจัง ตระหนักถึงผล ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน และสถานศึกษา

จากที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า กระบวนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรประกอบด้วย การบริหารจัดการทั่วไป การพัฒนาครู การ พัฒนาหลักสูตร การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนของครู การพัฒนาสื่อ และเทคโนโลยี การ พัฒนาการนิเทศภายใน การพัฒนาสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาวิธีการวัด และประเมินผลผู้เรียน การประสานความร่วมมือ เพื่อขอรับการสนับสนุนความช่วยเหลือจาก ท้องถิ่นในชุมชนการพิจารณาผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอน และการสร้างเครือข่ายขอรับความ ช่วยเหลือด้านวิชาการจากสถาบันศึกษาอื่น ๆ

2.3 แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

2.3.1 ความหมายของคุณลักษณะที่พึงประสงค์

คำว่า คุณลักษณะ ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า attribute ,component หรือ characteristic (กาญจนา แก้วเทพ, 2551, น. 1) ส่วนพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2554, น. 158) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คุณลักษณะ หมายถึง คุณสมบัติ หรือ คุณค่า นั่นคือ เครื่องหมายหรือสิ่ง ที่ชี้ให้เห็นถึงความดี หรือลักษณะประจำตัว

วงวิชาการศึกษาของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการปลูกฝังหรือพัฒนาคุณภาพผู้เรียนจะ นิยมใช้คำในภาษาอังกฤษที่สื่อความหมายถึงคำว่า “คุณลักษณะ” 3 คำ คือ Characteristic หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ moral หมายถึง การปลูกฝังคุณธรรมหรือ value หมายถึง ค่านิยมที่พึงตาม ทั้ง 3 คำนี้กระทรวงศึกษาธิการ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก และเยาวชนมักนำมาใช้ แทนกัน อันสื่อความหมายไปถึงสิ่งที่พึงประสงค์หรืออันพึงประสงค์จากเด็ก และเยาวชนหรือ ผู้เรียนนั่นเอง

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้นำมาใช้อย่างกว้างขวางในประเทศไทย เมื่อทางราชการ ได้กำหนดไว้ในกฎหมายการศึกษาฉบับแรกที่เรียกว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวด 4 แนวการจัดการศึกษามาตรา 24 (4) ที่ว่า การจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระ ความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่พึงาม และ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ทั้งนี้เป็นไปตามความมุ่งหมาย และหลักการที่ว่า การ จัดการศึกษาต้องเป็นไป เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม รวมทั้งมีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมี ความสุข (ราชกิจจานุเบกษา, 2542, น.3-9)

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น.7) กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนไว้ใน หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยได้ให้ความหมาย ของคำ ๆ นี้ไว้ว่า

“คุณลักษณะอันพึงประสงค์” หมายถึง ความสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่าง มีความสุขในฐานะพลเมืองไทย และ และพลโลก สอดคล้องกับแนวคิดของ อนุ บุญสูง (2556, น.1) ที่กล่าวว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึง คุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนอันเป็น คุณลักษณะที่สังคมต้องการครอบคลุมถึงด้านคุณธรรม ค่านิยม จิตสำนึกที่ต้องการปลูกฝังให้เกิด กับผู้เรียนให้คิดเป็นนิสัจจนเป็นวิถีชีวิต หรือบุคลิกภาพ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมี ความสุขทั้งในฐานะพลเมืองไทย และพลโลก

สรุปได้ว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน หมายถึง ลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการทั้งในด้านความรู้ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และจิตสำนึกที่ดี สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะพลเมืองไทย และพลโลก

2.3.2 ความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

สำนักงานบริหารงานมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, น.1-2) กล่าวว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนที่สังคมพึงปรารถนา เพื่อพัฒนาเยาวชนสู่ศตวรรษที่ 21 ควรมีลักษณะสำคัญที่การเป็นบุคคลที่มีจิตใจดีงาม มีจิตสาธารณะ มีสมรรถนะ ทักษะ และความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำเนินชีวิต อธิบายได้ว่ามุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย มีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติอันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นเรื่องของคุณงามความดีที่มีอยู่ในตัวบุคคลทุกคน เป็นคุณลักษณะที่ทุกสังคมต้องการให้เกิด ทั้งนี้เพราะจะนำมา ซึ่งความสงบสุขของสังคม ในวงการศึกษายอมรับว่า ครอบครัว เป็นสถาบันที่สำคัญมากที่สุดในการบ่มเพาะคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้กับเด็ก และเยาวชน เพื่อให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดี มีคุณธรรม มีจริยธรรม ที่ดีงามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จึงเกิดขึ้นจากการกล่อมเกลாதองสังคม ให้มีความสำนึกดีในหน้าที่ของตนเอง และในคุณค่าของชีวิต นั่นคือ คุณค่าของความเป็นมนุษย์นั่นเอง

สภาปฏิรูปแห่งชาติ (2558, น.1-2) มีความเห็นว่า การปลูกฝังค่านิยมที่พึงประสงค์ควรปรับแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับทิศทางการปฏิรูปประเทศไทยภายใต้บริบทสังคมไทย และสังคมโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ดังนั้น คณะอนุกรรมการปฏิรูปค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมได้เสนอแนวทางการพัฒนาค่านิยมที่พึงประสงค์ในสังคมไทยปัจจุบันไว้ ดังต่อไปนี้

1. การตระหนัก และส่งเสริมผลประโยชน์ของส่วนรวม คือ การมีจิตสำนึกที่คำนึงถึงผล ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก รับผิดชอบต่อการกระทำของตนเองไม่ให้เกิดผลกระทบเสียหาย ต่อส่วนรวม

2. การยืนหยัดในความถูกต้องเที่ยงธรรม คือ ความซื่อสัตย์สุจริต ยึดมั่นในหลักการ และความถูกต้อง กล้าเปิดเผย และกล้าประกาศในสิ่งที่เชื่อ และกระทำโดยไม่ปกปิด

3. ความตั้งใจมั่นใฝ่เรียนรู้กล้าทำจริง คือ แสดงความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้อย่างสม่ำเสมอ ทั้งด้านการเรียน และสภาพแวดล้อมรอบตัว อีกทั้งนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเอง และการดำเนินชีวิตประจำวัน

4. การแบ่งปัน และเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ คือ ขจัดความตระหนี่ และเห็นแก่ตัว รู้จักการเสียสละ ช่วยเหลือ และเห็นใจผู้อื่น

5. การใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต คือเดินสายกลาง รู้จักพอประมาณ ไม่สุดโต่ง การใช้สติ และปัญญา รวมทั้งเตรียมตัวสำหรับอนาคตที่อาจมีการเปลี่ยนแปลง

6. การให้ความสำคัญต่อสิทธิมนุษยชน และศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ คุณธรรม จริยธรรม เป็นหลักความประพฤติ หรือ แนวทางในการปฏิบัติตน ที่ควรแก่การยึดถือปฏิบัติ เพื่อสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข โดยมีคุณธรรม และศีลธรรมเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม จึงเปรียบเสมือนการพัฒนาคุณภาพจิตใจที่มีอิทธิพลต่อความประพฤติของคน คุณธรรม เป็นสถานะที่อยากให้เราทำอะไรที่เป็นคุณ ศีลธรรมเป็นสถานะที่เราห้ามจิตใจของเราไม่ให้ทำในสิ่งผิดหรือบอกไม่ให้คนอื่นทำ ดังนั้นทั้งคุณธรรม และ ศีลธรรมจึงเป็นตัวกำหนดความประพฤติของเราให้ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกที่ควร

การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียน ควรเริ่มต้นจากการปลูกฝังพฤติกรรมเชิงคุณธรรม จริยธรรมที่เป็นรูปธรรมก่อน เพื่อสามารถสังเกต และการติดตามผลได้ง่าย ที่สำคัญได้แก่

1. ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความขยัน และมุ่งมั่นในการทำงาน ซึ่งคุณสมบัติเหล่านี้เป็นคุณสมบัติเริ่มต้นที่จะนำไปสู่คุณธรรมอื่น ๆ โดยเฉพาะการมีวินัย ถือเป็นจริยธรรมที่นำไปพาให้บุคคลประสบ

2. ความสำเร็จในหน้าที่การงาน และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น การที่บุคคลมีวินัยจะช่วยส่งเสริมให้มีความรับผิดชอบอีกด้วยเช่นกัน ในขณะที่เดียวกันสิ่งสำคัญที่ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่านี้ก็คือการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่เป็นนามธรรม ที่เป็นสิ่งชี้ให้เห็นว่า บุคคลเหล่านั้นได้รับการขัดเกลาทางด้านจิตใจมาเป็นอย่างดีแล้ว พร้อมทั้งจะสร้างสรรค์จรรโลงคุณธรรม และคอยช่วยเหลือสังคมอยู่เสมอ อาทิเช่น

3. ความซื่อสัตย์ และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ (วิไลวรรณ สาลาสุตา, 2552, น. 46) สอดคล้องกับแนวคิดของ มหาวิทยาลัยศรีปทุม (2552, น. 1-4) ที่กล่าวว่า คุณธรรมจริยธรรมที่ควรปลูกฝังให้เยาวชน คือ

4. มีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์ ขยัน อดทน อดกลั้น อดออม และรู้จักเสียสละ เพื่อประโยชน์ส่วนรวม ไพศาล มั่นอก (2557, น. 100) ทำการศึกษาเรื่องการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ผลการวิจัยพบว่า ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความขยัน และมุ่งมั่นในการทำงาน ซึ่งคุณสมบัติเหล่านี้เป็น

คุณสมบัติเริ่มต้นจะนำไปสู่คุณธรรมอื่นๆ โดยเฉพาะการมีวินัย ถือเป็นจริยธรรมที่น่าพาให้บุคคลประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น การที่บุคคลมีวินัยจะช่วยส่งเสริมให้มีความรับผิดชอบอีกด้วยเช่นกัน

ตามนัยที่กล่าวมานี้ พบว่า สิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนมากที่สุดคือ ความเป็นคนดี คนเก่ง และคนที่สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมโลกปัจจุบัน และอนาคตได้อย่างมีความสุขตามควรแก่อัตภาพแต่ละบุคคล สอดคล้องกับแนวคิดของเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2552, น.159-160) ที่ว่า คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ควรประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) ด้านร่างกาย คือ เป็นผู้มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง มีพัฒนาการในด้านร่างกาย และสติปัญญาอย่างสมบูรณ์ 2) ด้านจิตใจ คือ เป็นผู้ที่รู้จัก และเข้าใจตนเอง เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น เข้าใจสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ รอบตัวได้เป็นอย่างดี 3) ด้านความรู้ คือ เป็นผู้ที่สามารถรู้ลึกในแก่นสาระของวิชา สามารถรู้รอบตัวในเชิงสหวิทยาการ และเป็นผู้ที่สามารถรู้ได้ไกลโดยสามารถคาดการณ์เกี่ยวกับอนาคตที่จะมาถึงได้ 4) ด้านทักษะความสามารถ คือ มีทักษะในด้านการคิด ทักษะการสื่อสาร ทักษะภาษาต่างประเทศ ทักษะการใช้เทคโนโลยี และสารสนเทศ ทักษะทางสังคม ทักษะอาชีพ ทักษะทางสุนทรียะ และทักษะการจัดการที่ดี และ 5) ด้านลักษณะชีวิต คือ เป็นผู้ที่มีลักษณะชีวิตแห่งความขยันอดทน ทุ่มเททำงานหนัก มีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์ มีจิตสำนึกในระบอบประชาธิปไตย เห็นคุณค่าในเอกลักษณ์ของความเป็นไทย มีจิตสำนึกต่อผู้อื่น และสังคม และประหยัด และออม

ส่วนคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ระบุคุณสมบัติของคนไทยยุคใหม่ว่าต้องใฝ่รู้ใฝ่เรียน คิดเป็นทำเป็น เรียนรู้ตลอดชีวิต สื่อสารสากล เรียนรู้เทคโนโลยี ศิลปวัฒนธรรม และต้องใช้จริยธรรมนำชีวิต มีความซื่อสัตย์ รักในงาน รับผิดชอบต่อหน้าที่ จิตใจมุ่งมั่นสู่ความเป็นหนึ่ง เคารพต่อกฎระเบียบ เคารพต่อสิทธิผู้อื่น ตรงต่อเวลา การออม และความสนใจในการลงทุนจึงจะมีชีวิตที่ดีมีคุณภาพ ช่วยสร้างสรรค์สังคมได้ โดยเฉพาะการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 และการเป็นพลเมืองมีคุณภาพในโลกยุคศตวรรษที่ 21(สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา,กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, น. 1- 40)

สรุปได้ว่า คุณลักษณะของเด็ก และเยาวชนไทยที่สังคมพึงปรารถนาหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนคือ มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย และจิตใจมีสติปัญญา คิดเป็น มีความรู้ มีคุณธรรม และจริยธรรม มีวัฒนธรรม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ส่วนศตวรรษที่ 21 นักวิชาการจำนวนมากให้ความสนใจกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยขอนำมากล่าวโดยสังเขปดังต่อไปนี้

Trilling and Fadel (2009, p. 176) กล่าวว่า สภาพสังคมปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากส่งผลต่อการจัดการศึกษา และการพัฒนาผู้เรียน การจัดการศึกษาแบบเดิมไม่สามารถสร้างคนให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะที่สังคมต้องการ ดังนั้น ทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ที่ควรปลูกฝังให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ควรไม่น้อยกว่า 7 ประการ คือ

1. ความคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดแก้ปัญหา
2. การสื่อสารสารสนเทศ และการเรียนรู้เรื่องสื่อ
3. ความร่วมมือในการทำงานเป็นทีม และความเป็นผู้นำ
4. ความคิดสร้างสรรค์ และมีนวัตกรรม
5. การเรียนรู้การใช้คอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ
6. อาชีพ และการเรียนรู้ด้วยตนเอง
7. ความเข้าใจข้ามวัฒนธรรม

สำนักงานบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2552, น. 6-10) ได้ให้ความสำคัญกับ ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เป็นอย่างยิ่งจึงได้กำหนดทักษะสำคัญไว้ 4 ด้าน ประกอบด้วย

1. ทักษะพื้นฐานประกอบด้วย ทักษะการสื่อสาร ทักษะการดำเนินงาน ทักษะการใช้เทคโนโลยี และการสื่อสารสารสนเทศ ทักษะการแก้ปัญหา และทักษะการทำงานกับผู้อื่น
2. ทักษะการเรียนรู้ และพัฒนาตน ประกอบด้วย ทักษะการเห็นคุณค่า และเชื่อมั่นในตนเอง ทักษะความตระหนักในตนเอง และรู้จักตนเอง ทักษะทักษะเชิงบวกต่อการเรียนรู้ ทักษะจัดการ และควบคุมตนเองได้ และทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล
3. ทักษะพลเมือง และความรับผิดชอบต่อสังคม ประกอบด้วย ทักษะการมีส่วนร่วมกิจกรรมชุมชน และสังคม ทักษะการเคารพความหลากหลาย ทักษะการเห็นบทบาท และมีส่วนร่วมในการสร้างให้เกิดความเท่าเทียม ทักษะการสร้างคุณธรรมในสังคมศึกษา และเห็นปัญหาสังคม ลงมือทำ เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง เข้าใจว่าสิทธิมาพร้อมกับความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามนั้น และมีขันติต่อความหลากหลาย และไม่เลือกปฏิบัติ
4. ทักษะการทำงาน และอาชีพประกอบด้วยวางแผนงาน และกิจกรรมได้วางแผนงาน และกิจกรรมได้ มีทักษะการจัดการตนเอง และผู้อื่นตรงเวลา มีวินัย ทำงานด้วยตนเองได้ จัดลำดับความสำคัญของงาน และทำงานได้ตามเวลาสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ตั้งใจ เตรียมการล่วงหน้า และยืดหยุ่น และมีจริยธรรมในการทำงาน

ประเวศ วะสี (2546, น. 32) กล่าวว่า วิธีชีวิตของมนุษย์ในศตวรรษที่ 21 จะมีปัญหา มากขึ้นสืบเนื่องมาจากกิเลส และอวิชชา จึงจะต้องอาศัยหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มาแก้ปัญหา

วิจารณ์ พาณิช (2554, น.12) ได้นำเสนอแนวคิดการจัดการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 ไว้ว่าเป็นการศึกษาที่มุ่งที่ตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ และสิ่งที่ผู้เรียนควรเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีดังนี้

1. การเรียนรู้สิ่งที่ซับซ้อน และเรียนเป็นทีม ต้องก้าวข้ามสาระวิชาไปสู่การเรียนรู้ที่เข้าใจ มีขั้นตอน ตั้งแต่ จำ เข้าใจ ประยุกต์ วิเคราะห์ ประเมิน และสร้างสรรค์
2. คุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ต้องมีความสามารถในการยืดหยุ่น และปรับตัว การเป็นตัวของตัวเอง มีความเป็นผู้นำ มีความรับผิดชอบ และเป็นผู้สร้างหรือผู้ผลิต
3. สิ่งที่ผู้เรียนควรเรียนรู้ จำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ สาระวิชาหลัก ประกอบด้วย ภาษาไทย และภาษาโลก ศิลปะ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์ เศรษฐศาสตร์รัฐ และความเป็นพลเมืองดี และหัวข้อในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย ความรู้ ความรู้เกี่ยวกับโลก การเงินธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ การเป็นผู้ประกอบการ การเป็นพลเมืองดี สุขภาพ และสิ่งแวดล้อม สารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี และทักษะการเรียนรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ปัญหา การสื่อสาร การรับมือ ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยีทักษะชีวิต อาชีพ สังคมข้ามวัฒนธรรม

ส่วนสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2552, น. 14) ได้ระบุ คุณสมบัติของคนไทยยุคใหม่ว่าต้องมีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน และรักการเรียนรู้ตลอดชีวิต

สรุปได้ว่าในศตวรรษที่ 21 สิ่งที่สถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องปลูกฝัง และส่งเสริมให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นพื้นฐานอย่างเร่งด่วน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลง คือ ทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ซึ่งทักษะที่เป็นพื้นฐานคือ การคิด เพราะการคิดเป็นทักษะพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาการศึกษาไทย เนื่องจากสังคมปัจจุบัน เป็นสังคมแห่งข่าวสารข้อมูล และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ดังนั้นการจัดการเรียนการสอน จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับสภาพสังคม โดยต้องเน้นการพัฒนาให้เด็กมีทักษะการคิดมากขึ้น เพราะหากเด็กคิดเป็นหรือคิดอย่างเป็นระบบ ก็จะสามารถนำข้อมูลเหล่านั้นมาสร้างเป็นองค์ความรู้ ที่มีประโยชน์หรือตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีเหตุผล อย่างไรก็ตามการที่เราจะพัฒนาทักษะการคิดของเด็กได้ดีนั้น ต้องพัฒนาตามหลักวิชาการ ซึ่งหากศึกษาตามทฤษฎีของบลูม (Bloom's Taxonomy) นักการศึกษาชาวอเมริกันก็จะ พบว่า ความคิดแบ่งเป็น 6 ระดับ ประกอบด้วย 1) ความรู้ความจำ (Knowledge) เป็นความสามารถที่จะจดจำ และระลึกได้เกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับไปแล้ว เปรียบเสมือนกับเทพบันทึกลีขิง และวิดีโอที่สามารถเก็บเสียง และภาพของเรื่องราวต่าง ๆ ได้ สามารถเปิดฟังหรือดูภาพเหล่านั้นได้เมื่อต้องการ เช่น เมื่อเรียนดาราศาสตร์ก็รู้ และจำได้ว่า

ดาวตกมีชื่อเรียกอีกอย่างว่า ฝีมุงใต้ เป็นต้น 2) ความเข้าใจ (Comprehension) เป็นความสามารถในการนำความรู้ความจำไปดัดแปลงปรับปรุง เพื่อให้สามารถจับใจความ และแสดงออกมาในรูปของการแปลความ ตีความหรือขยายความ เช่น เมื่อเรียนวิชาภาษาไทยก็สามารถอธิบายความแตกต่างระหว่างกลอนแปดกับโคลงสี่สุภาพได้ เป็นต้น 3) การนำไปใช้ (Application) เป็นความสามารถในการนำความรู้ และความเข้าใจไปแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ใหม่ เช่น เมื่อเรียนทำอาหารมาแล้วก็สามารถนำความรู้ที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้ในการประกอบอาหารอื่นได้ เป็นต้น 4) การวิเคราะห์ (Analysis)

เป็นความสามารถแยกแยะเรื่องราวออกเป็นส่วนย่อยหรือในองค์ ประกอบที่สำคัญได้ และมองเห็นความสัมพันธ์ของส่วนที่เกี่ยวข้องกัน เช่น เมื่อศึกษาประวัติสุนทรภู่ ก็สามารถบอกเหตุผลที่ทำให้สุนทรภู่ได้รับการยกย่องเป็นกวีเอกของโลกได้ เป็นต้น 5) การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นการผสมผสานส่วนย่อย ๆ เข้าเป็นเรื่องราวเดียวกันอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดสิ่งใหม่ที่สมบูรณ์ และดีกว่าเดิม เช่น วิธีการใหม่ แนวคิดใหม่หรืออาจเป็นการถ่ายทอดความคิดออกมาให้ผู้อื่นเข้าใจได้ง่าย เช่น เมื่อศึกษาเรื่องการถนอมอาหารแล้ว ก็สามารถสรุปออกมาเป็นหลักการในการถนอมอาหารได้ เป็นต้น และ 6) การประเมินค่า (Evaluation) เป็นความคิดในระดับสูงสุด โดยเป็นความสามารถในการตัดสินใจ ตีราคา หรือให้คุณค่าสิ่งต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นไปตามเนื้อหาสาระนั้น ๆ หรืออาจเป็นกฎเกณฑ์ที่สังคมยอมรับก็ได้ เช่น สามารถประเมินได้ว่า โครงการวิทยาศาสตร์ของเพื่อนในห้องเรียนกลุ่มใดดีที่สุด เพราะเหตุใด หรือเมื่อเห็นเพื่อนยิงนกก็ประเมินได้ว่าควรทำตามหรือไม่ เพราะเหตุใด เมื่อพิจารณาความคิดทั้ง 6 ระดับ ของบลูมแล้ว เราจะ พบว่า เด็กไทยส่วนใหญ่ยังไม่ค่อยมีทักษะการคิดระดับสูง ที่เน้นการนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องหาทางดำเนินการปรับปรุง และส่งเสริมให้มากขึ้นจะทำให้คุณภาพของเด็กไทยดีขึ้น (ตะวัน เทวอักษร, 2556, น. 4) ในขณะที่แสงรุ่ง พูลสุวรรณ (2556, น. 6-7) มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า จากปัญหาคุณภาพการศึกษาของไทย ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วของโลกในศตวรรษที่ 21 ทำให้นักการศึกษา และผู้ปกครองเป็นห่วงว่านักเรียนในศตวรรษนี้จะสามารถดำรงชีวิตต่อไปอย่างไรให้มีคุณภาพ และมีความเห็นสอดคล้องกันว่าควรพัฒนาทักษะต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ และความสามารถที่คาดหวัง ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากข้อมูลอ้างอิงใน Partnership for 21st Century Skills ของประเทศสหรัฐอเมริกา (2008) พบว่า ทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ 1) ทักษะชีวิต และการทำงาน 2) ทักษะการเรียนรู้ และนวัตกรรม และ 3) ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้ว พบว่า ทักษะต่าง ๆ ดังกล่าวต้องมีทักษะการคิดเป็นพื้นฐาน ซึ่งสำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553, น. 8) กล่าวว่า การจะทำให้ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และมีคุณภาพต้องมีการพัฒนาการคิด โดยเฉพาะทักษะการคิดพื้นฐาน คือ ทักษะในการสื่อสาร ได้แก่ ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน จะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี และพัฒนาเป็นทักษะการคิดระดับที่สูงขึ้นต่อไป

การนำทักษะการคิดไปประยุกต์ใช้ในกระบวนการเรียนการสอน ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญมากในการส่งเสริมความคิดของผู้เรียน องค์ประกอบที่จะพัฒนาความคิดในตัวผู้เรียนอยู่ที่ เทคนิค และวิธีการสอนของครูที่จะช่วยกระตุ้น ส่งเสริม และพัฒนาความคิดของผู้เรียนในกิจกรรม ดังนั้น ครูจึงควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้อง และเหมาะสมกับความต้องการ โดยหาเทคนิค การสอนใหม่ ๆ แปลก ๆ มุ่งให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองครูคอยติดตามให้กำลังใจพร้อม ทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีอิสระในการแสดงออกด้วยการพูด หรือการกระทำตามจินตนาการ และ ความพึงพอใจของผู้เรียนก็จะช่วยพัฒนาความคิดของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี นั่นคือ ครูต้องจัด กระบวนการเรียนการสอน เพื่อพัฒนากระบวนการคิด ที่เน้นกระบวนการมากกว่าเน้นเนื้อหาสาระ วิชาให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้(Knowledge : K) เน้นเนื้อหาของวิชาที่ กำหนดไว้ในหลักสูตร และการบูรณาการความรู้(สาระเรื่องราวต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว ปัญหาในชีวิตประจำวันที่ถูกนำมาคิด 2) ด้านกระบวนการ (Process : P) คือ กระบวนการจัดการเรียน การสอน เพื่อพัฒนากระบวนการคิดที่เน้นการฝึกปฏิบัติจริง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะชีวิตพื้นฐาน 7 ประการ คือ ทักษะการรู้จักตนเอง ทักษะการตัดสินใจ และแก้ปัญหา ทักษะการแสวงหาข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ทักษะการปรับตัว ทักษะการสื่อสารสร้างสัมพันธภาพ ทักษะการวางแผน และการจัดการ และทักษะการทำงานเป็นทีม และ3) เจตคติ (Attitude : A) คือ การปลูกฝังคุณลักษณะ ให้นักเรียนมีคุณภาพด้านจิตใจที่ดี เช่น ขยัน ใฝ่เรียน ใจกว้าง กระตือรือร้น อดทน มีน้ำใจ มีความ รับผิดชอบ เป็นต้น

แนวทางปฏิบัติโดยทั่วไป เพื่อสร้างเสริมความคิด สามารถกระทำได้ดังนี้ (เจนจิรา สุวรรณพงษ์, 2557, น.1-2)

1. ใฝ่ใจค้นคว้า ในเวลาที่คิดนั้น ปัญหาหนึ่งมักเกิดขึ้นคือคิดไม่ออกไม่รู้ว่าจะคิดอะไร สาเหตุหนึ่งเป็นเพราะไม่มีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ ดีพอ ดังนั้นจึงควรแสวงหาความรู้ เพื่อเก็บข้อมูล ต่าง ๆ สะสมไว้ในสมอง ความรู้จะช่วยทำให้เราเข้าใจเรื่องราวเกิดความเชื่อมโยงสัมพันธ์กับเรื่อง อื่น ๆ ได้ ซึ่งการค้นคว้าหาความรู้กระทำได้โดยการฟัง และการอ่าน

2. หมั่นหาประสบการณ์ ประสบการณ์เป็นวัตถุดิบเบื้องต้นที่จะช่วยให้เกิดความคิด การได้สัมผัสกับสภาพความจริงจะช่วยก่อให้เกิดความคิดได้อย่างดี การมีความรู้คู่กับประสบการณ์

จะทำให้คิดได้ถูกต้องยิ่งขึ้น ดังนั้นจึงควรหมั่นหาประสบการณ์อยู่เสมอ เพื่อจะได้รู้จริงอันจะเป็นประโยชน์ต่อการคิดอย่างมาก

3. ต้องหมั่นสังเกตพิจารณา การมีนิสัยเป็นคนช่างสังเกต เห็นความผิดปกติ ความแปลกใหม่ รู้จักเปรียบเทียบความเหมือนหรือความแตกต่างของสิ่งต่าง ๆ รู้จักพิจารณาหาเหตุผลจะช่วยให้เกิดความคิดใหม่ ๆ ขึ้นได้ตลอดเวลา

4. คิดหาระบบจดจำ การมีความรู้ ประสบการณ์ และรู้จักสังเกตเพียงเท่านั้นยังไม่พอ ความจำก็เป็นสิ่งสำคัญ เพราะหากจำอะไรไม่ได้ก็จะช่วยให้เกิดความคิดที่ดี ทำให้ความคิดแตกฉาน

5. มีความสามารถทางภาษา การรู้จักลำดับความคิดให้เป็นระเบียบ เลือกเฟ้นถ้อยคำที่เหมาะสมถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาที่ชัดเจนเข้าใจง่ายก็จะช่วยให้เกิดการพัฒนาความคิดได้ดีเป็นลำดับ และขณะเดียวกันก็พัฒนาความคิดของผู้รับสารด้วย ลักษณะการจัดระเบียบความคิดที่ปรากฏเป็นกระบวนการการใช้ภาษาภายนอกมีหลายวิธี เช่น จัดลำดับตามเหตุการณ์ จัดลำดับตามสถานที่ และจัดลำดับตามเหตุผล การจัดระเบียบความคิดดังกล่าว ต้องอาศัยความสามารถทางภาษา จึงจะพูดหรือเขียนได้ดี

6. ใช้ปัญญาสร้างภาพ วิธีที่จะช่วยสร้างความคิดวิธีหนึ่ง คือ การนึกเห็นภาพในใจก่อน เพราะการสร้างภาพจะช่วยทำให้เกิดความคิดอย่างแจ่มแจ้ง ชัดเจน เช่น การแก้ปัญหา ถ้าสร้างภาพนึกไว้ก่อนว่าสถานการณ์อย่างนี้จะแก้ไขอย่างไร วิธีใด ความคิดก็จะบังเกิดควบคู่ไปกับการเห็นภาพ เมื่อประสบกับเหตุการณ์จริงก็สามารถคิดแก้ไขได้ทันทีเสมือนมีการวางแผนไว้แล้ว

จากที่กล่าวมา ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ควรประกอบด้วยคุณลักษณะ 4 ด้าน ดังนี้

1. คุณลักษณะด้านความรู้ ได้แก่ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน และกล้าแสดงออก รักการเรียนรู้ และการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2. คุณลักษณะด้านความคิด ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดสร้างสรรค์

3. คุณลักษณะด้านทักษะ ได้แก่ ทักษะการเรียนรู้ และนวัตกรรม ทักษะชีวิต และการทำงาน และทักษะด้านสื่อ เทคโนโลยี และสารสนเทศ

4. คุณลักษณะด้านคุณธรรม ประกอบด้วย การมีจิตสำนึก และค่านิยมที่ดีงามที่ดี การมีจิตสาธารณะ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคม

2.4 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยขอแนะนำเสนอดังต่อไปนี้

พริยา นิลมาต (2550) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด เป็นงานวิจัยที่มุ่งหมายค้นหาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีจิตสำนึกสาธารณะของเรียนช่วงชั้นที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ประชากรที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 22,563 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 380 คน จากจำนวน 17 โรงเรียนได้จากการสุ่มหลายขั้นตอน (Multi Stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้มี 2 ฉบับ ประกอบด้วยแบบวัดจิตสำนึกสาธารณะ 1 ฉบับ และแบบวัดปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีจิตสำนึกสาธารณะ 1 ฉบับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ผลการวิจัย พบว่า คุณธรรม

จริยธรรมด้านความมีวินัย (X1) ด้านความรับผิดชอบ (X2) ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ (X3) ด้านความกตัญญูกตเวทิตา (X4) ความฉลาดทางอารมณ์ (X5) พฤติกรรมการสอนของครู (X6) และการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X7) มีความสัมพันธ์ทางบวกจิตสำนึกสาธารณะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) อยู่ระหว่าง 0.127–0.661

สิทธิศักดิ์ ชำปฏี (2551) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพขอนแก่น ผลการศึกษา พบว่าระบบบริหารจัดการที่ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาที่ประกอบด้วย 3 ระบบย่อย ได้แก่ ระบบดูแลช่วยเหลือนักศึกษา ระบบการจัดการเรียนการสอน และระบบกิจกรรมนักศึกษา และผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทำนองเดียวกันอย่างชัดเจน กล่าวคือหลังจากวิทยาลัยนำระบบการบริหารจัดการมาใช้ในการบริหารจัดการ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา มีผลทำให้นักศึกษามีพัฒนาการของพฤติกรรม และการเรียนไปในทางที่ดีมาก อีกทั้งอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ปกครองที่ดูแลนักศึกษาในระหว่างที่มาเรียน และอยู่ที่บ้าน โดยประสานงานอย่างใกล้ชิดตามระบบการบริหารจัดการ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ นักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพขอนแก่น คือ ปัจจัยสำคัญที่ทำให้การดำเนินการตามระบบ ประสบความสำเร็จ สามารถส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

ชัตติยา ค้างสำราญ (2552) ศึกษาเรื่อง ผลการศึกษา พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กประกอบด้วย 6องค์ประกอบ คือ วางแผนกลยุทธ์ การประเมินกลยุทธ์ของโรงเรียน กำหนดทิศทางของโรงเรียน การปฏิบัติตามกลยุทธ์ของโรงเรียน

และการประเมินกลยุทธ์ของโรงเรียนโดยสรุปองค์ประกอบทั้ง 6 องค์ประกอบ มีความเหมาะสม ถูกต้อง เป็นไปได้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ สอดคล้องกับกรอบแนวคิดการวิจัย

บุญยวีร์ จิตธิ์ญวรัตน์ (2553) ศึกษาเรื่องการจัดการเชิงกลยุทธ์ในสถานศึกษาระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 ผลการศึกษา พบว่า สถานศึกษามีการดำเนินการตามขั้นตอนการจัดการกลยุทธ์ ดังนี้ 1) ขั้นตอนการกำหนดกลยุทธ์ ประกอบด้วย การวิเคราะห์ภารกิจของหน่วยงาน การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ 2) ขั้นตอนนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ประกอบด้วย การกำหนด แผนงาน โครงการ และการดำเนินงานตามแผน 3) ขั้นตอนประเมินผลกลยุทธ์ ประกอบด้วย การติดตาม และการประเมินผล และรายงานส่วนปัญหา และอุปสรรคในการจัดการเชิงกลยุทธ์ พบว่า ปัญหาในแต่ละขั้นตอนมีดังนี้ 1) ขั้นตอนการกำหนดกลยุทธ์ คือ ปัญหาด้านความพร้อมของ บุคลากรด้านกระบวนการมีส่วนร่วม และการประสานงานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง 2) ขั้นตอนนำกล ยุทธ์ไปปฏิบัติ คือ ปัญหาด้านงบประมาณ

ความพร้อมด้านบุคลากร และปัญหาด้านเวลาที่กำหนดในโครงการมักคลาดเคลื่อน 3) ขั้นตอนประเมินผลกลยุทธ์ คือ บุคคลขาดความรู้ความเข้าใจ และความตระหนักในความสำคัญ ของการติดตามประเมินผล และ พบว่า การติดตามไม่เป็นไปตามปฏิทินที่กำหนด ขาดความต่อเนื่อง ในการติดตาม และประเมิน ไม่มีเวลา และมีการสรุปผลคลาดเคลื่อนเนื่องจากประเมินเข้าข้างตนเอง

วันเพ็ญ เนตรประไพ (2553) ศึกษาเรื่องความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ในสภาพที่เป็น จริง และสภาพที่ผู้ปกครองคาดหวัง 2) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะอัน พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ อำเภอสามพราน จังหวัด นครปฐม และ 3) เพื่อเปรียบเทียบความต้องการจำเป็นของผู้ปกครองในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ อำเภอสามพราน จังหวัด นครปฐม ผลการศึกษา พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมอยู่ในระดับมากทุกคุณลักษณะนักเรียนมี ความต้องการในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน อยู่อย่างพอเพียง และรักความเป็นไทยตามลำดับ และผลการเปรียบเทียบความต้องการจำเป็นในการ พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมผู้ปกครองเพศหญิงมีความต้องการมากกว่าเพศชายผู้ปกครองอายุ

30 ปีมีความต้องการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้นักเรียนมากที่สุด ในขณะที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลายต้องการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้นักเรียนมากที่สุด

ดลนภา ท่วมยัง (2555) ศึกษาเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ผลการศึกษา พบว่า มีการดำเนินงานเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก อยู่ในระดับมาก มีจุดแข็งได้แก่ สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ และบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก จุดอ่อนได้แก่ ขาดการนำผลการประเมินการปฏิบัติงานในโครงการหรือกิจกรรมมาปรับปรุงพัฒนา โอกาส ได้แก่ หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ที่เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ชัดเจน อุปสรรค ได้แก่ ไม่สามารถควบคุมสื่อเทคโนโลยีได้ และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เหมาะสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กในระดับ

พงษ์ศักดิ์ สุขพิทักษ์ (2555) ศึกษาวิจัยเรื่องกลยุทธ์การบริหารคุณภาพงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ผลการศึกษา พบว่า สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ทุกแห่งมีสภาพการดำเนินงานบริหารคุณภาพงานวิชาการตามกรอบของกระทรวงศึกษาธิการ 10 คือ การวางแผนงานวิชาการ การบริหารหลักสูตร การบริหารงานการเรียนการสอน การวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน การนิเทศการศึกษา การบริหารสื่อเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ การวิจัยทางการศึกษา การบริหารข้อมูลสารสนเทศ และการส่งเสริมทางวิชาการแก่ชุมชน ส่วนปัญหาการบริหารคุณภาพงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 พบว่า ปัญหาสำคัญอันดับแรกคือ ปัญหาการขาดแคลนครู และบุคลากรทางการศึกษา ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนต่ำ

เกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ รองลงมา คือ ขาดทีมงานวิชาการที่เข้มแข็ง ส่งผลให้คุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษาต่าง ๆ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ไม่บรรลุเป้าหมายเท่าที่ควร ในส่วนของกลยุทธ์การบริหารคุณภาพงานวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ประกอบด้วยกลยุทธ์ 5 ด้าน ได้แก่

ด้านความรับผิดชอบของผู้บริหาร ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการจัดการทรัพยากร ด้านการควบคุมกระบวนการทำงาน และด้านการตรวจติดตามผลการดำเนินงาน

สุรดา ไชยสงคราม (2556) ศึกษาวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น

พื้นฐาน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา และเพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษามีค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์สูงกว่าสภาพปัจจุบันในทุกด้าน และทุกประเด็น 2) กลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมี 3 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์การประเมินเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ กลยุทธ์การนำแผนสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกลยุทธ์การวางแผนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สมใจ ชีรติฐ (2556) ศึกษาเรื่องการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนที่พึงประสงค์ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างกลยุทธ์การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนที่พึงประสงค์ พบว่า ควรแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มความรู้ ได้แก่ 1) กลุ่มความตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียน และเพื่อนบ้าน และการมีความรู้ทางวิชาการที่ได้มาตรฐานสากล 2) กลุ่มทักษะ ได้แก่ ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร การทำงานเป็นทีม และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 และ 3) กลุ่มเจตคติ ได้แก่ การมีสุขภาพกาย และใจดี การมีคุณธรรม และจริยธรรม และกลยุทธ์การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนที่พึงประสงค์ 5 ประเด็น คือ 1) การศึกษาและกำหนดแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนที่พึงประสงค์ 2) การสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างสถานศึกษาในประเทศ และในอาเซียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะดังกล่าว 3) การพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาให้ตระหนักถึงความสำคัญของอาเซียน และสามารถจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนที่พึงประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 4) การส่งเสริมความร่วมมือของภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ และเอกชนในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนที่พึงประสงค์ และ 5) การเสริมสร้างบรรยากาศสถานศึกษาให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้เรื่องอาเซียน

ชัชฎาภรณ์ อร่ามรุณ (2556) ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 ผลการวิจัย พบว่า สภาพการบริหารงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการวางแผนการบริหาร การจัดโครงสร้างการบริหาร การนำ และการควบคุมการบริหารส่วนปัญหาการบริหารงานวิชาการ พบว่า มีปัญหาระดับมากแสดงว่าสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 ต้องการได้รับการแก้ไขการบริหารงานวิชาการอย่างเร่งด่วนเพื่อเพิ่มคุณภาพด้านการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ส่วนกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ประกอบด้วย กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาการจัดระบบการวางแผนบริหารงานวิชาการให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาการจัดองค์กรให้มีประสิทธิภาพเพื่อการบริหารงานวิชาการให้มีคุณภาพสูงสู่มาตรฐานการศึกษา กลยุทธ์ที่3 การพัฒนาการนำการบริหารวิชาการในสถานศึกษาขึ้นพื้นฐาน และกลยุทธ์ที่4 การพัฒนาระบบการติดตาม และประเมินผลการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ

นวพร ชลารักษ์ (2558) ศึกษาเรื่องบทบาทของครูกับการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัย พบว่า การเปลี่ยนแปลงในยุคศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อวิถีการดำรงชีวิตของคนในสังคมการศึกษา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะเพียงอ่านออกเขียนได้ (Literacy) เท่านั้น แต่สำหรับในศตวรรษที่ 21 ต้องมุ่งเน้นที่ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดการปฏิบัติ และการสร้างแรงบันดาลใจไปพร้อมกัน กล่าวคือ จะไม่เป็นเพียงผู้รับ (Passive Learning) อีกต่อไป แต่ผู้เรียนต้องฝึกการเรียนรู้จากการลงมือทำ และการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (Active Learning) โดยมีครูเป็นโค้ช ที่คอยออกแบบการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้เรียนบรรลุผลได้ ประการสำคัญคือ ครูในศตวรรษที่ 21 จะต้องไม่ตั้งตัวเป็นผู้รู้แต่จะต้องแสวงหาความรู้ไปพร้อม ๆ กันกับผู้เรียนในขณะเดียวกัน

ธิดารัตน์ โชนาคะวโร (2558) ศึกษาเรื่องกลยุทธ์การพัฒนาความเป็นพลเมืองของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ผลการศึกษา พบว่า 1) สภาพความเป็นพลเมืองของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ประกอบด้วย ความรับผิดชอบตนเอง และพึ่งตนเอง เคารพหลักความเสมอภาค เคารพความแตกต่าง เคารพสิทธิผู้อื่น เคารพกติกา และเคารพกฎหมาย รับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งความเป็นพลเมืองที่มากที่สุด คือ ความรับผิดชอบตนเอง และพึ่งตนเอง 2) แนวทางในการพัฒนาความเป็นพลเมืองของนักศึกษา คือ สังคมปัจจุบันการสื่อสารด้านเทคโนโลยีใช้เป็นตัวกลางด้านความรู้เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดีให้แก่สมาชิกได้รับทราบ และมีการส่งเสริมความเป็นพลเมืองด้านความรับผิดชอบต่อสังคม 3) ผู้วิจัยได้จัดทำกลยุทธ์การพัฒนาความเป็นพลเมืองของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จำนวน 8 ประเด็นกลยุทธ์ ประกอบด้วย 1) การกำหนดเอกลักษณ์ และการพัฒนาบัณฑิตครูคุณภาพมีความเป็นพลเมือง 2) คณาจารย์มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในการพัฒนานักศึกษาครูเสริมสร้างความเป็นพลเมือง 3) ผู้บริหาร และอาจารย์ตระหนักถึงความสำคัญในการสนับสนุนงบประมาณเพื่อส่งเสริมพัฒนาความเป็นพลเมืองให้แก่ นักศึกษา 4) คณาจารย์มีการบูรณาการจัดการเรียนการสอน งานวิจัย ใช้เป็นแนวทางสร้างความเป็นพลเมืองดีให้แก่ นักศึกษา 5) คณาจารย์จัดกิจกรรมบริการวิชาการเสริมสร้างประสบการณ์ให้แก่ นักศึกษาอย่างรอบด้านจากแหล่งเรียนรู้ภายใน และภายนอกมหาวิทยาลัยเพื่อพัฒนาความเป็นพลเมือง 6) ส่งเสริมกิจกรรมจิตอาสาให้แก่นักศึกษา และศิษย์เก่าที่เป็นแบบอย่างที่ดีนำมาเป็นแนวทางพัฒนาครูต้นแบบด้านความเป็นพลเมือง 7) การพัฒนาศักยภาพอาจารย์ และนักศึกษาในการสร้างเครือข่าย และความร่วมมือทางวิชาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์เพื่อสร้างความเป็นพลเมืองร่วมกับโรงเรียน

และชุมชน และ8)การกำหนดแผนงาน/กิจกรรม/โครงการเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาครูเพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองของนักศึกษาเสนอต่อคณะ/มหาวิทยาลัยเพื่อเป็นแนวทางในการเป็นพลเมืองของนักศึกษาต่อไป

Cogan & Kubow (1997) ศึกษาเรื่องนโยบายการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองดี ผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะของพลเมืองดีในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 8 คุณลักษณะ คือ ความสามารถในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข 2) ความสามารถในการมองปัญหา และแก้ปัญหา 3) ความสามารถในการยอมรับความแตกต่างในวัฒนธรรม 4) ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 5) ความสามารถในการอนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม 6) ความตั้งใจปรับเปลี่ยนนิสัย และวิถีชีวิตของตนเองให้ดีขึ้น 7) การยอมรับในความเท่าเทียมกันของเพื่อนมนุษย์ 7) ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสร้างสรรค์ และ 8) ความสนใจ และการมีส่วนร่วมทางการเมือง ตั้งแต่ระดับท้องถิ่นถึงระดับชาติ

Teddlie (2000) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยสู่ความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่สถานศึกษาจะประสบผลสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา คือ 1) ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำทางวิชาการ 2) สถานศึกษามุ่งมั่นพัฒนาการเรียนรู้นักเรียน 3) มีกระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิผลสูง 4) ใช้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน และ 5) ส่งเสริมให้ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

Daggett (2005, p. 216) ศึกษาเรื่องการเตรียมพร้อมผู้เรียนในอนาคต ผลการศึกษาพบว่า สิ่งที่สถานศึกษาควรเตรียมพร้อมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จ คือ 1) ผู้บริหาร และครูต้องมุ่งความเป็นเลิศด้านวิชาการ 2) ครูดูแลเอาใจใส่อบรมสั่งสอนนักเรียนอย่างใกล้ชิด 3) เน้นการ และจัดการเรียนการสอนเป็นรายบุคคล และ 4) หลักสูตรสถานศึกษามีคุณภาพสูง

Mediratta, Shah, & Mcalister (2009) ศึกษาวิจัยปฏิบัติการเรื่องการพัฒนาสถานศึกษา โดยอาศัยหลักการมีส่วนร่วม พบว่า ปัจจัยการเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่ความสำเร็จ คือ 1) สถานศึกษาต้องพัฒนาบรรยากาศการบริหารเชิงบวก 2) สร้างความเข้มแข็งทางวิชาการเป็นหลัก 3) สร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองนักเรียน และชุมชนอย่างสร้างสรรค์ 4) สร้างแรงจูงใจ และความภูมิใจของครู และบุคลากรในสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จ 5) พัฒนาคุณภาพนักเรียนทั้งด้านความรู้ และทักษะรวมทั้งกระทำความดีเพื่อสังคมส่วนรวม

Mckinsey (2010) ศึกษาเรื่องการพัฒนาสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยการเปลี่ยนแปลงที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) การปรับปรุงหลักสูตร และมาตรฐานการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ 2) การปรับค่าตอบแทนผู้บริหาร

และครูให้สูงขึ้นเพื่อที่คนที่มีความรู้ความสามารถสนใจเข้ามาทำงาน 3) เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของผู้บริหาร และครูให้สูงขึ้น 4) สร้างฐานของสถานศึกษา

ผลการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัย พบว่า กลยุทธ์เป็นแผนรวมของสถานศึกษาที่นำเอาข้อได้เปรียบ และจุดเด่นในด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษามาใช้ประโยชน์ ปรับจุดด้อยเพื่อหาโอกาส และหลีกเลี่ยงอุปสรรค เพื่อให้สถานศึกษาอยู่รอด และเติบโตได้ในระยะยาว ได้แก่ กระบวนการกลยุทธ์ ประกอบด้วย การวิเคราะห์กลยุทธ์ของสถานศึกษา การวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติในสถานศึกษา และการควบคุม และประเมินกลยุทธ์ของสถานศึกษา กับองค์ประกอบกลยุทธ์ ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ มาตรการ และแนวทาง ที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องนำมาใช้ในพัฒนาสถานศึกษาเพื่อส่งเสริม สร้างสรรค์ และพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพสูงสุด

ส่วนกระบวนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยผ่านการบริหารจัดการศึกษาที่มีแบบแผนแน่นอน ที่มีผู้เกี่ยวข้องดำเนินการบริหารจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบของผู้บริหารสถานศึกษาประกอบด้วย 6 ด้าน คือ การจัดหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 การพัฒนาความรู้ความสามารถของครู การพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล

สำหรับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เป็นลักษณะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน เป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการทั้งในด้านความรู้ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และจิตสำนึกที่ดี สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะพลเมืองไทย และพลโลก ประกอบด้วยคุณลักษณะ 4 ด้าน คือ

1. คุณลักษณะด้านความรู้ ประกอบด้วย การเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รักการอ่านแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

2. คุณลักษณะด้านความคิด ประกอบด้วย การคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดสร้างสรรค์

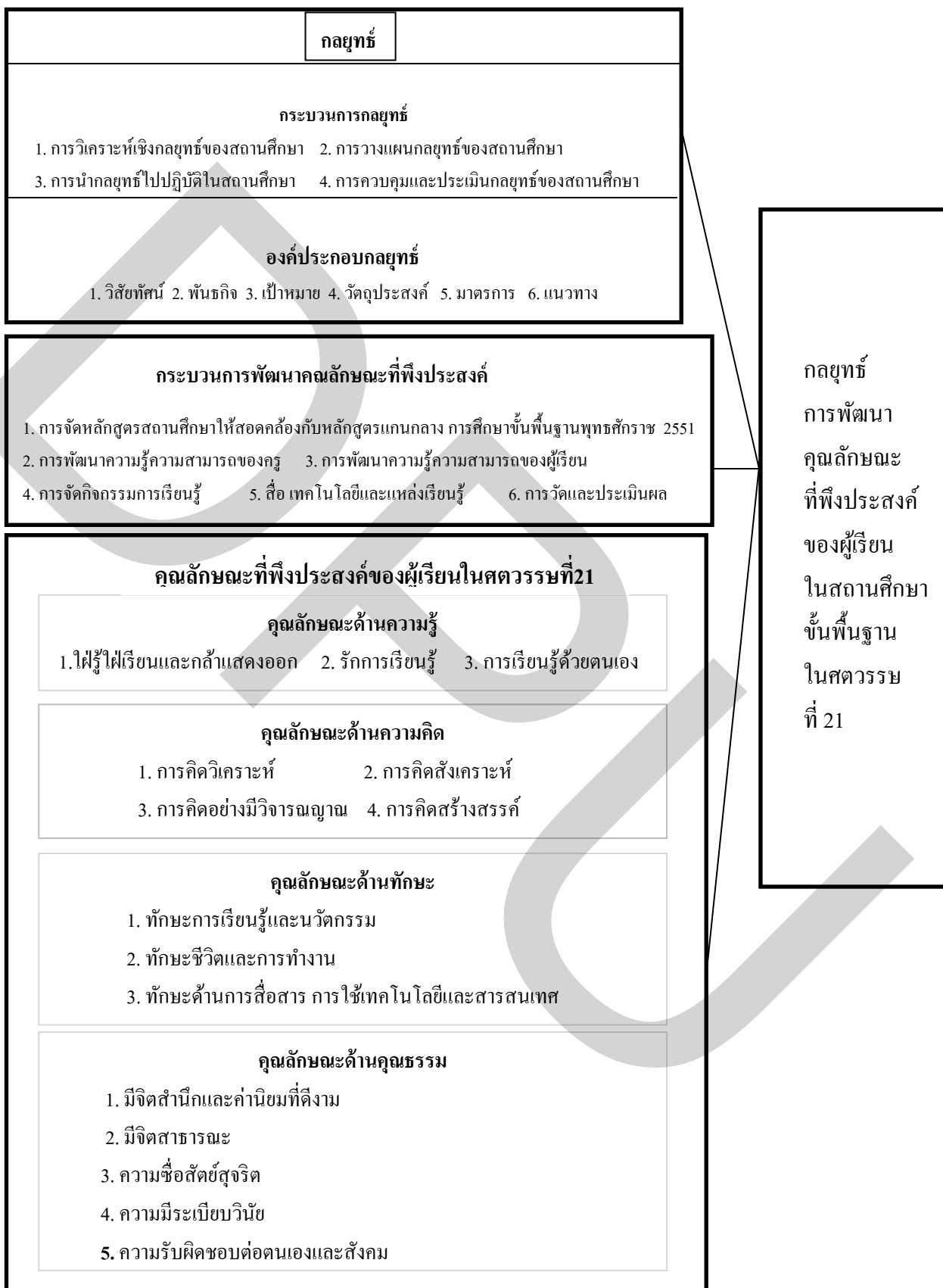
3. คุณลักษณะด้านทักษะ ประกอบด้วย ทักษะการเรียนรู้ และนวัตกรรม ทักษะชีวิต และการทำงาน และทักษะด้านการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี และสารสนเทศ

4. คุณลักษณะด้านคุณธรรม ประกอบด้วย การมีจิตสำนึก และค่านิยมที่ดีงาม การมีจิต
สาธารณะ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคม

จากที่กล่าวมาผู้วิจัยได้นำผลการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีจากเอกสาร และงานวิจัย
ที่เกี่ยวข้องดังกล่าวมาเรียบเรียง และกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยต่อไป

2.5 กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์
ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อยืนยันกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 มาสร้างกรอบแนวคิดของการวิจัย สามารถเขียนเป็น
แผนภาพ ดังแผนภาพที่ 2.3 ได้ดังนี้

ภาพที่ 2.3 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่องกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ระหว่างวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพ และปัญหา การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21

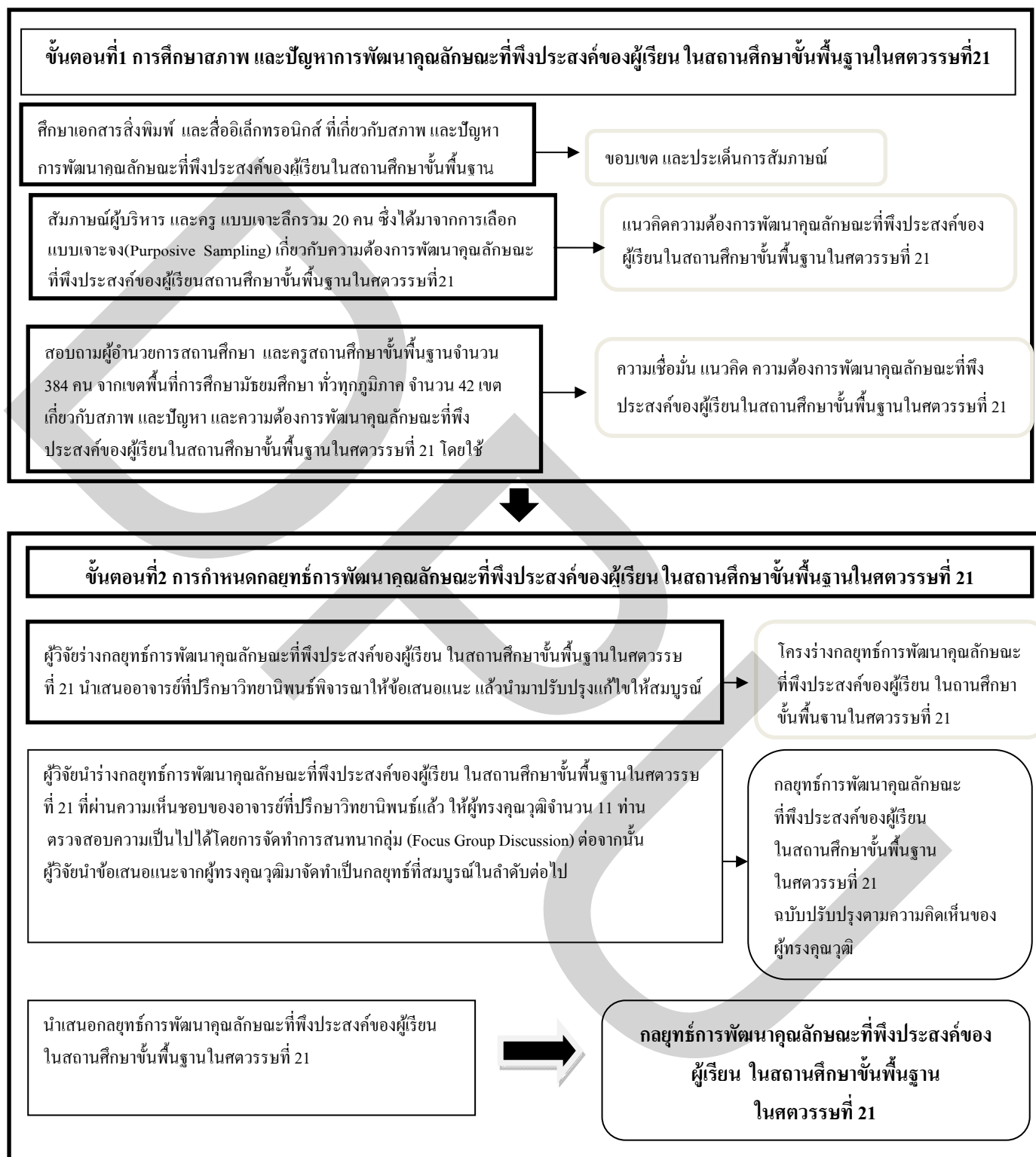
ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยการดำเนินงานการวิจัย ดังต่อไปนี้

3.1 การยกร่างกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21

3.2 การนำเสนอกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21

ทั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดลำดับขั้นตอนการวิจัย ดังแสดงในภาพที่ 3.1 ดังนี้

ภาพที่ 3.1 ลำดับขั้นตอนการวิจัย

การดำเนินการวิจัยแต่ละขั้นตอน ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

3.1 การศึกษาสภาพ ปัญหาการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 เป็นการศึกษาเพื่อสรุปแนวคิด กลยุทธ์ความต้องการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ มีกระบวนการศึกษา ดังนี้

3.1.1 การศึกษาเอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ งานวิจัย และแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้ คือ วิเคราะห์เนื้อหา สรุปขอบเขต และประเด็นสำหรับการสัมภาษณ์ผู้บริหาร และครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และมัธยมศึกษา โดยการศึกษาจากเอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ งานวิจัย และแหล่งข้อมูลอื่น ๆ

3.1.2 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ผู้วิจัย สรุปแนวคิดความต้องการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 จากการวิเคราะห์เนื้อหาการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา และครู รวม 20 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาตามเอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ งานวิจัย และแหล่งข้อมูลอื่น ๆ

รายละเอียดของผู้ให้ข้อมูลการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยในขั้นตอนนี้ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ผู้ให้ข้อมูลการวิจัย ประกอบด้วย

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป สาขาบริหารการศึกษา มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ จำนวน 3 คน

2. ผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป สาขาบริหารการศึกษา มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ จำนวน 3 คน

3. ผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป สาขาบริหารการศึกษา มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ จำนวน 3 คน

4. ผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป สาขาบริหารการศึกษา มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ จำนวน 3 คน

5. ครูที่มีความรู้ และประสบการณ์ ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ จำนวน 2 คน

6. ครูที่มีความรู้ และประสบการณ์ ในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ จำนวน 2 คน

7. ครูที่มีความรู้ และประสบการณ์ ในโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ จำนวน 2 คน

8. ครูที่มีความรู้ และประสบการณ์ ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ จำนวน 2 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3.2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เพื่อขอสัมภาษณ์ตามเวลาที่เหมาะสม แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มารวบรวมข้อมูล และบันทึกผล

3.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากการสัมภาษณ์ มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสรุปเป็นหมวดหมู่ตามแนวคิดความต้องการของผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

3.2.3 การสอบถามสภาพ และปัญหาการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 วิเคราะห์ และสรุปแนวคิดเพื่อสร้างกลยุทธ์ที่ต้องการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 โดยการสอบถามความคิดเห็นจากผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 384 คน จากเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ทั่วประเทศทุกภูมิภาค จำนวน 42 เขต เกี่ยวกับสภาพ

และปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาจากผลของการสัมภาษณ์ แบบเจาะลึกตามข้อ 3.2

รายละเอียดผู้ให้ข้อมูลการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยในขั้นตอนนี้ มีดังต่อไปนี้

ผู้ให้ข้อมูลการวิจัย

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา และครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ทั่วประเทศทุกภูมิภาค 42 เขต ในปีการศึกษา 2559 จำนวน 116,481 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กำหนดตามตารางการสุ่มตัวอย่างของเครซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) กำหนดความคาดเคลื่อนไว้ที่ .05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 384 คน เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่าง ครอบคลุมทั่วประเทศ ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ขั้นที่ 1 แบ่งพื้นที่ของเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 42 เขตพื้นที่ เป็น 4 ภูมิภาค คือ ภาคกลาง ภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ โดยที่ภาคกลาง ประกอบด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1-เขต 9 ภาคใต้ ประกอบด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 – เขต 18 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19-เขต 33 และภาคเหนือ ประกอบด้วยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34-เขต 42

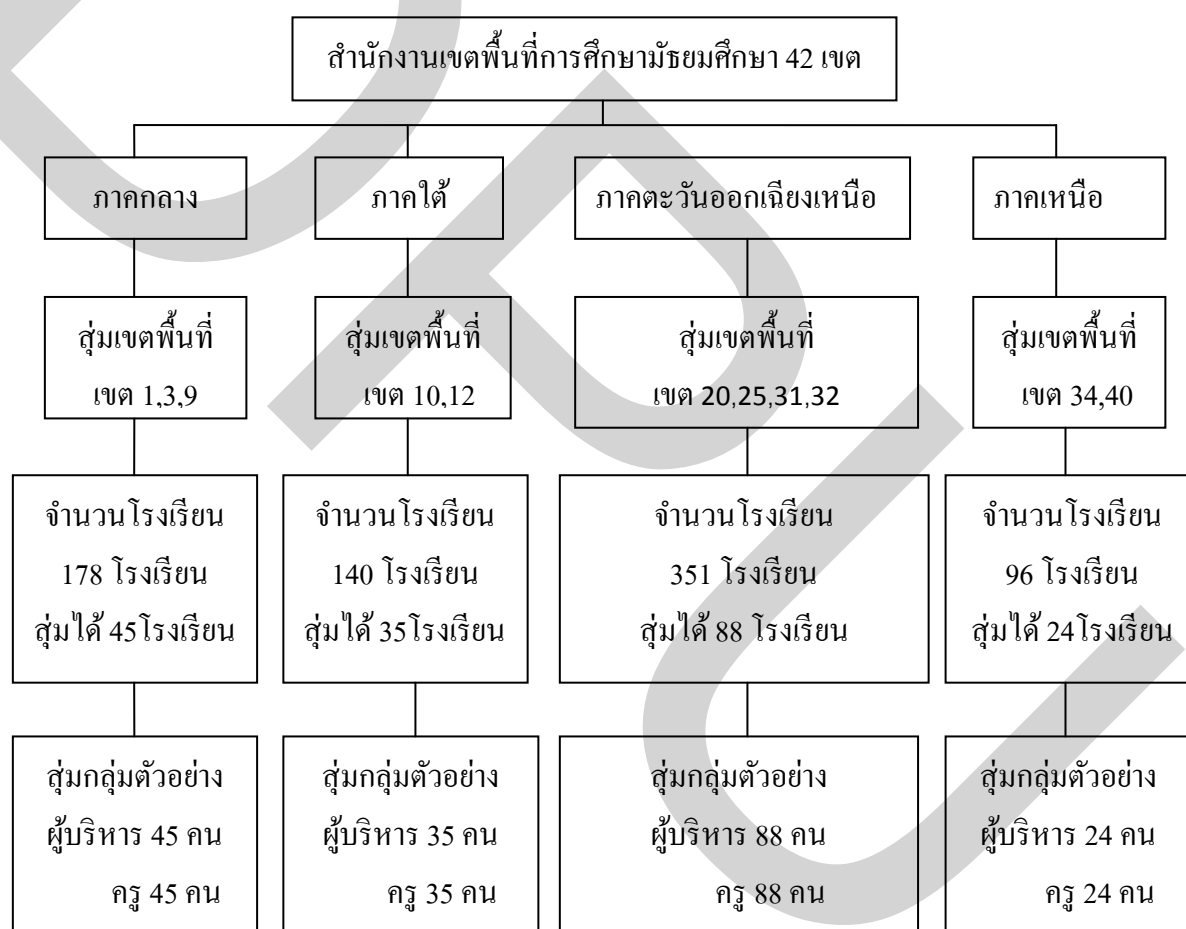
2.2 ขั้นที่ 2 สุ่มเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในแต่ละภูมิภาค โดยที่ภาคกลางสุ่มได้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 (กรุงเทพมหานคร) เขต 3 (นนทบุรี และพระนครศรีอยุธยา) และเขต 9 (สุพรรณบุรี และนครปฐม) ภาคใต้สุ่มได้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 (ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี สมุทรสาคร และสมุทรสงคราม) และเขต 12 (นครศรีธรรมราช และพัทลุง) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือสุ่มได้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 (อุดรธานี) เขต 25 (ขอนแก่น) เขต 31 (นครราชสีมา) และ เขต 32 (บุรีรัมย์)

2.3 ขั้นที่ 3 สุ่มโรงเรียนในแต่ละสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยที่ภาคกลาง มี 178 โรงเรียน ภาคใต้ มี 140 โรงเรียน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี 351 โรงเรียน และภาคเหนือ มี 96 โรงเรียน ใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ภาคละ 25 เปอร์เซ็นต์ ภาค

กลางสุ่มได้ 45 โรงเรียน ภาคใต้สุ่มได้ 35 โรงเรียน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือสุ่มได้ 88 โรงเรียน และภาคเหนือสุ่มได้ 24 โรงเรียน

2.4 ขั้นที่ 4 เลือกผู้บริหารโรงเรียน และครู จากโรงเรียนที่เป็นตัวอย่าง จำนวนโรงเรียนละ 2 คน แยกเป็นผู้บริหารโรงเรียน 1 คน และครู 1 คน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 384 คน รายละเอียดแสดงในตารางที่ 3.1 (ภัทรธิดา ผลงาม, 2558, น. 68 – 69)

ตารางที่ 3.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยภาคสนาม

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามสภาพ และปัญหาการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 เป็นแบบสอบถามที่ใช้แบบมาตรวัดการประเมินค่า (Rating Scale) โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

3.3.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา

3.3.2 ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบัน ปัญหา และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานจัดการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21

3.3.3 ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามปลายเปิด โดยสอบถามข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21

การสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการสร้าง ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาแนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 เพื่อเป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม

2. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความเหมาะสม จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องหรือหาค่า IOC (Index of item objective congruence) ซึ่งค่า IOC ที่ใช้คือ ค่าตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงจากคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญมาจัดพิมพ์แบบสอบถามแบบสอบถามต้นฉบับ จากนั้นนำไปทดลองเพื่อหาคุณภาพกับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแต่มีลักษณะใกล้เคียงกันกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน เพื่อตรวจสอบการใช้ภาษา ประเด็นข้อคำถามโดยคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ต่อจากนั้นนำเครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไข และนำมาให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ แล้วนำไปจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์นำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.4.1 ผู้วิจัยดำเนินการแจกสอบถามด้วยตนเองโดยจัดส่งทางไปรษณีย์ตามโรงเรียนต่าง ๆ ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในภูมิภาคต่าง ๆ 4 ภูมิภาคทั่วประเทศ

3.4.2 นำแบบสอบถามที่ได้รับการตอบรับกลับมา มาดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล โดยเลือกเฉพาะแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์นำข้อมูลไปวิเคราะห์ต่อไป

3.4.3 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.4.3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 ทำวิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage)

3.4.3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 วิเคราะห์โดยใช้ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากแบบวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert scale type) มีวิธีการให้คะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติงานในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติงานในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติงานในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติงานในระดับน้อยมาก

3.4.3.3 การวิเคราะห์ข้อมูลในตอนี่ 3 เป็นข้อคำถามปลายเปิด ข้อเสนอแนะ และ แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศตวรรษ ที่ 21 โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS เพื่อหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

กล่าวโดยสรุปของขั้นตอนนี้ จะได้สภาพ ปัญหา และข้อเสนอแนะ การพัฒนา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ที่ผ่านการแสดง ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูจากสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษา 42 เขต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

3.6 การกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศตวรรษที่ 21

ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

3.6.1 การจัดทำร่างกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้น พื้นฐานในศตวรรษที่ 21 เป็นการนำสภาพ ปัญหา และข้อเสนอแนะการพัฒนาคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจาก ขั้นตอนี่ 1 มาสร้างเป็นกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้น พื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมโดย

วิธีการ SWOT Analysis 2) การกำหนดทิศทางของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ มาตรการ และแนวทาง 3) สร้างกลยุทธ์การพัฒนาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ต่อจากนั้นผู้วิจัยนำร่างกลยุทธ์ที่จัดทำขึ้นเสนอต่ออาจารย์ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำในการจัดทำกลยุทธ์ให้ถูกต้อง และเหมาะสมกับข้อมูลที่ผู้วิจัยสังเคราะห์มาได้จากการศึกษาในตอนต้นที่ 1 ต่อจากนั้นนำร่างกลยุทธ์มาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ปรึกษาวิทยานิพนธ์ในลำดับต่อมา

3.6.2 การตรวจสอบกลยุทธ์การพัฒนาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยนำร่างกลยุทธ์ที่ได้รับความเห็นชอบของอาจารย์ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จัดพิมพ์เป็นร่างกลยุทธ์ เพื่อดำเนินการในขั้นต่อไป โดยดำเนินการจัดประชุมผู้ทรงคุณวุฒิด้วยการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของร่างกลยุทธ์การพัฒนาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ที่ผู้วิจัยจัดสร้างขึ้นประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 11 ท่าน โดยมีการดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.6.2.1 การกำหนดแนวคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยกำหนดประเด็นคำถามจากกลยุทธ์การพัฒนาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 แล้วนำข้อคำถามมาจัดลำดับความคิดเห็นให้เป็นหมวดหมู่ และเรียบเรียงให้เป็นเรื่องราวตามขั้นตอนที่เหมาะสมตามที่กำหนดไว้

3.6.2.2 การเตรียมบุคลากรในการจัดประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

1) ผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) ผู้วิจัยทำความเข้าใจกับผู้ดำเนินการสนทนากลุ่ม ให้เป็นผู้ทำหน้าที่ถาม และกำกับการสนทนาให้เป็นไปตามแนวทางหัวข้อที่ผู้วิจัยศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลจากการสนทนาที่ตรงประเด็น ชัดเจน และครอบคลุมตามเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ตั้งอยู่บนข้อเท็จจริงที่ว่าต้องให้ความสนใจกับผู้ร่วมสนทนาทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน มีความรู้สึกเชิงบวก และไม่ร่วมแสดงความคิดเห็นใด ๆ

2) ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยทำความเข้าใจกับผู้ทรงคุณวุฒิจากสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ และอาจารย์มหาวิทยาลัย จำนวนทั้งสิ้นรวม 11 ท่าน เพื่อให้การสนทนาเป็นไปตามแนวทางหัวข้อที่ผู้วิจัยทำการศึกษา

3) การจัดเตรียมสถานที่เพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม คือ การจัดที่นั่ง และบรรยากาศภายในห้องประชุมวิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

4) การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในห้องสำหรับการสนทนากลุ่ม เพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม ได้แก่ เครื่องบันทึกเสียง ไมโครโฟน และเครื่องขยายเสียง

5) การนัดหมายผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยนำหนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 11 ท่าน จากวิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตด้วยตนเองล่วงหน้าเป็นเวลา 2 สัปดาห์ และกำหนดนัดหมายเพื่อยืนยัน วัน เวลา และสถานที่อีกครั้งหนึ่งด้วยโทรศัพท์ และ E-mail ตามลำดับ

3.6.3 ขั้นตอนการดำเนินการสนทนากลุ่ม ดำเนินการดังนี้

3.6.3.1 ผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) กล่าวต้อนรับผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าร่วมสนทนากลุ่มทุกคนเพื่อสร้างความคุ้นเคย และความผ่อนคลาย ต่อจากนั้นกล่าวแนะนำตนเอง แนะนำผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าร่วมสนทนากลุ่มทุกคน ผู้วิจัย และผู้ช่วยผู้วิจัย พร้อมทั้งกล่าวขออนุญาตบันทึกเสียงการสนทนากลุ่ม

3.6.3.2 เริ่มการสนทนากลุ่ม เริ่มจากคำถามทั่วไป และคำถามเจาะลึกตามประเด็นของกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ตามที่กำหนดโดยเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมสนทนาทุกคนมีโอกาสได้พูดแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ โดยที่ไม่มีการชี้นำคำตอบ ทั้งนี้ใช้เวลาในการสนทนาจำนวน 3 ชั่วโมง ระยะเวลา 09.00 – 12.00 น.กรณีที่ผู้ร่วมสนทนากลุ่มมีความคิดเห็นที่ขัดแย้งกัน ต้องหารือ และปรับกลยุทธ์ในการสนทนาให้กลุ่มสนทนามีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน (Consensus) จึงยุติการสนทนา

3.6.3.3 การยุติการสนทนา เมื่อผู้ดำเนินการสนทนาเห็นว่าการสนทนาได้ข้อยุติ และครบถ้วนในประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาตามเรื่องที่กำหนดแล้ว จึงกล่าวขอบคุณผู้ร่วมสนทนากลุ่มทุกคน และกล่าวยุติการสนทนา

3.6.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการจดบันทึกผลการสนทนากลุ่มมาจัดพิมพ์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อจัดหมวดหมู่ของข้อมูลต่อจากนั้นดำเนินการแปลความหมายของข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสนทนากลุ่ม

กล่าวโดยสรุปของขั้นตอนนี้ คือ ผู้วิจัยได้กลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ที่ผ่านความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและข้อเสนอแนะการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 และ 2) เสนอกกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 โดยผู้วิจัยได้สรุปผลการศึกษา ดังนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ สภาพปัจจุบัน ปัญหา และข้อเสนอแนะการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21

4.1.1 ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 จำนวน และค่าร้อยละ ของข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา และข้อมูลทั่วไปของผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูโรงเรียนมัธยมศึกษา

ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา และข้อมูลทั่วไปของผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูโรงเรียนมัธยมศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษา		
สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ	58	15.10
สถานศึกษาขนาดใหญ่	164	42.71
สถานศึกษาขนาดกลาง	116	30.21
สถานศึกษาขนาดเล็ก	46	11.98
รวม	384	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา และข้อมูลทั่วไปของ ผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูโรงเรียนมัธยมศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2. เพศ		
ชาย	196	51.04
หญิง	188	48.96
รวม	384	100.00
ระหว่าง 20 – 29 ปี	190	49.48
มากกว่า 30 ปี	38	9.90
รวม	384	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 42.71 รองลงมาคือ สถานศึกษาขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 30.21 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 51.04 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 48.96 ส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา กับครู ในสัดส่วนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และมีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 20–29 ปี คิดเป็นร้อยละ 49.48 รองลงมาคือ ระหว่าง 10–19 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.68

4.1.2 ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน การดำเนินงานพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21

การวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ในการดำเนินงานจัดการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย

1. กระบวนการกลยุทธ์ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่
  - 1.1 การวิเคราะห์กลยุทธ์ของสถานศึกษา
  - 1.2 การวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา
  - 1.3 การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติในสถานศึกษา
  - 1.4 การควบคุม และประเมินกลยุทธ์ของสถานศึกษา
2. องค์ประกอบของกลยุทธ์ ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่
  - 2.1 การกำหนดวิสัยทัศน์
  - 2.2 การกำหนดพันธกิจ
  - 2.3 การกำหนดเป้าหมาย

2.4 การกำหนดวัตถุประสงค์

2.5 การกำหนดมาตรการ

2.6 การกำหนดแนวทาง

3. กระบวนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่

3.1 การพัฒนาความรู้ความสามารถของครูผู้สอน

3.2 การพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียน

3.3 การจัดการหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

3.4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3.5 การจัดสื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้

3.6 การวัด และประเมินผล

4. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่

4.1 คุณลักษณะด้านความรู้

4.2 คุณลักษณะด้านความคิด

4.3 คุณลักษณะด้านทักษะ

4.4 คุณลักษณะด้านคุณธรรม

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งปรากฏผลตามลำดับ ดังนี้

1. กระบวนการกลยุทธ์ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่

1.1 การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา

1.2 การวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา

1.3 การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติในสถานศึกษา

1.4 การควบคุม และประเมินกลยุทธ์ของสถานศึกษา ปรากฏผลดังตาราง 4.2 – 4.6

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับที่มีต่อการปฏิบัติ ในกระบวนการกลยุทธ์ ในรายด้าน และในภาพรวม

กระบวนการกลยุทธ์	ผู้บริหารสถานศึกษา			ครู			รวม			อันดับที่
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	
1.1 การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา	3.86	0.73	มาก	3.78	0.47	มาก	3.82	0.61	มาก	1
1.2 การวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา	3.86	0.73	มาก	3.74	0.44	มาก	3.80	0.60	มาก	2
1.3 การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติในสถานศึกษา	3.86	0.73	มาก	3.74	0.45	มาก	3.80	0.61	มาก	3
1.4 การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ของสถานศึกษา	3.85	0.72	มาก	3.69	0.48	มาก	3.77	0.62	มาก	4
รวม	3.86	0.72	มาก	3.74	0.44	มาก	3.80	0.60	มาก	

จากตารางที่ 4.2 พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหาร และครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติ ในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ในกระบวนการกลยุทธ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.80$, S.D. = 0.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุดคือ ด้านการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.82$, S.D. = 0.61) รองลงมาคือ ด้านการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.80$, S.D. = 0.60) และการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติในสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.80$, S.D. = 0.61) และด้านที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุดคือการควบคุม และประเมินกลยุทธ์ของสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.77$, S.D. = 0.62)

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับที่มีต่อการปฏิบัติในกระบวนการกลยุทธ์ ด้านการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา

การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ ของสถานศึกษา	ผู้บริหารสถานศึกษา			ครู			รวม			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	
โรงเรียนวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมภายนอก และภายใน	3.86	0.73	มาก	3.78	0.47	มาก	3.82	0.61	มาก	1
รวม	3.86	0.73	มาก	3.78	0.47	มาก	3.82	0.61	มาก	

จากตารางที่ 4.3 พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหาร และครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติในการดำเนินงานจัดการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศตวรรษที่ 21 ในกระบวนการกลยุทธ์ด้านการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา ได้แก่ โรงเรียนวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก และภายใน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.82$, S.D. = 0.61)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับที่มีต่อการปฏิบัติในกระบวนการกลยุทธ์ ด้านการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา

การวางแผนกลยุทธ์ของ สถานศึกษา	ผู้บริหารสถานศึกษา			ครู			รวม			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	
1. สถานศึกษานำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและภายในมาสรุปเพื่อพิจารณา โอกาส อุปสรรค จุดแข็ง และจุดอ่อน	3.86	0.73	มาก	3.74	0.44	มาก	3.80	0.60	มาก	1

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

การวางแผนกลยุทธ์ของ สถานศึกษา	ผู้บริหารสถานศึกษา			ครู			รวม			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
2. สถานศึกษามีการทบทวน วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์มาตรการ และ แนวทางที่ผ่านมา	3.86	0.73	มาก	3.73	0.45	มาก	3.80	0.61	มาก	2
3. สถานศึกษากำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์มาตรการ และ แนวทางกลยุทธ์ ไว้ชัดเจน และเป็นลายลักษณ์อักษร	3.86	0.73	มาก	3.73	0.45	มาก	3.80	0.61	มาก	2
4. สถานศึกษากำหนดกลยุทธ์ ตามข้อมูลที่วิเคราะห์มาได้	3.86	0.73	มาก	3.74	0.44	มาก	3.80	0.60	มาก	1
5. สถานศึกษานำข้อมูลที่ได้ จากการวิเคราะห์สภาพแวด ล้อมภายนอก และภายในมา สรุปเพื่อพิจารณา โอกาส อุปสรรค จุดแข็ง และจุดอ่อน	3.86	0.73	มาก	3.74	0.44	มาก	3.80	0.60	มาก	1
รวม	3.86	0.73	มาก	3.74	0.44	มาก	3.80	0.60	มาก	

จากตารางที่ 4.4 พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหาร และครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติในการดำเนินงานจัดการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ในกระบวนการกลยุทธ์ ด้านการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.80$, S.D. = 0.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นมากที่สุดคือ สถานศึกษานำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก และภายในมาสรุปเพื่อพิจารณา โอกาส อุปสรรค จุดแข็ง และจุดอ่อน สถานศึกษากำหนดกลยุทธ์ตามข้อมูลที่วิเคราะห์มาได้ และสถานศึกษานำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก และภายในมาสรุปเพื่อ

พิจารณา โอกาส อุปสรรค จุดแข็ง และจุดอ่อน ในสัดส่วนเท่ากัน ($\bar{x} = 3.80, S.D. = 0.60$) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการทบทวนวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ มาตรการ และแนวทางที่ ผ่านมา กับสถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ มาตรการ และแนวทางกล ยุทธ์ไว้ชัดเจน และเป็นลายลักษณ์อักษร ในสัดส่วนเท่ากัน ($\bar{x} = 3.80, S.D. = 0.61$)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับที่มีต่อการปฏิบัติใน กระบวนการกลยุทธ์ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติในสถานศึกษา

การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติใน สถานศึกษา	ผู้บริหารสถานศึกษา			ครู			รวม			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	
1. สถานศึกษานำกลยุทธ์มา แปลงเป็นกิจกรรม แผนงาน หรือ โครงการ ที่สามารถ ปฏิบัติได้จริง	3.86	0.73	มาก	3.74	0.45	มาก	3.80	0.61	มาก	2
2. สถานศึกษานำแผนงาน/ โครงการไปปฏิบัติอย่าง จริงจังเพื่อให้บรรลุตามกล ยุทธ์ที่กำหนดไว้	3.86	0.73	มาก	3.73	0.45	มาก	3.80	0.61	มาก	2
3. สถานศึกษามอบหมาย งานให้ครูให้ปฏิบัติหน้าที่ ตรงตามที่กำหนดไว้ใน แผนงานอย่างจริงจัง	3.86	0.73	มาก	3.74	0.44	มาก	3.80	0.60	มาก	1
รวม	3.86	0.73	มาก	3.74	0.45	มาก	3.80	0.61	มาก	

จากตารางที่ 4.5 พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหาร และครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติในการ ดำเนินงานจัดการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษายกระดับพื้นฐานในศตวรรษ ที่ 21 ในกระบวนการกลยุทธ์ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.80, S.D. = 0.61$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านที่มีความคิดเห็นมากที่สุดคือ สถานศึกษามอบหมายงานให้ครูให้ปฏิบัติหน้าที่ตรงตามที่กำหนดไว้ในแผนงานอย่างจริงจัง

($\bar{x} = 3.80$, $SD. = 0.60$) รองลงคือ สถานศึกษานำกลยุทธ์มาแปลงเป็นกิจกรรม แผนงาน หรือโครงการ ที่สามารถปฏิบัติได้จริง กับสถานศึกษานำแผนงาน/โครงการไปปฏิบัติอย่างจริงจังเพื่อให้บรรลุตามกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ ($\bar{x} = 3.80$, $SD.= 0.61$)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับที่มีต่อการปฏิบัติในกระบวนการกลยุทธ์ ด้านการควบคุม และประเมินกลยุทธ์ของสถานศึกษา

การควบคุม และประเมินกลยุทธ์ของสถานศึกษา	ผู้บริหารสถานศึกษา			ครู			รวม			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
1.สถานศึกษามีการตรวจสอบ และประเมินผลในระหว่างการดำเนินงาน	3.85	0.72	มาก	3.68	0.50	มาก	3.77	0.63	มาก	2
2. สถานศึกษานำปัญหาหรืออุปสรรคที่พบมาแก้ไขเพื่อปรับปรุง และพัฒนาได้ทันทั่วทั้งที่	3.85	0.73	มาก	3.66	0.51	มาก	3.76	0.63	มาก	3
3. สถานศึกษามีการประเมินผลสำเร็จ และนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา เมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน	3.85	0.73	มาก	3.72	0.50	มาก	3.78	0.62	มาก	1
รวม	3.85	0.72	มาก	3.69	0.48	มาก	3.77	0.62	มาก	

จากตารางที่ 4.6 พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหาร และครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติในการดำเนินงานจัดการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ในกระบวนการกลยุทธ์ ด้านการควบคุม และประเมินกลยุทธ์ของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.77$, $S.D.=0.62$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านที่มีการดำเนินงานสูงสุดคือสถานศึกษามีการประเมินผลสำเร็จ และนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาเมื่อสิ้นสุดการ

ดำเนินงาน ($\bar{x}=3.78$, S.D.=0.62) รองลงมาคือ สถานศึกษามีการตรวจสอบ และประเมินผลในระหว่างการดำเนินงาน ($\bar{x}=3.77$, S.D.=0.63) และน้อยที่สุดคือสถานศึกษานำปัญหา

2. องค์ประกอบของกลยุทธ์ ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่

- 2.1 การกำหนดวิสัยทัศน์
- 2.2 การกำหนดพันธกิจ
- 2.3 การกำหนดเป้าหมาย
- 2.4 การกำหนดวัตถุประสงค์
- 2.5 การกำหนดมาตรการ
- 2.6 การกำหนดแนวทาง ปรากฏผลดังตาราง 4.7 – 4.13

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับที่มีต่อการปฏิบัติในองค์ประกอบของกลยุทธ์ ในรายด้าน และในภาพรวม

องค์ประกอบของกลยุทธ์	ผู้บริหาร สถานศึกษา			ครู			รวม			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
1. การกำหนดวิสัยทัศน์	3.58	0.74	มาก	3.40	0.41	ปานกลาง	3.49	0.61	มาก	1
2. การกำหนดพันธกิจ	3.55	0.76	มาก	3.31	0.45	ปานกลาง	3.43	0.63	มาก	3
3. การกำหนดเป้าหมาย	3.55	0.76	มาก	3.30	0.44	ปานกลาง	3.43	0.63	มาก	3
4. การกำหนดวัตถุประสงค์	3.59	0.76	มาก	3.32	0.46	ปานกลาง	3.46	0.64	มาก	2
5. การกำหนดมาตรการ	3.55	0.77	มาก	3.29	0.45	ปานกลาง	3.42	0.64	มาก	4
6. การกำหนดแนวทาง	3.54	0.77	มาก	3.29	0.43	ปานกลาง	3.41	0.63	มาก	5
รวม	3.56	0.75	มาก	3.32	0.43	ปานกลาง	3.44	0.62	มาก	

จากตารางที่ 4.7 พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหาร และครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติในการดำเนินงานจัดการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาชั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ในเรื่ององค์ประกอบของกลยุทธ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.44$, S.D.=0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการดำเนินงานสูงสุดคือ การกำหนดวิสัยทัศน์ ($\bar{x}=3.49$, S.D.=0.61) รองลงมาคือ การกำหนดวัตถุประสงค์ ($\bar{x}=3.46$, S.D.=0.64) การกำหนด

พันชกิจ กับการกำหนดเป้าหมาย ในสัดส่วนเท่ากัน ($\bar{x} = 3.43$, S.D.= 0.63) และน้อยที่สุดคือ ด้านการกำหนดแนวทาง ($\bar{x} = 3.41$, S.D.= 0.63)

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับที่มีต่อการปฏิบัติในองค์ประกอบของกลยุทธ์ในด้าน การกำหนดวิสัยทัศน์

การกำหนดวิสัยทัศน์	ผู้บริหาร สถานศึกษา			ครู			รวม			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	
1. วิสัยทัศน์ของสถานศึกษามีขอบเขต และระยะเวลาของการปฏิบัติงานชัดเจน	3.79	0.69	มาก	3.79	0.44	มาก	3.79	0.58	มาก	1
2. วิสัยทัศน์ของสถานศึกษาเน้นการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านความรู้	3.77	0.74	มาก	3.61	0.53	มาก	3.69	0.65	มาก	3
3. วิสัยทัศน์ของสถานศึกษาเน้นการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านความคิด	3.02	0.09	ปาน กลาง	2.77	0.62	ปาน กลาง	2.89	0.90	ปาน กลาง	5
4. วิสัยทัศน์ของสถานศึกษาเน้นการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านทักษะ	3.51	0.80	มาก	3.11	0.52	ปาน กลาง	3.31	0.70	ปาน กลาง	4
5. วิสัยทัศน์ของสถานศึกษาเน้นการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านคุณธรรม	3.83	0.73	มาก	3.73	0.45	มาก	3.78	0.61	มาก	2
รวม	3.58	0.74	มาก	3.40	0.41	ปาน กลาง	3.49	0.61	มาก	

จากตารางที่ 4.8 พบว่าโดยภาพรวมผู้บริหาร และครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติในการดำเนินงานจัดการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ในเรื่ององค์ประกอบของกลยุทธ์ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.49$, S.D.= 0.61) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ วิสัยทัศน์ของสถานศึกษามีขอบเขต และระยะเวลาของการปฏิบัติงานชัดเจน ($\bar{x}= 3.79$, S.D = 0.58) รองลงมาคือ วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา เน้นการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านคุณธรรม) การกำหนดมาตรการ ($\bar{x}= 3.78$, S.D.= 0.61) วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา เน้นการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านความรู้ ($\bar{x} = 3.69$, S.D= 0.65) และน้อยที่สุดคือ วิสัยทัศน์ของสถานศึกษาเน้นการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านความคิด ($\bar{x} = 2.89$, S.D.= 0.90)

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับที่มีต่อการปฏิบัติในองค์ประกอบของกลยุทธ์ในด้าน การกำหนดพันธกิจ

การกำหนดพันธกิจ	ผู้บริหารสถานศึกษา			ครู			รวม			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
1. พันธกิจ การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านความรู้ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์	3.78	0.71	มาก	3.65	0.50	มาก	3.72	0.62	มาก	2
2. พันธกิจ การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านความคิด สอดคล้องกับวิสัยทัศน์	3.03	0.09	ปานกลาง	2.74	0.63	ปานกลาง	2.89	0.90	ปานกลาง	4
3. พันธกิจ การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านทักษะ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์	3.53	0.79	มาก	3.10	0.55	ปานกลาง	3.32	0.71	ปานกลาง	3
4. พันธกิจ การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านคุณธรรม สอดคล้องกับวิสัยทัศน์	3.85	0.74	มาก	3.72	0.47	มาก	3.79	0.62	มาก	1
รวม	3.55	0.76	มาก	3.31	0.45	ปานกลาง	3.43	0.63	มาก	

จากตารางที่ 4.9 พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหาร และครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติในการดำเนินงานจัดการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาชั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ในเรื่ององค์ประกอบของกลยุทธ์ ด้านการกำหนดพันธกิจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.43$, S.D.= 0.63) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ พันธกิจ การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านคุณธรรม สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ($\bar{x}=3.79$, S.D.= 0.62) รองลงมาคือ พันธกิจ การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านความรู้ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ($\bar{x}=3.72$, S.D.= 0.62) พันธกิจ การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านทักษะสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ($\bar{x}=3.32$, S.D.= 0.71) และน้อยที่สุดคือ พันธกิจ การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านความคิด สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ($\bar{x}=2.89$, S.D.= 0.09)

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับที่มีต่อการปฏิบัติในองค์ประกอบของกลยุทธ์ในด้านการกำหนดเป้าหมาย

การกำหนดเป้าหมาย	ผู้บริหารสถานศึกษา			ครู			รวม			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
1. เป้าหมาย การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านความรู้สอดคล้องกับพันธกิจ	3.78	0.71	มาก	3.64	0.49	มาก	3.71	0.61	มาก	2
2. เป้าหมาย การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านความคิด สอดคล้องกับพันธกิจ	3.03	0.09	ปานกลาง	2.74	0.63	ปานกลาง	2.88	0.91	ปานกลาง	4
3. เป้าหมาย การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านทักษะ สอดคล้องกับพันธกิจ	3.54	0.79	มาก	3.10	0.53	ปานกลาง	3.32	0.71	ปานกลาง	3
4. เป้าหมาย การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน	3.86	0.75	มาก	3.72	0.48	มาก	3.79	0.63	มาก	1
รวม	3.55	0.76	มาก	3.30	0.44	ปานกลาง	3.43	0.63	มาก	

จากตารางที่ 4.10 พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหาร และครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติในการดำเนินงานจัดการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ในเรื่ององค์ประกอบของกลยุทธ์ ด้านการกำหนดเป้าหมาย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.43$, S.D.= 0.63) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เป้าหมาย การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน ($\bar{x}=3.79$, S.D.= 0.63) รองลงมาคือ เป้าหมาย การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านความรู้สอดคล้องกับพันธกิจ ($\bar{x}=3.71$, S.D.= 0.61) เป้าหมาย การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านทักษะ สอดคล้องกับพันธกิจ ($\bar{x}=3.32$, S.D.= 0.71) และน้อยที่สุดคือ เป้าหมาย การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านความคิด สอดคล้องกับพันธกิจ ($\bar{x}=2.88$, S.D.= 0.91)

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับที่มีต่อการปฏิบัติในองค์ประกอบของกลยุทธ์ในด้านการกำหนดวัตถุประสงค์

การกำหนดวัตถุประสงค์	ผู้บริหารสถานศึกษา			ครู			รวม			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
1. วัตถุประสงค์ การพัฒนาคุณลักษณะด้านความรู้ สอดคล้องกับเป้าหมาย	3.83	0.71	มาก	3.70	0.54	มาก	3.77	0.64	มาก	2
2. วัตถุประสงค์ การพัฒนาคุณลักษณะด้านความคิด สอดคล้องกับเป้าหมาย	3.08	1.08	ปานกลาง	2.72	0.58	ปานกลาง	2.90	0.89	ปานกลาง	4
3. วัตถุประสงค์ การพัฒนาคุณลักษณะด้านทักษะ สอดคล้องกับเป้าหมาย	3.55	0.82	มาก	3.13	0.59	ปานกลาง	3.34	0.74	ปานกลาง	3
4. วัตถุประสงค์ การพัฒนาคุณลักษณะด้านคุณธรรม	3.90	0.74	มาก	3.74	0.52	มาก	3.82	0.65	มาก	1
รวม	3.59	0.76	มาก	3.32	0.46	ปานกลาง	3.46	0.64	มาก	

จากตารางที่ 4.11 พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหาร และครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติในการดำเนินงานจัดการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ในเรื่ององค์ประกอบของกลยุทธ์ ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.46$, S.D.= 0.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ วัตถุประสงค์การพัฒนาคุณลักษณะด้านคุณธรรม ($\bar{x} = 3.82$, S.D.= 0.65) รองลงมาคือ วัตถุประสงค์ การพัฒนาคุณลักษณะด้านความรู้สอดคล้องกับเป้าหมาย ($\bar{x} = 3.77$, S.D.= 0.64) วัตถุประสงค์ การพัฒนาคุณลักษณะด้านทักษะสอดคล้องกับเป้าหมาย อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.34$, S.D.= 0.74) และน้อยที่สุดคือ วัตถุประสงค์ การพัฒนาคุณลักษณะด้านความคิดสอดคล้องกับเป้าหมาย ($\bar{x} = 2.90$, S.D.= 0.89)

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับที่มีต่อการปฏิบัติในองค์ประกอบของกลยุทธ์ในการกำหนดมาตรการ

การกำหนดมาตรการ	ผู้บริหาร สถานศึกษา			ครู			รวม			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
1. มาตรการ การพัฒนาคุณลักษณะด้านความรู้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	3.78	0.72	มาก	3.64	0.50	มาก	3.71	0.62	มาก	2
2. มาตรการ การพัฒนาคุณลักษณะด้านความคิดสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	3.03	1.10	ปานกลาง	2.69	0.59	ปานกลาง	2.86	0.90	ปานกลาง	4
3. มาตรการ การพัฒนาคุณลักษณะด้านทักษะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	3.52	0.82	มาก	3.09	0.57	ปานกลาง	3.30	0.74	ปานกลาง	3
4. มาตรการ การพัฒนาคุณลักษณะด้านคุณธรรมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	3.85	0.75	มาก	3.73	0.50	มาก	3.79	0.64	มาก	1
รวม	3.55	0.77	มาก	3.29	0.45	ปานกลาง	3.42	0.64	มาก	

จากตารางที่ 4.12 พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหาร และครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติในการดำเนินงานจัดการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาชั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ในเรื่ององค์ประกอบของกลยุทธ์ ด้านการกำหนดมาตรการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.42$, S.D.= 0.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มาตรการ การพัฒนาคุณลักษณะด้านคุณธรรมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ($\bar{x}=3.79$, S.D.= 0.64) รองลงมาคือ มาตรการ การพัฒนาคุณลักษณะด้านความรู้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ($\bar{x}= 3.71$, S.D.= 0.62) มาตรการ การพัฒนาคุณลักษณะด้านทักษะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ($\bar{x}= 3.30$, S.D.= 0.74) และน้อยที่สุดคือ มาตรการ การพัฒนาคุณลักษณะด้านความคิดสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ($\bar{x}= 2.86$, S.D.= 0.90)

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับที่มีต่อการปฏิบัติในองค์ประกอบของกลยุทธ์ในด้านการกำหนดแนวทาง

การกำหนดแนวทาง	ผู้บริหาร สถานศึกษา			ครู			รวม			อันดับ ที่
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	
1. แนวทาง การพัฒนา คุณลักษณะของผู้เรียนด้าน ความรู้สอดคล้องกับมาตรการ	3.76	0.72	มาก	3.65	0.51	มาก	3.70	0.63	มาก	2
2. แนวทาง การพัฒนา คุณลักษณะของผู้เรียนด้าน ความคิด สอดคล้องกับมาตรการ	3.04	1.10	ปาน กลาง	2.69	0.59	ปานกลาง	2.86	0.90	ปาน กลาง	4
3. แนวทาง การพัฒนา คุณลักษณะของผู้เรียนด้าน ทักษะ สอดคล้องกับมาตรการ	3.51	0.82	มาก	3.11	0.54	ปานกลาง	3.31	0.73	ปาน กลาง	3
4. แนวทางสอดคล้องกับการ พัฒนาคุณลักษณะด้านคุณธรรม สอดคล้องกับมาตรการ	3.86	0.75	มาก	3.71	0.46	มาก	3.79	0.63	มาก	1
รวม	3.54	0.77	มาก	3.29	0.43	ปานกลาง	3.41	0.63	มาก	

จากตารางที่ 4.13 พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหาร และครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติในการดำเนินงานจัดการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาชั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ในเรื่ององค์ประกอบของกลยุทธ์ ด้านการกำหนดแนวทาง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.41$, S.D.= 0.63) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ แนวทางสอดคล้องกับการพัฒนาคุณลักษณะด้านคุณธรรม สอดคล้องกับมาตรการ ($\bar{x} = 3.79$, S.D.= 0.63) รองลงมาคือแนวทาง การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านความรู้สอดคล้องกับมาตรการ ($\bar{x} = 3.70$, S.D.= 0.63) แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านทักษะ สอดคล้องกับมาตรการ ($\bar{x} = 3.31$, S.D.= 0.73) และน้อยที่สุดคือ แนวทาง การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านความคิด สอดคล้องกับมาตรการ ($\bar{x} = 2.86$, S.D.= 0.90)

3. กระบวนพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่

3.1 การพัฒนาความรู้ความสามารถของครูผู้สอน

3.2 การพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียน

3.3 การจัดการหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

3.4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3.5 การจัดสื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้

3.6 การวัด และประเมินผล ปรากฏผลดังนี้ตาราง 4.13–4.19

ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับที่มีต่อการปฏิบัติในกระบวนพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน รายด้าน และภาพรวม

กระบวนพัฒนาคุณลักษณะที่ พึงประสงค์ของผู้เรียน	ผู้บริหารสถานศึกษา			ครู			รวม			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	
1. การพัฒนาความรู้ ความสามารถของครูผู้สอน	3.39	0.82	ปาน กลาง	2.90	0.53	ปาน กลาง	3.15	0.73	ปาน กลาง	6
2. การพัฒนาความรู้ ความสามารถของผู้เรียน	3.52	0.79	มาก	3.10	0.53	ปาน กลาง	3.31	0.70	ปาน กลาง	5

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

กระบวนการพัฒนาคุณลักษณะที่ พึงประสงค์ของผู้เรียน	ผู้บริหาร สถานศึกษา			ครู			รวม			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
3. การจัดการหลักสูตร สถานศึกษาให้สอดคล้องกับ หลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	3.71	0.78	มาก	3.44	0.52	มาก	3.57	0.67	มาก	1
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.59	0.73	มาก	3.25	0.40	ปาน กลาง	3.42	0.61	มาก	3
5. การจัดสื่อ เทคโนโลยี และ แหล่งเรียนรู้	3.60	0.74	มาก	3.23	0.62	ปาน กลาง	3.42	0.71	มาก	4
6. การวัด และประเมินผล	3.74	0.62	มาก	3.36	0.43	ปาน กลาง	3.55	0.57	มาก	2
รวม	3.59	0.71	มาก	3.21	0.45	ปาน กลาง	3.40	0.62	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.14 พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหาร และครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติในการดำเนินงานจัดการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศตวรรษที่ 21 ในเรื่องกระบวนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.40$, S.D.=0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการดำเนินงานสูงสุดคือการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ($\bar{x}=3.57$, S.D.=0.67) รองลงมาคือ การวัด และประเมินผล ($\bar{x}=3.55$, S.D.=0.57) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กับการจัดสื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ ($\bar{x}=3.42$, S.D.=0.61) และน้อยที่สุดคือ การพัฒนาความรู้ความสามารถของครูผู้สอน ($\bar{x}=3.15$, S.D.=0.73)

ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับที่มีต่อการปฏิบัติในกระบวนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ด้านการพัฒนาความรู้ความสามารถของครูผู้สอน

การพัฒนาความรู้ความสามารถของครูผู้สอน	ผู้บริหารสถานศึกษา			ครู			รวม			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
1. ครูมีทักษะในการจัดการเรียนรู้แนวใหม่ในศตวรรษที่ 21	3.04	0.99	ปานกลาง	2.44	0.74	ปานกลาง	2.74	0.92	ปานกลาง	4
2. ครูมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง	4.15	0.74	มาก	3.77	0.61	มาก	3.96	0.71	มาก	1
3. ครูมีทักษะ และความรู้ความสามารถในการสร้างนวัตกรรมจัดการการเรียนรู้นิวแนวใหม่	3.08	0.95	ปานกลาง	2.64	0.68	ปานกลาง	2.86	0.85	ปานกลาง	3
4. ครูได้รับการพัฒนาศักยภาพ และนำความรู้นั้นมาจัดการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียน เรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น	3.29	1.02	ปานกลาง	2.77	0.73	ปานกลาง	3.03	0.92	ปานกลาง	2
รวม	3.39	0.82	ปานกลาง	2.90	0.53	ปานกลาง	3.15	0.73	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.15 พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหาร และครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติในการดำเนินงานจัดการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ในเรื่องกระบวนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ด้านการพัฒนาความรู้ความสามารถของครูผู้สอน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.15$, S.D.= 0.73) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านที่มีการดำเนินงานสูงสุดคือครูมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ($\bar{x} = 3.96$, S.D.= 0.71) รองลงมาคือ ครูได้รับการพัฒนาศักยภาพ และนำความรู้นั้นมาจัดการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียน เรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น ($\bar{x} = 3.03$, S.D.= 0.92) ครูมีทักษะ และความรู้ความสามารถในการสร้างนวัตกรรมจัดการการเรียนรู้นิวแนวใหม่ ($\bar{x} = 2.86$, S.D.= 0.85) และน้อยที่สุดคือ ครูมีทักษะในการจัดการเรียนรู้นิวแนวใหม่ในศตวรรษที่ 21 ($\bar{x} = 2.74$, S.D.= 0.92)

ตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับการปฏิบัติในกระบวนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ด้านการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียน

การพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียน	ผู้บริหาร สถานศึกษา			ครู			รวม			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
1. ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ และ ประสบการณ์ ในการเรียนรู้โดยผ่านกิจกรรมการ เรียนด้านความรู้	3.76	0.91	มาก	3.42	0.75	มาก	3.59	0.85	มาก	2
2. ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ และ ประสบการณ์ในการเรียนรู้โดยผ่าน กิจกรรมการเรียนด้านความคิด	2.87	1.01	ปาน กลาง	2.56	0.59	ปาน กลาง	2.71	0.84	ปาน กลาง	4
3. ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ และ ประสบการณ์ในการเรียนรู้โดยผ่าน กิจกรรมการเรียนด้านทักษะ	3.56	0.80	มาก	2.98	0.57	ปาน กลาง	3.27	0.75	ปาน กลาง	3
4. ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ และ ประสบการณ์ในการเรียนรู้โดยผ่าน กิจกรรมการเรียนด้านคุณธรรม	3.89	0.76	มาก	3.45	0.65	มาก	3.67	0.74	มาก	1
รวม	3.52	0.79	มาก	3.10	0.53	ปาน กลาง	3.31	0.70	ปาน กลาง	

จากตารางที่ 4.16 พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหาร และครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติในการดำเนินงานจัดการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาชั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ในเรื่องกระบวนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ด้านการพัฒนาความรู้ความสามารถของครูผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.31$, S.D.= 0.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการดำเนินงานสูงสุดคือ ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในการเรียนรู้โดยผ่านกิจกรรมการเรียนด้านคุณธรรม ($\bar{x} = 3.67$, S.D.= 0.74) รองลงมาคือ ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในการเรียนรู้โดยผ่านกิจกรรมการเรียนด้านความรู้

($\bar{x} = 3.59$, S.D.= 0.85) ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในการเรียนรู้โดยผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ด้านทักษะ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.27$, S.D.= 0.75) และน้อยที่สุดคือ ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในการเรียนรู้โดยผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ด้านความคิด ($\bar{x} = 2.71$, S.D.= 0.84)

ตารางที่ 4.17 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับที่มีต่อการปฏิบัติในกระบวนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ด้านการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียน

การจัดการหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	ผู้บริหารสถานศึกษา			ครู			รวม			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
1. หลักสูตรสถานศึกษานำเน้นการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะ และด้านคุณธรรม	4.19	0.65	มาก	3.99	0.47	มาก	4.09	0.57	มาก	1
2. หลักสูตรทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้มีเนื้อหาเน้นการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะ และด้านคุณธรรม	4.09	0.66	มาก	3.89	0.48	มาก	3.99	0.59	มาก	2
3. สถานศึกษามีการนิเทศ และติดตามผลการใช้หลักสูตรเป็นระยะเวลาอย่างต่อเนื่อง	3.27	1.02	ปานกลาง	2.94	0.65	ปานกลาง	3.10	0.87	ปานกลาง	4
4. สถานศึกษามีการประเมินผลก่อนระหว่าง และหลังการใช้หลักสูตร	3.27	1.02	ปานกลาง	2.94	0.66	ปานกลาง	3.11	0.87	ปานกลาง	3
รวม	3.71	0.78	มาก	3.44	0.52	มาก	3.57	0.67	มาก	

จากตารางที่ 4.17 พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหาร และครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติในการดำเนินงานจัดการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ในเรื่องกระบวนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ด้านการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.57$, S.D.= 0.67) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการดำเนินงานสูงสุดคือ หลักสูตรสถานศึกษาเน้นการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะ และด้านคุณธรรม ($\bar{x} = 4.09$, S.D.= 0.57) รองลงมาคือ หลักสูตรทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้มีเนื้อหาเน้นการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะ และด้านคุณธรรม ($\bar{x} = 3.99$, S.D.= 0.59) สถานศึกษามีการประเมินผลก่อน ระหว่าง และหลังการใช้หลักสูตร ($\bar{x} = 3.11$, S.D.= 0.87) และน้อยที่สุดคือ สถานศึกษามีการนิเทศ และติดตามผลการใช้หลักสูตรเป็นระยะเวลาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 3.10$, S.D.= 0.87)

ตารางที่ 4.18 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับที่มีต่อการปฏิบัติในกระบวนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ผู้บริหาร สถานศึกษา			ครู			รวม			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	
1. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน	3.89	0.89	มาก	3.60	0.72	มาก	3.74	0.82	มาก	2
2. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นเนื้อหา และกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน	3.69	0.80	มาก	3.52	0.63	มาก	3.60	0.73	มาก	5
3. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์รักการอ่านรักการเขียน	3.91	0.70	มาก	3.79	0.64	มาก	3.85	0.67	มาก	1

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ผู้บริหารสถานศึกษา			ครู			รวม			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
4. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวัน	3.60	0.83	มาก	3.24	0.57	ปานกลาง	3.42	0.73	มาก	6
5. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นการฝึกปฏิบัติ (Active Learning) การเผชิญสถานการณ์แล้วนำความรู้นั้นมาประยุกต์ใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน	2.69	0.99	ปานกลาง	2.07	0.36	น้อย	2.38	0.81	น้อย	8
6. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยผสมผสานความรู้แบบบูรณาการอย่างสมดุลทั้งความรู้ ความคิด ทักษะ และคุณธรรม	3.32	1.05	ปานกลาง	2.84	0.71	ปานกลาง	3.08	0.92	ปานกลาง	7
7. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เกิดได้ทุกที่ ทุกเวลาทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียน	3.81	0.72	มาก	3.44	0.52	มาก	3.62	0.65	มาก	4
8. ครูจัดหลักสูตรให้มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมกิจกรรมทางสังคมและสาธารณะประโยชน์เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทยและสากล	3.81	0.71	มาก	3.47	0.52	มาก	3.64	0.64	มาก	3
รวม	3.59	0.73	มาก	3.25	0.40	ปานกลาง	3.42	0.61	มาก	

จากตารางที่ 4.18 พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหาร และครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติในกระบวนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.42$, S.D.= 0.61) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการดำเนินงานสูงสุด คือ ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์รักการอ่านรักการเขียน ($\bar{x} = 3.85$, S.D.= 0.67) รองลงมาคือ ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ($\bar{x} = 3.74$, S.D.= 0.82) และครูจัดหลักสูตรให้มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมกิจกรรมทางสังคม และสาธารณะประโยชน์ เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย และสากล ($\bar{x} = 3.64$, S.D.= 0.64) และน้อยที่สุดคือ ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นการฝึกปฏิบัติ (Active Learning) การเผชิญสถานการณ์แล้วนำความรู้ที่นำมาประยุกต์ใช้เพื่อป้องกัน และแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ($\bar{x} = 2.38$, S.D.= 0.81)

ตารางที่ 4.19 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับที่มีต่อการปฏิบัติในกระบวนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ด้านการจัดสื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้

การจัดสื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้	ผู้บริหารสถานศึกษา			ครู			รวม			อันดับที่
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	
1. สถานศึกษามีสื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้เพียงพอ ทันสมัย และใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะ และด้านคุณธรรม	3.33	0.98	ปานกลาง	2.66	0.87	ปานกลาง	2.99	0.98	ปานกลาง	12
2. สถานศึกษามีห้องเรียน และห้องปฏิบัติการเพียงพอ ทันสมัย และใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะ และด้านคุณธรรม	3.36	0.94	ปานกลาง	3.10	0.71	ปานกลาง	3.23	0.84	ปานกลาง	11

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

การจัดสื่อ เทคโนโลยี และ แหล่งเรียนรู้(ต่อ)	ผู้บริหารสถานศึกษา			ครู			รวม			อันดับ ที่
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
3. สถานศึกษามีห้องสมุดที่ทันสมัย พร้อมให้บริการในการสืบค้นข้อมูล โดยมีหนังสือ และสื่อ โสตทัศนฯเพียงพอกับความต้องการของผู้เรียน	3.39	0.91	ปานกลาง	3.10	0.69	ปานกลาง	3.24	0.82	ปานกลาง	10
4. สถานศึกษามีห้องโสตทัศนศึกษาที่ทันสมัย มีวัสดุอุปกรณ์ พร้อมให้บริการ เป็นแหล่งเรียนรู้กับผู้เรียน	3.43	0.88	มาก	3.09	0.66	ปานกลาง	3.26	0.80	ปานกลาง	9
5. สถานศึกษามีห้องเรียนคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย และเพียงพอต่อความต้องการในการเรียนรู้ของผู้เรียน	3.44	0.87	มาก	3.16	0.76	ปานกลาง	3.30	0.83	ปานกลาง	8
6.สถานศึกษามีห้องจริยศึกษาที่มีบรรยากาศส่งเสริมการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนา	3.56	0.82	มาก	3.17	0.72	ปานกลาง	3.37	0.79	ปานกลาง	5
7. สถานศึกษามีสนามกีฬา โรงยิม และอุปกรณ์การเล่นกีฬาให้กับผู้เรียนได้ออกกำลังกายอย่างเพียงพอ	4.24	0.86	มากที่สุด	3.82	1.07	มาก	4.03	0.99	มาก	2
8. สถานศึกษามีสภาพบรรยากาศร่มรื่น และมีที่นั่งรองรับให้ผู้เรียนใช้นั่งพักผ่อนอย่างมีคุณภาพ และเพียงพอ	4.40	0.79	มากที่สุด	3.99	1.06	มาก	4.20	0.95	มาก	1

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

การจัดสื่อเทคโนโลยี และ แหล่งเรียนรู้ (ต่อ)	ผู้บริหารสถานศึกษา			ครู			รวม			อันดับ ที่
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
9. สถานศึกษามีอุปกรณ์ และโรงฝึกงานทักษะวิชาชีพที่ทันสมัย และเพียงพอกับความต้องการใช้งานของผู้เรียน	3.55	0.78	มาก	3.23	0.65	ปานกลาง	3.39	0.74	ปานกลาง	3
10. สถานศึกษามีห้องปฏิบัติการภาษาอังกฤษที่ทันสมัย และเพียงพอกับความต้องการการใช้งานของผู้เรียน	3.33	0.98	ปานกลาง	2.66	0.87	ปานกลาง	2.99	0.98	ปานกลาง	13
11. สถานศึกษามีห้องปฏิบัติการส่งเสริมสุนทรียภาพทางด้านศิลปะ นาฏศิลป์ และดนตรีไทย/สากล ที่ทันสมัย และเพียงพอ	3.54	0.75	มาก	3.16	0.58	ปานกลาง	3.35	0.70	ปานกลาง	6
12. สถานศึกษามีห้องปฏิบัติการภาษาไทยเพื่อฝึกทักษะการพูดที่ทันสมัย และเพียงพอ	3.53	0.76	มาก	3.13	0.57	ปานกลาง	3.33	0.70	ปานกลาง	7
13. สถานศึกษามีห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ และมีอุปกรณ์ในการทดลองที่ทันสมัย และเพียงพอ	3.55	0.80	มาก	3.19	0.70	ปานกลาง	3.37	0.77	ปานกลาง	4
รวม	3.60	0.74	มาก	3.23	0.62	ปานกลาง	3.42	0.71	มาก	

จากตารางที่ 4.19 พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหาร และครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติในการดำเนินงานจัดการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษายกระดับพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ในเรื่องกระบวนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ด้านการจัดสื่อเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.42$, S.D.= 0.71) เมื่อพิจารณาเป็น

รายชื่อ พบว่า ข้อที่มีการดำเนินงานสูงสุดคือ สถานศึกษามีสภาพ บรรยากาศร่มรื่น และมีที่นั่งรองรับให้ผู้เรียนใช้นั่งพักผ่อนอย่างมีคุณภาพ และเพียงพอ ($\bar{x} = 4.20$, S.D.= 0.95) รองลงมาคือ สถานศึกษามีสนามกีฬา โรงยิม และอุปกรณ์การเล่นกีฬาให้กับผู้เรียนได้ออกกำลังกายอย่างเพียงพอ ($\bar{x} = 4.03$, S.D.=0.99) และสถานศึกษามีอุปกรณ์ และ โรงฝึกงานทักษะวิชาชีพที่ทันสมัย และเพียงพอกับความต้องการ การใช้งานของผู้เรียน ($\bar{x} = 3.39$, S.D.=0.74) และน้อยที่สุดคือ สถานศึกษามีสื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้เพียงพอ ทันสมัย และใช้งานได้มีประสิทธิภาพ ทั้งด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะ และด้านคุณธรรม ($\bar{x} = 2.99$, S.D.=0.98) เท่ากับสถานศึกษามีห้องปฏิบัติการภาษาอังกฤษที่ทันสมัย และเพียงพอกับความต้องการการใช้งานของผู้เรียน

ตารางที่ 4.20 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับที่มีต่อการปฏิบัติใน กระบวนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ด้านการวัด และประเมินผล

การวัด และประเมินผล	ผู้บริหาร สถานศึกษา			ครู			รวม			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	
1. ครูวัด และประเมินผล การศึกษาตามระเบียบของ กระทรวงศึกษาธิการ	4.33	0.57	มาก ที่สุด	4.10	0.44	มาก ที่สุด	4.22	0.52	มาก ที่สุด	1
2. ครูมุ่งเน้นการวัดผล และ ประเมินผลเพื่อวัดคุณลักษณะที่ พึงประสงค์ของผู้เรียนทั้งด้าน ความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะ และด้านคุณธรรม	3.38	0.66	ปาน กลาง	2.98	0.46	ปาน กลาง	3.18	0.60	ปาน กลาง	3
3. ครูมีการวัดผล และประเมินผล การปฏิบัติงานของผู้เรียนหรือการ ประเมินการทำงานตามสภาพจริง	3.52	0.79	มาก	3.01	0.49	ปาน กลาง	3.27	0.70	ปาน กลาง	2
รวม	3.74	0.62	มาก ที่สุด	3.36	0.43	ปาน กลาง	3.55	0.57	มาก	

จากตารางที่ 4.20 พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหาร และครุมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติในการดำเนินงานจัดการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ในเรื่องกระบวนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ด้านการวัดและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.55$, S.D.= 0.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีการดำเนินงานสูงสุดคือครูวัด และประเมินผลการศึกษาตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ ($\bar{x} = 4.22$, S.D.= 0.52) รองลงมาคือ ครุมีการวัดผล และประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้เรียนหรือการประเมินการทำงานตามสภาพจริง ($\bar{x} = 3.27$, S.D.= 0.70) และน้อยที่สุดคือ ครุมุ่งเน้นการวัดผล และประเมินผลเพื่อวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะ และด้านคุณธรรม ($\bar{x} = 3.18$, S.D.= 0.60)

4. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่
  - 4.1 คุณลักษณะด้านความรู้
  - 4.2 คุณลักษณะด้านความคิด
  - 4.3 คุณลักษณะด้านทักษะ
  - 4.4 คุณลักษณะด้านคุณธรรม ปรากฏผลดังนี้ตาราง 4.21 – 4.25

ตารางที่ 4.21 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับที่มีต่อการปฏิบัติคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 ในรายด้าน และในภาพรวม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21	ผู้บริหาร สถานศึกษา			ครู			รวม			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
4.1 คุณลักษณะด้านความรู้	3.39	0.82	ปานกลาง	2.90	0.53	ปานกลาง	3.29	0.78	ปานกลาง	3
4.2 คุณลักษณะด้านความคิด	3.52	0.79	มาก	3.10	0.53	ปานกลาง	3.00	0.66	ปานกลาง	4
4.3 คุณลักษณะด้านทักษะ	3.71	0.78	มาก	3.44	0.52	มาก	3.46	0.63	มาก	1
4.4 คุณลักษณะด้านคุณธรรม	3.59	0.73	มาก	3.25	0.40	ปานกลาง	3.43	0.63	มาก	2
รวม	3.60	0.74	มาก	3.23	0.62	ปานกลาง	3.30	0.61	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.21 พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหาร และครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติในการดำเนินงานจัดการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาชั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ในเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.30$, S.D.= 0.61) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการดำเนินงานสูงสุดคือ คุณลักษณะด้านทักษะ ($\bar{x} = 3.46$, S.D.= 0.63) รองลงมาคือ คุณลักษณะด้านคุณธรรม ($\bar{x} = 3.43$, S.D.= 0.63) และคุณลักษณะด้านความรู้ ($\bar{x} = 3.29$, S.D.= 0.78) และน้อยที่สุดคือคุณลักษณะด้านความคิด ($\bar{x} = 3.00$, S.D.= 0.66)

ตารางที่ 4.22 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับที่มีต่อการปฏิบัติคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ด้านความรู้

คุณลักษณะด้านความรู้	ผู้บริหารสถานศึกษา			ครู			รวม			อันดับที่
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	
1. ผู้เรียนกล้าแสดงออก ด้วยความมั่นใจ ร่าเริง แจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น	3.73	0.76	มาก	3.35	0.61	ปานกลาง	3.54	0.72	มาก	1
2. ผู้เรียนกระตือรือร้น มาเรียนสม่ำเสมอ เรียนรู้และร่วมมือในการทำกิจกรรม การเรียนรู้อย่างสนุกสนาน	3.72	0.78	มาก	3.23	0.58	ปานกลาง	3.47	0.73	มาก	2
3. ผู้เรียนรักการอ่าน การเขียน และแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง และสร้างสรรค์	3.20	1.15	ปานกลาง	2.53	0.78	น้อย	2.86	1.04	ปานกลาง	3
รวม	3.55	0.87	มาก	3.04	0.58	น้อย	3.29	0.78	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.22 พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหาร และครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติในการดำเนินงานจัดการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ในเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ด้านความรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.29$, S.D.= 0.78) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้เรียนกล้าแสดงออกด้วยความมั่นใจ ร่าเริง แจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น ($\bar{x} = 3.54$, S.D.= 0.72) รองลงมาคือ ผู้เรียนกระตือรือร้น มาเรียนสม่ำเสมอ เรียนรู้ และร่วมมือในการทำกิจกรรมการเรียนรู้อย่างสนุกสนาน ($\bar{x} = 3.47$, S.D.= 0.73) และน้อยที่สุดคือ ผู้เรียนรักการอ่าน การเขียน และแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง และสร้างสรรค์ ($\bar{x} = 2.86$, S.D.= 1.04)

ตารางที่ 4.23 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับที่มีต่อการปฏิบัติคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ด้านความคิด

คุณลักษณะด้านความคิด	ผู้บริหารสถานศึกษา			ครู			รวม			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
1. ผู้เรียนมีความสามารถคิดวิเคราะห์	3.12	0.84	ปานกลาง	2.89	0.41	ปานกลาง	3.01	0.67	ปานกลาง	1
2. ผู้เรียนมีความสามารถคิดสังเคราะห์	3.09	0.80	ปานกลาง	2.88	0.42	ปานกลาง	2.98	0.65	ปานกลาง	3
3. ผู้เรียนมีความสามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ	3.10	0.81	ปานกลาง	2.88	0.41	ปานกลาง	2.99	0.65	ปานกลาง	2
4. ผู้เรียนมีความสามารถคิดสร้างสรรค์	3.14	0.86	ปานกลาง	2.88	0.42	ปานกลาง	3.01	0.69	ปานกลาง	1
รวม	3.11	0.82	ปานกลาง	2.88	0.41	ปานกลาง	3.00	0.66	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.23 พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหาร และครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติในการดำเนินงานจัดการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาชั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ในเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ด้านความคิดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.00$, S.D.=0.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้เรียนมีความสามารถคิดสร้างสรรค์ กับผู้เรียนมีความสามารถคิดวิเคราะห์ (สัดส่วนเท่ากัน) ($\bar{x} = 3.01$, S.D.= 0.69) รองลงมาคือ ผู้เรียนมีความสามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ ($\bar{x} = 2.99$, S.D.=0.65) และน้อยที่สุดคือผู้เรียนมีความสามารถคิดสังเคราะห์ ($\bar{x} = 2.98$, S.D.= 0.65)

ตารางที่ 4.24 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับที่มีต่อการปฏิบัติคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ด้านทักษะ

คุณลักษณะด้านทักษะ	ผู้บริหารสถานศึกษา			ครู			รวม			อันดับ ที่
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
1. ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ความคิด	3.13	0.84	ปานกลาง	2.88	0.41	ปานกลาง	3.01	0.67	ปานกลาง	9
2. ผู้เรียนมีความสามารถในการปฏิบัติงาน	3.91	0.68	มาก	3.54	0.60	มาก	3.72	0.67	มาก	2
3. ผู้เรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหา	3.80	0.72	มาก	3.22	0.79	ปานกลาง	3.51	0.81	มาก	7
4. ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสาร	3.80	0.72	มาก	3.37	0.61	ปานกลาง	3.58	0.70	มาก	3
5. ผู้เรียนมีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น	3.82	0.76	มาก	3.32	0.59	ปานกลาง	3.57	0.72	มาก	6
6. ผู้เรียนมีความสามารถในการปรับตัว	3.83	0.73	มาก	3.33	0.56	ปานกลาง	3.58	0.70	มาก	3
7. ผู้เรียนมีความสามารถในการเข้าสังคม	3.83	0.71	มาก	3.31	0.60	ปานกลาง	3.57	0.71	มาก	5
8. ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม	3.60	0.82	มาก	3.16	0.61	ปานกลาง	3.38	0.76	ปานกลาง	8

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

คุณลักษณะด้านทักษะ	ผู้บริหารสถานศึกษา			ครู			รวม			อันดับ ที่
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
9. ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้สื่อสิ่งพิมพ์	3.32	1.07	ปานกลาง	2.63	0.78	ปานกลาง	2.97	1.00	ปานกลาง	10
10. ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	4.39	0.74	มากที่สุด	4.34	0.65	มากที่สุด	4.36	0.69	มากที่สุด	1
11. ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้สารสนเทศ	3.18	1.08	ปานกลาง	2.45	0.75	น้อย	2.81	1.00	ปานกลาง	11
รวม	3.69	0.69	มาก	3.23	0.45	ปานกลาง	3.46	0.63	มาก	

จากตารางที่ 4.24 พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหาร และครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติในการดำเนินงานจัดการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาชั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ในเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ด้านทักษะ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.46$, S.D.= 0.63) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ($\bar{x} = 4.36$, S.D.= 0.69) รองลงมาคือ ผู้เรียนมีความสามารถในการปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 3.72$, S.D.= 0.67) และ ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารกับผู้อื่น ($\bar{x} = 3.58$, S.D.= 0.58) และน้อยที่สุดคือ ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้สารสนเทศ ($\bar{x} = 2.81$, S.D.= 1.00)

ตารางที่ 4.25 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับที่มีต่อการปฏิบัติคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ด้านคุณธรรม

คุณลักษณะด้านคุณธรรม	ผู้บริหาร สถานศึกษา			ครู			รวม			อันดับ ที่
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
1. ผู้เรียนมีมีจิตสำนึก และ ค่านิยมที่ดี	3.78	0.78	มาก	3.42	0.58	มาก	3.60	0.71	มาก	1
2. ผู้เรียนมีมีจิตสาธารณะ	3.70	0.75	มาก	3.36	0.56	ปานกลาง	3.53	0.68	มาก	3
3. ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์ สุจริต	3.71	0.80	มาก	3.39	0.59	ปานกลาง	3.55	0.72	มาก	2
4. ผู้เรียนเป็นผู้มีระเบียบวินัย	3.67	0.77	มาก	3.10	0.55	ปานกลาง	3.39	0.73	ปาน กลาง	4
5. ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ ต่อตนเอง และสังคม	3.35	0.75	ปานกลาง	2.83	0.63	ปานกลาง	3.09	0.74	ปาน กลาง	5
รวม	3.64	0.71	มาก	3.22	0.45	ปานกลาง	3.43	0.63	มาก	

จากตารางที่ 4.25 พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหาร และครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติในการดำเนินงานจัดการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ในเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ด้านคุณธรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.43$, S.D.= 0.63) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้เรียนมีมีจิตสำนึก และค่านิยมที่ดี ($\bar{x} = 3.60$, S.D.= 0.71) รองลงมาคือ ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{x} = 3.55$, S.D.= 0.72) และผู้เรียนมีมีจิตสาธารณะ ($\bar{x} = 3.53$, S.D.= 0.68) และน้อยที่สุดคือ ผู้เรียนเป็นผู้มีระเบียบวินัย ($\bar{x} = 3.09$, S.D.= 0.74)

ปัญหา และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานจัดการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21

จากการสังเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานจัดการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21ของผู้ตอบแบบสอบถาม สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. กระบวนการกลยุทธ์ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่

1.1 การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา มีปัญหา และข้อเสนอแนะ ดังนี้

ปัญหาที่พบ	ข้อเสนอแนะ
<p>ปัญหาที่ผู้ตอบแบบสอบถามคิดว่าเป็นลำดับแรกคือ บุคลากรในสถานศึกษาไม่ได้มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก และภายในครบทุกคน (N= 242 คิดเป็นร้อยละ 63.02)เพราะในทางปฏิบัติสถานศึกษาจะให้คณะกรรมการบริหารงานสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าฝ่าย และหัวหน้างานในกลุ่มบริหารงาน 4 ฝ่าย และ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ เข้ามาร่วมประชุมเพื่อร่วมปรึกษาหารือ ทำให้ครู และบุคลากรทางการศึกษาอีกส่วนหนึ่งที่เหลือไม่มีโอกาสนำเสนอข้อมูลที่เป็นจริงที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา อนึ่งปัญหาที่น่าสังเกตคือ เรื่องราวที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษาที่เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปคือ ปัญหาที่อ่อนไหว ได้แก่ พฤติกรรมบริหารของฝ่ายบริหาร พฤติกรรมการสอนของครู และพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนที่ไม่ดีทั้งหลายทั้งปวง บุคลากรที่เข้าร่วมประชุมไม่สามารถนำมาเสนอข้อเท็จจริงในที่ประชุมได้ จึงทำให้การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาไม่ได้ข้อมูลที่เป็นจริง และแก้ไม่ตรงกับสาเหตุของปัญหา รองลงมา คือ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก และการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา</p>	<p>สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้บุคลากรทางการศึกษาทุกคนมีโอกาสเข้าร่วมประชุม และนำเสนอข้อมูลอย่างเปิดเผย และเป็นธรรม ต่อจากนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดใจรับทราบข้อมูลที่เป็นจริงจากบุคลากรทางการศึกษาที่เข้าร่วมประชุม และนำไปใช้ในการปฏิบัติงานอย่างจริงจัง และไม่ให้คุณให้โทษกับบุคลากร</p>

ปัญหาที่พบ	ข้อเสนอแนะ
สถานศึกษาเน้นสภาพแวดล้อมภายในมากกว่าสภาพแวดล้อมภายนอก (N= 98 คิดเป็นร้อยละ 25.52) ทั้งนี้เพราะสภาพแวดล้อมภายนอกสถานศึกษาไม่สามารถเข้าถึง และควบคุมได้ โดยเฉพาะด้านการเมือง และด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น (N= 17 คิดเป็นร้อยละ 4.42) ตามลำดับ	

1.2 การวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา มีปัญหา และข้อเสนอแนะดังนี้

ปัญหาที่พบ	ข้อเสนอแนะ
ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าปัญหาลำดับแรกคือ การวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาเป็นการวางแผนเชิงรับมากกว่าเชิงรุก (N=221 คิดเป็นร้อยละ 57.55) เนื่องจากสถานศึกษาเป็นหน่วยงานของทางราชการ ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบ และแนวปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด และมีการปรับเปลี่ยนแนวปฏิบัติไปตามเหตุการณ์ของบ้านเมืองในแต่ละช่วงเวลา นั่นคือสถานศึกษามีงานและกิจกรรมที่ต้องทำโดยเร่งด่วนตามคำสั่งของทางราชการเน้นภารกิจการพัฒนาสถานศึกษามากกว่าการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาการ ทำให้เวลาส่วนหนึ่งในการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่ทางราชการกำหนดไว้ถูกแบ่งไปใช้ในการจัดกิจกรรมเสริมดังกล่าวมากเกินไปทำให้นักเรียนไม่ได้เรียนรู้อย่างเต็มเวลาตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนดไว้ รองลงมาคือ สถานศึกษานำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ มาตรการ และแนวทาง มาดำเนินการไม่ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่	สถานศึกษาควรเร่งดำเนินการวางแผนกลยุทธ์เชิงรุกเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้บรรลุผลตามเป้าหมายของหลักสูตร และการวางแผนกลยุทธ์เชิงรับในภาระงานที่ต้องปฏิบัติตามนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดที่สั่งการมาเป็นระยะ ๆ โดยบูรณาการเข้ากับแผนที่สถานศึกษากำหนดไว้ตามความเหมาะสมอย่างต่อเนื่อง และจริงจัง เน้นการสอดแทรกเข้าไปกับเนื้อหาการเรียนในรายวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรจะทำให้ไม่กระทบกระเทือนต่อเวลาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สถานศึกษากำหนดไว้

ปัญหาที่พบ	ข้อเสนอแนะ
ด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะ และด้านคุณธรรม แต่จะเน้นด้านความรู้ และคุณธรรมเสียเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ละเลยด้านความคิด และด้านทักษะ (N=49 คิดเป็นร้อยละ 12.76)	

1.3 การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติในสถานศึกษา มีปัญหาและข้อเสนอแนะดังนี้

ปัญหาที่พบ	ข้อเสนอแนะ
ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าปัญหาลำดับแรกคือ สถานศึกษายังไม่สามารถปฏิบัติตามกลยุทธ์ที่กำหนดไว้อย่างจริงจัง และต่อเนื่อง (N=222 คิดเป็นร้อยละ 57.81 ทั้งนี้เนื่องจากในทางปฏิบัติสถานศึกษามอบหมายให้บุคลากรที่รับผิดชอบเพียงคนกลุ่มเดียวที่ผู้บริหารสถานศึกษาไว้วางใจ ภาระงานจึงไปกระจุกตัวอยู่ที่คนกลุ่มเดียว ในขณะที่บุคลากรอีกจำนวนหนึ่งไม่ได้รับการไว้วางใจให้รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน หรือร่วมปฏิบัติงานตามความจำเป็นที่ต้องทำไม่ตรงกับความรู้ความสามารถของตนเอง และไม่ได้รับมอบหมายโดยตรงจากผู้บริหารสถานศึกษาจึงขาดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ปฏิบัติงานไปตามหน้าที่ให้เสร็จแต่ไม่มุ่งเน้นผลแห่งความสำเร็จของงานที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานของตนเอง รองลงมาคือ แผนงานหรือโครงการที่ปฏิบัติมักปฏิบัติตามแบบเดิมที่เคยปฏิบัติมาในปีการศึกษาก่อน ๆ อีกทั้งผู้ปฏิบัติก็เป็นบุคลากรกลุ่มเดิม (N=55 คิดเป็นร้อยละ 14.32) นอกจากนี้บุคลากรผู้รับผิดชอบปฏิบัติงานบางแผนงานหรือโครงการขาดความเอาใจใส่การดำเนินงานอย่างจริงจัง(N = 21 คิดเป็นร้อยละ 5.47) ตามลำดับ	บริหารสถานศึกษา ควรสร้างความคุ้นเคย และไว้วางใจบุคลากรทุกคน และมอบหมายงานให้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์ที่วางไว้อย่างต่อเนื่อง

1.4 การควบคุม และประเมินกลยุทธ์ของสถานศึกษา มีปัญหา และข้อเสนอแนะ ดังนี้

ปัญหาที่พบ	ข้อเสนอแนะ
<p>ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าปัญหาลำดับแรกคือขาดการควบคุมระหว่างดำเนินการ เน้นการประเมินก่อนดำเนินการ และเมื่อสิ้นสุดการดำเนินการ และขาดการทำอย่างต่อเนื่อง และจริงจัง ประกอบกับการประเมินเน้นการประเมินเชิงปริมาณไม่พิจารณาเชิงคุณภาพ (N = 232 คิดเป็นร้อยละ 60.40) รองลงมาคือ การประเมินกลยุทธ์ทำการประเมินเป็นภาพรวม ขาดการสรุป ข้อค้นพบที่ควรนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น (N = 99 คิดเป็นร้อยละ 25.78) นอกจากนี้แล้วสถานศึกษายังทำการประเมินโดยไม่ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญ คือผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการประเมินร่วมกับผู้บริหาร ครู และบุคลากรของสถานศึกษา (N = 33 คิดเป็นร้อยละ 8.59) ตามลำดับ</p>	<p>ควรควบคุม และประเมินระหว่างดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และจริงจัง เน้นการประเมินเชิงคุณภาพโดยใช้หลักการ ทำ AAR (After action review) ด้วยเทคนิคการสัมภาษณ์รายบุคคล และการอภิปรายกลุ่ม</p>

2.1 การกำหนดวิสัยทัศน์ มีปัญหา และข้อเสนอแนะดังนี้

ปัญหาที่พบ	ข้อเสนอแนะ
<p>ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าปัญหาลำดับแรกคือ การกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาเน้นการส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนด้านความรู้ และด้านคุณธรรม มากกว่าด้านความคิด และด้านทักษะ (N= 299 คิดเป็นร้อยละ 77.86) รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษามุ่งเน้นวิสัยทัศน์ด้านความรู้มากที่สุดตามมาด้วยด้านคุณธรรม ด้านความคิด และด้านทักษะ ทั้งนี้เนื่องมาจากสนองผลลัพธ์สุดท้ายของสังคมที่ต้องการคือ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และมีผลการเรียนเกรดเฉลี่ย</p>	<p>สถานศึกษาควรเพิ่มเติมวิสัยทัศน์เพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้รอบด้านทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านความคิด และด้านทักษะควบคู่กับด้านความรู้ และด้านคุณธรรม</p>

ปัญหาที่พบ	ข้อเสนอแนะ
<p>สูงจึงถือว่าเป็นโรงเรียนที่ผู้บริหารสถานศึกษาประสบความสำเร็จได้รับการยกย่องสรรเสริญว่าบริหารเก่ง (N=188 คิดเป็นร้อยละ 48.95) และในส่วนของผู้ปกครองทุกคนก็มีความมุ่งมารถปรารถนาให้บุตรหลานของตนเรียนเก่งๆ ได้เกรดสูงสูงอันจะนำพามาซึ่งความสุข ความภูมิใจ มาสู่ตนเอง และครอบครัว และวงศ์ตระกูล เพราะมีความเชื่อว่าถ้าบุตรหลานเรียนเก่งจะสามารถ สอบแข่งขันเพื่อเรียนต่อในชั้นที่สูงขึ้นไปจนสำเร็จการศึกษามีอนาคตที่ดีมีงานทำที่มีรายได้ดี และมีชื่อเสียง (N=191 คิดเป็นร้อยละ 49.47) ในขณะที่เดียวกันครูผู้สอนส่วนใหญ่ก็มีความมุ่งมั่นที่จะอบรมสั่งสอนนักเรียนให้มีความรู้มากกว่าคุณลักษณะด้านอื่น (N=120 คิดเป็นร้อยละ 31.25)</p>	

2.2 การกำหนดพันธกิจ มีปัญหา และข้อเสนอแนะดังนี้

ปัญหาที่พบ	ข้อเสนอแนะ
<p>ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าปัญหาลำดับแรกคือการกำหนดพันธกิจของสถานศึกษาเน้นการส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนด้านความรู้ และด้านคุณธรรมมากกว่าด้านความคิด และด้านทักษะ (N=282 คิดเป็นร้อยละ 73.43) รองลงมาคือ สถานศึกษากำหนดพันธกิจด้านความคิด และทักษะน้อยเกินไป โดยเฉพาะด้านการคิด (N=117 คิดเป็นร้อยละ 30.47)</p>	<p>สถานศึกษาควรเพิ่มเติมพันธกิจเพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้รอบด้านทั้ง 4 ด้าน คือด้านความคิด และด้านทักษะควบคู่กับด้านความรู้ และด้านคุณธรรม</p>

2.3 การกำหนดเป้าหมาย มีปัญหา และข้อเสนอแนะดังนี้

ปัญหาที่พบ	ข้อเสนอแนะ
ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าปัญหา ลำดับแรกคือ การกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษาเน้น การส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนด้านความรู้ และด้านคุณธรรม มากกว่าด้านความคิด และด้านทักษะ (N= 236 คิดเป็น ร้อยละ 61.45) รองลงมาคือ การกำหนดเป้าหมายเน้นด้าน ความคิดน้อยที่สุด (N= 166 คิดเป็นร้อยละ 43.23)	สถานศึกษาควรเพิ่มเติมเป้าหมายเพื่อ ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ รอบด้านทั้ง 4 ด้าน คือด้านความคิด และด้านทักษะควบคู่กับด้านความรู้ และด้านคุณธรรม

2.4 การกำหนดวัตถุประสงค์ มีปัญหา และข้อเสนอแนะดังนี้

ปัญหาที่พบ	ข้อเสนอแนะ
ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าปัญหา ลำดับแรกคือ การกำหนดวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา เน้นการส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนด้านความรู้ และด้าน คุณธรรมมากกว่าด้านความคิด และด้านทักษะ (N= 241 คิดเป็น ร้อยละ 62.76) รองลงมาคือ การกำหนด วัตถุประสงค์ เน้นด้านความคิดน้อยที่สุด (N=111 คิดเป็นร้อยละ 28.91)	สถานศึกษาควรเพิ่มเติมวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้รอบด้านทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านความคิด และด้านทักษะควบคู่กับด้านความรู้ และด้านคุณธรรม

2.5 การกำหนดมาตรการ มีปัญหา และข้อเสนอแนะดังนี้

ปัญหาที่พบ	ข้อเสนอแนะ
ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าปัญหา ลำดับแรกคือ การกำหนดมาตรการของสถานศึกษาเน้น การส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนด้านความรู้ และด้านคุณธรรม มากกว่าด้านความคิด และด้านทักษะ (N= 224 คิดเป็น ร้อยละ 58.33) รองลงมาคือ การกำหนดมาตรการเน้นด้าน การคิดน้อยที่สุด (N=177 คิดเป็นร้อยละ 46.09)	สถานศึกษาควรเพิ่มเติมมาตรการเพื่อ ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ รอบด้านทั้ง 4 ด้าน คือด้านความคิด และด้านทักษะควบคู่กับด้านความรู้ และด้านคุณธรรม

2.6 การกำหนดแนวทาง มีปัญหา และข้อเสนอแนะดังนี้

ปัญหาที่พบ	ข้อเสนอแนะ
ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าปัญหา ลำดับแรกคือการ กำหนดแนวทางของสถานศึกษาเน้น การส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนด้านความรู้ และด้านคุณธรรม ด้านความคิด และด้านทักษะน้อย (N=259 คิดเป็นร้อยละ 67.45) รองลงมาคือ การกำหนดแนวทางด้านการคิดน้อย ที่สุด (N=199 คิดเป็นร้อยละ 51.82)	สถานศึกษาควรเพิ่มเติมแนวทางเพื่อ ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ รอบด้านทั้ง 4 ด้าน คือด้านความคิด และด้านทักษะควบคู่กับด้านความรู้ และด้านคุณธรรม

3. กระบวนพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่

3.1 การพัฒนาความรู้ความสามารถของครูผู้สอน มีปัญหา และข้อเสนอแนะดังนี้

ปัญหาที่พบ	ข้อเสนอแนะ
ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าปัญหา ลำดับแรกคือ ครูส่วนหนึ่งมีทักษะการจัดการเรียนรู้แนว ใหม่ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นการบูรณาการความรู้เป็นองค์ รวมทั้งความรู้ ความคิด ทักษะ และคุณธรรมน้อย จึงจัด กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นเนื้อหามากกว่าจัดกระบวนการ เรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้ฝึกประสบการณ์การเรียนรู้ที่ สอดคล้องกับชีวิตจริงในปัจจุบันตามธรรมชาติวิชาทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ศิลปะ สุขศึกษา และพลศึกษา การงานอาชีพ และเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ ทั้งนี้สอดคล้องกับกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนทั้งกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี กิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กิจกรรมแนะแนว และกิจกรรมชุมนุม รวมทั้งกิจกรรมเพื่อสาธารณะ ประโยชน์แก่สังคม ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และ มัธยมศึกษาตอนปลาย (N= 193 คิดเป็นร้อยละ 50.26)	สถานศึกษาต้องส่งเสริม และพัฒนา ศักยภาพครูทุกคนหรือส่วนใหญ่เท่าที่ จะ สามารถทำได้ ให้มีความรู้ ความสามารถทั้งในองค์ความรู้ นวัตกรรมการเรียนรู้แนวใหม่ ที่เน้น การ ใช้ สื่อ ประกอบ การ เรียน รู้ นวัตกรรมการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ ทั้งนี้ให้เน้นการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ที่เน้นกระบวนการ เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง แทน Passive Learning ที่เน้นการให้ความรู้โดยมีครู เป็น ศูนย์ กลาง ของ การ เรียน รู้ นอกจากนี้สถานศึกษาควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดกระบวนการเรียน การสอนของครูอย่างรอบด้าน ทัวถึง และต่อเนื่องตลอดปี การ ศึกษา

ปัญหาที่พบ	ข้อเสนอแนะ
<p>ประกอบกับครูส่วนหนึ่งขาดทักษะในการสร้างนวัตกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แนวใหม่ให้กับผู้เรียน (N= 131 คิดเป็นร้อยละ 34.16) และครูส่วนหนึ่งได้รับการส่งเสริมและพัฒนาตนเองเพื่อเพิ่มศักยภาพ และนำความรู้ความสามารถมาพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนการสอนแนวใหม่ยังน้อยเกินไป (N=109 คิดเป็นร้อยละ 28.38) อีกทั้งในด้านการวัดผลประเมินผลด้านคุณธรรมครูขาดการกำหนด Rubric ที่ชัดเจนในการประเมินเป็นรายบุคคล แต่มักใช้การประเมินเป็นการสรุปเป็นองค์รวมตามจินตนาการ และการสะสมความรู้สึกรองครู่เอง (N=98 คิดเป็นร้อยละ 25.52) และที่ครูทุกคนมองข้าม และละเลยไม่ใส่ใจในการสอดแทรกวิชาภาษาอังกฤษเข้าในเนื้อหาของวิชาที่ตนเองสอนทำให้นักเรียนขาดการกระตุ้นให้ชอบภาษาอังกฤษ และเห็นว่าภาษาอังกฤษเป็นวิชาสำคัญวิชาหนึ่ง(N=76 คิดเป็นร้อยละ 19.78) ในขณะที่ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษเองก็สอนเน้นการอ่านตามหนังสือเรียนมากกว่าการฝึกทักษะทางภาษาอื่นคือ ฟัง พูด และเขียน (N=59 คิดเป็นร้อยละ 15.36)</p>	<p>นอกจากนี้ครูผู้สอนทุกวิชาควรสอดแทรกภาษาอังกฤษเข้าไปในเนื้อหาของวิชาที่ตนเองสอนทุกรายวิชาขณะที่ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษควรสอนเน้นทักษะทางภาษาตามหลักภาษาศาสตร์ให้ครบทั้ง 4 ทักษะ และเริ่มจากทักษะการฟังก่อน ต่อด้วยทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียนเป็นลำดับสุดท้าย จะช่วยทำให้การเรียนรู้ภาษาอังกฤษมีความหมายมากยิ่งขึ้น</p>

3.2 การพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียน มีปัญหา และข้อเสนอแนะดังนี้

ปัญหาที่พบ	ข้อเสนอแนะ
<p>ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าปัญหาลำดับแรกคือ นักเรียนส่วนใหญ่ยังคงเรียนรู้ในรายวิชาต่างๆ โดยผ่านการเรียนรู้ที่เน้นความรู้ และด้านคุณธรรมมากกว่าด้านความคิด และด้านทักษะ ทำให้นักเรียนขาดกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบทั้งคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ คิดแก้ปัญหา และคิดสร้างสรรค์ (N= 231 คิดเป็นร้อยละ 60.15) รองลงมาคือ</p>	<p>สถานศึกษาโดยผู้บริหารสถานศึกษาครูผู้สอน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นคุณลักษณะของผู้เรียนให้ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน คือ ความรู้ ความคิด ทักษะ และคุณธรรมมากขึ้น โดยเฉพาะด้านความคิด และด้าน</p>

ปัญหาที่พบ	ข้อเสนอแนะ
<p>นักเรียนส่วนหนึ่งไม่ค่อยสนใจอ่านหนังสือทำให้ขาดองค์ความรู้ที่จะนำมาประกอบในการเรียนรู้ของตนเอง (N=199 คิดเป็นร้อยละ 51.82) ในขณะที่ครูผู้สอนส่วนใหญ่มุ่งเน้นให้นักเรียนทำการบ้านในเกือบทุกวิชา ทำให้การบ้านมีจำนวนมาก ซึ่งตามความคิดของนักเรียนเห็นว่ามีมากเกินไป ทำให้นักเรียนเบื่อหน่ายไม่อยากทำการบ้าน อันนำไปสู่การลอกการบ้านเพื่อนในที่สุด (N=123 คิดเป็นร้อยละ 32.03) และที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือนักเรียนมีทักษะในการฟังภาษาอังกฤษน้อยจึงทำให้พูด และเขียนภาษาอังกฤษคล่อง แม้แต่การอ่านนักเรียนยังอ่านไม่ค่อยคล่อง และแปลไม่ค่อยได้ (N=100 คิดเป็นร้อยละ 26.04)</p>	<p>ทักษะเน้นการจัดการเรียนรู้โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบ โครงงาน (Project Based Learning) และแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Learning) สอดแทรกในทุกรายวิชาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการ อีกทั้งครูผู้สอนควรส่งเสริมให้นักเรียนอ่านหนังสือเพิ่มมากขึ้น และเขียนสรุปความมากขึ้น ประกอบกับการให้การบ้านครูผู้สอนในระดับเดียวกันควรทำความเข้าใจความตกลงร่วมกันให้การบ้านในแต่ละครั้งเป็นแบบบูรณาการองค์ความรู้ที่ทำให้นักเรียนเห็นว่าไม่มากเกินไป และสามารถทำได้ จะทำให้นักเรียนไม่ลอกการบ้านเพื่อน และนักเรียนควรสนใจในวิชาภาษาอังกฤษให้มากขึ้น โดยเฉพาะหาเวลาฝึกฝน ฟังภาษาอังกฤษจากสื่อมัลติมีเดียต่าง ๆ ที่พบเห็นโดยทั่วไปใน Smart phone ที่เป็นโทรศัพท์มือถือของนักเรียนเอง</p>

3.3 การจัดหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีปัญหา และข้อเสนอแนะดังนี้

ปัญหาที่พบ	ข้อเสนอแนะ
<p>ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าปัญหาลำดับแรกคือ สถานศึกษาขาดระบบการนิเทศการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 อย่างต่อเนื่อง และจริงจัง(N= 248 คิดเป็นร้อยละ 64.58)ประกอบกับการวัดผล และประเมินผล การเรียนรู้ยังเน้นเนื้อหาโดยใช้แบบทดสอบมากกว่าการประเมินการประเมินด้วยวิธีการอื่น เช่น การสอบถาม การสัมภาษณ์ การตรวจผลการปฏิบัติงาน เป็นต้น (N= 198 คิดเป็นร้อยละ 51.56) อีกทั้ง วิชาที่ต้องใช้ทักษะเป็นพิเศษ ได้แก่ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ครูตรวจ และแก้ไขปัญหาการเรียนรู้อให้กับนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อความเข้าใจ และแก้ไขให้ถูกต้องน้อยลง นักเรียนไม่ทราบว่าตนเองผิดหรือถูกอย่างไรทำให้นักเรียนเบื่อหน่ายไม่อยากเรียนวิชาดังกล่าวโดยมีพฤติกรรม และเจตคติต่อวิชาในเชิงลบ เพราะเห็นว่าเป็นรายวิชาที่ยาก จนเป็นปัญหาของวงการการศึกษาไทยในปัจจุบันที่นักเรียนคิดเลขไม่ได้ อ่าน และเขียนภาษาไทย และภาษาอังกฤษไม่คล่อง (N=177 คิดเป็นร้อยละ 46.09) ในขณะที่ครูจำนวนหนึ่งจัดหลักสูตรให้นักเรียนเรียนตามหนังสือแบบเรียนของสำนักพิมพ์ที่สถานศึกษากำหนดให้เรียนมากกว่าการจัดหลักสูตรตามมาตรฐาน และตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษาที่กำหนดไว้ (N= 99 คิดเป็นร้อยละ 25.78)</p>	<p>สถานศึกษาโดยผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการนิเทศครูที่โรงเรียนแต่งตั้ง จัดระบบการนิเทศการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง และจริงจัง และควรให้ความสนใจในการเรียนรู้วิชาทักษะเป็นพิเศษ ได้แก่ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ให้มากขึ้น และพยายามสร้างเจตคติเชิงบวกให้เกิดขึ้นกับนักเรียนในการเรียนวิชาดังกล่าว</p>

3.4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีปัญหา และข้อเสนอแนะดังนี้

ปัญหาที่พบ	ข้อเสนอแนะ
<p>ผู้ตอบแบบสอบถามใหญ่ มีความเห็นว่า ปัญหาลำดับแรกคือ ครูส่วนหนึ่งยังจัดกระบวนการเรียนรู้แบบเดิมที่เน้นเนื้อหา มากกว่ากระบวนการเรียนรู้ โดยยึดครูเป็นศูนย์กลางมากกว่านักเรียนเป็นศูนย์กลางทำให้นักเรียนเบื่อหน่ายไม่อยากเรียน (N= 289 คิดเป็นร้อยละ 75.26) รองลงมาคือ ครูสอนบรรยายโดยผ่านสื่อ PowerPoint มากกว่าการกำหนดประเด็นปัญหาให้นักเรียนเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มโดยผ่านประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกันเน้นการฝึกทักษะการคิดตามธรรมชาติวิชา (N= 156 คิดเป็นร้อยละ 40.63) ในขณะที่ครูส่วนหนึ่งไม่ตรวจการบ้านนักเรียนเป็นรายบุคคล รวมทั้งการตรวจภาระงาน และชิ้นงานที่ครูมอบให้นักเรียนทำขาดการประเมินผลอย่างเป็นระบบโดยเริ่มจากก่อนทำ ระหว่างทำ และหลังทำ เพื่อดูพัฒนาการของการทำงานกลุ่มแต่ครูจะนิยมใช้การประเมินผลเมื่อนักเรียนทำงานเสร็จ อีกทั้งไม่ได้แจ้งให้นักเรียนแต่ละคนเป็นราย ๆ ไป แต่จะแจ้งผลการประเมินเป็นกลุ่มทำให้นักเรียนส่วนหนึ่งไม่สนใจทำงานกลุ่มแต่อาศัยกลุ่มเพื่อนเป็นผู้ทำ (N= 107 คิดเป็นร้อยละ 27.86) ขณะเดียวกันครูส่วนใหญ่จัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นภาพรวมทั้งห้องขาดการคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้นักเรียนที่เรียนอ่อนเรียนตามเพื่อนไม่ทันอันจะนำมาซึ่ง</p>	<p>สถานศึกษาควรหาแนวทางพัฒนาครูให้นำกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติ และสามารถให้ผู้เรียนนำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริง มากกว่าการเรียนรู้เนื้อหา ด้วยการท่องจำแล้วนำไปสอบเพื่อเลื่อนชั้นควรเป็นการเรียนเพื่อปฏิบัติได้มากกว่าเรียนเพื่อรู้ และเพื่อสอบผ่านระดับชั้น ขณะเดียวกันครูทุกคนต้องจัดกระบวนการเรียนรู้โดยให้ความสำคัญกับความแตกต่างระหว่างบุคคลควรให้ความสนใจเด็กที่เรียนอ่อนเป็นพิเศษด้วยการหากิจกรรมการเรียนรู้ที่พอเหมาะ กับ บุคคล ทั้ง ความสนใจ ความสามารถ และระดับสติปัญญา และที่ขาดไม่ได้คือในการประเมินภาระงาน และชิ้นงานครูต้องประเมินทั้งต้นทาง ระหว่างทาง และปลายทางเพื่อทราบผลการพัฒนามากกว่าประเมินผลสัมฤทธิ์</p>

ปัญหาที่พบ	ข้อเสนอแนะ
การไม่สนใจเรียน และสอบตกซ้ำซากในลำดับต่อมา (N=86 คิดเป็นร้อยละ 22.39)	

3.5 การจัดสื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ มีปัญหา และข้อเสนอแนะดังนี้

ปัญหาที่พบ	ข้อเสนอแนะ
ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าปัญหาลำดับแรกคือสถานศึกษาโดยทั่วไปยังมีสื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาไม่เพียงพอกับความ ต้องการที่จะให้บริการกับนักเรียนเพื่อใช้ในการเรียนการสอน และสืบค้นองค์ความรู้ โดยเฉพาะห้องสมุด ยังมีหนังสือที่ทันสมัยไม่เพียงพอ (N= 200 คิดเป็นร้อยละ 52.08) เครื่องคอมพิวเตอร์มีจำกัด (N =188 คิดเป็นร้อยละ 48.95) ห้องโสตทัศนศึกษามีสื่อ และอุปกรณ์ที่ทันสมัยให้บริการกับนักเรียนไม่เพียงพอ (N= 161 คิดเป็นร้อยละ 41.93) ห้องเรียนคอมพิวเตอร์ให้บริการนักเรียนสืบค้นอย่างอิสระในเวลาพักหรือเลิกเรียนมีจำกัด (N=141 คิดเป็นร้อยละ 36.71) ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ยังไม่เพียงพอกับการใช้งานของนักเรียน โดยเฉพาะห้องปฏิบัติการทางภาษาต่างประเทศ (N= 131 คิดเป็นร้อยละ 34.11)	สถานศึกษาควรพัฒนาห้องสมุดให้เป็นห้องสมุดมีชีวิต ทั้งหนังสือที่ทันสมัยทุกกลุ่มสาระในจำนวนที่เพียงพอ ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ มุมนิทรรศการ บริการให้การสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต มีบรรณารักษ์ที่มีความรู้ความสามารถที่เพียงพอกับความ ต้องการของนักเรียนจัดห้องคอมพิวเตอร์ไว้ให้นักเรียนได้สืบค้น และใช้งานในเวลาพัก และหลังเลิกเรียน ให้เพียงพอ และจัดหาห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ให้เพียงพอ และทันสมัยโดยเฉพาะห้องปฏิบัติการทางภาษาอังกฤษ

3.6 การวัด และประเมินผล มีปัญหา และข้อเสนอแนะดังนี้

ปัญหาที่พบ	ข้อเสนอแนะ
ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าปัญหาในลำดับแรกคือ สถานศึกษาเน้นการวัดผล และประเมินผล เน้นด้านความรู้มากกว่าด้านความคิด ด้านทักษะ และด้านคุณธรรม (N=356 คิดเป็นร้อยละ 66.67) ทั้งนี้เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามรายวิชาต่าง ๆ ทั้ง 8 กลุ่ม	สถานศึกษาควรเพิ่มเติมการวัดผล และประเมินผล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วย การวัดผล และประเมินผลตามสภาพจริง ตามธรรมชาติวิชาทั้ง 8 กลุ่ม สาระ การ เรียน รู้ เช่น

ปัญหาที่พบ	ข้อเสนอแนะ
<p>สาระการเรียนรู้โดยใช้แบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ มากกว่าแบบแบบทดสอบอัตนัย(เขียนตอบ) (N= 222 คิดเป็นร้อยละ 58.81) และขาดการเอาใจใส่ต่อการวัดผล และประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551ด้านอื่นอย่างจริงจัง ได้แก่ การวัด และประเมินผล</p>	<p>แบบทดสอบ การวัดผล และประเมินผลตามสภาพจริง ตามธรรมชาติวิชาทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ เช่น แบบทดสอบ ควรเป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ และแบบอัตนัย ให้นักเรียนเขียนบรรยายด้วยแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินผลการปฏิบัติงาน แบบประเมินผลการทดลอง เป็นต้น</p> <p>ในขณะที่แบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ ควรมีการวิเคราะห์ข้อสอบเพื่อหาค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกตามหลักวิชาการวัด และประเมินผลทางการศึกษา จะทำให้ได้เครื่องมือวัด และประเมินผลที่มีคุณภาพ สามารถวัดผล และประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างจริง นอกจากนี้ยังควรวัดผล และประเมินผลให้ครอบคลุมคุณลักษณะทั้ง 4ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะ และด้านคุณธรรม ด้วยการวัดผล และประเมินผลอย่างจริงจังทั้งการวัด และประเมินผลคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การวัด และประเมินผลการอ่านการวิเคราะห์ และการเขียนสื่อความ</p>

4. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่
 4.1 คุณลักษณะด้านความรู้ มีปัญหาและข้อเสนอแนะดังนี้

ปัญหาที่พบ	ข้อเสนอแนะ
<p>ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าปัญหาในลำดับแรกคือนักเรียนส่วนหนึ่ง ขาดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ไม่รักการอ่าน การเขียน และการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง และสร้างสรรค์ แต่มีทัศนคติในเรื่องสื่อสารทางสังคมภาคบันเทิง และนันทนาการ (Social media for funny and happiness) (N= 300 คิดเป็นร้อยละ 78.13) รองลงมาคือ ขณะเรียนรู้นักเรียนส่วนหนึ่งไม่ค่อยกล้าแสดงออกในการแสดงความคิดเห็นในองค์ความรู้ในเนื้อหาวิชาที่เรียนนั้น ๆ แต่จะให้ความสนใจกับกิจกรรมการเรียนที่เป็นการแสดงออกทางด้านนันทนาการ เช่น เล่นเกม แสดงบทบาทสมมุติตามสื่อกระแสสังคมในปัจจุบันที่เลียนแบบมาจากดารา และนักร้องยอดนิยม ขณะนั้น (N =129 คิดเป็นร้อยละ 33.59) ขณะที่การเรียนรู้ที่เกิดจากการศึกษาค้นคว้าจากสื่อ และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ นักเรียนส่วนใหญ่ชอบค้นคว้าจากInternet แล้วคัดลอกมามากกว่าอ่านหนังสือหรือเอกสารทางวิชาการอื่น ๆ แล้วนำมาเรียบเรียงใหม่เป็นแนวคิดของตนเองอย่างสร้างสรรค์(N= 99 คิดเป็นร้อยละ 25.78)</p>	<p>สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมส่งเสริมภาควิชาการเพื่อให้นักเรียนกระตือรือร้นทางการเรียน และรักการอ่าน การเขียน และการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง และสร้างสรรค์ โดยกำหนดให้เป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรนอกเวลาเรียน ด้วยการแข่งขัน และมอบรางวัลอย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน</p>

4.2 คุณลักษณะด้านความคิด มีปัญหา และข้อเสนอแนะดังนี้

ปัญหาที่พบ	ข้อเสนอแนะ
ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าปัญหาในลำดับแรกคือ นักเรียนขาดทักษะในการคิด โดยเฉพาะการคิดวิเคราะห์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณจึงไม่สามารถแก้ไขปัญหาในการดำเนินชีวิตของตนเองได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสม นำมาซึ่งการขาดสติยังคิด เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมาอีกมากมายที่เป็นปัญหาสังคมในกลุ่มนักเรียนที่อยู่ในช่วงวัยรุ่น เช่น การหนีเรียน(N =135 คิดเป็นร้อยละ 35.15)ไม่ใส่ใจในการเรียนเท่าที่ควร (N= 97 คิดเป็นร้อยละ 25.2) การพึ่งสารเสพติด (บุหรี่ยูรา และสี่คูณร้อย) (N= 66 คิดเป็นร้อยละ 17.19) การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรจำนวน (N=49 คิดเป็นร้อยละ 12.76) และการทะเลาะวิวาท (N = 29 คิดเป็นร้อยละ 7.55) ทั้งนี้อาจจะนำไปสู่ปัญหาอาชญากรรมได้ในที่สุด	สถานศึกษาโดยผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ต้องร่วมกันพัฒนากระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้นักเรียนตระหนักรับรู้ในประเด็นปัญหาดังกล่าวโดยผ่านกระบวนการคิดอย่างรอบด้านสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีวิจารณญาณ และเกิดผลดีต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคมส่วนรวมต่อไป

4.3 คุณลักษณะด้านทักษะ มีปัญหา และข้อเสนอแนะดังนี้

ปัญหาที่พบ	ข้อเสนอแนะ
ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าปัญหาในลำดับแรกคือ นักเรียนส่วนหนึ่งขาดทักษะอ่านหนังสือไม่รักการอ่าน และการเขียนสื่อความคิดจึงไม่ค่อยมีองค์ความรู้ในสมอง(N= 222 คิดเป็นร้อยละ 57.81) รองลงมาคือความสามารถในการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมด้านภาษา โดยเฉพาะภาษาอังกฤษของนักเรียนส่วนใหญ่ยังขาดทักษะทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยเฉพาะ	สถานศึกษาต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งส่งเสริมให้นักเรียนชอบอ่านหนังสือ รักการอ่าน และเขียนสื่อความคิดโดยใช้สื่อที่ผ่านช่องทางฝึกอ่าน ฝึกเขียนอย่างสร้างสรรค์ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามความเหมาะสม อีกทั้งต้องจัดกิจกรรมเพื่อ

ปัญหาที่พบ	ข้อเสนอแนะ
<p>การฟัง นักเรียนส่วนใหญ่ยังฟังสำเนียงจากเจ้าของภาษาไม่เข้าใจ และใช้สื่อสารไม่ได้ (N= 189 คิดเป็นร้อยละ 49.22) ประกอบกับนักเรียนส่วนหนึ่งขาดทักษะในการแก้ปัญหาชีวิต เมื่อเกิดปัญหาชีวิตมักคิดทำร้ายตัวเองหรือทำร้ายผู้อื่น เนื่องจากกิจกรรมแนะแนวขาดการเอาใจใส่อย่างจริงจัง (N =108 คิดเป็นร้อยละ 28.13) ในขณะที่นักเรียนอีกส่วนหนึ่งขาดทักษะพื้นฐานอาชีพอิสระจะเรียนอย่างขาดเป้าหมายในชีวิต ไม่มีการวางแผนชีวิตว่าจะเตรียมตัวประกอบอาชีพอะไรในอนาคตเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ นักเรียนจึงเป็นผู้บริโภคมากกว่าผู้ผลิตทั้งนี้เนื่องจากความล้มเหลวของการเรียนวิชาการงาน และอาชีพพื้นฐานของโรงเรียนมุ่งเน้นเรียนแต่ภาคทฤษฎีอย่างผิวเผินไม่ลงลึกถึงการปฏิบัติจริง (N=101 คิดเป็นร้อยละ 26.30) และที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่งก็คือนักเรียนส่วนหนึ่งขาดทักษะการเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดีในสังคมประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของชาติไทย เนื่องจากพบว่า นักเรียนส่วนหนึ่งขาดทักษะภาวะผู้นำชอบทำตามผู้อื่นโดยขาดการใคร่ครวญถึงความถูกต้องดีงามในขณะที่นักเรียนอีกส่วนหนึ่งขาดทักษะภาวะผู้ตามที่ดี มักมีความคิดเห็นขัดแย้งกับผู้อื่นที่มีความคิดไม่ตรงกับตนหรือหมู่พวกอันนำมาซึ่งความขัดแย้งในสังคม(N= 88 คิดเป็นร้อยละ 22.91)</p>	<p>ส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาอังกฤษอย่างเข้มข้น (Intensive) เน้นทักษะการฟัง (Listening skills) การพูด (Speaking skills) การอ่าน (Reading skills) และการเขียน(Writing skills) ในส่วนของทักษะอาชีพพื้นฐานสถานศึกษาทุกแห่งควรมีการทดสอบความถนัดด้านอาชีพของนักเรียนทุกคนต่อจากนั้นส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกทักษะอาชีพที่เขาถนัด และสนใจอย่างจริงจัง โดยเน้นไปในชั่วโมงวิชาการงานพื้นฐานอาชีพทั้งในส่วนของโรงเรียนเอง และความร่วมมือกับสถานประกอบการ และสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษาในท้องถิ่น และควรส่งเสริมให้การจัดกิจกรรมแนะแนวที่สามารถช่วยแก้ไขปัญหาชีวิตของนักเรียนได้อย่างเป็นระบบ และสถานศึกษาควรบรรจุเนื้อหาวิชาความเป็นพลเมืองดีเน้นภาวะผู้นำ และภาวะผู้ตามในสังคมประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในวิชาหน้าที่พลเมืองในทุกระดับชั้นอย่างจริงจัง และเน้นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นActive Learning</p>

4.4 คุณลักษณะด้านคุณธรรม มีปัญหา และข้อเสนอแนะดังนี้

ปัญหาที่พบ	ข้อเสนอแนะ
<p>ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าปัญหาในลำดับแรกคือ นักเรียนส่วนใหญ่ขาดระเบียบวินัย และขาดความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคม(N= 233 คิดเป็นร้อยละ 60.67) ทั้งนี้พฤติกรรมที่เป็นปัญหาสำหรับนักเรียนเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ นักเรียนไม่รักความสะอาดชอบทิ้งขยะไว้ตามสถานที่ต่าง ๆ โดยไม่ทิ้งลงภาชนะรองรับ(ถังขยะ) ทำให้โรงเรียนสกปรก (N=114 คิดเป็นร้อยละ 29.68) นักเรียนขาดความซื่อสัตย์ต่อตนเองเวลาทำผิดแล้วไม่ยอมรับผิดแม้ว่าบางครั้งมีหลักฐานแน่ชัด(N= 99 คิดเป็นร้อยละ 20.57) นักเรียนขาดความรับผิดชอบในการทำการบ้านชอบลอกการบ้านเพื่อนที่โรงเรียน (N=66 คิดเป็นร้อยละ 17.19) และนักเรียนขาดจิตอาสาที่จะช่วยเหลืองาน กิจกรรมทางวิชาการของโรงเรียนที่ไม่ใช่กิจกรรมภาคันทนาการหรือภาคบันเทิง เช่น กีฬาสี ดนตรี และการแสดง เป็นต้น(N= 41 คิดเป็นร้อยละ 10.67)</p>	<p>สถานศึกษาต้องจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ด้วยความร่วมมือของครู ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานภาคประชาสังคม ที่ส่งเสริมความมีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคม โดยเฉพาะครูทุกคนในสถานศึกษาต้องฝึกระเบียบวินัยทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียน</p>

4.1.3 ตอนที่3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้เรียนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21

4.1.3.1 ผลการสังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ในส่วนของปัจจัยภายนอกสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อพันธกิจด้านการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ในด้านโอกาส พบว่า

1. ด้านสังคม และวัฒนธรรม กลุ่มผู้รับผลประโยชน์ และผู้รับบริการ ได้แก่ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชน ต่างมีความมุ่งมั่นที่จะเข้ามาศึกษาหาความรู้ในสถานศึกษาเพื่อให้ได้รับการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21
2. ด้านเศรษฐกิจ กระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความสำคัญ และกำหนดแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 โดยมีเป้าหมายพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพทั้ง 4 ด้านคือ ด้านความรู้ ความคิด ทักษะ และคุณธรรมเป็นอย่างยิ่งทั้งด้านงบประมาณการจัดการศึกษา และนโยบายปฏิรูปครู และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
3. ด้านการเมือง และกฎหมาย ผู้ปกครองและชุมชนมีเจตคติที่ดีต่อสถานศึกษา ไว้วางใจ และเชื่อมั่นว่าสถานศึกษามีศักยภาพในการอบรมสั่งสอนบุตรหลานให้มีความรู้ความสามารถ และธำนาความรู้ไปใช้ในการศึกษาต่อ และดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ
4. ด้านเทคโนโลยี ปัจจุบันสถานศึกษาส่วนใหญ่มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการสื่อสารเทคโนโลยีสารสนเทศ และการคมนาคมขนส่งอย่างทั่วถึง ส่วนในด้านอุปสรรคพบว่า
5. สื่อทางสังคม(Social Media)ในปัจจุบันมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นอย่างยิ่งทำให้นักเรียนขาดความสนใจเรียนหันไปสนใจในสื่อดังกล่าวซึ่งก่อให้เกิดผลเสียต่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์
6. โครงสร้างทางเศรษฐกิจแบบบริโภคนิยม ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองตกต่ำลงผู้ปกครองต้องทำงานหนักขึ้น ไม่มีเวลาดูแลบุตรหลานให้เป็นคนดี คนเก่ง และคนที่มีคุณภาพในสังคม เท่าที่ควร ทำให้ผู้เรียนขาดการกล่อมเกล่าในทางที่ถูกที่ควรเป็นปัญหาร้ายแรงสู่สังคมในสถานศึกษา
7. กลุ่มผู้มีอิทธิพลต่อการดำเนินการตามพันธกิจของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานบันอุดมศึกษาในท้องถิ่น สถานประกอบการ และผู้นำชุมชนภาคเอกชน ยังขาดการสนับสนุนส่งเสริมให้สถานศึกษามีคุณภาพสูงขึ้น ทั้งงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์สถานที่ฝึกงาน และบุคลากร สื่อทางสังคม(Social Media)ในปัจจุบันมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นอย่างยิ่งทำให้นักเรียนขาดความสนใจเรียนหันไปสนใจในสื่อดังกล่าวซึ่งก่อให้เกิดผลเสียต่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์
8. ความเจริญทางเทคโนโลยีทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมภายใต้กระแสโลก โลกาภิวัตน์ทำให้ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชนนิยมในวัตถุนิยม ต่างมุ่งแสวงหาเงิน และสิ่งอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวันจนบางครั้งขาดความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคมจนปรากฏชัดว่าคนในปัจจุบันในทุกภูมิภาคของประเทศไทยให้ความสำคัญกับวัตถุมากกว่าศีลธรรม และ

วัฒนธรรมไทยที่ดึงมอันนำมาซึ่งผลประโยชน์ที่ขัดกันจนนำไปสู่ความแตกแยกสามัคคีกันในสังคมในที่สุด และก่อให้เกิดปัญหาสังคมตามมามากมาย เช่น สารเสพติด การทะเลาะวิวาท การเสพติดของเยาวชนมากเกินไป และปัญหาอาชญากรรม ในขณะที่เดียวกันการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการผลิตทั้งภาคอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และพาณิชยกรรม ก่อให้เกิดผลเสียต่อทรัพยากรธรรมชาติอย่างใหญ่หลวงเกิดมลพิษ และเทคโนโลยีสมัยใหม่นำมาซึ่งการเข้ามาแทนที่แรงงานมนุษย์ก่อให้เกิดสภาวะการตกงานของผู้ปกครอง ส่งผลกระทบต่อผู้เรียน

4.1.3.2 ผลการสังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ในส่วนของปัจจัยภายในสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อพันธกิจด้านการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ในด้าน โอกาส พบว่า

1. สถานศึกษาทุกแห่งในทุกภูมิภาคทั้งภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตะวันออก และจัดบรรยากาศการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 ทั้งในด้านความรู้ ความคิด ทักษะ และคุณธรรม ตามศักยภาพของสถานศึกษา

2. สถานศึกษาส่วนใหญ่มีการเตรียมความพร้อมด้านทรัพยากรของสถานศึกษาทั้งปริมาณ และคุณภาพครู วัสดุอุปกรณ์ สื่อเทคโนโลยี อาคารเรียน และอาคารประกอบ บรรยากาศสิ่งแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21

3. สถานศึกษาปรับวัฒนธรรมองค์กร โดยการปลูกจิตสำนึกให้ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความเชื่อความคาดหวัง ค่านิยม และเจตคติที่ดีในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21

4. สถานศึกษามีโครงสร้างการบริหารงานที่ดี มีการสื่อสารภายในสถานศึกษา และมอบหมายงานผู้ได้บังคับบัญชาตามพันธกิจของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องส่วนในด้านอุปสรรคพบว่า

5. สถานศึกษาส่วนใหญ่มีภาระงานกิจกรรม โครงการที่นอกเหนือจากการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 ทั้งในด้านความรู้ ความคิด ทักษะ และคุณธรรม มากเกินไปทำให้ครูผู้สอน และนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้จำกัดลง

6. ผลผลิตจากการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 ยังด้อยคุณภาพในทุกด้านทั้งความรู้ ความคิด ทักษะ และคุณธรรม

7. สถานศึกษา นำสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนส่วนใหญ่เป็นการพัฒนาวัสดุอุปกรณ์มากกว่าการนำเนื้อหาสาระในสื่อไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ความคิด ทักษะ และคุณธรรม

8. ครูผู้สอนส่วนใหญ่ยังถ่ายทอดมวลประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 เน้นเนื้อหามากกว่ากระบวนการเรียนรู้ที่ผ่านการฝึกปฏิบัติ

4.1.3.3 ข้อที่3 ปัจจัยภายในสถานศึกษาที่เป็นจุดแข็งหรือจุดเด่นที่เป็น โอกาสที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย

1. สถานศึกษามีการกำหนดแนวทาง และวิธีการพัฒนาคุณลักษณะที่ประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ด้านทั้งความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะ และด้านคุณธรรม

2. สถานศึกษาส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ทั้งด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะ และด้านคุณธรรม

3. สถานศึกษาพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกคนให้มีความรับผิดชอบในหน้าที่เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ทั้งด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะ และด้านคุณธรรม

4. สถานศึกษาพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา และครูให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ทั้งด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะ และด้านคุณธรรม

5. สถานศึกษาส่งเสริมให้นำวัสดุอุปกรณ์ สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา อาคารเรียน และอาคารประกอบ สร้างบรรยากาศสิ่งแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 อย่างคุ้มค่า และมีประสิทธิภาพ

4.1.3.4 ปัจจัยภายในสถานศึกษาที่เป็นจุดแข็งหรือจุดเด่นที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21

- สถานศึกษามีสื่อทางสังคม (Social Media) จำนวนมาก เช่น Smart phone, Computer เป็นต้น แต่นักเรียน และครูผู้สอนยังนำมาใช้ประโยชน์ไม่มากเท่าที่ควร

4.1.3.5 ปัจจัยภายในสถานศึกษาที่เป็นจุดอ่อน ที่เป็น โอกาสต่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21

1. สถานศึกษาควรพัฒนาครูให้มีความรู้และความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ทั้งด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะ และด้านคุณธรรม โดยผ่านกระบวนการฝึกปฏิบัติมากกว่าเน้นเนื้อหา

2. สถานศึกษาควรส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนโดยนำเนื้อหาสาระในสื่อมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนอย่างสร้างสรรค์ ทั้งด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะ และด้านคุณธรรม

4.1.3.6 ปัจจัยภายนอกสถานศึกษาที่เป็นจุดแข็งหรือจุดเด่นที่เป็นโอกาสต่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21

- สถานศึกษาควรระดมทรัพยากรทางการศึกษาจากทุกภาคส่วนเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนอย่างสร้างสรรค์

4.1.3.7 ปัจจัยภายนอกสถานศึกษาที่เป็นจุดอ่อนที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21

- กลุ่มที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินการตามพันธกิจของสถานศึกษา โดยเฉพาะองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่น สถานประกอบการ และผู้นำชุมชนภาคเอกชน ยังขาดการส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั้งด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ ฝึกงาน และบุคลากร

4.2 การกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21

การกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยดำเนินการ ดังต่อไปนี้

4.2.1 การขกร่างกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21

4.2.1.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา (SWOT Analysis)

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม SWOT Analysis ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการศึกษาในตอนต้น มาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก ได้แก่ ด้านสังคมวัฒนธรรม ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมือง และกฎหมาย และด้านเทคโนโลยี กับสภาพแวดล้อมภายใน ได้แก่ ด้านโครงสร้างการบริหาร สถานศึกษาด้านทรัพยากรของสถานศึกษาด้านวัฒนธรรมองค์กรของสถานศึกษา กระบวนการ

ให้บริการทางการศึกษาของสถานศึกษา และผลผลิตจากการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา ต่อจากนั้นมาจัดทำ SWOT Analysis ปรากฏผล ดังตารางที่ 4.26 ดังนี้

ตารางที่ 4.26 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน และภายนอก (SWOT Analysis)

	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
ปัจจัยภายใน	<p>1. สถานศึกษาทุกแห่งในทุกภูมิภาค ทั้งภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตระหนัก และจัดบรรยากาศการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ทั้งในด้านความรู้ ความคิด ทักษะ และคุณธรรม ตามศักยภาพของสถานศึกษา</p> <p>2. สถานศึกษาส่วนใหญ่มีการเตรียมความพร้อมด้านทรัพยากรของสถานศึกษาทั้งปริมาณ และคุณภาพ ครูวัสดุอุปกรณ์ สื่อเทคโนโลยี อาคารเรียน และอาคารประกอบ บรรยากาศ สิ่งแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21</p>	<p>1. สถานศึกษาส่วนใหญ่มีภาระงาน กิจกรรม โครงการที่นอกเหนือจากการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 ทั้งในด้านความรู้ ความคิด ทักษะ และคุณธรรม มากเกินไป ทำให้ครูผู้สอน และนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้จำกัดลง</p> <p>2. ผลผลิตจากการจัดการศึกษาพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 ยังด้อยคุณภาพในทุกด้านทั้งความรู้ ความคิด ทักษะ และคุณธรรม</p>

ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
ปัจจัยภายใน	<p>3. สถานศึกษาปรับวัฒนธรรมองค์การ โดยการปลูกจิตสำนึกให้ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความเชื่อ ความคาดหวัง ค่านิยม และเจตคติที่ดี ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21</p> <p>4. สถานศึกษามีโครงสร้างการบริหารงานที่ดี มีการสื่อสารภายใน สถานศึกษา และมอบหมายงาน ผู้ได้บังคับบัญชาตามพันธกิจของ สถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง</p>	<p>3. สถานศึกษา นำสื่อเทคโนโลยี สารสนเทศมาใช้ในการจัดการ เรียนรู้ให้กับผู้เรียนส่วนใหญ่เป็น การพัฒนาวัสดุอุปกรณ์มากกว่า การนำเนื้อหาสาระในสื่อไปใช้ในการ พัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ความคิด ทักษะ และคุณธรรม</p> <p>4. ครูผู้สอนส่วนใหญ่ยังถ่ายทอด มวลประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับ ผู้เรียนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 เน้นเนื้อหามากกว่ากระบวนการ เรียนรู้ที่ผ่านการฝึกปฏิบัติ</p>
ปัจจัยภายนอก	<p>1. ด้านสังคมวัฒนธรรม ลักษณะของ กลุ่มสังคมผู้รับผลประโยชน์ และ ผู้รับบริการ ได้แก่ ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน ต่างมีความมุ่งมั่นที่จะเข้า มาศึกษาหาความรู้ในสถานศึกษา เพื่อให้ได้รับการพัฒนาคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในศตวรรษ ที่ 21</p>	<p>1. สื่อทางสังคม (Social Media) ในปัจจุบันมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นอย่างยิ่ง ทำให้นักเรียนขาดความสนใจเรียน หันไปสนใจในสื่อดังกล่าวซึ่ง ก่อให้เกิดผลเสียต่อการพัฒนา คุณลักษณะที่พึงประสงค์</p>

ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

	โอกาส (O)	อุปสรรค (T)
ปัจจัยภายนอก	<p>2. ด้านเศรษฐกิจกระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความสำคัญและกำหนดแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยมีเป้าหมายพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพทั้ง 4 ด้านคือ ด้านความรู้ ความคิด ทักษะ และคุณธรรมเป็น อย่างยิ่งทั้งด้านงบประมาณการจัดการศึกษา และนโยบายปฏิรูปครู และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง</p> <p>3. ด้านการเมือง และกฎหมาย ผู้ปกครองและชุมชนมีเจตคติที่ดีต่อสถานศึกษา ไว้วางใจ และเชื่อมั่นว่าสถานศึกษามีศักยภาพในการอบรมสั่งสอนบุตรหลานให้มีความรู้ความสามารถ และนำความรู้ไปใช้ในการศึกษาต่อ และดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ</p> <p>4. ด้านเทคโนโลยี ปัจจุบันสถานศึกษาส่วนใหญ่มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการสื่อสาร เทคโนโลยีสารสนเทศ และการคมนาคมขนส่งอย่างทั่วถึง</p>	<p>2. โครงสร้างทางเศรษฐกิจแบบบริโภคนิยม ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองตกต่ำลงผู้ปกครองต้องทำงานหนักขึ้น ไม่มีเวลาดูแลบุตรหลานให้เป็นคนดี คนเก่ง และคนที่มีคุณภาพในสังคม เท่าที่ควร ทำให้ผู้เรียนขาดการกล่อมเกลาในทางที่ถูกที่ควร เป็นปัญหาร้ายแรงสู่สังคมในสถานศึกษา</p> <p>3. กลุ่มผู้มีอิทธิพลต่อการดำเนินการตามพันธกิจของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานบันอุดมศึกษาในท้องถิ่น สถานประกอบการ และผู้นำชุมชนภาคเอกชน ยังขาดการสนับสนุนส่งเสริมให้สถานศึกษามีคุณภาพสูงขึ้น ทั้งงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์สถานที่ฝึกงาน และบุคลากร</p> <p>4. ความเจริญทางเทคโนโลยีทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ทำให้ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชนนิยมในวัตถุนิยม ต่างมุ่งแสวงหาเงิน และสิ่งอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวันจนบางครั้งขาดความ</p>

ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

	โอกาส (O)	อุปสรรค (T)
ปัจจัยภายนอก		<p>รับผิดชอบต่อตนเอง และสังคม จนปรากฏชัดว่าคนในปัจจุบันในทุกภูมิภาคของประเทศไทยให้ความสำคัญกับวัตถุมากกว่าศีลธรรม และวัฒนธรรมไทยที่ดีงาม อันนำมาซึ่งผลประโยชน์ที่ขัดกันจนนำไปสู่ความแตกแยกสามัคคีกันในสังคมในที่สุด และก่อให้เกิดปัญหาสังคมตามมามากมาย เช่น สารเสพติด การทะเลาะวิวาท การเสฟสื่อของเยาวชนมากเกินไป และปัญหาอาชญากรรม ในขณะที่เดียวกัน การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการผลิตทั้งภาคอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และพาณิชยกรรม ก่อให้เกิดผลเสียต่อทรัพยากรธรรมชาติอย่างใหญ่หลวง เกิดมลพิษ และเทคโนโลยีสมัยใหม่นำมาซึ่งการเข้ามาแทนที่แรงงานมนุษย์ ก่อให้เกิดสภาวะการตกงานของผู้ปกครอง ส่งผลกระทบต่อผู้เรียน</p>

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. ปัจจัยภายใน

ความเข้มแข็งของของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน (Strength : S)

1.1 ด้านโครงสร้างการบริหารสถานศึกษา

- สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาของรัฐทุกแห่งมีโครงสร้างการบริหารงานที่ดีมีการสื่อสารภายในสถานศึกษา และมีการมอบหมายงานให้กับบุคลากรตามพันธกิจของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

1.2 ด้านการดำเนินงานในสถานศึกษา

1.2.1 สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาของรัฐทุกแห่งในภูมิภาคทั้งภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีบรรยากาศการเรียนรู้รอบด้าน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามคาดหวังของสังคม

1.2.2 สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาของรัฐส่วนใหญ่มีความพร้อมด้านทรัพยากรทั้งปริมาณ และคุณภาพของครู สื่อ วัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

ความอ่อนแอของของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน (Weakness : W)

1.3 ด้านกฎระเบียบ และนโยบาย

- สถานศึกษาส่วนใหญ่มีภาระงานที่นอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนต้องปฏิบัติงานเชิงนโยบายจากหน่วยงานต้นสังกัดที่สั่งการมาเป็นระยะ ๆ ตลอดปีการศึกษา

1.4 ด้านการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์

1.4.1 สถานศึกษามีการพัฒนาจำนวนสื่อเทคโนโลยี และวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้มากกว่า การนำเนื้อหาสาระในสื่อมาใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

1.4.2 ครูผู้สอนส่วนใหญ่ถ่ายทอดมวลประสบการณ์ด้านการเรียนรู้เน้นเนื้อหา มากกว่ากระบวนการเรียนรู้ที่ผ่านการปฏิบัติ

1.4.3 คุณภาพผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษายังไม่เพียงพอกับการนำไปประยุกต์ใช้ชีวิตประจำวัน และการศึกษาต่อเพื่อประกอบอาชีพในอนาคต ทั้งด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะ และด้านคุณธรรม

2. ปัจจัยภายนอก

โอกาสในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน (Opportunity : O)

2.1 ด้านสังคม และวัฒนธรรม

- ผู้รับผลประโยชน์โดยตรง คือผู้ปกครอง และชุมชน มีความมุ่งมั่นส่งบุตรหลานเข้ามาศึกษาหาความรู้

2.2 ด้านเศรษฐกิจ

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการให้ความสำคัญ และสนับสนุนกับการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นอย่างดีทั้งด้านงบประมาณ สื่อ เทคโนโลยี วัสดุอุปกรณ์ และบุคลากร

2.3 ด้านการเมือง และกฎหมาย

- ผู้ปกครอง และชุมชนยังมีเจตคติที่ดีเชื่อมั่น และไว้วางใจต่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของโรงเรียนมัธยมศึกษา

2.4 ด้านเทคโนโลยี

- สถานศึกษาส่วนใหญ่มีสื่อ เทคโนโลยี และวัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างพอเพียง

อุปสรรคในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน (Threat : T)

2.5 ด้านสังคม และวัฒนธรรม

- สื่อทางสังคมมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างยิ่งโดยเฉพาะอินเทอร์เน็ต ทั้งที่เป็นเกมคอมพิวเตอร์ และความบันเทิงในรูปแบบต่างๆ ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

2.6 ด้านเศรษฐกิจ

- โครงสร้างระบบเศรษฐกิจแบบบริโภคนิยม ทำให้ครอบครัวล่มสลาย ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่มีเวลามากล่อมเกลาทงสังคม(Socialization)ให้กับบุตรหลานของตนเองเท่าที่ควร

2.7 ด้านการเมือง และกฎหมาย

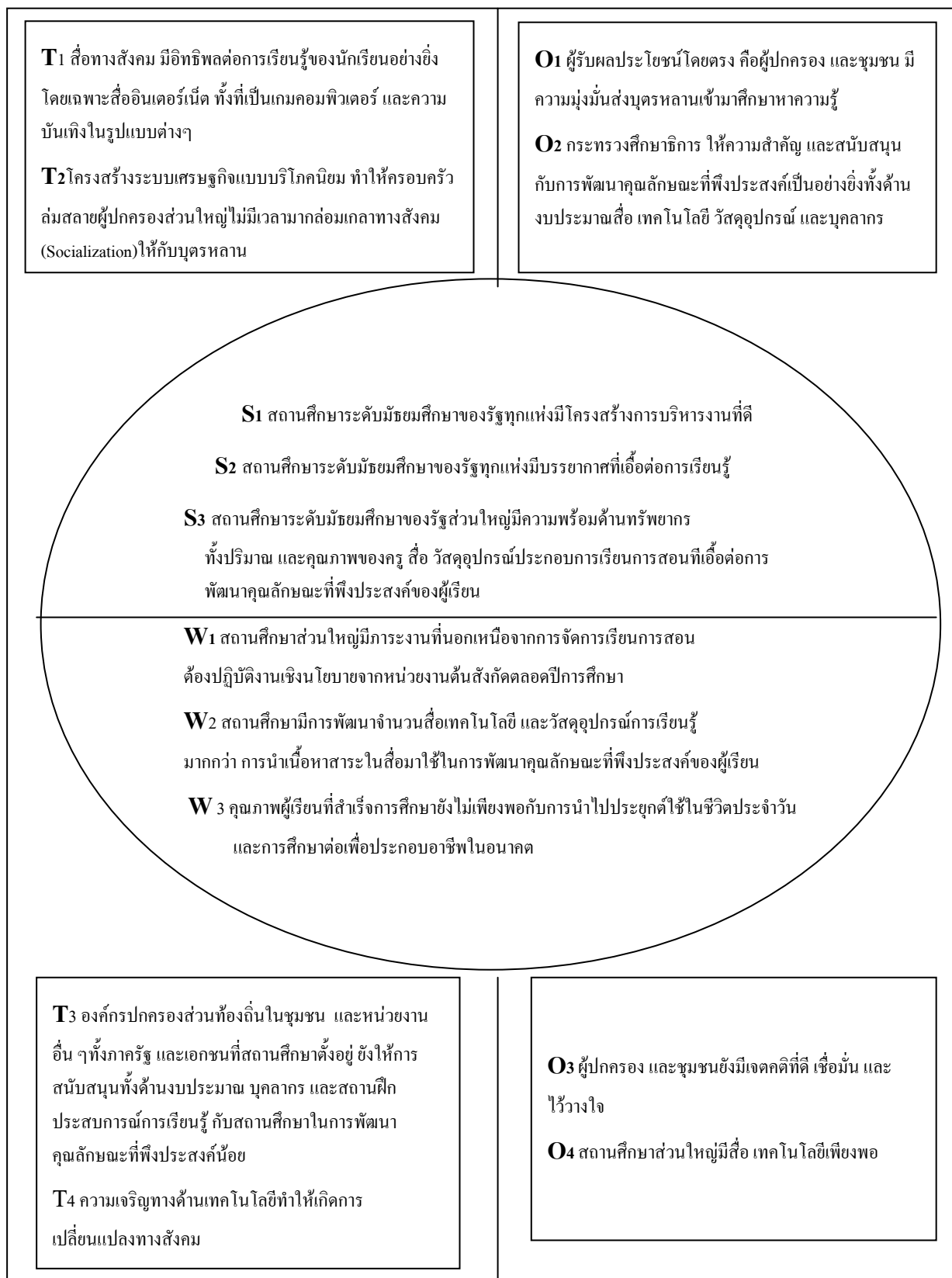
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชน และหน่วยงานอื่นๆทั้งภาครัฐ และเอกชนที่สถานศึกษาตั้งอยู่ ยังให้การสนับสนุนทั้งด้านงบประมาณ บุคลากร และสถานฝึกประสบการณ์การเรียนรู้ กับสถานศึกษาในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์น้อย

2.8 ด้านเทคโนโลยี

- ความเจริญทางด้านเทคโนโลยีทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ผู้ปกครอง และผู้เรียนนิยมในการบริโภควัตถุนิยมมากเกินไปทำให้เกิดการแสวงหาเพื่อให้มี และ

ใช้อย่างไม่ใคร่ครวญก่อให้เกิดผลเสียอย่างมหาศาลต่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

การวิเคราะห์ปัจจัยภายใน และภายนอกที่กล่าวมาผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นแผนภูมิ ได้ดังนี้

ตารางที่ 4.27 การวิเคราะห์ TOWS Matrix

ผลการวิเคราะห์	SO (จุดแข็งที่เป็นโอกาส)	WO (จุดอ่อนที่เป็นโอกาส)
สภาพแวดล้อมภายใน และภายนอกสถานศึกษา	<p>1. ศึกษาแนวทางการพัฒนา และกำหนดวิธีการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ทั้งด้านความรู้ ความคิด ทักษะ และคุณธรรม</p> <p>2. ส่งเสริม และสนับสนุนให้ทุกภาคส่วน เข้ามามีส่วนร่วม ในการ พัฒนา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ทั้งด้านความรู้ ความคิด ทักษะ และคุณธรรม</p> <p>3. พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกคนในสถานศึกษา ให้มีความรับผิดชอบในหน้าที่เพื่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ทั้งด้านความรู้ ความคิด ทักษะ และคุณธรรม</p> <p>4. สถานศึกษาพัฒนาผู้บริหาร และครูให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ทั้งด้านความรู้ ความคิด ทักษะ และคุณธรรม อย่างเต็มศักยภาพ</p>	<p>1. ครูให้มีความรู้ความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนการสอน ที่เน้นการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 ทั้ง 4 ด้านคือ ด้านความรู้ ความคิด ทักษะ และคุณธรรม โดยผ่านกระบวนการฝึกปฏิบัติมากกว่า การเน้นที่เนื้อหา</p> <p>2. สถานศึกษาใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน โดยนำเนื้อหาสาระในสื่อมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนอย่างสร้างสรรค์ทั้งด้านความรู้ความคิด ทักษะ และคุณธรรม</p> <p>3. ระดมทรัพยากรทางการศึกษา จากทุกภาคส่วนเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนอย่างสร้างสรรค์ทั้งด้านความรู้ความคิด ทักษะ และคุณธรรม</p>

ตารางที่ 4.27 (ต่อ)

ผลการวิเคราะห์	SO (จุดแข็งที่เป็นโอกาส)	WO (จุดอ่อนที่เป็นโอกาส)
สภาพแวดล้อมภายใน และภายนอก สถานศึกษา	5. ส่งเสริมให้สถานศึกษานำวัสดุอุปกรณ์ สื่อเทคโนโลยี อาคารเรียน และอาคารประกอบ บรรยากาศ สิ่งแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21อย่างคุ้มค่า และมีประสิทธิภาพ	
	ST (จุดแข็งที่เป็นอุปสรรค)	WT (จุดอ่อนที่เป็นอุปสรรค)
	1. ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำสื่อทางสังคม (Social Media) มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ 2. ส่งเสริมให้ครูนำสื่อ เทคโนโลยีทางการศึกษาที่ทันสมัยมาใช้ประกอบในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 ทั้งด้านความรู้ ความคิด ทักษะ และคุณธรรม	1. เร่งรัด พัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของกลุ่มผู้มีอิทธิพลต่อการดำเนินการตามพันธกิจของสถานศึกษา โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสถานบันอุดมศึกษา ในท้องถิ่น สถานประกอบการ และผู้นำชุมชนภาคเอกชน เข้ามาสนับสนุนส่งเสริมให้สถานศึกษามีคุณภาพสูงขึ้น ทั้งงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์สถานที่ฝึกงาน และบุคลากร

ผลการวิเคราะห์ TOWS Matrix นำไปสู่ข้อเสนอ ดังนี้

SO แนวทางการพัฒนา และกำหนดวิธีการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ทั้งด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะ และด้านคุณธรรม ใน 3 ประเด็นคือ พัฒนาผู้บริหาร พัฒนาคู และพัฒนาการนำสื่อ เทคโนโลยีมาใช้ให้คุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด

ST ส่งเสริมให้ครูนำสื่อส่งเสริมให้ครูนำสื่อ เทคโนโลยีทางการศึกษาที่ทันสมัยมา
ใช้ประกอบในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
ผู้เรียน และส่งเสริมให้ผู้เรียนนำสื่อทางสังคม(Social Media) มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการเรียนรู้
อย่างสร้างสรรค์

WO พัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนการสอนโดยผ่าน
กระบวนการฝึกปฏิบัติมากกว่าการเน้นที่เนื้อหา และระดมทรัพยากรทางการศึกษาจากทุกภาคส่วน
เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนอย่างสร้างสรรค์

WT เร่งรัด พัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของกลุ่มผู้มีอิทธิพลต่อการ
ดำเนินการตามพันธกิจของสถานศึกษาโดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันอุดมศึกษา
ในท้องถิ่น สถานประกอบการ และผู้นำชุมชนภาคเอกชน เข้ามาสนับสนุนส่งเสริมให้สถานศึกษามี
คุณภาพสูงขึ้น ทั้งงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์สถานที่ฝึกงาน และบุคลากร

จากการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ปัจจัยภายนอก และภายในสถานศึกษาผู้วิจัยนำมา
กำหนดเป็นร่างกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน
ศตวรรษที่ 21 ได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.2.2 ร่างกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในศตวรรษที่ 21

4.2.2.1 แนวคิด

การจัดการศึกษาของประเทศไทยมีวิวัฒนาการมาตั้งแต่สมัยโบราณประมาณ พ.ศ. 1781
ก่อนสมัยสุโขทัย โดยที่การศึกษาสมัยนั้นเป็นการศึกษาแบบสืบทอดวัฒนธรรมประเพณีที่มีมาแต่
เดิมจำเป็นที่คนสมัยนั้นต้องขวนขวายหาความรู้จากผู้นำในชุมชน โดยมีบ้าน และวัดเป็นศูนย์กลาง
ของการศึกษา เป็นการเรียนรู้จากคนรุ่นหนึ่งสู่คนรุ่นหนึ่ง และได้มีพัฒนาการอย่างเป็นระบบ
เรื่อยมาตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 แห่งราชวงศ์จักรี ที่มีการ
จัดตั้งสถานศึกษาขึ้นเป็นโรงเรียนหลวงในพระบรมมหาราชวังเพื่อฝึกคนให้เข้ารับราชการ

ปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการ ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางของประเทศรับผิดชอบใน
การจัดการศึกษาระดับก่อนวัยเรียน(ปฐมวัยศึกษา) ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา การศึกษา
นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย และระดับอุดมศึกษา ทั้งนี้เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่า
การศึกษาในทุกระดับมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพของประชากร เพื่อให้เป็น
ประชากรที่มีคุณลักษณะที่สังคมพึงประสงค์ โดยมีเป้าหมายสำคัญที่ต้องการปลูกฝังให้คนไทยมี
ความรู้พื้นฐานที่ดีในการดำรงชีวิต มีความรู้ในทักษะงานอาชีพต่าง ๆ ที่ตนเองสนใจ และมีความ
ถนัดเพื่อยึดเป็นอาชีพต่อไปในอนาคต และที่สำคัญคือต้องมีคุณธรรม พร้อมทั้งจะอยู่ในสังคม

ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขโดยไม่ทำให้ตนเอง และผู้อื่นเดือดร้อน ในสถานภาพที่เป็นทั้งผู้ให้ และเป็นผู้รับ เป็นที่ยอมรับทั่วโลกในปัจจุบันว่า โลกในยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ และสังคมวัฒนธรรม ที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า โลกยุคโลกาภิวัตน์ซึ่งให้เห็นว่า คนไทยทุกคนต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เป็นสัญญาณเตือนว่าโลกยุคปัจจุบันจะมีปรากฏการณ์ต่าง ๆ เกิดขึ้นเกินกว่าความคาดคิด ดังนั้นสิ่งที่ทำลายคนไทยในสังคมปัจจุบันคือ เราต้องพร้อมที่จะเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงเหล่านั้นหรือไม่ อย่างไร สถานการณ์เหล่านี้ที่สังคมไทย และการศึกษาไทยต้องเข้ามามีส่วนร่วมกันในทุกภาคส่วน เพื่อพัฒนาคนไทย โดยเฉพาะเด็ก และเยาวชนที่อยู่ในวัยเรียน ที่จะเจริญเติบโตเป็นพลเมืองที่มีความรู้ความสามารถ พัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองต่อไปในอนาคต นั่นคือการศึกษาต้องเข้ามามีบทบาทในการสร้างพื้นฐานให้เพียงพอต่อการดำรงชีวิตที่ดี ต้องมีความสามารถทั้งวิชาการ มีทักษะการคิดที่จะเลือกรับ และใช้ข้อมูลสารสนเทศ ในการดำเนินชีวิต และแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างถูกต้อง เหมาะสมทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน และอนาคต

ผลที่เกิดขึ้นจากการจัดการจัดทำกลยุทธ์นี้จะสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 อันจะยังประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพของประชากรที่อยู่ในวัยเรียนมีคุณลักษณะที่สังคมพึงปรารถนาทั้งทั้งด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะ และด้านคุณธรรม พร้อมทั้งจะเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพเป็นกำลังสำคัญที่สามารถนำพาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองทัดเทียมกับอาณาจักรประเทศในอนาคต

4.2.2.2 วิสัยทัศน์ (Vision)

ผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในศตวรรษที่ 21 โดยการส่งเสริม และพัฒนาศักยภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.2.2.3 พันธกิจ (Mission)

1. การพัฒนาผู้เรียน ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในศตวรรษที่ 21 ทั้งด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะ และด้านคุณธรรมอย่างมีคุณภาพ
2. การสร้างศักยภาพครูผู้สอนให้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในศตวรรษที่ 21
3. การสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการจัดการศึกษาระหว่างสถานศึกษาในชุมชนเดียวกันเพื่อแบ่งปันองค์ความรู้ และประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จเพื่อใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21
4. พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้เพื่อที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ทั้งด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะ และด้านคุณธรรม

5. การระดมความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ และเอกชนที่มีศักยภาพพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือสถานศึกษาในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21

4.2.2.4 เป้าประสงค์

เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา ให้เป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในศตวรรษที่ 21 ทั้งด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะ และด้านคุณธรรม

4.2.2.5 กลยุทธ์หลัก

- กลยุทธ์หลักที่ 1 ศึกษา และการกำหนดแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 มีวัตถุประสงค์ 4 ข้อ ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 สถานศึกษามีข้อมูลการพัฒนาที่พึงคุณลักษณะประสงค์ของผู้เรียน สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วัตถุประสงค์ที่ 2 สถานศึกษาทราบศักยภาพของตนเองในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21

วัตถุประสงค์ที่ 3 สถานศึกษามีแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21

วัตถุประสงค์ที่ 4 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีส่วนร่วมในการดำเนินการให้โครงการ และกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 อย่างมีประสิทธิภาพ

- กลยุทธ์หลักที่ 3 พัฒนาครูผู้สอนให้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 มีวัตถุประสงค์ 4 ข้อ ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 5 ครูผู้สอนตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และมีศักยภาพในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในศตวรรษที่ 21

วัตถุประสงค์ที่ 6 ครูผู้สอนมีความพึงพอใจ และพร้อมดำเนินการตามโครงการ และกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในศตวรรษที่ 21 ให้ประสบความสำเร็จ

วัตถุประสงค์ที่ 7 การสร้างองค์ความรู้ และทักษะที่จำเป็นให้กับครูโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถาบันอุดมศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญในการให้ความรู้ และฝึกอบรมครู

วัตถุประสงค์ที่ 8 สถานศึกษาได้รับงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพครู

- กลยุทธ์หลักที่ 3 สนับสนุนให้สถานศึกษาใช้สื่อ และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ สร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการจัดการศึกษาระหว่างสถานศึกษาในชุมชนเดียวกันเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 มีวัตถุประสงค์ 4 ข้อ ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 9 สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาในชุมชนที่มีความเป็นเลิศในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในศตวรรษที่ 21 ในด้านต่าง ๆ โดยผ่านระบบสื่อ และเทคโนโลยีสารสนเทศ

วัตถุประสงค์ที่ 10 สถานศึกษาที่เป็นสมาชิกเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาในชุมชนมีความพึงพอใจ และใช้ประโยชน์จากระบบสื่อ และเทคโนโลยีสารสนเทศ และประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จเพื่อใช้พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในศตวรรษที่ 21

วัตถุประสงค์ที่ 11 สถานศึกษามีเว็บไซต์เครือข่ายความร่วมมือพัฒนาผู้เรียนระหว่างสถานศึกษา เพื่อเป็นช่องทางแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในศตวรรษที่ 21

วัตถุประสงค์ที่ 12 ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถ และมีทักษะในการใช้สื่อ และเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร

- กลยุทธ์หลักที่ 4 เสริมสร้างบรรยากาศในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 มีวัตถุประสงค์ 4 ข้อ ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 13 สถานศึกษาเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะ และด้านคุณธรรม

วัตถุประสงค์ที่ 14 ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาเล่าเรียนอย่างมีคุณภาพ

วัตถุประสงค์ที่ 15 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาบรรยากาศในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้ในทุก ๆ ด้าน

วัตถุประสงค์ที่ 16 สถานศึกษามีทรัพยากร และงบประมาณในการสร้างบรรยากาศในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้ในทุก ๆ ด้าน

- กลยุทธ์หลักที่ 5 ส่งเสริมความร่วมมือของภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 มีวัตถุประสงค์ 4 ข้อ ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 17 ภาคีเครือข่ายทั้ง และเอกชนสนับสนุนด้านองค์ความรู้ วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณให้สถานศึกษาเพื่อใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21

วัตถุประสงค์ที่ 18 สถานศึกษามีความพึงพอใจในการสนับสนุนจากภาคีเครือข่ายทั้งด้านองค์ความรู้ วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณเพื่อใช้ในการพัฒนาภาครัฐคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21

วัตถุประสงค์ที่ 19 สถานศึกษากับภาคีเครือข่ายมีการบันทึกข้อตกลงร่วมกันในการสนับสนุนให้ความช่วยเหลือทั้งด้านองค์ความรู้ วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณเพื่อใช้ในการพัฒนาภาครัฐคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21

วัตถุประสงค์ที่ 20 สถานศึกษามีข้อมูล และบัญชีรายชื่อภาคีเครือข่ายที่มีศักยภาพพร้อมให้ความช่วยเหลือทั้งด้านองค์ความรู้ วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณเพื่อใช้ในการพัฒนาภาครัฐคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21

4.2.2.6 กลยุทธ์

จากกลยุทธ์หลัก 5 ข้อ และวัตถุประสงค์ 20 ข้อ ผู้วิจัยสามารถกำหนดเป็นกลยุทธ์รอง การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ได้ดังตารางที่ 4.28 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.28 ความสัมพันธ์ระหว่างกลยุทธ์หลัก วัตถุประสงค์ และกลยุทธ์รอง เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 2

กลยุทธ์หลัก	วัตถุประสงค์	กลยุทธ์รอง
กลยุทธ์หลักที่ 1 ศึกษา และการกำหนด แนวทางในการพัฒนา คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศตวรรษที่ 21	วัตถุประสงค์ที่ 1 สถานศึกษามีข้อมูลการ พัฒนาที่พึงคุณลักษณะ ประสงค์ของผู้เรียน สอดคล้องกับแนวทางการ พัฒนาคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของผู้เรียน ของ สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	กลยุทธ์ที่ 1 : เร่งรัดการจัดการศึกษาเพื่อ พัฒนาคุณลักษณะประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 กลยุทธ์ที่ 2 : ศึกษาความสอดคล้องของ คุณลักษณะประสงค์ของผู้เรียนใน สถานศึกษากับความต้องการพัฒนาของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก	เป้าประสงค์	กลยุทธ์รอง
	<p>วัตถุประสงค์ที่ 2</p> <p>สถานศึกษาทราบดีศักยภาพของตนเองในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21</p>	<p>กลยุทธ์ที่ 3 : เร่งรัดพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้วยการยกระดับคุณลักษณะด้านที่ยังต่ำกว่าเป้าหมาย ควบคู่ไปกับการเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ใหม่</p> <p>กลยุทธ์ที่ 4 : เร่งเตรียมความพร้อมด้วยการวางแผนเพิ่มศักยภาพของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21</p>
	<p>วัตถุประสงค์ที่ 3</p> <p>สถานศึกษามีแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21</p>	<p>กลยุทธ์ที่ 5 : แสวงหาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 โดยประยุกต์ใช้จากแนวทางการพัฒนาที่ประสบผลสำเร็จทั้งภาคทฤษฎี และผลงานวิจัย</p> <p>กลยุทธ์ที่ 6 : ส่งเสริมการนำแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 สู่อการปฏิบัติด้วยการกำหนดเป็นโครงการ/กิจกรรม</p>

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก	วัตถุประสงค์	กลยุทธ์รอง
	<p>วัตถุประสงค์ที่ 4</p> <p>ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีส่วนร่วมในการดำเนินการให้โครงการ และกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 อย่างมีประสิทธิภาพ</p>	<p>กลยุทธ์ที่ 7 : หนุนเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนตระหนักถึงความสำคัญของการนำโครงการ/กิจกรรม เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21</p> <p>กลยุทธ์ที่ 8 : ส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนร่วมดำเนินการโครงการ/กิจกรรมไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ต้องการ</p>
<p>กลยุทธ์หลักที่ 2</p> <p>พัฒนาครูผู้สอนให้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21</p>	<p>วัตถุประสงค์ที่ 5</p> <p>ครูผู้สอนตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และมีศักยภาพในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในศตวรรษที่ 21</p>	<p>กลยุทธ์ที่ 9 : เพิ่มพูนความรู้ความสามารถเกี่ยวกับองค์ความรู้ และกระบวนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนด้านต่าง ๆ ให้กับครูผู้สอน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย และต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา</p> <p>กลยุทธ์ที่ 10 : ส่งเสริมให้ครูผู้สอนทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี โครงการ /กิจกรรม เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน</p>

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก	วัตถุประสงค์	กลยุทธ์รอง
	<p>วัตถุประสงค์ที่ 6</p> <p>ครูผู้สอนมีความพึงพอใจและพร้อมดำเนินการตามโครงการ และกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในศตวรรษที่ 21 ให้ประสบความสำเร็จ</p>	<p>กลยุทธ์ที่ 11 : สำรวจความพึงพอใจของครูผู้สอนต่อโครงการ/กิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในศตวรรษที่ 21</p> <p>กลยุทธ์ที่ 12 : สำรวจความพร้อมของครูผู้สอนในการดำเนินการโครงการ/กิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในศตวรรษที่ 21 ให้ประสบความสำเร็จ</p>
	<p>วัตถุประสงค์ที่ 7</p> <p>การสร้างองค์ความรู้ และทักษะที่จำเป็นให้กับครู โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถาบันอุดมศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญในการให้ความรู้และฝึกอบรมครู</p>	<p>กลยุทธ์ที่ 13 : เร่งรัดวิเคราะห์องค์ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่สอดคล้องกับความต้องการเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในศตวรรษที่ 21 ให้กับครูผู้สอน</p> <p>กลยุทธ์ที่ 14 : ประสานความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในท้องถิ่นที่มีความเชี่ยวชาญหรือเป็นเลิศในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในศตวรรษที่ 21</p>

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก	วัตถุประสงค์	กลยุทธ์รอง
	วัตถุประสงค์ที่ 8 สถานศึกษาได้รับ งบประมาณจากสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐานในการพัฒนา คุณภาพครู	กลยุทธ์ที่ 15 : แสวงหาความร่วมมือ และ งบประมาณสนับสนุนการดำเนินงาน โครงการ/กิจกรรมเพื่อการพัฒนาศักยภาพ ครูผู้สอนด้วยการจัดกิจกรรมระดมทุนใน รูปแบบต่าง ๆ
กลยุทธ์หลักที่ 3 สนับสนุนให้ สถานศึกษาใช้สื่อ และ ระบบเทคโนโลยี สารสนเทศสร้าง เครือข่ายความร่วมมือ ด้านการจัดการศึกษา ระหว่างสถานศึกษาใน ชุมชนเดียวกันเพื่อ พัฒนาคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของผู้เรียนใน ศตวรรษที่ 21	วัตถุประสงค์ที่ 9 สร้างเครือข่ายความร่วมมือ ระหว่างสถานศึกษาใน ชุมชนที่มีความเป็นเลิศใน การพัฒนาผู้เรียนให้มี คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในศตวรรษที่ 21 ในด้าน ต่าง ๆ โดยผ่านระบบสื่อ และเทคโนโลยีสารสนเทศ	กลยุทธ์ที่ 16 : ส่งเสริมการสร้างเครือข่าย ความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่าง สถานศึกษาที่มีความเป็นเลิศ โดยผ่านสื่อ และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ กลยุทธ์ที่ 17 : สนับสนุนความร่วมมือ และ การใช้ประโยชน์จากเครือข่ายความ ร่วมมือที่เป็นสมาชิกทั้งกิจกรรมจริง และ กิจกรรมที่ผ่านสื่อ และระบบเทคโนโลยี สารสนเทศ
	วัตถุประสงค์ที่ 10 สถานศึกษาที่เป็นสมาชิก เครือข่ายความร่วมมือ ระหว่างสถานศึกษาในชุมชน มีความพึงพอใจ และใช้ ประโยชน์จากสื่อ ระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศ และ ประสบการณ์ที่ประสบ ความสำเร็จเพื่อใช้พัฒนา ผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ ในศตวรรษที่ 21	กลยุทธ์ที่ 18 : สถานศึกษาสำรวจความพึง พอใจ และประโยชน์ที่ได้รับจากการ แลกเปลี่ยนความร่วมมือระหว่างกันผ่าน สื่อ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศอย่าง ต่อเนื่อง กลยุทธ์ที่ 19 : ประเมินผลเครือข่ายความ ร่วมมือระหว่างสถานศึกษาผ่านสื่อ ระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่องเพื่อ ปรับปรุงกิจกรรมให้สอดคล้องกับความ ต้องการของสมาชิก

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก	วัตถุประสงค์	กลยุทธ์รอง
	วัตถุประสงค์ที่ 1 สถานศึกษามีเว็บไซต์ เครือข่ายความร่วมมือ พัฒนาผู้เรียนระหว่าง สถานศึกษา เพื่อเป็น ช่องทางแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ที่ประสบ ความสำเร็จในการพัฒนา ผู้เรียนให้มีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21	กลยุทธ์ที่ 20 : สถานศึกษาสนับสนุนการ พัฒนาเว็บไซต์ให้มีศักยภาพเพื่อเป็น ศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนความร่วมมือ ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 กลยุทธ์ที่ 21 : สถานศึกษาเร่งรัดการ กำหนดกรอบความรู้ และประสบการณ์ที่ ประสบความสำเร็จที่จะแลกเปลี่ยน เรียนรู้ และเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์
	วัตถุประสงค์ที่ 12 ครูผู้สอนมีความรู้ ความสามารถ และมีทักษะ ในการใช้สื่อ และ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อ การสื่อสาร	กลยุทธ์ที่ 22 : ส่งเสริมการพัฒนาทักษะ ด้านสื่อ และเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อ การสื่อสารให้กับครูผู้สอนอย่างทั่วถึง และต่อเนื่อง กลยุทธ์ที่ 23 : เสริมสร้างความเข้มแข็ง ของเครือข่ายด้วยการแต่งตั้งทีมตัวแทน ของสถานศึกษามีหน้าที่รับผิดชอบ โดยตรง
กลยุทธ์หลักที่ 4 เสริมสร้างบรรยากาศใน สถานศึกษาให้เอื้อต่อการ เรียนรู้เพื่อพัฒนา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้เรียน ในศตวรรษ ที่ 21	วัตถุประสงค์ที่ 13 สถานศึกษาเป็นศูนย์กลาง การเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะ และด้านคุณธรรม	กลยุทธ์ที่ 24 : สถานศึกษาจัดบรรยากาศ ในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการพัฒนา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ใน ศตวรรษที่ 21 กลยุทธ์ที่ 25 : จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริม การเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะ และด้านคุณธรรม

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก	วัตถุประสงค์	กลยุทธ์รอง
	วัตถุประสงค์ที่ 14 ผู้เรียนตระหนักถึง ความสำคัญของการศึกษา เล่าเรียนอย่างมีคุณภาพ	กลยุทธ์ที่ 26 : เสริมสร้างความตระหนัก ในคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 กับผู้เรียนในทุกกลุ่ม สาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนอย่างเป็นระบบ กลยุทธ์ที่ 27 : หนุนจูงใจผู้บริหาร สถานศึกษา และครูผู้สอนปฏิบัติตนเป็น แบบอย่างที่ดีในการพัฒนาคุณลักษณะที่ พึงประสงค์ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 อย่างต่อเนื่อง
	วัตถุประสงค์ที่ 15 ผู้บริหารสถานศึกษา และ ครูผู้สอน มีส่วนร่วมในการ กำหนดแผนพัฒนา บรรยากาศในสถานศึกษา ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ใน ทุก ๆ ด้าน	กลยุทธ์ที่ 28 : ระดมความคิดเห็นของ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และภาคีเครือข่ายทั้ง ภาครัฐ และเอกชนเพื่อร่วมวางแผนพัฒนา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 กลยุทธ์ที่ 29 : ส่งเสริมให้ทุกฝ่ายที่ เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาเข้ามามีบทบาท ดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก	วัตถุประสงค์	กลยุทธ์รอง
	วัตถุประสงค์ที่ 16 สถานศึกษามีทรัพยากร และงบประมาณในการ สร้างบรรยากาศใน สถานศึกษาให้เอื้อต่อการ เรียนรู้ใน ทุก ๆ ด้าน	กลยุทธ์ที่ 30 : ระดมทรัพยากรทั้งด้านคน วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณจาก สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ภาคีเครือข่าย ทั้งภาครัฐ และเอกชนเพื่อสร้างบรรยากาศ การเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่ พึงประสงค์ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21
กลยุทธ์หลักที่ 5 ส่งเสริมความร่วมมือ ของภาคีเครือข่ายทั้ง ภาครัฐ และภาคเอกชน ในการพัฒนา คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศตวรรษที่ 21	วัตถุประสงค์ที่ 17 ภาคีเครือข่ายทั้ง และ เอกชนสนับสนุนด้านองค์ ความรู้ วัสดุอุปกรณ์ และ งบประมาณให้สถานศึกษา เพื่อใช้ในการพัฒนา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้น พื้นฐานในศตวรรษที่ 21	กลยุทธ์ที่ 31: รณรงค์ให้ภาคีเครือข่าย ทั้งภาครัฐ และเอกชนตระหนักรับรู้ถึง ความสำคัญของการพัฒนาคุณลักษณะที่ พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้น พื้นฐานในศตวรรษที่ 21 กลยุทธ์ที่ 32 : ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายทั้ง ภาครัฐ และเอกชนที่มีศักยภาพพร้อมให้ ความช่วยเหลือมาร่วมกำหนดนโยบาย โครงการ/กิจกรรม และให้การสนับสนุน ทั้งองค์ความรู้ และงบประมาณ
	วัตถุประสงค์ที่ 18 สถานศึกษามีความพึงพอใจ ในการสนับสนุนจากภาคี เครือข่ายทั้งด้านองค์ความรู้ วัสดุอุปกรณ์ และ งบประมาณเพื่อใช้ในการ พัฒนาภาครัฐคุณลักษณะที่ พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน ศตวรรษที่ 21	กลยุทธ์ที่ 33 สถานศึกษาสำรวจความ ต้องการได้รับความช่วยเหลือทั้งองค์ ความรู้ และงบประมาณเพื่อนำมาพัฒนา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน กลยุทธ์ที่ 34 พิจารณาความสอดคล้อง ระหว่างความต้องการของสถานศึกษากับ ความสามารถในการสนับสนุนของภาคี เครือข่าย

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก	วัตถุประสงค์	กลยุทธ์รอง
	<p>วัตถุประสงค์ที่ 19 สถานศึกษากับภาคีเครือข่ายมีการบันทึกข้อตกลงร่วมกันในการสนับสนุนให้ความช่วยเหลือทั้งด้านองค์ความรู้ วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณเพื่อใช้ในการพัฒนาภาครัฐคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21</p>	<p>กลยุทธ์ที่ 35 : ส่งเสริมให้สถานศึกษากับภาคีเครือข่ายลงนามในบันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือระหว่างกัน</p>
	<p>วัตถุประสงค์ที่ 20 สถานศึกษามีข้อมูล และบัญชีรายชื่อภาคีเครือข่ายที่มีศักยภาพพร้อมให้ความช่วยเหลือทั้งด้านองค์ความรู้ วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณเพื่อใช้ในการพัฒนาภาครัฐคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21</p>	<p>กลยุทธ์ที่ 36 : จัดทำบัญชีรายชื่อ และข้อมูลศักยภาพของภาคีเครือข่ายด้านวิชาการ และงบประมาณทั้งภาครัฐ และเอกชน</p> <p>กลยุทธ์ที่ 37 : ประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ และเอกชนเพื่อขอรับการสนับสนุนทั้งด้านวิชาการ และงบประมาณ</p>

ต่อจากนั้นผู้วิจัยได้นำกลยุทธ์ที่ร่างขึ้นมาจัดทำรายละเอียดของแต่ละกลยุทธ์โดยกำหนดเป็นมาตรการ แนวทาง และตัวชี้วัด ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.29 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.29 ความสัมพันธ์ระหว่างกลยุทธ์ มาตรการ แนวทาง และตัวชี้วัดเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21

ที่	กลยุทธ์	มาตรการ	แนวทาง	ตัวชี้วัด
1	เร่งรัดการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21	จัดตั้งคณะกรรมการดำเนินการศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาของสถานศึกษา	สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน	ได้ข้อสรุปแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน
2	ศึกษาความสอดคล้องของคุณลักษณะประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษากับความต้องการพัฒนาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	จัดตั้งคณะกรรมการวิเคราะห์ความสอดคล้องของคุณลักษณะประสงค์ของผู้เรียนของสถานศึกษากับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	คณะกรรมการดำเนินงานจริงจัง และรายงานผลที่ได้จากการศึกษาต่อผู้บริหารสถานศึกษา	จำนวนข้อมูลที่ได้จากการศึกษาความสอดคล้องของคุณลักษณะประสงค์ของผู้เรียนของสถานศึกษากับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3	เร่งรัดพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้วยการยกระดับคุณลักษณะด้านที่ยังต่ำกว่าเป้าหมายควบคู่ไปกับการเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ใหม่	วางแผนพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านที่ยังต่ำกว่าเป้าหมายกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ใหม่ที่พึงประสงค์ใหม่	คณะกรรมการดำเนินการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านที่ยังต่ำกว่าเป้าหมายกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ใหม่	ร้อยละของจำนวนผู้เรียนที่เกิดการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ตารางที่ 4.29 (ต่อ)

ที่	กลยุทธ์	มาตรการ	แนวทาง	ตัวชี้วัด
4	เร่งเตรียมความพร้อมด้วยการวางแผนเพิ่มศักยภาพของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21	จัดประชุมปฏิบัติการเตรียมความพร้อมด้วยการวางแผนเพิ่มศักยภาพของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21	ผู้บริหาร และครูนำแนวทางที่กำหนดไปเป็นแนวทางในการกำหนดโครงการ/กิจกรรมต่อไปอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง	จำนวนร้อยละของผู้บริหาร และครูที่นำแนวทางจากการประชุมไปกำหนดแนวทางจัดทำโครงการ/กิจกรรม
5	แสวงหาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 โดยประยุกต์ใช้จากแนวทางการพัฒนาที่ประสบผลสำเร็จทั้งภาคทฤษฎี และผลงานวิจัย	นำแนวทางพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ที่ได้มาจากข้อสรุปเป็นแนวทางดำเนินการให้เป็นจริงในทางปฏิบัติ	ผู้บริหาร และครูทุกคนร่วมปรึกษาหารือกันนำแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม และปฏิบัติได้จริงตามบทบาทหน้าที่อย่างเคร่งครัด และจริงจัง	ร้อยละของนักเรียนที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในทุกด้านเพิ่มสูงขึ้น
6	ส่งเสริมการนำแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21สู่การปฏิบัติด้วยการกำหนดเป็นโครงการ/กิจกรรม	ประชุมปฏิบัติการจัดทำโครงการ/กิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21	ผู้บริหาร และครูร่วมกันกำหนดโครงการ/กิจกรรมที่ชัดเจน และปฏิบัติได้จริง	จำนวนโครงการ/กิจกรรมที่ครอบคลุมการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21

ตารางที่ 4.29 (ต่อ)

ที่	กลยุทธ์	มาตรการ	แนวทาง	ตัวชี้วัด
7	รณรงค์ให้ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนตระหนักถึงความสำคัญของการนำโครงการ/กิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน ศตวรรษที่ 21	ผู้บริหาร และครู ร่วมกันกำหนด ปริมาณ และ คุณภาพของผลการ ดำเนินงานเพื่อ พัฒนาคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของ ผู้เรียน	ผู้บริหาร และครู ได้แนวทาง ปฏิบัติเหมาะสม และชัดเจน สามารถปฏิบัติได้ จริง	ผู้บริหาร และครู ทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจในแนว ทิศทางการพัฒนา คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของผู้เรียน อย่างเหมาะสมกับ ผู้เรียนในสถาน ศึกษา นั้น ๆ
8	ส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนร่วมดำเนินการ โครงการ/กิจกรรมไปสู่การ ปฏิบัติให้บรรลุผลตามเป้าหมาย ที่ต้องการ	กำหนดบทบาทของ ผู้บริหาร และครูให้ ชัดเจนในทาบปฏิบัติ ตาม โครงการ/ กิจกรรม	นิเทศ กำกับ ติดตามการ ปฏิบัติงานอย่าง เป็นระบบ	บุคลากรทุกคน ได้รับการนิเทศ ติดตามผลการ ปฏิบัติงานอย่าง ต่อเนื่อง และถูกต้อง
9	เพิ่มพูนความรู้ความสามารถ เกี่ยวกับองค์ความรู้ และ กระบวนการพัฒนาคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของผู้เรียนด้านต่าง ๆ ให้กับครูผู้สอน ด้วยวิธีการที่ หลากหลาย และต่อเนื่องตลอดปี การศึกษา	ประชุมเชิง ปฏิบัติการเพื่อ พัฒนาครูให้มี ความรู้ความ สามารถในการจัด การเรียนรู้	ครูจัดทำเอกสาร ประกอบการ สอน และสื่อที่ สอดคล้องกับ ผู้เรียน	จำนวนเอกสาร ประกอบการสอน และสื่อที่สอดคล้อง กับผู้เรียนที่ครูจัดทำ ขึ้นอย่างมีคุณภาพ และเพียงพอกับ ผู้เรียน
10	ส่งเสริมให้ครูผู้สอนทุกคนมี ส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติ การประจำปี โครงการ /กิจกรรม เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของผู้เรียน	ประชุมปฏิบัติการ จัดทำแผนปฏิบัติ การประจำปี โครงการ/กิจกรรม	กำหนดผู้รับ ผิดชอบการ ดำเนินการตาม โครงการ/ กิจกรรม	ครูมีรายงานผลการ ปฏิบัติงานเป็น ผลงานสำเร็จเป็น รูปเล่ม และรายงาน ต่อที่ประชุมครูอย่าง สร้างสรรค์

ตารางที่ 4.29 (ต่อ)

ที่	กลยุทธ์	มาตรการ	แนวทาง	ตัวชี้วัด
11	สำรวจความพึงพอใจของครูผู้สอนต่อโครงการ/กิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในศตวรรษที่ 21	ตั้งคณะกรรมการ ดำเนินการประเมิน ความพึงพอใจของ ครู	รายงานผลความ พึงพอใจของ ครูผู้สอนต่อ โครงการ/กิจกรรม	ร้อยละของความ พึงพอใจของครูต่อ โครงการ/กิจกรรม
12	สำรวจความพร้อมของครูผู้สอนในการดำเนินการโครงการ/กิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในศตวรรษที่ 21 ให้ประสบผลสำเร็จ	ตั้งคณะกรรมการ สำรวจความพร้อม ของครูในการ ดำเนินการ โครงการ/กิจกรรม	จัดทำคู่มือการ ดำเนินการ โครงการ/กิจกรรม เพื่อพัฒนาผู้เรียน	ร้อยละของครูที่มี ความพร้อมของครู ในการดำเนินการ โครงการ/กิจกรรม เพื่อพัฒนาผู้เรียน
13	เร่งรัดวิเคราะห์องค์ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่สอดคล้องกับความต้องการ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในศตวรรษที่ 21 ให้กับครูผู้สอน	ตั้งคณะกรรมการ วิเคราะห์องค์ ความรู้ ทักษะ และ ประสบการณ์ที่ สอดคล้องกับความต้องการเพื่อพัฒนา ผู้เรียน	จัดประชุมสัมมนา ครูเพื่อวิเคราะห์ องค์ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ ที่สอดคล้องกับ ความต้องการเพื่อ พัฒนาผู้เรียน	ร้อยละของครูที่เข้า ร่วมวิเคราะห์องค์ ความรู้ ทักษะ และ ประสบการณ์
14	ประสานความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในท้องถิ่นที่มีความเชี่ยวชาญหรือเป็นเลิศในพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในศตวรรษที่ 21	จัดประชุมทำความ ตกลงร่วมมือกัน ระหว่างสถานศึกษา กับสถาบันการ ศึกษาระดับอุดม ศึกษาในท้องถิ่น	นำข้อตกลงมาเป็น แนวปฏิบัติอย่าง ต่อเนื่อง และ จริงจัง	จำนวนครั้งความ ร่วมมือกับ สถาบันการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ในท้องถิ่น

ตารางที่ 4.29 (ต่อ)

ที่	กลยุทธ์	มาตรการ	แนวทาง	ตัวชี้วัด
15	แสวงหาความร่วมมือและงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมเพื่อการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนด้วยการจัดกิจกรรมระดมทุนในรูปแบบต่าง ๆ	ตั้งคณะกรรมการประสานความร่วมมือระดมทุนกับทุกภาคส่วนในชุมชน	เชิญองค์กรภายนอกในชุมชนเข้าร่วมประชุมหรือรับการสนับสนุนด้านความร่วมมือ และงบประมาณ	1.จำนวนองค์กรที่ให้ความช่วยเหลือ 2.จำนวนความร่วมมือ และงบประมาณที่ได้รับ
16	ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างสถานศึกษาที่มีความเป็นเลิศ โดยผ่านสื่อ และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	ขอรับความช่วยเหลือจากสถานศึกษาที่มีความเป็นเลิศ โดยผ่านสื่อ และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	สถานศึกษาที่มีความเป็นเลิศให้ความช่วยเหลือในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งด้านบุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ และงบประมาณ	จำนวนบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณที่ได้รับความช่วยเหลือจากสถานศึกษาที่มีความเป็นเลิศ
17	สนับสนุนความร่วมมือและการใช้ประโยชน์จากเครือข่ายความร่วมมือที่เป็นสมาชิกทั้งกิจกรรมจริง และกิจกรรมที่ผ่านสื่อ และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	ขอรับความช่วยเหลือจากเครือข่ายความร่วมมือทั้งกิจกรรมจริง และกิจกรรมที่ผ่านสื่อ และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	เครือข่ายความร่วมมือเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมจริง และกิจกรรมที่ผ่านสื่อ และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษา	จำนวนความร่วมมือ และการใช้ประโยชน์จากเครือข่ายความร่วมมือ

ตารางที่ 4.29 (ต่อ)

ที่	กลยุทธ์	มาตรการ	แนวทาง	ตัวชี้วัด
18	สำรวจความพึงพอใจ และ ประโยชน์ที่ได้รับจากการ แลกเปลี่ยนความร่วมมือ ระหว่างกันผ่านสื่อ ระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศ อย่างต่อเนื่อง	ตั้งคณะกรรมการ สำรวจความพึง พอใจ และ ประโยชน์ที่ได้รับ จากการแลกเปลี่ยน ความร่วมมือ	รายงานผลความ พึงพอใจ และ ประโยชน์ที่ได้รับ จากการ แลกเปลี่ยนความ ร่วมมือ	ร้อยละของความ พึงพอใจ และ ประโยชน์ที่ได้รับ จากการ แลกเปลี่ยนความ ร่วมมือ
19	ประเมินผลเครือข่ายความ ร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ผ่านสื่อ ระบบเทคโนโลยี สารสนเทศอย่างต่อเนื่องเพื่อ ปรับปรุงกิจกรรมให้ สอดคล้องกับความต้องการ ของสมาชิก	ตั้งคณะกรรมการ ประเมินผล เครือข่ายความ ร่วมมือระหว่าง สถานศึกษาผ่านสื่อ ระบบเทคโนโลยี สารสนเทศ	นำผลการประเมิน มาศึกษาความ เป็นไปได้เพื่อ ดำเนินการให้ดี ยิ่งขึ้นต่อไป	ร้อยละของ ความสำเร็จที่ได้ จากการประเมิน ผลเครือข่ายความ ร่วมมือ
20	สนับสนุนการพัฒนาเว็บไซต์ ให้มีศักยภาพเพื่อเป็น ศูนย์กลางการแลกเปลี่ยน ความร่วมมือในการพัฒนา ผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของผู้เรียนใน ศตวรรษที่ 21	ตั้งคณะกรรมการ พัฒนาเว็บไซต์ ให้มีศักยภาพเพื่อ เป็นศูนย์กลางการ แลกเปลี่ยนความ ร่วมมือ	ใช้เว็บไซต์ที่มี ศักยภาพเพื่อเป็น ศูนย์กลางการ แลกเปลี่ยนความ ร่วมมืออย่าง จริงจัง และ ต่อเนื่อง	จำนวนครั้งของ การใช้เว็บไซต์ที่มี ศักยภาพเพื่อเป็น ศูนย์กลางการ แลกเปลี่ยนความ ร่วมมืออย่าง จริงจัง
21	เร่งรัดการกำหนดกรอบ ความรู้ และประสบการณ์ที่ ประสบความสำเร็จที่จะ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์	ตั้งคณะกรรมการ กำหนดกรอบ ความรู้ และ ประสบการณ์ที่ ประสบ ความสำเร็จ	เผยแพร่ความรู้ และประสบการณ์ ที่ประสบ ความสำเร็จ	จำนวนครั้งการ เผยแพร่ความรู้ และประสบการณ์ ที่ประสบ ความสำเร็จ

ตารางที่ 4.29 (ต่อ)

ที่	กลยุทธ์	มาตรการ	แนวทาง	ตัวชี้วัด
22	ส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารให้กับครูผู้สอนอย่างทั่วถึง และต่อเนื่อง	ตั้งกรรมการดำเนินการพัฒนาทักษะด้านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ	พัฒนาครูด้านทักษะด้านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างทั่วถึง และต่อเนื่อง	ร้อยละของครูที่ได้รับการพัฒนาทักษะด้านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ
23	เสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายด้วยการแต่งตั้งทีมตัวแทนของสถานศึกษามีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง	แต่งตั้งทีมเครือข่ายมีหน้าที่โดยตรงในการสร้างความเข้มแข็ง	ทำแผนพัฒนาเครือข่ายสร้างความเข้มแข็งให้สถานศึกษา	ระดับความสำเร็จของเครือข่ายสร้างความเข้มแข็งให้สถานศึกษา
24	จัดบรรยากาศในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21	กำหนดให้มีการพัฒนาบรรยากาศสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา	วางแผนการส่งเสริมพัฒนาบรรยากาศสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา	ร้อยละของความพึงพอใจของผู้เรียนที่ได้รับความสะดวกสบาย และได้รับประโยชน์คุ้มค่า
25	จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ ด้านความคิดด้านทักษะ และด้านคุณธรรม	ประชุมสัมมนาเพื่อพัฒนาความรู้ของครูเป็นรายกลุ่มสาระการเรียนรู้	ประเมินผลความรู้ความสามารถของครูเป็นรายบุคคล	ร้อยละของครูที่พัฒนาการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ
26	เสริมสร้างความตระหนักในคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 กับผู้เรียนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบ	พัฒนาครูให้มีการวิจัยในชั้นเรียนแล้วนำผลการวิจัยมาบูรณาการกับการจัดการเรียนการสอนของครู	ประเมินผลความรู้ความสามารถของครูเป็นรายบุคคล	ร้อยละของครูที่ได้รับการเพิ่มศักยภาพให้สามารถจัดการบูรณาการการเรียนการสอนจากงานวิจัย

ตารางที่ 4.29 (ต่อ)

ที่	กลยุทธ์	มาตรการ	แนวทาง	ตัวชี้วัด
27	รณรงค์ให้ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 อย่างต่อเนื่อง	จัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการปฏิบัติงานของแต่ละคนอย่างมีคุณภาพที่ชัดเจน	ปฏิบัติตามข้อกำหนดตามบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนอย่างเคร่งครัด	ร้อยละของผู้บริหาร และครูที่ปฏิบัติงานเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้เรียน และสังคม
28	ระดมความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ และเอกชนเพื่อร่วมวางแผนพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21	กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเพื่อให้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน	ดำเนินงานตามแผน ประเมินผลและนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น	ระดับความสำเร็จในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์
29	ส่งเสริมให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาเข้ามามีบทบาทดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21	ประชุมทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาเข้ามามีบทบาทดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะ	ปฏิบัติตามข้อตกลงของที่ประชุม และประเมินผลอย่างต่อเนื่องแบบมีส่วนร่วม	ร้อยละของความสำเร็จของการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการพัฒนาคุณลักษณะ
30	ระดมทรัพยากรทั้งด้านคน วัสดุ อุปกรณ์ และงบประมาณจากสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ และเอกชนเพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21	วางแผนระดมทรัพยากรทั้งด้านคน วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณจากสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ และเอกชน	เชิญผู้เกี่ยวข้องประชุมระดมทรัพยากร	จำนวนทรัพยากรที่ได้รับมีความเพียงพอกับความต้องการของสถานศึกษาในการพัฒนาผู้เรียน

ตารางที่ 4.29 (ต่อ)

ที่	กลยุทธ์	มาตรการ	แนวทาง	ตัวชี้วัด
31	รณรงค์ให้ภาคีเครือข่าย ทั้งภาครัฐ และเอกชนตระหนัก รับรู้ถึงความสำคัญของการ พัฒนาคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน ศตวรรษที่ 21	รายงานผลการจัด การศึกษาของ สถานศึกษาให้ ภาคีเครือข่าย ทั้งภาครัฐ และ เอกชนทราบ	ภาคีเครือข่ายเข้า มามีส่วนร่วม พัฒนาคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของ ผู้เรียน	จำนวนภาคี เครือข่าย และ จำนวนครั้งของ ภาคีเครือข่ายที่ เข้ามามีส่วนร่วม ร่วมพัฒนา
32	ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายทั้ง ภาครัฐ และเอกชนที่มีศักยภาพ พร้อมให้ความช่วยเหลือมาร่วม กำหนดนโยบาย โครงการ/ กิจกรรม และให้การสนับสนุน ทั้งองค์ความรู้ และงบประมาณ	เชิญชวนภาคี เครือข่ายทั้ง ภาครัฐ และ เอกชนที่มี ศักยภาพพร้อม ให้ความ ช่วยเหลือมา ประชุม	แต่งตั้งให้ภาคี เครือข่ายทั้งภาครัฐ และเอกชนที่มี ศักยภาพพร้อมให้ ความช่วยเหลือ เป็นผู้บริหาร โครงการ/กิจกรรม	จำนวนครั้งของ การให้ความ ช่วยเหลือของ ภาคีเครือข่ายที่มี ศักยภาพพร้อม ให้ความ ช่วยเหลือ
33	สำรวจความต้องการได้รับ ความช่วยเหลือทั้งองค์ความรู้ และงบประมาณเพื่อนำมา พัฒนาคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของผู้เรียน	แต่งตั้ง คณะกรรมการ สำรวจความ ต้องการได้รับ ความช่วยเหลือ	ดำเนินการขอรับ ความช่วยเหลือให้ ตรงกับความ ต้องการของ สถานศึกษา	จำนวนการให้ ความช่วยเหลือ ตามความ ต้องการได้รับ ความช่วยเหลือ
34	สถานศึกษาพิจารณาความ สอดคล้องระหว่างความ ต้องการของสถานศึกษากับ ความสามารถในการสนับสนุน ของภาคีเครือข่าย	แต่งตั้งคณะกรรมการ คัดสรรการ ต้องการความ ช่วยเหลือที่ จำเป็นก่อนหลัง	ขอรับความ ช่วยเหลือตาม ความจำเป็นก่อน หลังจากภาคี เครือข่าย	ร้อยละของ ความสำเร็จจาก การช่วยเหลือ ของภาคี เครือข่าย

ตารางที่ 4.29 (ต่อ)

ที่	กลยุทธ์	มาตรการ	แนวทาง	ตัวชี้วัด
35	ส่งเสริมให้สถานศึกษากับภาคีเครือข่ายลงนามในบันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือระหว่างกัน	เชิญภาคีเครือข่ายมาลงนามในบันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือระหว่างกัน	ปฏิบัติตามข้อตกลงความช่วยเหลือตามความเหมาะสม	ร้อยละของความสำเร็จจากความช่วยเหลือของภาคีเครือข่าย
36	จัดทำบัญชีรายชื่อ และข้อมูลศักยภาพของภาคีเครือข่ายด้านวิชาการ และงบประมาณทั้งภาครัฐ และเอกชน	แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายชื่อ และข้อมูลศักยภาพของภาคีเครือข่าย	รายงานผลการศึกษาข้อมูลศักยภาพของภาคีเครือข่าย	จำนวนงบประมาณและวิชาการที่ได้รับความช่วยเหลือ
37	ประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ และเอกชน เพื่อขอรับการสนับสนุนทั้งด้านวิชาการ และงบประมาณ	ส่งแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมให้ภาคีเครือข่ายพิจารณาให้ความช่วยเหลือ	ประชุมภาคีเครือข่ายเพื่อขอรับความช่วยเหลือ	จำนวนงบประมาณและวิชาการที่สถานศึกษาได้รับความช่วยเหลืออย่างมีคุณภาพ และต่อเนื่อง

จากที่กล่าวมาผู้วิจัยสามารถแสดงให้เห็นถึงกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ได้ดังต่อไปนี้

กลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศตวรรษที่ 21

วิสัยทัศน์

ผู้เรียนเป็นบุคคลที่ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในศตวรรษที่ 21 โดยการส่งเสริม และพัฒนาศักยภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

พันธกิจ

1. การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ทั้งด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะ และด้านคุณธรรม
2. การสร้างศักยภาพครูผู้สอนให้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21
3. การสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการจัดการศึกษาระหว่างสถานศึกษาในชุมชนเดียวกันเพื่อแบ่งปันองค์ความรู้ และประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จเพื่อใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21
4. พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 ทั้งด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะ และด้านคุณธรรม
5. ภาวะระดมความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ และเอกชนที่มีศักยภาพพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือสถานศึกษาในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21

กลยุทธ์หลัก/กลยุทธ์รอง

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 การศึกษา และการกำหนดแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาครูผู้สอนให้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 การสนับสนุนให้สถานศึกษาใช้สื่อและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการจัดการศึกษาระหว่างสถานศึกษาในชุมชนเดียวกันเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 การเสริมสร้างบรรยากาศในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 5 การส่งเสริมความร่วมมือของภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน

- กลยุทธ์ที่ 1** เร่งรัดการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะประสงค์
- กลยุทธ์ที่ 2** ศึกษาความสอดคล้องของคุณลักษณะประสงค์
- กลยุทธ์ที่ 3** เร่งรัดพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้วยการยกระดับคุณลักษณะด้านที่ยังต่ำกว่าเป้าหมายควบคู่ไปกับการเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ใหม่
- กลยุทธ์ที่ 4** เร่งเตรียมความพร้อมด้วยการวางแผนเพิ่มศักยภาพของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะ
- กลยุทธ์ที่ 5** แสวงหาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะ
- กลยุทธ์ที่ 6** ส่งเสริมการนำแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะสู่การปฏิบัติด้วยการกำหนดเป็นโครงการ/กิจกรรม
- กลยุทธ์ที่ 7** รมรงค้ให้ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนตระหนักถึงความสำคัญของการนำโครงการ/กิจกรรมไปปฏิบัติ
- กลยุทธ์ที่ 8** ส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนร่วมดำเนินการ โครงการ/กิจกรรมไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุผล

- กลยุทธ์ที่ 1** เพิ่มทุนความรู้ความสามารถเกี่ยวกับองค์ความรู้ให้กับครูผู้สอน
- กลยุทธ์ที่ 2** ส่งเสริมให้ครูผู้สอนทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการ
- กลยุทธ์ที่ 3** สืบหาความพึงพอใจของครูผู้สอนต่อโครงการ/กิจกรรม
- กลยุทธ์ที่ 4** สืบหาความพร้อมของครูผู้สอนในการดำเนินการโครงการ/กิจกรรม
- กลยุทธ์ที่ 5** เร่งรัดวิเคราะห์องค์ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่สอดคล้องกับความต้องการเพื่อพัฒนาผู้เรียน
- กลยุทธ์ที่ 6** ประสานความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา
- กลยุทธ์ที่ 7** แสวงหาความร่วมมือ และ

- กลยุทธ์ที่ 1** ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างสถานศึกษา
- กลยุทธ์ที่ 2** สนับสนุนความร่วมมือ และการใช้ประโยชน์จากเครือข่ายความร่วมมือ
- กลยุทธ์ที่ 3** สืบหาความพึงพอใจ และประโยชน์ที่ได้รับจากการแลกเปลี่ยนความร่วมมือ
- กลยุทธ์ที่ 4** ประเมินผลเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา
- กลยุทธ์ที่ 5** สนับสนุนการพัฒนาเว็บไซต์ที่มีศักยภาพ
- กลยุทธ์ที่ 6** เร่งรัดการกำหนดกรอบความรู้ และประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ
- กลยุทธ์ที่ 7** พัฒนาทักษะด้านสื่อ และเทคโนโลยีสารสนเทศ
- กลยุทธ์ที่ 8** เสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่าย

4.2.3 การตรวจสอบร่างกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21

เมื่อผู้วิจัยได้ร่างกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 แล้วได้นำร่างกลยุทธ์ไปขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจพิจารณาความเป็นไปได้ และความเหมาะสมกับผลการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้บริหาร และครูในสถานศึกษา และการสอบถามความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่าง ต่อจากนั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบกลยุทธ์ดังกล่าว ด้วยการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ในด้านการบริหารจัดการศึกษา และการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 11 คน เพื่อตรวจสอบ และให้ความเห็นในร่างกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21

ผลของการรับฟังความคิดเห็น ด้วยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องต้องกันว่าควรมีการปรับปรุงเพิ่มเติมในบางประเด็น ดังแสดงในตารางที่ 4.30 ดังนี้

ตารางที่ 4.30 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการปรับปรุงกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21

บุคคล ที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ	สิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไข
1	ปัจจุบันมีการใช้คำเกี่ยวกับการดำเนินการพัฒนาองค์กรอยู่ 2 ส่วน คือ กลยุทธ์กับยุทธศาสตร์ ในการวิจัยครั้งนี้นักศึกษาใช้กลยุทธ์	ควรใช้กลยุทธ์มากกว่าเพราะถ้ากล่าวถึงยุทธศาสตร์จะเป็นภาพของภาระงานที่ใหญ่มีกระบวนการที่ซับซ้อนนิยมใช้ในโครงการปรับโครงสร้างพื้นฐานภาครัฐ
2	1.ภาพรวมกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนที่ผู้วิจัยศึกษาครั้งนี้จะครอบคลุมทั้ง 3 Domains การเรียนรู้ตามทฤษฎีของ บลูม คือ 1.1 Cognitive Domain พฤติกรรมที่เกี่ยวกับปัญญา 1.2 Affective Domain พฤติกรรมการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับจิตใจ	ผู้วิจัยควรตรวจสอบว่า Domain ไหนมีมากหรือน้อยกว่ากัน เพราะทุก Domain มีความสำคัญเท่ากันในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์มิใช่เฉพาะ Affective Domain

ตารางที่ 4.30 (ต่อ)

บุคคลที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ	สิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไข
	<p>1.3 Psychomotor Domain พฤติกรรม ทางด้านการเคลื่อนไหว</p> <p>2. ปัญหาที่เกิดขึ้นที่อยากทราบก็คือใคร เป็นผู้ใช้กลยุทธ์นี้ กล่าวคือ</p> <p>2.1 เป็นการรณรงค์ให้ผู้บริหารนำไปใช้ ใช่ไหม</p> <p>2.2 เวลาการนำกลยุทธ์ไปใช้ อาจมี คำถามว่า สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ภาครัฐมีขนาดต่างกัน มีเล็ก กลาง ใหญ่ และใหญ่พิเศษ ดังนั้น บริบทของแต่ละ แห่งย่อมแตกต่างกัน กลยุทธ์ที่ผู้วิจัยยก ร่างขึ้นนี้ใช้ได้กับสถานศึกษาทุกขนาด หรือไม่</p> <p>2.3 กลยุทธ์หลัก และกลยุทธ์รองมี จำนวนมากเกินไป อันนำไปสู่การไม่เป็น ผลดีต่อการปฏิบัติ วิธีที่ดีที่สุดคืออะไรที่ เป็นเรื่องเดียวกันให้รวมเป็นกลยุทธ์ เดียวกัน</p> <p>3. กรอบแนวคิดการวิจัย ระบุว่าศึกษา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 6 เรื่อง ได้แก่</p> <p>3.1 การจัดหลักสูตรสถานศึกษาให้ สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551</p> <p>3.2 การพัฒนาความรู้ความสามารถ ของครู</p>	<p>1. กลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ที่ผู้วิจัยศึกษาผู้ใช้คือผู้บริหาร สถานศึกษา และครูผู้สอนที่ต้อง ปฏิบัติงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย คือ ผู้เรียนมีความรู้มีความประพฤติดี และมีการเรียนรู้ที่ผ่านกระบวนการฝึก ปฏิบัติ</p> <p>2. เขียนไว้ให้ชัดเจนในบทสรุปของ บทที่ 1 ว่า ผู้วิจัยไม่ได้ใช้เฉพาะเจาะจงตามขนาด ของโรงเรียน</p> <p>3. รวมกลยุทธ์รองที่เป็นเรื่องเดียวกันให้ เป็นกลยุทธ์เดียวกันจะทำให้กลยุทธ์รอง น้อยลงสามารถปฏิบัติได้จริง</p> <p>4. รวมข้อ 3.3 กับ ข้อ 3.4 เข้าด้วยกัน จะทำให้ชัดเจนมากขึ้น</p>

ตารางที่ 4.30 (ต่อ)

บุคคลที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ	สิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไข
	<p>3.3 การพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียน</p> <p>3.4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>3.5 สื่อเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้</p> <p>3.6 การวัด และประเมินผล</p> <p>ข้อ 3 กับ ข้อ 4 มีลักษณะคล้ายกันสามารถรวมกันได้ใหม่</p> <p>4. ถ้าผู้วิจัยเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จะมีอะไร และใช้อะไร จึงจะทำให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เชื่อว่าในอนาคตหลักสูตร สื่อ และแหล่งเรียนรู้ต้องมีความหลากหลาย</p> <p>5. การยกร่างกลยุทธ์ต้องทำตัวกลยุทธ์ให้คม และแปลกใหม่ทั้งหลักสูตร สื่อ/แหล่งเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนการสอน</p> <p>6. ในการยกร่างกลยุทธ์เรื่องหนึ่งปกติจะไปกระทบกับอีกเรื่องหนึ่ง เช่น</p> <p>6.1 การจัดสรรทรัพยากร</p> <p>6.2 การปรับเปลี่ยนวิถีสอน</p> <p>7. เป้าประสงค์มีมากเกินไป เพราะ การกำหนดกลยุทธ์รองหลาย ๆ กลยุทธ์จะสนองตอบเป้าประสงค์ได้อย่างครอบคลุม</p> <p>8. การกำหนดกลยุทธ์รอง ใช้คำว่า “เร่งรัด” ใหญ่เกินไป ควรตรวจสอบให้มีความสอดคล้องว่าเมื่อยกร่างแล้วให้ทบทวนว่า กลยุทธ์รองสนอง และสัมพันธ์กับกลยุทธ์หลักหรือไม่ เพียงใด</p>	<p>5. ควรเป็นกลยุทธ์ที่เน้นการปรับหลักสูตรที่หลากหลาย แม้ในโรงเรียนเดียวกันจัดให้เหมาะกับคุณภาพ และความสนใจของผู้เรียน</p> <p>6. สื่อ และแหล่งเรียนรู้ต้องมีความหลากหลายตามหลักสูตรนั้น ๆ</p> <p>7. ปรับกลยุทธ์ทั้งหมดให้คม และแปลกใหม่จะทำให้ผลการวิจัยมีคุณค่าสถานศึกษาแต่ละแห่งสามารถเลือกนำไปใช้ได้ตามบริบทของตนเอง</p> <p>8. การยกร่างกลยุทธ์ต้องพิจารณาภาพรวมทั้งหมดว่าถ้ากำหนดกลยุทธ์นี้แล้ว ต้องสอดคล้องกับกลยุทธ์อื่นอย่างไรให้สัมพันธ์กัน</p> <p>9. ปรับเป้าประสงค์ให้น้อยลงแล้วยกร่างกลยุทธ์ให้ครอบคลุมเป้าประสงค์</p> <p>10. ควรใช้คำว่าสร้างเสริมแทน คำว่า “เร่งรัด”</p>

ตารางที่ 4.30 (ต่อ)

บุคคลที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ	สิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไข
3	<p>1. กรอบแนวคิดที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์มีทั้งหมด 6 เรื่อง ได้แก่</p> <p>1.1 การจัดหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551</p> <p>1.2 การพัฒนาความรู้ความสามารถของครู</p> <p>1.3 การพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียน</p> <p>1.4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>1.5 สื่อเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้</p> <p>1.6 การวัด และประเมินผล</p> <p>ผู้วิจัยจะใช้วิธีการที่ชาญฉลาดอย่างไรมาพัฒนาครูผลจากการวิจัยผู้วิจัยควรค้นพบวิธีที่ชาญฉลาด</p> <p>2. กลยุทธ์ที่ผู้วิจัยยกวางเป็นกลยุทธ์ทางวิชาการหรือกลยุทธ์ทางเลือกไม่ควรระบุใช้เฉพาะในสถานศึกษา</p> <p>3. ควรตัดกระบวนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนออกบ้างเพราะมากเกินไป</p> <p>4. เป้าประสงค์รวมต้องการให้ผู้เรียนเป็นคนอย่างไร ควรเพิ่มเติมเรื่อง โอกาสของผู้เรียนว่าควรได้รับการพัฒนาให้เป็นคนอย่างไร</p>	<p>1. ปรับกลยุทธ์ให้เรียบง่าย และสามารถปฏิบัติได้</p> <p>2. ควรเป็นการยกวางกลยุทธ์ที่สามารถใช้ได้ทั้งสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>3. ควรใช้ว่า กระบวนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์</p> <p>4. ควรเพิ่มหลักสูตรอิงชีวิต(ทักษะชีวิตของผู้เรียน)</p> <p>5. ควรใช้เทคโนโลยีมาพัฒนาครูโดยอิงสมรรถนะครู</p> <p>6. ควรใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่มาพัฒนาผู้เรียน</p> <p>7. ควรจัดหลักสูตรเชิงรุก เป็นหลักสูตรอิงกิจกรรม</p> <p>8. ข้อค้นพบของการวิจัยครั้งนี้ควรพยายามดึงโอกาสมาใช้ประโยชน์</p>

ตารางที่ 4.30 (ต่อ)

บุคคลที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ	สิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไข
	<p>5. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้โรงเรียนจัดทำหลักสูตรขึ้นใช้เองควรเน้นว่าการพัฒนาครูควรจะพัฒนาแบบไหน</p> <p>6. ความสามารถของผู้เรียนพัฒนาอย่างไร</p> <p>7. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบActive Learning จะทำแบบไหน ที่จะส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนมากที่สุด และผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข</p>	
4	<p>1. กรอบการวิจัยเน้นศตวรรษที่ 21ซึ่งผู้วิจัยศึกษาจากเอกสาร และสัมภาษณ์ผู้บริหาร และครูผู้สอนมาแล้วว่ามี 4 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะ และด้านคุณธรรม ต่อจากนั้นไปสร้างเครื่องมือการวิจัยคือแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอน ว่าเครื่องมือสอดคล้องกับกระบวนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างไร เห็นว่าสะท้อนแล้ว แต่เมื่อมาวิเคราะห์ SWOT แล้วเขียนไม่ตรงประเด็น</p>	<p>1. ควรปรับปรุงวิธีการวิเคราะห์ SWOT ใหม่ ให้ตรงประเด็นกับที่ได้ศึกษามา และเขียนนำเสนอไม่ต้องมากเลือกเฉพาะประเด็นสำคัญ ๆ มานำเสนอเป็นกลยุทธ์</p>

ตารางที่ 4.30 (ต่อ)

บุคคลที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ	สิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไข
	<p>3.ควรตัดกระบวนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนออกบ้างเพราะมากเกินไป</p> <p>4.เป้าหมายประสงค์รวมต้องการให้ผู้เรียนเป็นคนอย่างไร ควรเพิ่มเติมเรื่องโอกาสของผู้เรียนว่าควรได้รับการพัฒนาให้เป็นคนอย่างไร</p> <p>5. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้โรงเรียนจัดทำหลักสูตรชั้นใช้เองควรเน้นว่าการพัฒนาครูควรจะพัฒนาแบบไหน</p> <p>6. ความสามารถของผู้เรียนพัฒนาอย่างไร</p> <p>7. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบActive Learning จะทำแบบไหน ที่จะส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนมากที่สุด และผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข</p>	<p>3. ควรใช้ว่า กระบวนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์</p> <p>4. ควรเพิ่มหลักสูตรอิงชีวิต(ทักษะชีวิตของผู้เรียน)</p> <p>5. ควรใช้เทคโนโลยีมาพัฒนาครูโดยอิงสมรรถนะครู</p> <p>6.ควรใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่มาพัฒนาผู้เรียน</p> <p>7. ควรจัดหลักสูตรเชิงรุก เป็นหลักสูตรอิงกิจกรรม</p> <p>8. ข้อค้นพบของการวิจัยครั้งนี้ควรพยายามดึงโอกาสมาใช้ประโยชน์</p>

ตารางที่ 4.30 (ต่อ)

บุคคลที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ	สิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไข
4	<p>1. กรอบการวิจัยเน้นศตวรรษที่ 21 ซึ่งผู้วิจัยศึกษาจากเอกสาร และสัมภาษณ์ผู้บริหาร และครูผู้สอนมาแล้วว่ามี 4 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะ และด้านคุณธรรม ต่อจากนั้นไปสร้างเครื่องมือการวิจัยคือแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอน ว่าเครื่องมือสอดคล้องกับกระบวนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างไร เห็นว่าสะท้อนแล้ว แต่เมื่อมาวิเคราะห์SWOT แล้วเขียนไม่ตรงประเด็น</p>	<p>1. ควรปรับปรุงวิธีการวิเคราะห์ SWOTใหม่ ให้ตรงประเด็นกับที่ได้ศึกษามา และเขียนนำเสนอไม่ต้องมากเลือกเฉพาะประเด็นสำคัญ ๆ มานำเสนอเป็นกลยุทธ์</p>

ตารางที่ 4.30 (ต่อ)

บุคคลที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ	สิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไข
	<p>2. นิยามศัพท์ที่ไม่ได้ระบุว่ากลยุทธ์ที่ผู้วิจัยศึกษานี้จะนำไปใช้กับโรงเรียนมัธยมแบบไหน ขนาดใด แม้ว่าต่างขนาดกันก็สามารถใช้อ้างอิงได้ทั้งนี้ต้องดูว่าผู้วิจัยนิยามศัพท์ว่าอย่างไร และจะทำอะไรได้บ้าง เพราะการวิจัยนี้เป็นวิจัยในภาพรวม ร่างกลยุทธ์ขึ้นเป็นเพียงคู่กัดเท่านั้น ไม่จำเป็นต้องระบุขนาดแต่อย่างไร สถานศึกษาใดจะเลือกนำไปใช้ได้ก็คิดว่าเหมาะกับบริบทของโรงเรียนตนเอง</p> <p>3. การเขียนร่างกลยุทธ์ยังไม่ชัดเจน</p> <p>4. การวิจัยครั้งนี้เป็นการคิดนอกกรอบ ผู้วิจัยไม่ใช่แนวทางที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนไว้ชัดเจนว่ามี 8 คุณลักษณะ คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 4.1 รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์ 4.2 ซื่อสัตย์สุจริต 4.3 มีวินัย 4.4 ใฝ่เรียนรู้ 4.5 อยู่อย่างพอเพียง 4.6 มุ่งมั่นในการทำงาน 4.7 รักความเป็นไทย 4.8 มีจิตสาธารณะ <p>เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า 4 ด้านของผู้วิจัย กับ 8 คุณลักษณะของหลักสูตรมีตัวที่คล้ายคลึงกันแต่มีสิ่งที่แปลกใหม่เพิ่มมา</p>	<p>2. เพิ่มเติมในนิยามศัพท์ว่าเป็นการยกร่างกลยุทธ์ในภาพทั่ว ๆ ไปไม่ระบุขนาดของโรงเรียน</p> <p>3. ควรเขียนบรรยายเพิ่มเติมว่าการได้มาซึ่งกลยุทธ์นี้ทำอย่างไรบ้าง ควรนำผลจากการ Focus Group มาเขียนเป็นมาตรการ แนวทาง และตัวชี้วัดให้ชัดเจน</p> <p>4. ผู้วิจัยควรเขียนระบุด้วยว่า คุณลักษณะที่เพิ่มมาใหม่มีอะไรบ้าง และแต่ละคุณลักษณะควรเน้นที่ประเภทสถานศึกษาแบบใด เช่น โรงเรียนชายแดน โรงเรียนในเมือง เป็นต้น</p>

ตารางที่ 4.30 (ต่อ)

บุคคลที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ	สิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไข
5	<p>1. กลยุทธ์ เป็นวิธีการที่เอาไปทำอะไรสักอย่างให้ดีขึ้น กรณีนี้ผู้วิจัยต้องการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน เน้นด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะ และด้านคุณธรรม</p> <p>ข้อสังเกตที่พบคือ วิธีการที่ผู้วิจัยทำให้เกิดอยู่ตรงไหน เพราะกลยุทธ์ที่กำหนดมากเกินไป</p> <p>2. คุณลักษณะที่ผู้วิจัยต้องการพัฒนาผู้เรียน ยังไม่ตรงกับกรอบการวิจัยที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น ควรเน้น ที่หลักสูตร การพัฒนาครู นักเรียน และพัฒนาสิ่งแวดล้อม</p> <p>3. การทำให้ผู้เรียนมีทักษะจะทำอย่างไร</p> <p>4. จัดลำดับกลยุทธ์ให้เรียงลำดับตามกระบวนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนที่กำหนดไว้ในกรอบการวิจัย และควรระบุบทบาทครูว่าควรทำอะไร บทบาทนักเรียนควรทำอะไร</p> <p>5. กลยุทธ์ทำแทนกัน ไม่ได้ ผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งต้องทำเองตามบริบทของตนจึงประสบความสำเร็จ</p>	<p>1. ปรับกลยุทธ์ให้น้อยลง และคัดสรรเฉพาะที่สำคัญ และจำเป็นเท่านั้น</p> <p>2. ปรับกลยุทธ์ให้ครอบคลุมตามกรอบการวิจัยที่ผู้วิจัยกำหนดไว้</p> <p>3. ระบุงยุทธ์ที่เป็นวิธีการฝึกทักษะผู้เรียนให้ชัดเจน</p> <p>4. เรียงลำดับกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับกรอบการวิจัย</p> <p>5. ระบุไว้ในนิยามศัพท์เฉพาะด้วยการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาในภาพรวม สถานศึกษาแต่ละแห่งควรเลือกเฉพาะที่ตนเองสามารถพัฒนาได้</p>

ตารางที่ 4.30 (ต่อ)

บุคคลที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ	สิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไข
6	<p>1. การยกร่างกลยุทธ์ของผู้วิจัยครั้งนี้จัดทำขึ้นมาอย่างมีขั้นตอนสามารถยอมรับได้ เริ่มจาก</p> <p>1.1 การศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง</p> <p>1.2 การสัมภาษณ์ผู้บริหาร และครู</p> <p>1.3 การสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน</p> <p>2. จะทำอย่างไรให้การศึกษาศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาเจอกับแบบสอบถามให้ได้เมื่อผู้วิจัยไปสำรวจจริง แล้วนำมาประมวลผล</p> <p>3. การวิเคราะห์ SWOT ของสถานศึกษาแต่ละแห่งไม่เหมือนกันแล้วแต่ขนาด และบริบทของสถานศึกษา</p> <p>4. กลยุทธ์กระบวนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ข้อ 6 การวัด และประเมินผลหายไป</p> <p>5. สิ่งที่ผู้วิจัยเขียนอธิบายวิธีการนำไปปฏิบัติ (How To) ยังไม่ชัดเจนให้เป็นกรณีทั่วไป (General) ให้ผู้อื่นนำไปใช้อ้างอิงต่อได้</p> <p>6. กลยุทธ์รองมากเกินไป และต้องเขียนให้เล็กกว่ากลยุทธ์หลัก</p> <p>7. แต่ละกลยุทธ์รองต้องเขียนให้สะท้อนไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ให้ชัดเจน</p>	<p>1. ผู้วิจัยควรพิจารณาในการเขียนพรรณนาให้ชัดเจนในบทที่ 3</p> <p>2. ผู้วิจัยควรเขียนเชื่อมโยงให้ชัดเจนในบทที่ 3</p> <p>3. ผู้วิจัยควรเขียนกลยุทธ์ให้แคบลงตามกรอบการวิจัยที่กำหนด</p> <p>4. ผู้วิจัยควรตรวจสอบ และเพิ่มเติมให้ชัดเจน</p> <p>5. ผู้วิจัยกลับไปประมวลอธิบายวิธีการนำไปปฏิบัติ (How To) ใหม่ให้เป็นกรณีทั่วไป (General)</p> <p>6. เขียนกลยุทธ์รองใหม่ทั้งหมดโดยปรับถ้อยคำให้คมชัด</p> <p>7. เขียนกลยุทธ์รองทุกกลยุทธ์ให้สะท้อนไปสู่ประโยชน์ที่สถานศึกษาจะได้รับโดยตรง</p>

ตารางที่ 4.30 (ต่อ)

บุคคลที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ	สิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไข
7	1. กลยุทธ์ที่ผู้เกี่ยวข้องทั้งผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนน่าจะได้อ้างอิงคือ กลยุทธ์ที่น่านักเรียนสู่คุณภาพทั้ง 4 ด้านคืออะไร ทั้งด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะ และด้านคุณธรรม	1. ผู้วิจัยควรเขียนเชื่อมโยงว่าปัจจุบันคุณภาพนักเรียนในแต่ละด้านเป็นอย่างไรจะต้องสร้างกลยุทธ์ใดมาพัฒนาให้มีคุณภาพมากขึ้น
8	1. นิยามศัพท์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ไม่เห็นภาพที่จะเชื่อมโยงไปสู่ กลยุทธ์ที่ 5: แสวงหาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 โดยประยุกต์ใช้จากแนวทางการพัฒนาที่ประสบผลสำเร็จทั้งภาคทฤษฎี และผลงานวิจัย กลยุทธ์ที่ 37 : ประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ และเอกชนเพื่อขอรับการสนับสนุนทั้งด้านวิชาการ และงบประมาณ	1. ควรเขียนกลยุทธ์ที่ 5 และกลยุทธ์ที่ 37 ใหม่ว่า วิธีการนำไปปฏิบัติ (How To) จะทำอย่างไรโดยมุ่งไปที่กรกอบ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนทั้ง 6 ด้าน
9	กลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ควรให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับสถานศึกษาเข้ามารับรู้ และช่วยพัฒนาสถานศึกษาด้วยคือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ควรเพิ่มคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เข้ามามีบทบาทด้วย
10	สถานศึกษาแต่ละแห่งมีขนาด และบริบทที่ไม่เหมือนกันจะใช้กลยุทธ์นี้เป็นบรรทัดฐานไม่ได้	ควรปรับกลยุทธ์ให้เป็นกลาง ๆ เพื่อสถานศึกษาทั่วไปนำไปใช้ได้

ตารางที่ 4.30 (ต่อ)

บุคคลที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ	สิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไข
11	<p>1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในปัจจุบันมีปัญหาในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา กลยุทธ์น่าจะเป็นการมองภาพกว้าง ๆ เน้น 4 ด้าน คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. หลักสูตร (กิจกรรมการเรียนรู้/แผนการจัดการเรียนรู้) 2. แผนการส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ 3. วิธีชีวิต 4. สังคม ปัจจัยภายนอก <p>2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีอยู่แล้วแต่สถานศึกษาทำไม่สำเร็จ อยากให้งานวิจัยเรื่องนี้นำผลการวิจัยไปใช้ได้จริงในสถานศึกษา</p> <p>3. คุณลักษณะของผู้เรียนเน้นไปที่หลักสูตร ดังนั้นควรตัดคำว่า “ที่พึงประสงค์” ออก</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ควรปรับให้มีประเด็นการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ชัดเจน เน้นคุณภาพผู้เรียนทั้งด้านความรู้และด้านคุณธรรม 2. เมื่อผลการวิจัยจบลงควรนำเสนอให้สถานศึกษานำไปประยุกต์ใช้ให้ได้จริง ๆ 3. ใช้คำว่าคุณลักษณะของผู้เรียน

จากข้อสังเกต และข้อเสนอแนะที่กล่าวมาข้างต้นของผู้ทรงคุณวุฒิ จากการประชุม สทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้วิจัยสามารถสรุปประเด็นได้ดังนี้คือ

1. การยกร่างกลยุทธ์ของผู้วิจัยครั้งนี้จัดทำขึ้นมาอย่างมีขั้นตอนสามารถยอมรับได้ เริ่ม จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้บริหาร และครู และการสร้าง แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน

2. ควรนำเสนอว่าการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาสร้าง แบบสอบถามนำไปสำรวจจริงกับกลุ่มตัวอย่างแล้วนำมาประมวลผลตามลำดับ

3. ทบทวนกรอบแนวคิดการวิจัยใหม่ว่าประเด็นใดยังไม่ชัดเจนให้ปรับข้อความใหม่

4. กลยุทธ์ที่ผู้วิจัยร่างขึ้นมีจำนวนมากเกินไป สมควรปรับให้น้อยลง และครอบคลุม กับกระบวนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ทั้ง 6 ด้าน คือ

4.1 การจัดหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐานพุทธศักราช 2551

4.2 การพัฒนาความรู้ความสามารถของครู

4.3 การพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียน

4.4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

4.5 สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้

4.6 การวัด และประเมินผล

ทั้งนี้ให้คงกลยุทธ์หลักทั้ง 5 ไว้ แต่ให้ปรับปรุงกลยุทธ์รองให้ครอบคลุม โดยเขียนกล ยุทธ์รองให้ละเอียด และสามารถนำไปปฏิบัติได้ในสถานศึกษาได้จริง โดยเน้น

1. ควรเพิ่มหลักสูตรอิงชีวิต(ทักษะชีวิตของผู้เรียน)

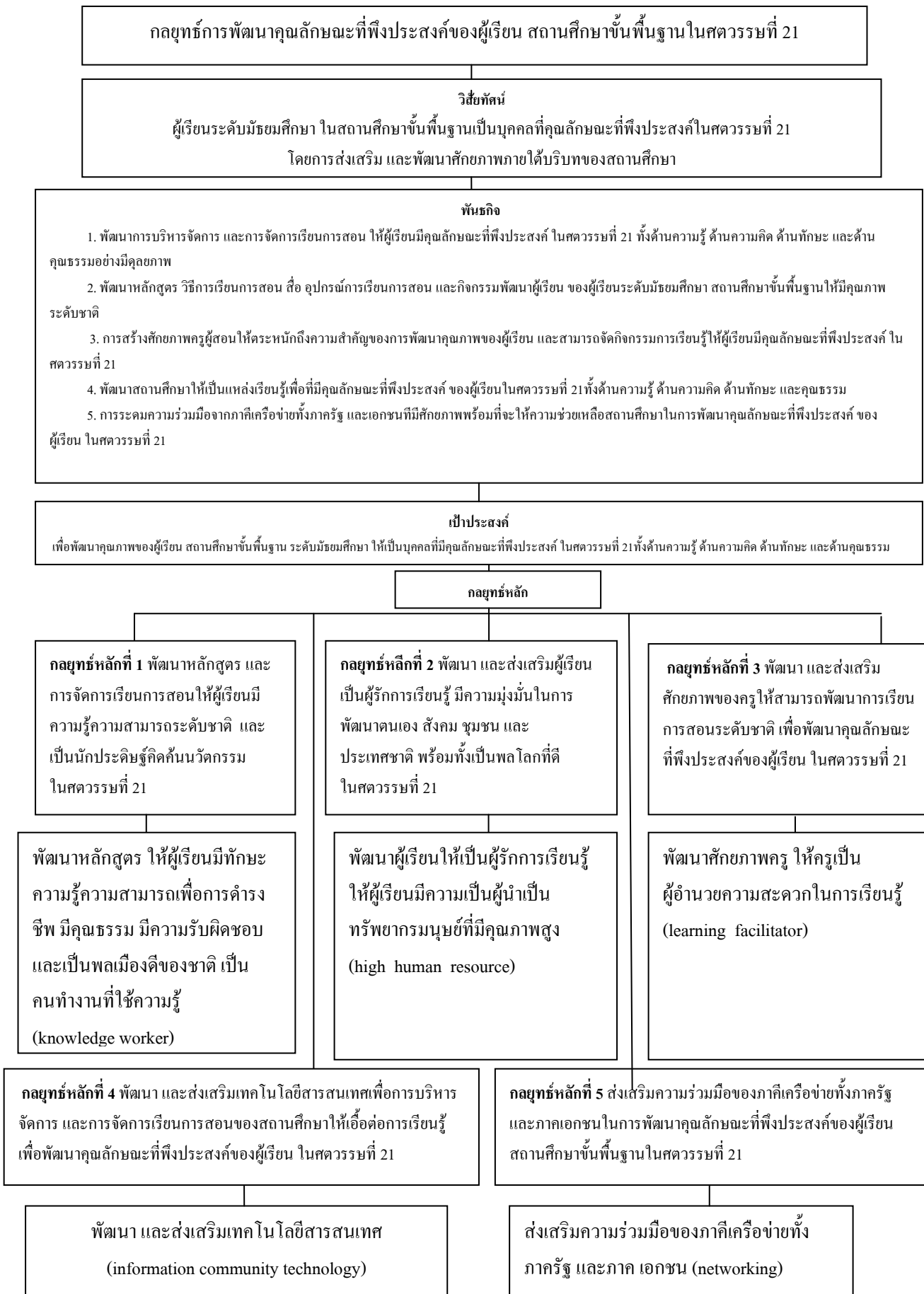
2. ควรใช้เทคโนโลยีมาพัฒนาครูโดยอิงสมรรถนะครู

3. ควรใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่มาพัฒนาผู้เรียน

4. ควรจัดหลักสูตรเชิงรุก เป็นหลักสูตรอิงกิจกรรม

5. ทบทวนว่าจะประมวลอธิบายวิธีการนำไปปฏิบัติ (How To) ใหม่ให้เป็นกรณีทั่ว ๆ ไป (General) โดยไม่จำกัดว่าเป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ

6. กลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ผู้วิจัยศึกษาผู้ใช้คือผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่ต้องปฏิบัติงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายคือ ผู้เรียนมีความรู้ดี มีความประพฤติดี และมีการเรียนรู้ที่ผ่านกระบวนการฝึกปฏิบัติ จากข้อสรุปความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 11 ท่าน ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสามารถกำหนดเป็นกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนใน ศตวรรษที่ 21 ได้ใหม่ดังนี้

4.3 กลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21

4.3.1 แนวคิด

การจัดการศึกษาของประเทศไทยมีวิวัฒนาการมาตั้งแต่สมัยโบราณประมาณ พ.ศ. 1781 ก่อนสมัยสุโขทัย โดยที่การศึกษาสมัยนั้นเป็นการศึกษาแบบสืบทอดวัฒนธรรมประเพณีที่มีมาแต่เดิมจำเป็นที่คนสมัยนั้นต้องขวนขวายหาความรู้จากผู้นำในชุมชน โดยมีบ้าน และวัดเป็นศูนย์กลางของการศึกษา เป็นการเรียนรู้จากคนรุ่นหนึ่งสู่คนรุ่นหนึ่ง และได้มีพัฒนาการอย่างเป็นระบบเรื่อยมาตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 แห่งราชวงศ์จักรี ที่มีการจัดตั้งสถานศึกษาขึ้นเป็นโรงเรียนหลวงในพระบรมมหาราชวังเพื่อฝึกคนให้เข้ารับราชการ

ปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการ ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางของประเทศรับผิดชอบในการจัดการศึกษาระดับก่อนวัยเรียน (ปฐมวัยศึกษา) ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย และระดับอุดมศึกษา ทั้งนี้เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่า การศึกษาในทุกระดับมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพของประชากร เพื่อให้เป็นประชากรที่มีคุณลักษณะที่สังคมพึงประสงค์ โดยมีเป้าหมายสำคัญที่ต้องการปลูกฝังให้คนไทยมีความรู้พื้นฐานที่ดีในการดำรงชีวิต มีความรู้ในทักษะงานอาชีพต่าง ๆ ที่ตนเองสนใจ และมีตงความถนัดเพื่อยึดเป็นอาชีพต่อไปในอนาคต และที่สำคัญก็ต้องมีคุณธรรม พร้อมทั้งจะอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขโดยไม่ทำให้ตนเอง และผู้อื่นเดือดร้อน ในสถานภาพที่เป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ

เป็นที่ยอมรับทั่วโลกในปัจจุบันว่าโลกในยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ และสังคมวัฒนธรรม ที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า โลกยุคโลกาภิวัตน์ซึ่งให้เห็นว่า คนไทยทุกคนต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เป็นสัญญาณเตือนว่าโลกยุคปัจจุบันจะมีปรากฏการณ์ต่าง ๆ เกิดขึ้นเกินกว่าความคาดคิด ดังนั้นสิ่งที่ท้าทายคนไทยในสังคมปัจจุบันคือ เราต้องพร้อมที่จะเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงเหล่านั้นหรือไม่ อย่างไร สถานการณ์เหล่านี้ที่สังคมไทย และการศึกษาไทยต้องเข้ามามีส่วนร่วมกันในทุกภาคส่วน เพื่อพัฒนาคนไทยโดยเฉพาะเด็ก และเยาวชนที่อยู่ในวัยเรียน ที่จะเจริญเติบโตเป็นพลเมืองที่มีความรู้ความสามารถพัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองต่อไปในอนาคต นั่นคือการศึกษาต้องเข้ามามีบทบาทในการสร้างพื้นฐานให้เพียงพอกับการดำรงชีวิตที่ดี ต้องมีความสามารถทั้งวิชาการ มีทักษะการคิดที่จะเลือกรับ และใช้ข้อมูลสารสนเทศ ในการดำเนินชีวิต และแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างถูกต้องเหมาะสม และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน และอนาคต

ผลที่เกิดขึ้นจากการจากการจัดทำกลยุทธ์นี้จะสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 อันจะยังประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพของประชากรที่อยู่ในวัยเรียนมีคุณลักษณะที่สังคมพึงปรารถนาทั้งทั้งด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะ และด้านคุณธรรม พร้อมทั้งจะเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพเป็นกำลังสำคัญที่สามารถนำพาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองทัดเทียมกับอาณาอารยประเทศในอนาคต

4.3.2 วิสัยทัศน์

ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา สถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นบุคคลที่คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 โดยการส่งเสริม และพัฒนาศักยภาพภายใต้บริบทของสถานศึกษา

4.3.3 พันธกิจ

1. พัฒนาการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในศตวรรษที่ 21 ทั้งด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะ และด้านคุณธรรมอย่างมีคุณภาพ

2. พัฒนาหลักสูตร วิธีการเรียนการสอน สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา สถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพระดับชาติ

3. สร้างศักยภาพครูผู้สอนให้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในศตวรรษที่ 21

4. พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้เพื่อที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ทั้งด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะ และด้านคุณธรรม

5. ระดมความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ และเอกชนที่มีศักยภาพพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือสถานศึกษาในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21

4.3.4 เป้าประสงค์

เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ระดับมัธยมศึกษา สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในศตวรรษที่ 21 ทั้งด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะ และด้านคุณธรรม

4.3.5 กลยุทธ์หลัก

กลยุทธ์หลักที่ 1 พัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถระดับชาติ และเป็นนักประดิษฐ์คิดค้นนวัตกรรม ในศตวรรษที่ 21

กลยุทธ์หลักที่ 2 พัฒนา และส่งเสริมผู้เรียนเป็นผู้รักการเรียนรู้ มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเอง สังคม ชุมชน และประเทศชาติ พร้อมทั้งเป็นพลโลกที่ดี ในศตวรรษที่ 21

กลยุทธ์หลักที่ 3 พัฒนาและส่งเสริมศักยภาพของครูให้สามารถพัฒนาการเรียนการสอนระดับชาติ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21

กลยุทธ์หลักที่ 4 พัฒนา และส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21

กลยุทธ์หลักที่ 5 ส่งเสริมความร่วมมือของภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21

4.3.6 กลยุทธ์รอง

จากกลยุทธ์หลัก 6 ข้อ ผู้วิจัยสามารถกำหนดเป็นกลยุทธ์รองการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ได้ดังตารางที่ 4.31 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.31 ความสัมพันธ์ระหว่างกลยุทธ์หลัก วัตถุประสงค์ และกลยุทธ์รอง เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21

กลยุทธ์หลัก	วัตถุประสงค์
<p>กลยุทธ์หลักที่ 1</p> <p>พัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถระดับชาติ และเป็นนักประดิษฐ์คิดค้นนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรสำหรับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพระดับชาติ 2. เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ บูรณาการความรู้ และการแก้ปัญหาได้ 3. เพื่อพัฒนา และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะของนักประดิษฐ์คิดค้นนวัตกรรม ในศตวรรษที่ 21
<p>กลยุทธ์หลักที่ 2</p> <p>พัฒนา และส่งเสริมผู้เรียนเป็นผู้รักการเรียนรู้ มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเอง สังคม ชุมชน และประเทศชาติ พร้อมทั้งเป็นพลโลกที่ดี ในศตวรรษที่ 21</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อพัฒนา และส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบ และซื่อสัตย์ต่อตนเองสังคม ชุมชน และประเทศชาติ มีความเป็นผู้นำ และมีบุคลิกภาพ และพละนาามัยที่ดี 2. เพื่อพัฒนา และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิต 3. เพื่อพัฒนา และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นคนไทย และประพฤติปฏิบัติตนตามหลักประชาธิปไตย

ตารางที่ 4.31 (ต่อ)

กลยุทธ์หลัก	วัตถุประสงค์
<p>กลยุทธ์หลักที่ 3 พัฒนา และส่งเสริมศักยภาพของครูให้สามารถพัฒนาการเรียนการสอนระดับชาติ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนา และส่งเสริมให้ครูมีศักยภาพด้านวิชาการสูง และมีทักษะการวิจัยในชั้นเรียน 2. พัฒนา และส่งเสริมให้ครูมีสมรรถนะในการประกอบวิชาชีพครูสูงขึ้น 3. พัฒนา และส่งเสริมให้ครูสามารถปฏิบัติงานระดับชาติได้
<p>กลยุทธ์หลักที่ 4 พัฒนา และส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนา และปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานในสถานศึกษาให้สามารถรองรับการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 2. จัดทำ และพัฒนาระบบสารสนเทศในสถานศึกษาให้สามารถรองรับการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
<p>กลยุทธ์หลักที่ 5 ส่งเสริมความร่วมมือของภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 โดยความร่วมมือของทุกภาคส่วนในชุมชน

กลยุทธ์หลักที่ 1 : พัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถระดับชาติ และเป็นนักประดิษฐ์คิดค้นนวัตกรรม ในศตวรรษที่ 21 ดังตารางที่ 4.32

ตารางที่ 4.32 กลยุทธ์หลักที่ 1

วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	กลยุทธ์รอง
<p>1. พัฒนาหลักสูตรสำหรับ ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา สถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มี คุณภาพระดับชาติ</p>	<p>1. ร้อยละของเนื้อหารายวิชาพื้นฐาน และวิชาเพิ่มเติมทุกกลุ่มสาระการ เรียนรู้เทียบเคียงกับ โรงเรียน มาตรฐานสากลชั้นนำ</p> <p>2. ร้อยละของผู้เรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่3 และระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่6มีผลการทดสอบ ระดับชาติ (O-NET) วิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์ สังคม ศึกษาศาสตร์ และวัฒนธรรม และ ภาษาอังกฤษ ทุกวิชามากกว่าร้อยละ 50.00</p> <p>3. ร้อยละของจำนวนผลงานของ ผู้เรียนที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรมที่ได้รับการประเมิน ระดับดีขึ้นไป</p> <p>4. ร้อยละของผู้เรียนที่มีผลการ ประเมินในกิจกรรมการเรียนรู้แบบ บูรณาการความรู้ในระดับดีขึ้นไป</p>	<p>พัฒนาหลักสูตร ให้ผู้เรียนมี ทักษะ ความรู้ความสามารถ เพื่อการดำรงชีพ มีคุณธรรม มีความรับผิดชอบ และเป็น พลเมืองดีของชาติ เป็น คนทำงานที่ใช้ความรู้ (knowledge worker)</p>

ตารางที่ 4.32 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	กลยุทธ์รอง
<p>2. พัฒนา และส่งเสริมให้ ผู้เรียนมีคุณลักษณะของนัก ประดิษฐ์ และคิดค้น นวัตกรรม ในศตวรรษที่ 21</p>	<p>1. ร้อยละของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่6 ที่มีคะแนนจาก การประเมินผลการเรียนรู้ผ่าน กระบวนการเรียนรู้เน้นการประดิษฐ์ และคิดค้นนวัตกรรม ในศตวรรษที่ 21 ในระดับดีขึ้นไป</p> <p>2. ร้อยละของโครงการในการเรียนรู้ วิชาต่าง ๆ ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ มีผลการประเมินในระดับดีขึ้นไป</p> <p>3. จำนวนโครงการในการเรียนรู้วิชา ต่าง ๆ ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ ได้รับรางวัลจากการประกวดตั้งแต่ ระดับสหวิทยาเขต ระดับเขตพื้นที่ การศึกษา ระดับชาติ และระดับ นานาชาติ</p>	

กลยุทธ์หลักที่ 2 : พัฒนา และส่งเสริมผู้เรียนเป็นผู้รักการเรียนรู้ มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเอง สังคม ชุมชน และประเทศชาติ พร้อมทั้งเป็นพลโลกที่ดี ในศตวรรษที่ 21 ดังตารางที่ 4.33

ตารางที่ 4.33 กลยุทธ์หลักที่ 2

วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	กลยุทธ์รอง
<p>1. พัฒนา และส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบ และซื่อสัตย์ต่อตนเอง สังคม ชุมชน และประเทศชาติ มีความเป็นผู้นำ และมีบุคลิกภาพ และพลานามัยที่ดี</p> <p>2. พัฒนา และส่งเสริมผู้เรียนให้มีทักษะชีวิต</p> <p>3. พัฒนา และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นคนไทย และประพฤติปฏิบัติตนตามหลักประชาธิปไตย</p>	<p>1. ร้อยละของผู้เรียนที่มีผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความรับผิดชอบ และความซื่อสัตย์ของผู้เรียนในระดับดีขึ้น ไป</p> <p>2. ร้อยละของผู้เรียนที่มีผลการประเมินทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ในระดับดีขึ้น ไป</p> <p>1. ร้อยละของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่6 มีผลการประเมินในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิต ในระดับดีขึ้น ไป</p> <p>1. ร้อยละของนักเรียนทุกระดับชั้น ที่แสดงความสามารถด้านการแสดงดนตรีไทย และนาฏศิลป์ไทยได้อย่างน้อย 1 อย่าง</p>	<p>พัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้รักการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนมีความเป็นผู้นำเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพสูง (high human resource)</p>

กลยุทธ์หลักที่ 3 : พัฒนา และส่งเสริมศักยภาพของครูให้สามารถพัฒนาการเรียนการสอนระดับชาติ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 ดังตารางที่ 4.34

ตารางที่ 4.34 กลยุทธ์หลักที่ 3

วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	กลยุทธ์รอง
1. พัฒนา และส่งเสริมให้ครู มีศักยภาพด้านวิชาการสูง และมีทักษะการวิจัยในชั้นเรียน	1. จำนวนผลงานวิชาการ และ ผลงานวิจัยในชั้นเรียนของครูที่ได้รับการเผยแพร่ในที่ประชุม วิชาการทั้งภายใน และภายนอก สถานศึกษา 1. ร้อยละของครูที่มีผลการประเมิน ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยนักเรียนเป็นผู้ ประเมินอยู่ในระดับดีขึ้น 2. ร้อยละของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีสมรรถนะตามมาตรฐานการ กำหนดตำแหน่งเพิ่มมากขึ้น	พัฒนาศักยภาพครู ให้ครู เป็นผู้อำนวยความสะดวก ในการเรียนรู้(learning facilitator)
2. พัฒนา และส่งเสริมให้ครู มีสมรรถนะในการประกอบวิชาชีพครูสูงขึ้น	1. ร้อยละของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนมีศักยภาพในการใช้ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้	
3. พัฒนา และส่งเสริมให้ครู สามารถปฏิบัติงานระดับ ชาติได้		

กลยุทธ์หลักที่ 4 : พัฒนา และส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ดังตารางที่ 4.35

ตารางที่ 4.35 กลยุทธ์หลักที่ 4

วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	กลยุทธ์รอง
1. พัฒนา และปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานในสถานศึกษาให้สามารถรองรับการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21	1. ร้อยละของพื้นที่ให้บริการเครือข่ายคอมพิวเตอร์ภายในสถานศึกษาที่ครอบคลุมพื้นที่การทำงานของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา	พัฒนา และส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศ (information community technology)
2. จัดหา และพัฒนาระบบสารสนเทศในสถานศึกษาให้สามารถรองรับการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	2. ร้อยละของปริมาณการใช้งานเครือข่ายสูงสุดต่อปริมาณความสามารถในการให้บริการเครือข่ายคอมพิวเตอร์	

กลยุทธ์หลักที่ 5 : ส่งเสริมความร่วมมือของภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษายกระดับพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ดังตารางที่ 4.36

ตารางที่ 4.36 กลยุทธ์หลักที่ 5

วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	กลยุทธ์รอง
ภาคีเครือข่ายทั้ง และเอกชน สนับสนุนด้านองค์ความรู้ วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณ ให้สถานศึกษาเพื่อใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษายกระดับพื้นฐานในศตวรรษที่ 21	1. ร้อยละของความสำเร็จจากการช่วยเหลือของภาคีเครือข่าย	ส่งเสริมความร่วมมือของภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน (networking)

ต่อจากนั้นผู้วิจัยได้นำกลยุทธ์มาจัดทำเป็นรายละเอียดของแต่ละกลยุทธ์ โดยกำหนดเป็นมาตรการ แนวทาง ดังรายละเอียดในตารางที่ ดังตารางที่ 4.37 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.37 ความสัมพันธ์ระหว่างกลยุทธ์รอง มาตรการ และแนวทางเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21

ที่	กลยุทธ์รอง	มาตรการ	แนวทาง
1	พัฒนาหลักสูตร ให้ผู้เรียนมีทักษะ ความรู้ความสามารถเพื่อการดำรงชีพ มีคุณธรรม มีความรับผิดชอบ และเป็นพลเมืองดี ของชาติ เป็นคนทำงานที่ใช้ความรู้ (knowledge worker)	ปรับหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอนให้มีความยืดหยุ่น หลากหลายสนองความต้องการของผู้เรียนตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน	1. ประชุมปฏิบัติการ 2. นิเทศ ติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง 3. ประเมินผล 4. นำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข
2	พัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้รักการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนมีความเป็นผู้นำ เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพสูง (high human resource)	จัดการเรียนการสอน และวัดผลประเมินผลด้วยการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วย STEM Education/Project Based Learning/Problem Based Learning/Work Integrated Learning	กำหนดผู้รับผิดชอบการดำเนินการตามโครงการ/กิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน
3	พัฒนาศักยภาพครู ให้ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ (learning facilitator)	พัฒนาครูให้มีทักษะ ความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และความเป็นพลเมืองให้กับผู้เรียน	กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ และติดตามผลการปฏิบัติการอย่างต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา
4	พัฒนา และส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศ (information community technology)	1. พัฒนาสื่อการจัดการเรียนการสอนที่มีความหลากหลาย โดยเฉพาะสื่อมัลติมีเดียผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	จัดทำแผนพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน และการบริหารจัดการ

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาสภาพ และปัญหาการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 และ 2) เสนอกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 สามารถสรุปผลการศึกษาอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 ผลการศึกษาสภาพ และปัญหาการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 สามารถสรุปได้ว่า

สภาพการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 พบว่า

1. การจัดหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
2. การพัฒนาความรู้ความสามารถของครูผู้สอน การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
3. การพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียน การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
5. การจัดสื่อเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
6. การวัด และประเมินผล การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ปัญหาการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 พบว่า

1. สถานศึกษามีการนิเทศการจัดการเรียนการสอนที่ต่อเนื่อง และจริงจังน้อย
2. ครูส่วนหนึ่งมีความรู้ และใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แนวใหม่ในศตวรรษที่ 21 น้อย

3. นักเรียนส่วนหนึ่งขาดทักษะการคิดที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ที่สำคัญได้แก่ การคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดสร้างสรรค์ ประกอบกับไม่ค่อยสนใจอ่านหนังสือ และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีความรู้ความสามารถภาษาอังกฤษน้อย
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูยังเน้นการสอนให้ผู้เรียนเรียนเนื้อหาวิชามากกว่ากระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการฝึกปฏิบัติ
5. สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ มีปริมาณ และคุณภาพไม่เพียงพอกับความต้องการการได้รับบริการสืบค้นองค์ความรู้ และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
6. การวัด และประเมินผลเน้นด้านความรู้มากกว่าด้านคุณธรรม ด้านการคิด และด้านทักษะ

เมื่อพิจารณาคุณลักษณะของที่พึงประสงค์ของผู้เรียนรายด้าน พบว่าด้านความรู้ ผู้เรียนส่วนหนึ่ง ขาดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ไม่รักการอ่าน การเขียน และการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง และสร้างสรรค์ แต่มักสนใจในเรื่องสื่อสารทางสังคมภาคบันเทิง และนันทนาการ (Social media for funny and happiness) รongลงมา คือ ขณะเรียนรู้นักเรียนส่วนหนึ่งไม่ค่อยกล้าแสดงออกในการแสดงความคิดเห็นในองค์ความรู้ในเนื้อหาวิชาที่เรียนนั้น ๆ แต่จะให้ความสนใจกับกิจกรรมการเรียนที่เป็นการแสดงออกทางด้านนันทนาการ เช่น เล่นเกม แสดงบทบาทสมมุติตามสื่อกระแสสังคมในปัจจุบันที่เลียนแบบมาจากดารา และนักร้องยอดนิยมขณะนั้น ขณะที่การเรียนรู้ที่เกิดจากการศึกษาค้นคว้าจากสื่อ และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ นักเรียนส่วนใหญ่ชอบค้นคว้าจากInternet แล้วคัดลอกมา มากกว่าอ่านหนังสือหรือเอกสารทางวิชาการอื่น ๆ แล้วนำมาเรียบเรียงใหม่เป็นแนวคิดของตนเองอย่างสร้างสรรค์ ด้านความคิด พบว่า ผู้เรียน ส่วนใหญ่ขาดทักษะในการคิด โดยเฉพาะการคิดวิเคราะห์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณจึงไม่สามารถแก้ไขปัญหาในการดำเนินชีวิตของตนเองได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสม นำมาซึ่งการขาดสติยังคิด เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมาอีกมากมายที่เป็นปัญหาสังคมในกลุ่มนักเรียนที่อยู่ในช่วงวัยรุ่น เช่น การหนีเรียน ไม่ใส่ใจในการเรียนเท่าที่ควร การพึ่งสารเสพติด(บุหรี่ยาสูบและเครื่องดื่มชูกำลัง) การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรจำนวน และการทะเลาะวิวาท ทั้งนี้อาจนำไปสู่ปัญหาอาชญากรรมได้ในที่สุด

ด้านทักษะ พบว่า ผู้เรียนส่วนหนึ่งขาดทักษะอ่านหนังสือ ไม่รักการอ่าน และการเขียนสื่อความคิด จึงไม่ค่อยมีองค์ความรู้ในสมอง รongลงมาคือความสามารถในการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมด้านภาษา โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ของนักเรียนส่วนใหญ่ยังขาดทักษะทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยเฉพาะการฟัง นักเรียนส่วนใหญ่ยังพึ่งสำเนียงจากเจ้าของภาษาไม่เข้าใจ และใช้สื่อสารไม่ได้ ประกอบกับนักเรียนส่วนหนึ่งขาดทักษะในการแก้ปัญหาชีวิต เมื่อเกิดปัญหาชีวิตมักคิดทำร้ายตัวเองหรือทำร้ายผู้อื่น เนื่องจากกิจกรรมแนะแนวขาดการเอาใจใส่อย่างจริงจัง ในขณะที่

นักเรียนอีกส่วนหนึ่งขาดทักษะพื้นฐานทางอาชีพอิสระจึงเรียนอย่างขาดเป้าหมายในชีวิต ไม่มีการวางแผนชีวิตว่าจะเตรียมตัวประกอบอาชีพอะไรในอนาคตเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ นักเรียนจึงเป็นผู้บริโภคมากกว่าผู้ผลิต ทั้งนี้เนื่องจากความล้มเหลวของการเรียนวิชาการงาน และอาชีพพื้นฐานของโรงเรียนมุ่งเน้นเรียนแต่ภาคทฤษฎีอย่างผิวเผินไม่ลงลึกถึงการปฏิบัติจริง และที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่งก็คือนักเรียนส่วนหนึ่งขาดทักษะการเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดีในสังคมประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของชาติไทย เนื่องจากพบว่า นักเรียนส่วนหนึ่งขาดทักษะภาวะผู้นำ ชอบทำตามผู้อื่น โดยขาดการใคร่ครวญถึงความถูกต้องดีงาม ในขณะที่นักเรียนอีกส่วนหนึ่งขาดทักษะภาวะผู้ตามที่ดี มักมีความคิดเห็นขัดแย้งกับผู้อื่นที่มีความคิดไม่ตรงกับตนหรือหมู่พวกอันนำมาซึ่งความขัดแย้งในสังคม และด้านคุณธรรม พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ขาดระเบียบวินัย และขาดความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคมทั้งนี้พฤติกรรมที่เป็นปัญหาสำหรับนักเรียนเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ นักเรียนไม่รักความสะอาดชอบทิ้งขยะไว้ตามสถานที่ต่าง ๆ โดยไม่ทิ้งลงภาชนะรองรับ (ถังขยะ) ทำให้โรงเรียนสกปรก นักเรียนขาดความซื่อสัตย์ต่อตนเอง เวลาทำผิดแล้วไม่ยอมรับผิดแม้ว่าบางครั้งมีหลักฐานแน่ชัดนักเรียนขาดความรับผิดชอบในการทำการบ้านชอบลอกการบ้านเพื่อนที่โรงเรียน และนักเรียนขาดจิตอาสาที่จะช่วยเหลืองานกิจกรรมทางวิชาการของโรงเรียนที่ไม่ใช่กิจกรรมภาคันทนาการหรือภาคบันเทิง เช่น กีฬาสี ดนตรี และการแสดง เป็นต้น

5.1.2 กลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศตวรรษที่ 21 สรุปได้ว่า

1. วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ ในศตวรรษที่ 21 โดยการส่งเสริม และพัฒนาศักยภาพภายใต้บริบทของสถานศึกษา

2. พันธกิจ

2.1 พัฒนาการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในศตวรรษที่ 21 ทั้งด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะ และด้านคุณธรรมอย่างมีคุณภาพ

2.2 พัฒนาหลักสูตร วิธีการเรียนการสอน สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีคุณภาพระดับชาติ

2.3 สร้างศักยภาพครูผู้สอนให้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพของ ผู้เรียน และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในศตวรรษที่ 21

2.4 พัฒนาสถานศึกษาให้มีสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ ใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในศตวรรษที่ 21 ทั้งด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะ และคุณธรรม

2.5 ระดมความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ และเอกชนที่มีศักยภาพพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือสถานศึกษาในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21

3. เป้าประสงค์ เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ระดับมัธยมศึกษา สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในศตวรรษที่ 21 ทั้งด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะ และด้านคุณธรรม

4. กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาหลักสูตร ให้ผู้เรียนมีทักษะ ความรู้ความสามารถเพื่อการดำรงชีพ มีคุณธรรม มีความรับผิดชอบ และเป็นพลเมืองดีของชาติ เป็นคนทำงานที่ใช้ความรู้ (knowledge worker)

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้รักการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนมีความเป็นผู้นำเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพสูง (high human resource)

กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาศักยภาพครู ให้ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ (learning facilitator)

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนา และส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศ (information community technology)

กลยุทธ์ที่ 5 ส่งเสริมความร่วมมือของภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ และภาค เอกชน (networking)

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

จากสรุปผลการวิจัยเรื่องกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 มีประเด็นการอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

สภาพ และปัญหา การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ในด้านกระบวนการกลยุทธ์มีการดำเนินการในระดับมากทุกรายการ เมื่อพิจารณาเรียงลำดับการดำเนินการ ใช้การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์มากที่สุด การวางแผนกลยุทธ์ และการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติในลำดับรองลงมา ในขณะที่มีการควบคุม และประเมินกลยุทธ์เป็นลำดับสุดท้าย

สอดคล้องกับแนวคิดของฉันทพล สีลาวัฒนานันท์ (2555, น. 2-10) ที่ว่า การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์เป็นภาระงานสำคัญเริ่มแรกของสถานศึกษาประกอบด้วยกิจกรรมสำคัญ ๆ คือ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และนโยบายขององค์กร ทั้งนี้สถานศึกษาส่วนใหญ่ได้กำหนดให้มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก และภายในสถานศึกษา ต่อจากนั้นนำผลจากการวิเคราะห์มาพิจารณาโอกาส อุปสรรค จุดแข็ง และจุดอ่อน ในการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัตินั้นผู้บริหารได้มอบหมายงานให้ครูปฏิบัติหน้าที่ตรงตามที่กำหนดไว้ในแผนงานแต่มีบุคลากรเพียงกลุ่มเดียวที่ผู้บริหารไว้วางใจให้ดำเนินการวิเคราะห์กลยุทธ์ ทำให้ไม่ได้ข้อมูลที่แท้จริงรอบด้านของสถานศึกษา เมื่อวิเคราะห์แล้ว ผู้วิจัยเชื่อว่าสภาพปัญหาดังกล่าวน่าจะมาจากความไว้วางใจในการปฏิบัติงานเนื่องจากบุคคลที่ผู้บริหารมอบหมายงานนั้นเป็นหัวหน้างานมีความรู้ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดีจึงได้รับความไว้วางใจ ในขณะที่ผู้ไม่ได้มีส่วนร่วมเป็นบุคลากรที่เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ใหม่ส่วนหนึ่งยังไม่มีประสบการณ์กับอีกส่วนหนึ่งไม่ได้เป็นหัวหน้างานจึงไม่ได้รับการไว้วางใจจากผู้บริหารจึงนำมาสู่ปัญหา ของกลยุทธ์ในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา สภาพปัญหาปัญหาที่พบมากที่สุด คือ สถานศึกษาไม่สามารถปฏิบัติตามกลกลยุทธ์ที่วางไว้อย่างจริงจัง และต่อเนื่อง ประกอบกับการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาเป็นการวางแผนแบบตั้งรับมากกว่าเชิงรุกในส่วนของการควบคุมประเมินกลยุทธ์ของสถานศึกษา พบว่าขาดการควบคุมระหว่างการดำเนินงานส่วนใหญ่จะประเมินก่อน และหลังการดำเนินงาน ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากมีภาระงานมาก และดำเนินการหลาย ๆ โครงการ/กิจกรรมขณะเดียวกัน ประกอบกับความคุ้นเคยที่มีการประเมินผลครั้งสุดท้ายครั้งเดียวเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินการจึงทำให้ละเลยการประเมินระหว่างดำเนินการ หากมีการดำเนินการจะทำให้ช่วยปรับการดำเนินการที่ไม่ได้ผลให้ได้ผลดียิ่งขึ้นเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินการ

การดำเนินการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ มาตรการ และแนวทาง ของสถานศึกษานั้นด้านความรู้ และด้านคุณธรรมมากกว่าด้านความคิด และด้านทักษะ ทั้งนี้เนื่องจาก ระบบการศึกษาไทยยังเน้นที่เป้าหมายปลายทางคือการสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์มุ่งเน้นที่ความเก่ง ในองค์ความรู้ การตรวจสอบติดตามผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาฯยังมุ่งเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ โรงเรียนจึงต้องเร่งดำเนินการด้านความรู้มากเกินไปขาดการกระตุ้นให้เด็ก คือ และมีทักษะชีวิต ทักษะการทำงาน และทักษะในการอยู่ร่วมกับสังคมเท่าที่ควร

กระบวนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 1) การจัดหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 พบปัญหาเรื่องการจัดสรรการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครู ทำให้ครูยังจัดการเรียนรู้โดยยึดเนื้อหามากกว่าจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมที่กระตุ้นให้เกิดทักษะ และกระบวนการคิด และ

กระบวนการปฏิบัติส่งผลให้ไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงในการวัด และประเมินผลแบบเดิมที่ใช้ข้อสอบวัดเนื้อหาความรู้ 2) ด้านความรู้ความสามารถของครู ครูขาดทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แนวใหม่ในศตวรรษที่ 21 ที่ต้องเน้นทักษะการปฏิบัติสอดคล้องกับชีวิตจริงมากกว่าบอกความรู้หรืออธิบายความรู้ให้นักเรียนท่องจำไว้เพื่อสอบ 3) ความรู้ความสามารถของผู้เรียน นักเรียนขาดกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ และไม่มีทักษะในการทำงาน และไม่สนใจอ่านหนังสือหรือตำราเรียน 4) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ยังยึดครูเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้มากกว่ายึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ครูขาดสื่อ การสอนที่ทันสมัยใช้ PowerPoint ประกอบการบรรยายความรู้ และครูขาดการตรวจการบ้านเป็นรายบุคคล ขาดการดูแลเอาใจใส่ผู้เรียนที่เรียนอ่อนเป็นรายบุคคล 5) การจัดสื่อเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ สถานศึกษาส่วนใหญ่ยังมีไม่เพียงพอกับความต้องการใช้บริการด้านการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน โดยเฉพาะห้องสมุด ยังมีหนังสือไม่ทันสมัย รวมทั้งคอมพิวเตอร์ในการสืบค้นมีจำกัด และที่สำคัญทำให้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษมีปัญหาเรื่องทักษะการฟังนั้น คือไม่มีห้องปฏิบัติการภาษาอังกฤษ และ 6) การวัด และประเมินผล เน้นการวัดความรู้ด้วยข้อสอบมากกว่าการวัดด้านการคิด ด้านทักษะ และด้านคุณธรรม สอดคล้องกับแนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด และคณะ (2544, น. 118-119) ศึกษาวิจัยเรื่องปัญหา และแนวทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 11 ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการที่นำมาสู่ความสำเร็จในการพัฒนาผู้เรียนประกอบด้วย 1) ด้านผู้บริหาร ผู้บริหารที่ดีควรมีความรู้ความสามารถในการบริหารงาน 2) ด้านครูผู้สอน ครูผู้สอนต้องมีความรู้ความสามารถในเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นอย่างดี 3) ด้านนักเรียน นักเรียนที่ดีต้องตั้งใจเรียน มีระเบียบวินัย โดยเฉพาะวินัยในตนเอง มีเป้าหมายของชีวิตที่ชัดเจน 4) ด้านหลักสูตร และการเรียนการสอน หลักสูตรที่ดีต้องพัฒนาผู้เรียนได้ตรงกับความต้องการ และความสนใจของผู้เรียนจะทำให้ผู้เรียนอยากเรียน และเรียนด้วยความสนุกสนานไม่เบื่อ เห็นคุณค่าของการเรียนมากขึ้น 5) ด้านสื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีทางการศึกษา โรงเรียนต้องจัดหาสื่อที่ทันสมัยพร้อมให้บริการแก่ครู และผู้เรียนทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ห้องเรียน และห้องปฏิบัติการต้องสามารถใช้งานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ สะดวก และปลอดภัย มีจำนวนห้องเรียนเพียงพอ แหล่งเรียนรู้ทั้งภายนอก และภายในโรงเรียนได้รับการพัฒนาโดยเฉพาะห้องสมุดต้องเอื้อต่อการค้นคว้าด้วยตนเองมีหนังสือ และอุปกรณ์เพื่อใช้ในการศึกษาอย่างเพียงพอ และได้มาตรฐาน และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุรดา ไชยสงคราม (2556, น. 162-179) ศึกษาวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา และเพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนา

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษามีค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์สูงกว่าสภาพปัจจุบันในทุกด้าน และทุกประเด็น 2) กลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมี 3 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์การประเมินเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ กลยุทธ์การนำแผนสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกลยุทธ์การวางแผนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของนวพร ชลารักษ์ (2558, น. 64) ศึกษาเรื่องบทบาทของครูกับการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ที่พบว่า การเปลี่ยนแปลงในยุคศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อวิถีการดำรงชีวิตของคนในสังคมการศึกษามุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะเพียงอ่านออกเขียนได้ (Literacy) เท่านั้น แต่สำหรับในศตวรรษที่ 21 ต้องมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดการปฏิบัติ และการสร้างแรงบันดาลใจไปพร้อมกัน กล่าวคือ จะไม่เป็นเพียงผู้รับ (Passive Learning) อีกต่อไป แต่ผู้เรียนต้องฝึกการเรียนรู้จากการลงมือทำ และการ

แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (Active Learning) โดยมีครูเป็นโค้ช ที่คอยออกแบบการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้เรียนบรรลุผลได้ ประการสำคัญคือ ครูในศตวรรษที่ 21 จะต้องไม่ตั้งตัวเป็นผู้รู้แต่จะต้องแสวงหาความรู้ไปพร้อม ๆ กันกับผู้เรียนในขณะเดียวกัน และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของดลนภา ท้วมยัง (2555, น. 198) ศึกษาเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการ

บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ผลการศึกษาพบว่า มีการดำเนินงานเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก อยู่ในระดับมาก มีจุดแข็งได้แก่ สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ และบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก จุดอ่อนได้แก่ ขาดการนำผลการประเมินการปฏิบัติงานในโครงการหรือกิจกรรมมาปรับปรุงพัฒนา โอกาสได้แก่ หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ชัดเจน อุปสรรค ได้แก่ ไม่สามารถควบคุมสื่อเทคโนโลยีได้ และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เหมาะสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กในระดับ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของอภิสิทธิ์พร สถิตภาคีกุล (2555, น. 122–123) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรการลิตครูในศตวรรษที่ 21 : กรณีศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ที่ว่าสภาพสังคม และความเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ทั้งในระดับโลก และประเทศไทย พบว่า สังคมระดับโลกมีความมากขึ้น ก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้นเร็วขึ้น เป็นสังคมฐานความรู้ และฐานเทคโนโลยีสารสนเทศ หลายประเทศจะมีการรวมตัว และมีความร่วมมือมากขึ้น เกิดสังคม

พหุสังคม ขณะเดียวกันสภาพแวดล้อมทั่วโลกมีสภาพความเชื่อมโยงโทรคมนาคมขึ้นมีความเสี่ยงต่อการอยู่รอดปลอดภัย ความไม่เข้าใจ และก่ออาชญากรรมในรูปแบบต่างๆมากขึ้นส่วนสภาพสังคมไทยที่พึงประสงค์ ได้แก่ ครอบครัวอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง สังคมปลอดภัย ประเทศมีความสามารถในการแข่งขัน มีการปลูกจิตสำนึก และตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งแวดล้อม และพลังงานผ่านกระบวนการเรียนรู้ทั้งในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ทำให้ประเทศไทยกลายเป็นศูนย์ กลางการพัฒนาพลังงานในภูมิภาค เกิดการวิจัย และพัฒนาองค์ความรู้ เพิ่มพูนความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ก่อให้เกิดนวัตกรรมมากขึ้นส่งเสริมให้สังคมไทยเป็นสังคมภูมิปัญญา ในทางกลับกันประเทศไทยอาจมีสภาพที่ไม่พึงประสงค์ที่ตรงกันข้ามกับอนาคตที่พึงประสงค์เช่นกัน สำหรับคุณลักษณะ และทักษะของคนไทยที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 พบว่า มีการกำหนดคุณลักษณะ และทักษะคนในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นตัวร่วมหลัก ได้แก่ ด้านความคิด ประกอบด้วย ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) การคิดแก้ปัญหา (Problem Solving) และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking) ด้านทักษะการสื่อสาร (Communication) อย่างน้อยสองภาษา ด้านทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม และด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

เทศ นอกจากนี้ยังระบุถึงคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Learning how to learn, learn how to be and learn how to together) การสื่อสาร และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ

สำหรับการจัดทำกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ผลการศึกษาพบว่าสถานศึกษาต้องดำเนินการพัฒนาการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในศตวรรษที่ 21 ทั้งด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะ และด้านคุณธรรมอย่างมีดุลยภาพ พัฒนาหลักสูตร วิธีการเรียนการสอน สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา สถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพระดับชาติ การสร้างศักยภาพครูผู้สอนให้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในศตวรรษที่ 21 พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้เพื่อที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้เรียน

ในศตวรรษที่ 21 ทั้งด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะ และคุณธรรม และการระดมความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ และเอกชนที่มีศักยภาพพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือสถานศึกษาในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมใจ ชิริทิจู (2556, น. 215-229) ศึกษาเรื่องการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนที่พึงประสงค์ ที่พบว่า 1) พลเมืองอาเซียนที่พึงประสงค์ ควรแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มความรู้ ได้แก่ กลุ่มความตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียน และเพื่อนบ้าน และการมีความรู้ทางวิชาการที่ได้มาตรฐาน สากล กลุ่มทักษะ ได้แก่ ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร การทำงานเป็นทีม และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 และกลุ่มเจตคติ ได้แก่ การมีสุขภาพกาย และใจดี การมีคุณธรรม และจริยธรรม 2) กลยุทธ์การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนที่พึงประสงค์ 5 ประเด็น คือ การศึกษา และกำหนดแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนที่พึงประสงค์ การสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างสถาน ศึกษาในประเทศ และในอาเซียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะดังกล่าว การพัฒนาครู และบุคลากร ทางการศึกษาให้ตระหนักถึงความสำคัญของอาเซียน และสามารถจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนที่พึงประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การส่งเสริมความร่วมมือของภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ และเอกชนในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนที่พึงประสงค์ และการเสริมสร้างบรรยากาศสถานศึกษาให้เอื้ออำนวย ต่อการเรียนรู้เรื่องอาเซียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของธิดารัตน์ โขคนาคะวโร (2558) ศึกษาเรื่องกลยุทธ์การพัฒนาความเป็นพลเมืองของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ผลการศึกษา พบว่า 1) สภาพความเป็น

พลเมืองของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาประกอบด้วย ความรับผิดชอบตนเอง และพึ่งตนเอง เคารพหลักความเสมอภาค เคารพความแตกต่าง เคารพสิทธิผู้อื่น เคารพกติกา และเคารพกฎหมาย รับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งความเป็นพลเมืองที่มากที่สุดคือ ความรับผิดชอบตนเอง และพึ่งตนเอง 2) แนวทางในการพัฒนาความเป็นพลเมืองของนักศึกษา คือ สังคมปัจจุบันการสื่อสารด้านเทคโนโลยีใช้เป็นสื่อกลางด้านความรู้เกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดี ให้แก่สมาชิกได้รับทราบ และมีการส่งเสริมความเป็นพลเมืองด้านความรับผิดชอบต่อสังคม 3) ผู้วิจัยได้จัดทำกลยุทธ์การพัฒนาความเป็นพลเมืองของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จำนวน 8 ประเด็นกลยุทธ์ ประกอบด้วย 1) การกำหนดเอกลักษณ์ และการพัฒนาบัณฑิตครูครูคุณภาพมีความเป็นพลเมือง 2) คณาจารย์มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในการพัฒนานักศึกษาคูเสริมสร้างความเป็นพลเมือง 3) ผู้บริหาร และอาจารย์ตระหนักถึงความสำคัญในการสนับสนุนงบประมาณเพื่อส่งเสริมพัฒนาความเป็นพลเมืองให้แก่นักศึกษา 4) คณาจารย์มีการบูรณาการจัดการเรียนการสอน งานวิจัย ใช้เป็นแนวทางสร้างความเป็นพลเมืองดีให้แก่นักศึกษา 5) คณาจารย์จัดกิจกรรมบริการวิชาการเสริมสร้างประสบการณ์ให้แก่นักศึกษาอย่างรอบด้านจากแหล่งเรียนรู้ภายใน และภายนอกมหาวิทยาลัยเพื่อพัฒนาความเป็นพลเมือง 6) ส่งเสริมกิจกรรมเชิงจิตอาสาให้แก่นักศึกษา และศิษย์เก่าที่เป็นแบบอย่างที่ดีนำมาเป็นแนวทางพัฒนาครูต้นแบบด้านความเป็นพลเมือง 7) การพัฒนาศักยภาพอาจารย์ และนักศึกษาในการสร้างเครือข่าย และความ

ร่วมมือทางวิชาครูศาสตร์/ศึกษาศาสตร์เพื่อสร้างความเป็นพลเมืองร่วมกับโรงเรียน และชุมชน และ 8)การกำหนดแผนงาน/กิจกรรม/โครงการเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาครูเพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองของนักศึกษาเสนอต่อคณะ/มหาวิทยาลัยเพื่อเป็นแนวทางในการเป็นพลเมืองของนักศึกษาต่อไป

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

5.3.1.1 กระทรวงศึกษาธิการ ควรมีนโยบาย และยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีทีมงานหรือคณะทำงาน โดยเฉพาะเพื่อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานอย่างเป็นระบบมีการติดตาม นิยาม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานการดำเนินการตามนโยบาย และยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ให้กระทรวงศึกษาธิการทราบข้อเท็จจริง เพื่อจะได้นำข้อมูลเหล่านี้ไปปรับปรุงนโยบาย และยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ต่อไป

5.3.1.2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรมีนโยบาย และยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 เพราะเป็นเรื่องที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551ซึ่งระบุคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ไว้ชัดเจน 8 ประการ ซึ่งผลวิจัยครั้งนี้พบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนดังกล่าวสอดคล้องกับคุณลักษณะทั้ง 4 ด้าน คือด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะ และด้านคุณธรรมซึ่งถ้าผู้เรียนที่เป็นเยาวชนของประเทศถ้ามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง 4ด้านอย่างสมดุลกันจะช่วยส่งเสริม และพัฒนาการศึกษาของชาติให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

5.3.2.1 กลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้เป็นแนวทางทั่วไปสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าเป็นสถานศึกษาที่มีความสำคัญเฉพาะทาง หรือขนาดของสถานศึกษาแต่อย่างใดทั้งนี้สถานศึกษาสามารถนำไปปรับใช้ได้ตามความเหมาะสมของบริบท และศักยภาพของสถานศึกษานั้น ๆ

5.3.2.2 กลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ไปจัดกิจกรรมทั้งด้านการเรียนการสอน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และ

กิจกรรมเสริมหลักสูตรต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวางครอบคลุมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

5.3.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

5.3.3.1 ควรมีการศึกษาวิจัยความต้องการกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอนาคต ของสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน และสถานศึกษาที่มีลักษณะ เฉพาะ เช่น โรงเรียนมาตรฐานสากล โรงเรียนชายขอบ โรงเรียนด้อยโอกาสต่าง ๆ เป็นต้น

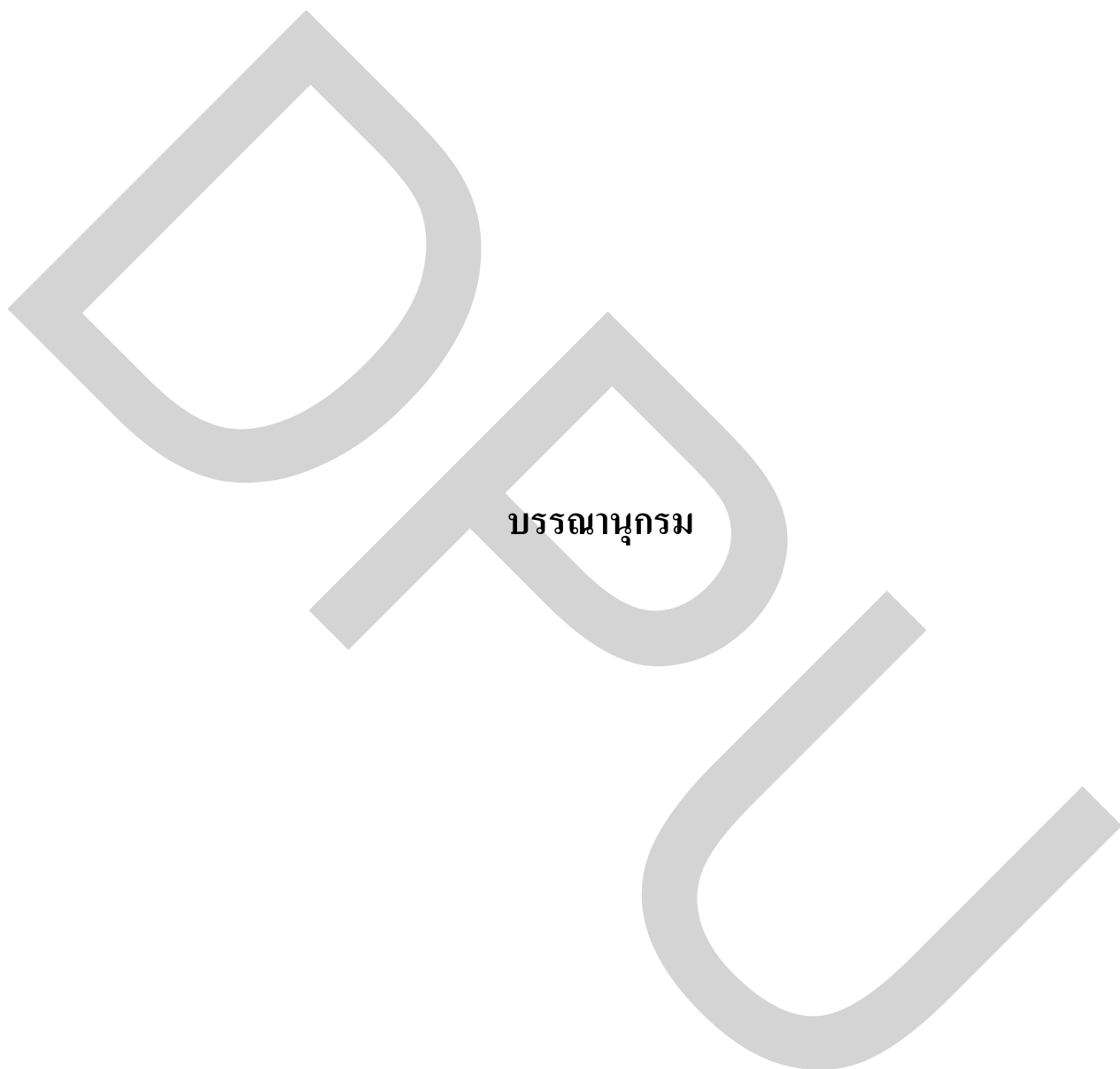
5.3.3.2 ปัจจุบันประเทศไทยต้องเข้าร่วมกับประชาคมอาเซียน จึงมีความจำเป็นที่ต้องจัดการศึกษาเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการเมืองการปกครองในอาเซียนจึงควรมีการศึกษาวิจัยกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทยที่ประชาคมอาเซียนต้องการว่าควรจะเป็นอย่างไรเพื่อจะได้จัดการศึกษา รองรับความเจริญ และการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้อย่างเท่าทัน และแข่งขันกับประเทศสมาชิกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.3.3.3 ศึกษากลยุทธ์การพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอนาคต

5.3.3.4 ศึกษากลยุทธ์การพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอนาคต

5.3.3.5 ศึกษากลยุทธ์การพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอนาคต

5.3.3.6 ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้คุณภาพการศึกษาไทย ระดับมัธยมศึกษา ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีคุณภาพในระดับสากล

ปฐศ

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กมล สุดประเสริฐ. (2544). *รูปแบบการบริหารและการจัดการศึกษาแบบกระจายอำนาจ*. กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด .
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กาญจนา แก้วเทพ. (2551). เอกสารโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการความก้าวหน้าด้านการศึกษา เรื่องการสื่อสาร ครั้งที่ 2. *สัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “ปรัชญา และเทคนิคการวิจัยทาง นิเทศศาสตร์”*
- เกษม วัฒนชัย. (2545). *การผลิตและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2552). *ภาพอนาคตและคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์. วารสารการบริหารและพัฒนา*.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2554). *ข้อเสนอยุทธศาสตร์เพื่อการปฏิรูปการศึกษา การสัมมนาเรื่อง วิฤติและโอกาสในการปฏิรูปการศึกษาและสังคมไทย โรงแรมสยามซิตี*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ.
- ขัตติยา ค้างสำราญ. (2552). *รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต)*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จารุวัจน์ สองเมือง. (2559). *การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี*.
- เจนจิรา สุวรรณพงษ์. (2557). *ทักษะการคิด*. สืบค้น 4 มกราคม 2559, จาก [http://: www. Jennykr.Wordpress.com](http://www.Jennykr.Wordpress.com).
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2540). *การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียน การประยุกต์หลักธรรมมาภิบาล*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เคล็ดไทย.
- ณัฐพล ลีลาวพัฒนานันท์. (2555). *กลยุทธ์คืออะไร*. สืบค้น 20 ธันวาคม 2558, จาก [http://: www. Boc.dip.go.th/index.php? Option=com _content&view=article&id=344 &Itemid=14](http://www.Boc.dip.go.th/index.php? Option=com _content&view=article&id=344 &Itemid=14)

- คณิกา ท้วมยัง. (2555). การพัฒนากลยุทธ์การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก (ปริญญานิพนธ์ปริญญาคุษฎีบัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ตรีบุษ ไพชยนต์วิจิตร. (2558). อนาคตเด็กไทยในมือครู สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ). สืบค้น 9 มีนาคม 2559, จาก <http://www.tdri.or.th>.
- ตะวัน เทวอักษร. (2555). สร้างทักษะให้ผู้เรียนพร้อมสู่ศตวรรษที่ 21. วารสาร *School in focus*.
- ทีศนา แจมมณี. (2555). ศาสตร์การสอน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธิดารัตน์ โชลนาคะวโร. (2558). กลยุทธ์การพัฒนาความเป็นพลเมืองของนักศึกษาภาคครูศาสตร์มหาวิทยาลัยสวนสุนันทา. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- นภาพร ชลารัมย์.(2558). บทบาทของครูกับการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21. ใน วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น, 9(1)
- เนาวรัตน์ นาคพงษ์. (2555). กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดกำแพงเพชรโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. (ปริญญานิพนธ์ปริญญาคุษฎีบัณฑิต). กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (2544). ผลงานการวิจัยเรื่องปัญหาและแนวทางการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 11. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประเวศ วะสี. (2546). วิถีมุขยในศตวรรษที่ 21:สู่ภพภูมิแห่งการพัฒนา (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- ปรัชญา เวสารัชช. (2545). ชุดฝึกอบรมครู:ประมวลสาระ หลักการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- บุญยวีร์ ฐิติชัยวัฒน์. (2553). การจัดการเชิงกลยุทธ์ในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- พระมหาจำเริญ ธีรปัญญา. (2554). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ มัชฌิม จังหวัดนครสวรรค์ (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

- พลุ เดชะรินทร์. (2548). *การวางแผนกลยุทธ์ด้วยวิธี SWOT*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิณสุดา สิริธรรังศรี. (2552). *ภาพการศึกษาไทยในอนาคต 10-20 ปี* (รายงานผลการวิจัย).
กรุงเทพฯ: บริษัท พิมพ์ดีการพิมพ์ จำกัด.
- ปริยา นิลมาตร. (2550). *ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ไพฑูริย์ สีนลรัตน์ และคณะ. (2549). *สถิติหลักจัดการสำหรับ : การเปลี่ยนผ่านการศึกษาเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจฐานความรู้*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพศาล มั่นอก. (2557). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาขนาดเล็ก* (ปริญญาโทบริหารศึกษิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ปาณินา วงศ์เลข. (2552, 10 พฤศจิกายน). *ผู้บริหารมืออาชีพ: ตัวชี้วัดสู่ความสำเร็จ*. เดลินิวส์. สืบค้น 28 พฤษภาคม 2556, จาก <http://www.Social.Obec.go.th>.
- ปาณินา วงศ์เลข. (2558). *เด็กไทยในอนาคต : ก้าวไกลสู่เวทีโลกคงไม่ไกลเกินฝัน*. สืบค้น 18 มกราคม 2559, จาก <http://www.new.swu.ac.th>.
- ภัทรธิดา ผลงาม. (2558). *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์*. เลย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. มหาวิทยาลัยศรีปทุม. (2552). *การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่นักศึกษา*. สืบค้น 2 มกราคม 2552, จาก <http://www.blog.spu.ac.th>.
- รัตนา ตั้งศิริชัยพงษ์และคณะ. (2555). *อิทธิพลของสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. *วารสารครุศาสตร์*, 40(1). 90-92.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. เล่มที่ 116 / ตอนที่ 74 ลงวันที่ 19 สิงหาคม 2542.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2554). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คพับลิชเชอ์.
- วันเพ็ญ เนตรประไพ. (2553). *การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ ของนักเรียน อำเภอสามพรานจังหวัดนครปฐม* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- วันเพ็ญ บุรีสูงเนิน. (2552.). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก (ปริญญาณิพนธ์ปริญาคุณุฎิบัณฑิต).
- นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิจารณ์ พานิช. (2554). วิธีการสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. สืบค้น 21 กรกฎาคม
2558, จาก <http://www.gotoknow.org/blog/thaikm/434192>.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). สร้างทักษะให้ผู้เรียนพร้อมสู่ศตวรรษที่ 21. วารสาร *School in
focus*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.
- วิจารณ์ พานิช. (2556). วิธีการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์
วงศ์. โรงพิมพ์ บริษัทสถาตา ฟับลิเคชั่น จำกัด.
- วิมลมาศ เรืองพานิช. (2557). ผู้บริหารเขาเป็นกันอย่างไร. สืบค้น 7 สิงหาคม 2557,
จาก <http://th.jobsdb.com>.
- วิไลวรรณ สาลาสุตา. (2552). การสร้างคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนพระกุมาร
ร้อยเอ็ดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม,
3(3), 45-46.
- สถาปฎิรูปแห่งชาติ. (2558). รายงานของคณะกรรมการปฏิรูปค่านิยม ศิลปะ วัฒนธรรม
จริยธรรม และการศาสนา วาระการพัฒนา: ระบบค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม เพื่อความ
เป็นพลเมืองดีและมนุษย์ที่สมบูรณ์. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สมคิด จาตุศรีพิทักษ์. (2547). บทความประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาผู้นำการ
บริหารการเปลี่ยนแปลง. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- สมใจ ชีรพิฑู. (2556). กลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนที่พึงประสงค์.
(ปริญญาณิพนธ์ปริญาคุณุฎิบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมชาย ภคภาสวิวัฒน์. (2552). การบริหารเชิงกลยุทธ์: คัมภีร์สู่ความเป็นเลิศในการบริหาร
การจัดการ. กรุงเทพฯ: บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- สมาน ชาลีเครือ. (2551). ความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมเชิงสังคมกับความซื่อสัตย์. (รายงาน
ผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- สยาม ชินแสงภูมิ. (2555). นิยามคุณภาพเด็กไทย โง่และทุกข์ภัยเงียบที่สะท้อนความมั่นคงของ
ชาติ. สืบค้น 3 กุมภาพันธ์ 2559, จาก <http://www.naewana.com/s.accoop/26292>.

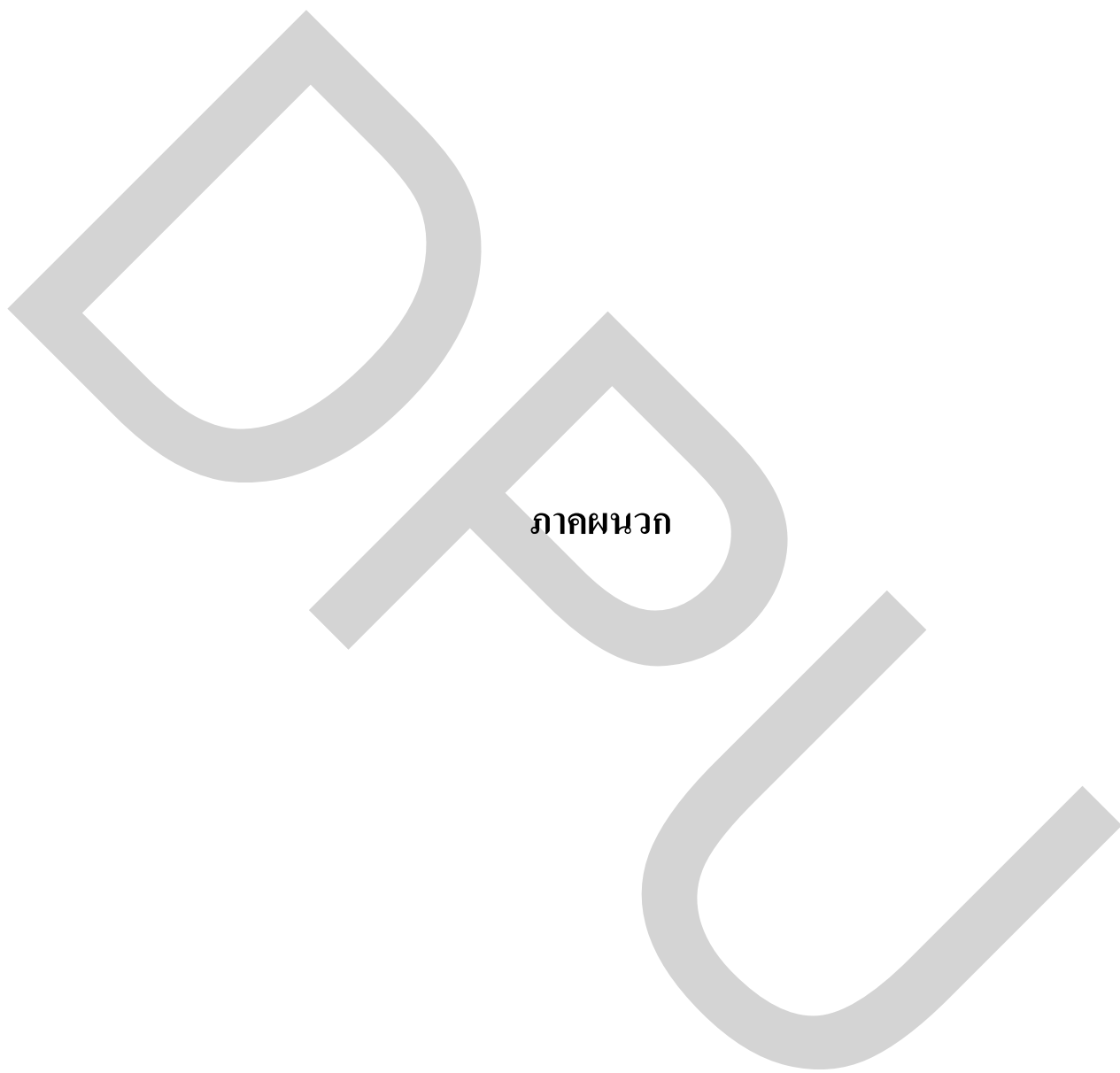
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์และคณะ. (2541). วิสัยทัศน์การศึกษาไทยในอนาคต. *วารสารศรีปทุม*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานบริหารงานมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *แนวทางการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนมาตรฐานสากล*. เอกสารสนับสนุนการดำเนินงาน โรงเรียนมาตรฐานสากล.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา,กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). *มาตรฐานการศึกษาของชาติ (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: สหાયบ์ด็อกและการพิมพ์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา,กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาใน ศตวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561)*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. (2557). *รายงานประจำปี 2557*. กรุงเทพฯ: บริษัท 21 เซ็นจูรี่ จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. (2557). *รายงานผลการศึกษาลับ สมบูรณ์ โครงการวิจัยเรื่องการกำหนดแนวทางการ*
- สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *แนวทางการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). *วิกฤติเด็กไทยในปัจจุบัน*. สืบค้น 1 มกราคม 2559, จาก www.lasallechote.ac.th. *พัฒนาการศึกษาไทยกับการเตรียมความพร้อมสู่ศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: โดยสถาบัน บัณฑิตบริหารธุรกิจ ศศินทร์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิทธิศักดิ์ จินชัย. (2551). *การติดตามผลการจัดการศึกษาของนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุทศศรี วงษ์สมาน. (2558). *เกาะ 6 ประเด็นแก้ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ*. สืบค้น 1 มกราคม 2559, จาก <http://www.Kruthai.info>.
- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2554). *ภาวะผู้นำ ทฤษฎีและการปฏิบัติ : ศาสตร์และศิลป์สู่การเป็นผู้นำที่ สมบูรณ์*. กรุงเทพฯ: บริษัทวิรัตน์เอดดูเคชั่น จำกัด.

- สุรดา ไชยสงคราม. (2556). *กลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน* (ปริญญา นิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรพล พิมพ์สอนและคณะ(2557).กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41. *วารสารครุศาสตร์*, 42(3), 56-73.
- สุรางค์รัตน์ วศินารมณ. (2542). *ทักษะการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เสนาะ ดิยาว. (2544). *หลักการบริหาร*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- แสงทอง ชาติเสถียร. (2558,มกราคม -มีนาคม). วิธีการออกแบบการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษ ที่ 21. *วารสารการศึกษาต้องมาก่อน*.
- แสงรุ่ง พูลสุวรรณ. (2556). การพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนในศตวรรษที่ 21. *วารสาร School In focus*, 5(13)
- อนุ บุญสูง. (2556). *การพัฒนาศักยภาพด้านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้เรียน Desirable Characteristic Assessment สำหรับครู*. เอกสารนิเทศการศึกษาลำดับที่ 3/2556 กลุ่มงานวัดและประเมินผลการศึกษา กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัด อภินิหาร สถิติภาคีกุล และคณะ. (2555). *รายงานการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรการผลิตครู ในศตวรรษที่ 21: กรณีศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช*. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2540). *หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: เอส.ดี. เพรส.

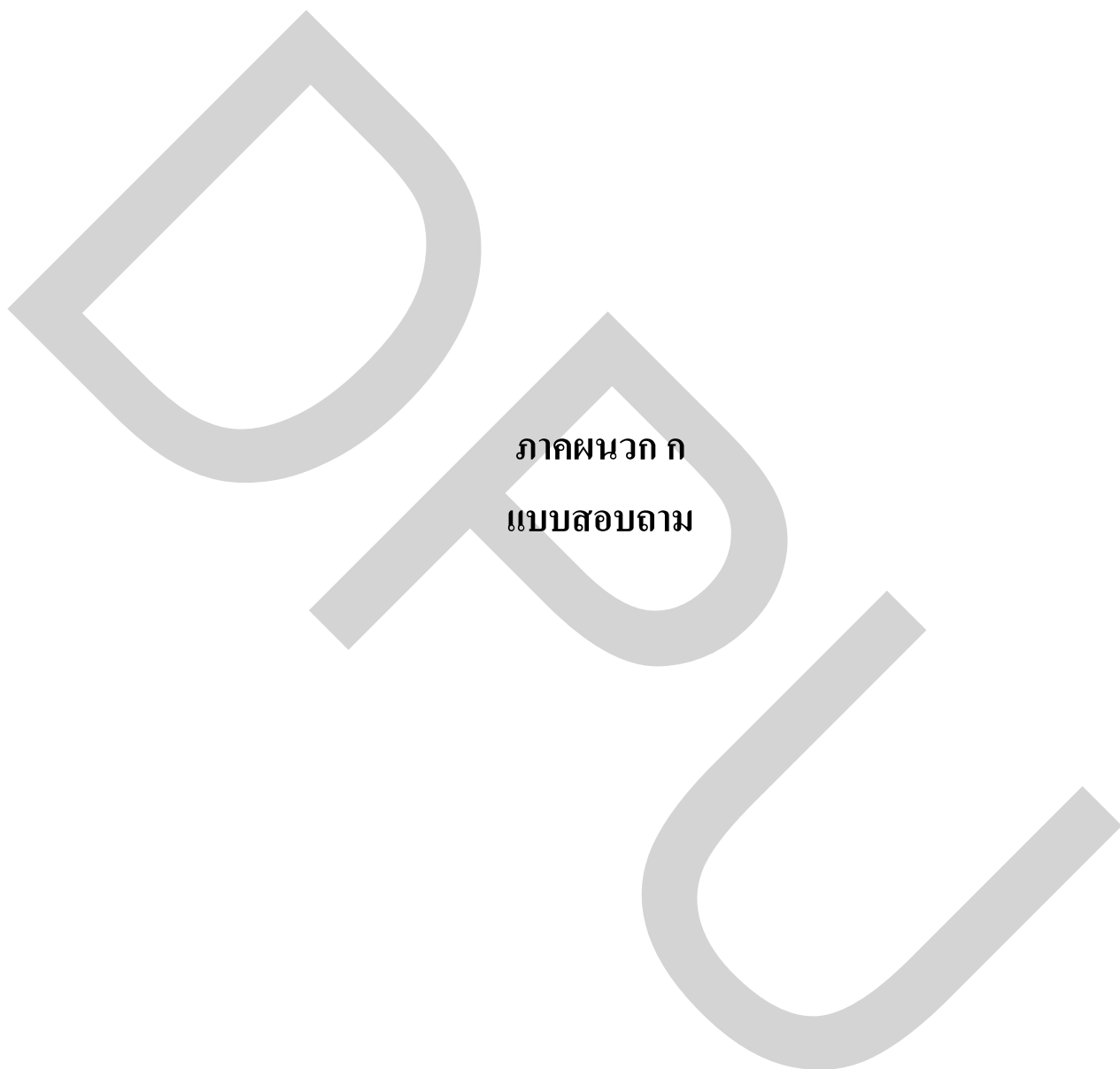
ภาษาต่างประเทศ

- Bellanca, James &, Ron. (2010). *21st Century skills: Rethinking how student learn*. USA: Solution Tree Press.
- Cumming, T.G., Worley, C.G. (2005). *Organization development and change* (8th ed). Minneapolis/St.Paul, MN: Western EducationalPublishing.
- Cogan & Kubow. (1997). *The Citizen of the new century” in Reforming learning. Curriculum and pedagogy : Innovative visions for the new century*. Fifth UNESCO-ACEID International Conference,Bangkok. Thailand.

- Diggett, R. (2005). *Preparing students their future*. Rexford, NY: International Center for Leadership in Education.
- Harvard Business School Press. (2006). *The Essentials of strategy*. Harvard Business School Publishing Corporation.
- Heuser, Beatrice. (2010). *The Evolution of strategy : Think war antiquity*. Present Cambridge University Press. Retrieved March 6, 2015, from <http://www.the.m.wikipedia.org>.
- Mcdiratta, K., Shah, S. & Mealister,S. (2009). *Community organizing for stronger school strategies and successes*. Cambridge, MA: Harvard Education Press.
- McKinsay (2010). *How the world most improved school system keep get better*. Retrieved June 12, 2012, from <http://mckinsey on society. com/how-the-wored-most-improved-school-system-keep-getting-better/>
- Porter, Michael E. & Collins, James C. (2012). *HBR 10 must Reads: On Strategy*.Harvard Business Review.
- Marquardt, Michael J. (2005). *Building the learning organization*. Davies – Black Publishing. a division of CPP.Inc.California USA.
- Mintzberg, Henry . (2011). อ่างใน พสุ เดชะรินทร์ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: ศูนย์หนังสือสารนนานาชาติแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สืบค้น 1 มกราคม 2559, จาก <http://www.Chulapedia.chulla.ac.th>.
- Teddle, C & Renolde, D. (2000). *International handbook of school effectiveness research: An International servey of research on school effectiveness*. London: Routledge.
- Trelling, Bernie & Fadel, Charles. (2009). *21th century skill learning for live in our times*. California: Jossey-Bass.
- United States A Agency for International Development. (2012). *ASEAN curriculum sourcbook*. Retrieved February 3, 2016, from http://www.Vnseameo.org/zakir/ASEAN_Curriculum_Sourcbook.Pdf.
- Vick, Julia Miller, Jennifer S Marry Morris Heiberger. (2008). *The Academic job search handbook* (4th ed). Philadelphia: University of Pennsylvania Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

สำหรับผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศตวรรษที่ 21

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นประโยชน์ในการกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

2. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษาและของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานจัดการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศตวรรษที่ 21

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศตวรรษที่ 21

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามฉบับนี้ ใช้ประกอบการศึกษาเพื่อทำวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก สาขาการจัดการการศึกษา ข้อมูลทั้งหมดผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับและจะไม่เกิดผลเสียใด ๆ แก่ท่าน แต่จะยังประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

ขอขอบคุณที่กรุณาให้ข้อมูล

พิเศษฐ ยังตรง

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษาและของผู้ตอบแบบสอบถาม
กรุณาทำเครื่องหมาย / ลงใน ที่ตรงกับข้อมูล/ความเป็นจริง

1. ข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษา

- 1.1 สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ
- 1.2 สถานศึกษาขนาดใหญ่
- 1.3 สถานศึกษาขนาดกลาง
- 1.4 สถานศึกษาขนาดเล็ก

2. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ

- 2.1 ชาย
- 2.2 หญิง

ตำแหน่ง

- 2.3 ผู้บริหารสถานศึกษา
- 2.4 ครู

3. ประสบการณ์การทำงาน

- 3.1 น้อยกว่า 10 ปี
- 3.2 ระหว่าง 10 – 19 ปี
- 3.3 ระหว่าง 20 – 29 ปี
- 3.4 มากกว่า 30 ปี

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบัน ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานจัดการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศตวรรษที่ 21

กรุณาทำเครื่องหมาย /ลงในช่อง ที่ตรงกับข้อมูล/ความเป็นจริง

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	1. กระบวนการกลยุทธ์					
	1.1 การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา					
1	โรงเรียนวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและภายใน					

ปัญหาการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา.....

ข้อเสนอแนะ .....

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	1.2 การวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา					
2	สถานศึกษานำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและภายในมาสรุปเพื่อพิจารณา โอกาส อุปสรรค จุดแข็งและจุดอ่อน					
3	สถานศึกษามีการทบทวนวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์มาตรการ และแนวทางที่ผ่านมา					
4	สถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์มาตรการและแนวทางกลยุทธ์ ไว้ชัดเจน และเป็นลายลักษณ์อักษร					
5	สถานศึกษากำหนดกลยุทธ์ตามข้อมูลที่วิเคราะห์มาได้					

ปัญหาการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา.....

ข้อเสนอแนะ .....

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	1.3 การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติในสถานศึกษา					
6	สถานศึกษานำกลยุทธ์มาแปลงเป็นกิจกรรม แผนงาน หรือโครงการ ที่สามารถปฏิบัติได้จริง					
7	สถานศึกษานำแผนงาน/โครงการไปปฏิบัติอย่างจริงจัง เพื่อให้บรรลุตามกลยุทธ์ที่กำหนดไว้					
8	สถานศึกษามอบหมายงานให้ครูให้ปฏิบัติหน้าที่ตรงตามที่กำหนดไว้ในแผนงานอย่างจริงจัง					

ปัญหาการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา.....

ข้อเสนอแนะ .....

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	1.4 การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ของสถานศึกษา					
9	สถานศึกษามีการตรวจสอบและประเมินผล ในระหว่างการดำเนินงาน					
10	สถานศึกษานำปัญหาหรืออุปสรรคที่พบมาแก้ไขเพื่อปรับปรุงและพัฒนาได้ทันทั่วทั้ง					
11	สถานศึกษามีการประเมินผลสำเร็จและนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา เมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน					

ปัญหาการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา.....

ข้อเสนอแนะ .....

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	2. องค์ประกอบของกลยุทธ์ 2.1 การกำหนดวิสัยทัศน์					
12	วิสัยทัศน์ของสถานศึกษามีขอบเขตและระยะเวลาของการปฏิบัติงานชัดเจน					
13	วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา เน้นการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านความรู้					
14	วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา เน้นการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านความคิด					
15	วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา เน้นการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านทักษะ					
16	วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา เน้นการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านคุณธรรม					

ปัญหาการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา.....

ข้อเสนอแนะ .....

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	2.2 การกำหนดพันธกิจ					
17	พันธกิจ การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านความรู้ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์					
18	พันธกิจ การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านความคิด สอดคล้องกับวิสัยทัศน์					
19	พันธกิจ การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านทักษะ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์					
20	พันธกิจ การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านคุณธรรม สอดคล้องกับวิสัยทัศน์					

ปัญหาการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา.....

ข้อเสนอแนะ .....

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	2.3 การกำหนดเป้าหมาย					
21	เป้าหมาย การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านความรู้ สอดคล้องกับพันธกิจ					
22	เป้าหมาย การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านความคิด สอดคล้องกับพันธกิจ					
23	เป้าหมาย การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านทักษะ สอดคล้องกับพันธกิจ					
24	เป้าหมาย การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านคุณธรรม สอดคล้องกับพันธกิจ					

ปัญหาการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา.....

ข้อเสนอแนะ .....

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	2.4 การกำหนดวัตถุประสงค์					
25	วัตถุประสงค์ การพัฒนาคุณลักษณะด้านความรู้ สอดคล้องกับเป้าหมาย					
26	วัตถุประสงค์ การพัฒนาคุณลักษณะด้านความคิด สอดคล้องกับเป้าหมาย					
27	วัตถุประสงค์ การพัฒนาคุณลักษณะด้านทักษะ สอดคล้องกับเป้าหมาย					
28	วัตถุประสงค์ การพัฒนาคุณลักษณะด้านคุณธรรม สอดคล้องกับเป้าหมาย					

ปัญหาการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา.....

ข้อเสนอแนะ .....

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	2.5 การกำหนดมาตรการ					
29	มาตรการ การพัฒนาคุณลักษณะด้านความรู้ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์					
30	มาตรการ การพัฒนาคุณลักษณะด้านความคิด สอดคล้องกับวัตถุประสงค์					
31	มาตรการ การพัฒนาคุณลักษณะด้านทักษะ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์					
32	มาตรการ การพัฒนาคุณลักษณะด้านคุณธรรม สอดคล้องกับวัตถุประสงค์					

ปัญหาการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา.....

ข้อเสนอแนะ .....

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	2.6 การกำหนดแนวทาง					
33	แนวทาง การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน ด้านความรู้ สอดคล้องกับมาตรการ					
34	แนวทาง การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน ด้านความคิด สอดคล้องกับมาตรการ					
35	แนวทาง การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน ด้านทักษะ สอดคล้องกับมาตรการ					
36	แนวทาง สอดคล้องกับการพัฒนาคุณลักษณะ ด้านคุณธรรม สอดคล้องกับมาตรการ					

ปัญหาการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา.....

ข้อเสนอแนะ .....

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	3. กระบวนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน					
	3.1 การพัฒนาความรู้ความสามารถของครูผู้สอน					
37	ครูมีทักษะในการจัดการเรียนรู้แนวใหม่ในศตวรรษที่ 21					
38	ครูมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูและมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง					
39	ครูมีทักษะและความรู้ความสามารถในการสร้างนวัตกรรมจัดการการเรียนรู้นิวแนวใหม่					
40	ครูได้รับการพัฒนาศักยภาพและนำความรู้ที่นำมาจัดการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียน เรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น					

ปัญหาการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา.....

ข้อเสนอแนะ .....

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	3.2 การพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียน					
41	ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการเรียนรู้โดยผ่านกิจกรรมการเรียนด้านความรู้					
42	ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการเรียนรู้โดยผ่านกิจกรรมการเรียนด้านความคิด					

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
43	ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการเรียนรู้โดยผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ด้านทักษะ					
44	ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการเรียนรู้โดยผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ด้านคุณธรรม					

ปัญหาการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียน.....

ข้อเสนอแนะ.....

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	3.3 การจัดหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551					
45	หลักสูตรสถานศึกษาเน้นการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะและด้านคุณธรรม					
46	หลักสูตรทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้มีเนื้อหาเน้นการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะและด้านคุณธรรม					
47	สถานศึกษามีการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรเป็นระยะเวลาอย่างต่อเนื่อง					
48	สถานศึกษามีการประเมินผลก่อน ระหว่าง และหลังการใช้หลักสูตร					

ปัญหาการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา.....

ข้อเสนอแนะ .....

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	3.4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
49	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน					
50	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นเนื้อหา และกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน					
51	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์รักการอ่านรักการเขียน					
52	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวัน					
53	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นการฝึกปฏิบัติ (Active Learning) การเผชิญสถานการณ์แล้วนำความรู้ที่นำมาประยุกต์ใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน					
54	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยผสมผสานความรู้แบบบูรณาการอย่างสมดุลทั้งความรู้ ความคิด ทักษะและคุณธรรม					
55	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เกิดได้ทุกที่ ทุกเวลาทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน					
56	ครูจัดหลักสูตรให้มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมกิจกรรมทางสังคมและสาธารณะประโยชน์ เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทยและสากล					

ปัญหาการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียน.....

ข้อเสนอแนะ.....

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	3.5 การจัดสื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้					
57	สถานศึกษามีสื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้เพียงพอ ทันสมัยและใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งด้าน ความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะและด้านคุณธรรม					
58	สถานศึกษามีห้องเรียนและห้องปฏิบัติการเพียงพอ ทันสมัยและใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งด้าน ความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะและด้านคุณธรรม					
59	สถานศึกษามีห้องสมุดที่ทันสมัย พร้อมให้บริการใน การสืบค้นข้อมูล โดยมีหนังสือและสื่อ ทัศนทัศน์ เพียงพอกับความต้องการของผู้เรียน					
60	สถานศึกษามีห้อง ทัศนศึกษาที่ทันสมัย มีวัสดุ อุปกรณ์พร้อมให้บริการ เป็นแหล่งเรียนรู้กับผู้เรียน					
61	สถานศึกษามีห้องเรียนคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัยและ เพียงพอกับความต้องการในการเรียนรู้ของผู้เรียน					
62	สถานศึกษามีห้องจริยศึกษา ที่มีบรรยากาศส่งเสริมการ เรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนา					
63	สถานศึกษามีสนามกีฬา โรงยิมและอุปกรณ์การเล่น กีฬาให้กับผู้เรียนได้ออกกำลังกายเพียงพอ					
64	สถานศึกษามีสภาพ บรรยากาศร่มรื่นและมีที่นั่งรองรับ ให้ผู้เรียนใช้นั่งพักผ่อนอย่างมีคุณภาพและเพียงพอ					
65	สถานศึกษามีอุปกรณ์และโรงฝึกงานทักษะวิชาชีพที่ ทันสมัยและเพียงพอกับความต้องการ การใช้งานของ ผู้เรียน					
66	สถานศึกษามีห้องปฏิบัติการภาษาอังกฤษที่ทันสมัย และเพียงพอกับความต้องการการใช้งานของผู้เรียน					

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
67	สถานศึกษามีห้องปฏิบัติการส่งเสริมสุนทรียภาพทางด้านศิลปะ นาฏศิลป์และดนตรีไทย/สากล ที่ทันสมัยและเพียงพอ					
68	สถานศึกษามีห้องปฏิบัติการภาษาไทยเพื่อฝึกทักษะการพูดที่ทันสมัยและเพียงพอ					
69	สถานศึกษามีห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์และมีอุปกรณ์ในการทดลองที่ทันสมัยและเพียงพอ					

ปัญหาการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา.....

ข้อเสนอแนะ .....

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	3.6 การวัดและประเมินผล					
70	ครูวัดและประเมินผลการศึกษาตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ					
71	ครูมุ่งเน้นการวัดผลและประเมินผลเพื่อวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะและด้านคุณธรรม					
72	ครูมีการวัดผลและประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้เรียนหรือการประเมินการทำงานตามสภาพจริง					

ปัญหาการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา.....

ข้อเสนอแนะ .....

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	4. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในศตวรรษที่21					
	4.1 คุณลักษณะด้านความรู้					
73	ผู้เรียนกล้าแสดงออกด้วยความมั่นใจ ร่าเริง แจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น					
74	ผู้เรียนกระตือรือร้น มาเรียนสม่ำเสมอ เรียนรู้และร่วมมือในการทำกิจกรรมการเรียนรู้อย่างสนุกสนาน					
75	ผู้เรียนรักการอ่าน การเขียน และแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องและสร้างสรรค์					
	4.2 คุณลักษณะด้านความคิด					
76	ผู้เรียนมีความสามารถคิดวิเคราะห์					
77	ผู้เรียนมีความสามารถคิดสังเคราะห์					
78	ผู้เรียนมีความสามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ					
79	ผู้เรียนมีความสามารถคิดสร้างสรรค์					
	4.3 คุณลักษณะด้านทักษะ					
80	ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ความคิด					
81	ผู้เรียนมีความสามารถในการปฏิบัติงาน					
82	ผู้เรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหา					
83	ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสาร					
84	ผู้เรียนมีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น					
85	ผู้เรียนมีความสามารถในการปรับตัว					
86	ผู้เรียนมีความสามารถในการเข้าสังคม					
87	ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม					
88	ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้สื่อสิ่งพิมพ์					
89	ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี					
90	ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้สารสนเทศ					

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	4.4 คุณลักษณะด้านคุณธรรม					
91	ผู้เรียนมีมีจิตสำนึกและค่านิยมที่ดี					
92	ผู้เรียนมีมีจิตสาธารณะ					
93	ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต					
94	ผู้เรียนเป็นผู้มีระเบียบวินัย					
95	ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม					

1. ปัญหาคุณลักษณะด้านความรู้.....
ข้อเสนอแนะ.....
2. ปัญหาคุณลักษณะด้านความคิด .....
ข้อเสนอแนะ.....
3. ปัญหาคุณลักษณะด้านทักษะ .....
ข้อเสนอแนะ.....
4. ปัญหาคุณลักษณะด้านคุณธรรม .....
ข้อเสนอแนะ.....

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศตวรรษที่ 21

1. ปัจจัยภายนอกสถานศึกษาข้อใดต่อไป นี้ ส่งผลกระทบต่อพันธกิจด้านการพัฒนาคุณลักษณะ
ที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และส่งผลกระทบมากที่สุดเพียงใด

1.1 ด้านสังคมวัฒนธรรม (ลักษณะกลุ่มผู้รับผลประโยชน์และผู้รับบริการ ได้แก่ ผู้ปกครอง
นักเรียนและชุมชน).....

1.2 ด้านเศรษฐกิจ (ฐานะทางการเงินของผู้ปกครอง การสนับสนุนงบประมาณช่วยเหลือจาก
องค์กรภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน).....

.....

1.3 ด้านการเมืองและกฎหมาย (การให้ความร่วมมือของกลุ่มผู้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ
ดำเนินการของสถานศึกษา และเจตคติของประชาชนในชุมชนต่อสถานศึกษา).....

1.4 ด้านเทคโนโลยี(สิ่งอำนวยความสะดวกด้านการสื่อสาร การคมนาคมขนส่ง เครื่องจักร
เครื่องยนต์และเทคโนโลยีสารสนเทศ.....

2. ปัจจัยภายนอกข้อใด จัดเป็นโอกาสที่ส่งผลให้เพิ่มพันธกิจด้านการพัฒนาคุณลักษณะที่พึง
ประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....

3. ปัจจัยภายนอกข้อใด จัดเป็นอุปสรรคที่ส่งผลต่อการปฏิบัติพันธกิจด้านการพัฒนาคุณลักษณะที่
พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....

**2. ปัจจัยภายในสถานศึกษาข้อใดต่อไปนี้เกี่ยวข้องกับศักยภาพและความสามารถในการดำเนิน
การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และส่งผลต่อความสำเร็จ
มากน้อยเพียงใด**

2.1 ด้านโครงสร้างการบริหารสถานศึกษา (การบริหารจัดการสถานศึกษา การสื่อสารภายใน
สถานศึกษา และการมอบหมายงานกับผู้ใต้บังคับบัญชา).....

2.2 ด้านทรัพยากรของสถานศึกษา (ปริมาณ และคุณภาพของผู้บริหาร และครู งบประมาณ
วัสดุอุปกรณ์ สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา อาคารเรียนและอาคารประกอบ แหล่งเรียนรู้
บรรยากาศและสิ่งแวดล้อม).....

2.3 วัฒนธรรมองค์การของสถานศึกษา (ความเชื่อ ความคาดหวัง ค่านิยมและเจตคติของ
บุคลากรต่อการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ).....

2.4 กระบวนการให้บริการทางการศึกษาของสถานศึกษา(ความพร้อมของสถานศึกษาในการ
บริการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ได้แก่ การอำนวยความสะดวกของผู้บริหารกับครูและผู้ปกครอง
การอำนวยความสะดวกของครูกับนักเรียนและผู้ปกครอง).....

2.5 ผลผลิตจากการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา (คุณภาพผู้เรียน 4 ด้าน ได้แก่ ความรู้
ความคิด ทักษะและคุณธรรม).....

3. ปัจจัยภายในสถานศึกษาข้อใดเป็นจุดแข็งหรือจุดเด่นที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาคุณลักษณะ
ที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....

4. ปัจจัยภายในสถานศึกษาข้อใดเป็นจุดแข็งหรือจุดเด่นที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนา
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....

5. ปัจจัยภายในสถานศึกษาข้อใดเป็นจุดอ่อนหรือข้อจำกัดที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนา
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....

6. ปัจจัยภายนอกสถานศึกษาข้อใดเป็นจุดแข็งหรือจุดเด่นที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนา
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....

7. ปัจจัยภายนอกสถานศึกษาข้อใดเป็นจุดอ่อนที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาคุณลักษณะ
ที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....

ภาคผนวก ข.
แบบสัณฐานภาพ

แบบสัมภาษณ์เพื่อประกอบการวิจัย
เรื่องกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศตวรรษที่21

*** **

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์นี้ ใช้สัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการ
พัฒนา

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศตวรรษที่21สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ
เป็นการศึกษาและนำเสนอเกี่ยวกับกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศตวรรษที่21

ขอความกรุณาจากท่านได้ให้ข้อมูลกับผู้วิจัยตามความเป็นจริง โดยแบ่งแบบสัมภาษณ์ฉบับนี้
เป็น 5 ตอน ดังนี้

ผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อ.....นามสกุล.....
2. เพศ..... อายุ ..... ปี ประสบการณ์ทำงาน.....ปี
3. คุณวุฒิสูงสุด.....สาขา.....
4. ที่อยู่ปัจจุบัน เลขที่ ..... หมู่ที่ ..... ถนน .....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....E-Mail .....

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับหัวข้อย่อยของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนที่โรงเรียนดำเนินการ
พัฒนาทั้ง 4 ด้าน คือ

1.ด้านความรู้ ประกอบด้วยหัวข้อย่อยดังนี้

หัวข้อย่อยของคุณลักษณะด้านความรู้	เหตุผลที่ใช้หัวข้อนี้
1.	.....
2.	.....
3.	.....
4.	.....
5.	.....

2.ด้านความคิด ประกอบด้วยหัวข้อย่อยดังนี้

หัวข้อย่อยของคุณลักษณะด้านความคิด	เหตุผลที่ใช้หัวข้อนี้
1.	.....
2.	.....
3.	.....
4.	.....
5.	.....

3.ด้านทักษะ ประกอบด้วยหัวข้อย่อยดังนี้

หัวข้อย่อยของคุณลักษณะด้านทักษะ	เหตุผลที่ใช้หัวข้อนี้
1.	.....
2.	.....
3.	.....
4.	.....
5.	.....

4.ด้านคุณธรรม ประกอบด้วยหัวข้อย่อยดังนี้

หัวข้อย่อยของคุณลักษณะด้านคุณธรรม	เหตุผลที่ใช้หัวข้อนี้
1.	.....
2.	.....
3.	.....
4.	.....
5.	.....

ตอนที่ 4 เกี่ยวกับการที่สถานศึกษาใช้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 4 ด้าน ในการกำหนด
กลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในศตวรรษที่ 21 ในปัจจุบัน

คุณลักษณะด้าน	กลยุทธ์ที่สถานศึกษาใช้พัฒนา
1.ความรู้	....
2.ความคิด	....
3.ทักษะ	....
4.คุณธรรม	....

ตอนที่ 5 กลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในศตวรรษที่ 21 ที่สถานศึกษาต้องการในอนาคตทั้ง 4 ด้าน

คุณลักษณะด้าน	กลยุทธ์ที่สถานศึกษาต้องการให้เกิดในปัจจุบัน
1.ความรู้	....
2.ความคิด	....
3.ทักษะ	....

คุณลักษณะด้าน	กลยุทธ์ที่สถานศึกษาต้องการให้เกิดในปัจจุบัน
4.คุณธรรม	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

ลงชื่อผู้สัมภาษณ์ .....

(นายพิเศษฐ ยังตรง)

ผู้วิจัย

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเป็นผู้เชี่ยวชาญสำหรับ
ตรวจเครื่องมือวิทยานิพนธ์

ที่ มธบ๐๔๑๔(๑)/๐๖ ๓๗/๓

๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเป็นผู้เชี่ยวชาญสำหรับตรวจเครื่องมือวิทยานิพนธ์

เรียน ดร.ลาวัณย์ ตรีเนตร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ เล่ม

ด้วย นายพิเชษฐ ยิ่งตรง นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา จะทำการศึกษาค้นหาข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “กลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พินสุดา สิริธรงค์ศรี เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านตรวจเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

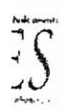

(รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ)
ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการศึกษา

สำนักงานเลขานุการวิทยาลัยครุศาสตร์

โทร.๐๒-๕๕๔-๗๓๐๐ ต่อ ๔๒๗ หรือ ๖๔๘

(นายพิเชษฐ ยิ่งตรง ๐๘๑ ๘๓๕ ๘๙๘๕)

ที่ มธบ๐๔๑๔(๑)/ ๐๖๓๗๓

๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเป็นผู้เชี่ยวชาญสำหรับตรวจเครื่องมือวิทยานิพนธ์

เรียน ดร.สรรเสริญ สุวรรณ

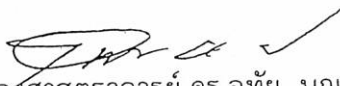
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ เล่ม

ด้วย นายพิเชษฐ ยิ่งตรง นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา จะทำการศึกษาค้นหาข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “กลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิณสุดา สิริธังศรี เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านตรวจเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ)
ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการศึกษา

สำนักงานเลขานุการวิทยาลัยครุศาสตร์
โทร.๐๒-๙๕๔-๗๓๐๐ ต่อ ๔๒๗ หรือ ๖๔๘
(นายพิเชษฐ ยิ่งตรง ๐๘๑ ๘๓๕ ๘๙๘๕)

ที่ มธบ ๐๔๑๔(๑)/๐๖๓๙/๓

๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเป็นผู้เชี่ยวชาญสำหรับตรวจเครื่องมือวิทยานิพนธ์

เรียน ดร.เชิดศักดิ์ ศุภโสภณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ เล่ม

ด้วย นายพิเชษฐ ยิ่งตรง นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา จะทำการศึกษาค้นหาข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “กลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิณสุตา สิริรังศรี เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านตรวจเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ)
ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการศึกษา

สำนักงานเลขานุการวิทยาลัยครุศาสตร์
โทร. ๐๒-๙๕๔-๗๓๐๐ ต่อ ๔๒๗ หรือ ๖๔๘
(นายพิเชษฐ ยิ่งตรง ๐๘๑ ๘๓๕ ๘๙๘๕)

ที่ มธบ๐๔๑๔(๑)/๐๖๓๙/๓

๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเป็นผู้เชี่ยวชาญสำหรับตรวจเครื่องมือวิทยานิพนธ์

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.พิชิต ฤทธิจรุญ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ เล่ม

ด้วย นายพิเชษฐ ยิ่งตรง นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา จะทำการศึกษาค้นหาข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “กลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิณสุดา สิริธรงค์ศรี เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านตรวจเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ)
ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการศึกษา

สำนักงานเลขานุการวิทยาลัยครุศาสตร์
โทร.๐๒-๕๕๔-๗๓๐๐ ต่อ ๔๒๗ หรือ ๖๔๘
(นายพิเชษฐ ยิ่งตรง ๐๘๑ ๘๓๕ ๘๙๘๕)

ที่ มธบ ๐๔๑๔(๑)/ ๐๖๓๙๓

๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเป็นผู้เชี่ยวชาญสำหรับตรวจเครื่องมือวิทยานิพนธ์

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.บุญชม ศรีสะอาด

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ เล่ม

ด้วย นายพิเชษฐ ยังตรง นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา จะทำการศึกษาค้นหาข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “กลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิณสุดา สิริธรังศรี เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านตรวจเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ)
ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการศึกษา

สำนักงานเลขานุการวิทยาลัยครุศาสตร์

โทร. ๐๖-๙๔๔-๗๓๐๐ ต่อ ๔๒๗ หรือ ๖๔๘

(นายพิเชษฐ ยังตรง ๐๘๑ ๘๓๕ ๘๙๘๕)

ES

ภาคผนวก ง

หนังสือขอแจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์

ที่ มธปบ๐๔๑๔(๑)/๑๐๓๓๕

๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอแจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์

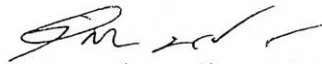
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

ด้วย นายพิเชษฐ ยิ่งตรง นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “กลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศตวรรษที่ ๒๑ ” ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์

ในการนี้วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามภายในหน่วยงานของท่าน โดยข้อมูลที่ได้จะนำมาใช้สำหรับการทำวิทยานิพนธ์เท่านั้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ)

ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการศึกษา

ภาคผนวก จ

ผลการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจากผู้เชี่ยวชาญ

ผลการประเมินความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามการวิจัย
เรื่องกลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศตวรรษที่ 21

ข้อ	รายการประเมิน	ความคิดเห็น			
		+1	0	-1	
1	โรงเรียนวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและภายใน	5	0	0	1.0
2	สถานศึกษานำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ภายนอกและภายในมาสรุปเพื่อพิจารณา โอกาส อุปสรรค จุด แข็งและจุดอ่อน	5	0	0	1.0
3	สถานศึกษามีการทบทวนวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์มาตรการ และแนวทางที่ผ่านมา	5	0	0	1.0
4	สถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ มาตรการและแนวทางกลยุทธ์ ไว้ชัดเจนและเป็นลายลักษณ์อักษร	5	0	0	1.0
5	สถานศึกษากำหนดกลยุทธ์ตามข้อมูลที่วิเคราะห์มาได้	5	0	0	1.0
6	สถานศึกษานำกลยุทธ์มาแปลงเป็นกิจกรรม แผนงาน หรือ โครงการ ที่สามารถปฏิบัติได้จริง	5	0	0	1.0
7	สถานศึกษานำแผนงาน/โครงการไปปฏิบัติอย่างจริงจัง เพื่อให้บรรลุตามกลยุทธ์ที่กำหนดไว้	4	0	1	0.8
8	สถานศึกษามอบหมายงานให้ครูให้ปฏิบัติหน้าที่ตรงตามที่ กำหนดไว้ในแผนงานอย่างจริงจัง	5	0	0	1.0
9	สถานศึกษามีการตรวจสอบและประเมินผล ในระหว่างการ ดำเนินงาน	5	0	0	1.0
10	สถานศึกษานำปัญหาหรืออุปสรรคที่พบมาแก้ไขเพื่อปรับปรุง และพัฒนาได้ทันที่	5	0	0	1.0
11	สถานศึกษามีการประเมินผลสำเร็จและนำผลการประเมินมา ปรับปรุงพัฒนา เมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน	5	0	0	1.0
12	วิสัยทัศน์ของสถานศึกษามีขอบเขตและระยะเวลาของการ ปฏิบัติงานชัดเจน	4	1	0	0.8
13	วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา เน้นการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน ด้านความรู้	5	0	0	1.0

ข้อ	รายการประเมิน	ความคิดเห็น			
		+1	0	-1	
14	วิสัยทัศน์ของสถานศึกษาเน้นการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านความคิด	5	0	0	1.0
15	วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา เน้นการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านทักษะ	5	0	0	1.0
16	วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา เน้นการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านคุณธรรม	5	0	0	1.0
17	พันธกิจ การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านความรู้ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์	4	1	0	0.8
18	พันธกิจ การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านความคิด สอดคล้องกับวิสัยทัศน์	4	1	0	0.8
19	พันธกิจ การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านทักษะ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์	4	1	0	0.8
20	พันธกิจ การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านคุณธรรม สอดคล้องกับวิสัยทัศน์	4	1	0	0.8
21	เป้าหมาย การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านความรู้ สอดคล้องกับพันธกิจ	4	1	0	0.8
22	เป้าหมาย การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านความคิด สอดคล้องกับพันธกิจ	4	1	0	0.8
23	เป้าหมาย การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านทักษะ สอดคล้องกับพันธกิจ	4	1	0	0.8
24	เป้าหมาย การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านคุณธรรม สอดคล้องกับพันธกิจ	4	1	0	0.8
25	วัตถุประสงค์ การพัฒนาคุณลักษณะด้านความรู้ สอดคล้องกับเป้าหมาย	4	1	0	0.8
26	วัตถุประสงค์ การพัฒนาคุณลักษณะด้านความคิด สอดคล้องกับเป้าหมาย	4	1	0	0.8

ข้อ	รายการประเมิน	ความคิดเห็น			
		+1	0	-1	
27	วัตถุประสงค์ การพัฒนาคุณลักษณะด้านทักษะ สอดคล้องกับเป้าหมาย	4	1	0	0.8
28	วัตถุประสงค์ การพัฒนาคุณลักษณะด้านคุณธรรม สอดคล้องกับเป้าหมาย	4	1	0	0.8
29	มาตรการ การพัฒนาคุณลักษณะด้านความรู้ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4	1	0	0.8
30	มาตรการ การพัฒนาคุณลักษณะด้านความคิด สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4	1	0	0.8
31	มาตรการ การพัฒนาคุณลักษณะด้านทักษะ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4	1	0	0.8
32	มาตรการ การพัฒนาคุณลักษณะด้านคุณธรรม สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4	1	0	0.8
33	แนวทาง การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านความรู้ สอดคล้องกับมาตรการ	4	1	0	0.8
34	แนวทาง การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านความคิด สอดคล้องกับมาตรการ	4	1	0	0.8
35	แนวทาง การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนด้านทักษะ สอดคล้องกับมาตรการ	4	1	0	0.8
36	แนวทางสอดคล้องกับการพัฒนาคุณลักษณะด้าน คุณธรรม สอดคล้องกับมาตรการ	4	1	0	0.8
37	ครูมีทักษะในการจัดการเรียนรู้แนวใหม่ในศตวรรษที่ 21	5	0	0	1.0
38	ครูมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูและมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง	5	0	0	1.0
39	ครูมีทักษะและความรู้ความสามารถในการสร้าง นวัตกรรมจัดการการเรียนรู้นิวแนวใหม่	5	0	0	1.0
40	ครูได้รับการพัฒนาศักยภาพและนำความรู้ที่นำมาจัดการ เรียนการสอนทำให้ผู้เรียน เรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น	5	0	0	1.0

ข้อ	รายการประเมิน	ความคิดเห็น			
		+1	0	-1	
41	ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการเรียนรู้โดยผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ด้านความรู้	5	0	0	1.0
42	ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการเรียนรู้โดยผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ด้านความคิด	5	0	0	1.0
43	ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการเรียนรู้โดยผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ด้านทักษะ	5	0	0	1.0
44	ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการเรียนรู้โดยผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ด้านคุณธรรม	5	0	0	1.0
45	หลักสูตรสถานศึกษาเน้นการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะและด้านคุณธรรม	5	0	0	1.0
46	หลักสูตรทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้มีเนื้อหาเน้นการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะและด้านคุณธรรม	5	0	0	1.0
47	สถานศึกษามีการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรเป็นระยะเวลาอย่างต่อเนื่อง	5	0	0	1.0
48	สถานศึกษามีการประเมินผลก่อน ระหว่าง และหลังการใช้หลักสูตร	5	0	0	1.0
49	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน	4	1	0	0.8
50	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นเนื้อหา และกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน	4	1	0	0.8
51	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์รักการอ่านรักการเขียน	5	0	0	1.0
52	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวัน	5	0	0	1.0

ข้อ	รายการประเมิน	ความคิดเห็น			
		+1	0	-1	
53	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นการฝึกปฏิบัติ (Active Learning) การเผชิญสถานการณ์แล้วนำความรู้ที่นำมาประยุกต์ใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน	5	0	0	1.0
54	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยผสมผสานความรู้แบบบูรณาการอย่างสมดุลทั้งความรู้ ความคิด ทักษะและคุณธรรม	4	1	0	0.8
55	ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เกิดได้ทุกที่ ทุกเวลาทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน	5	0	0	1.0
56	ครูจัดหลักสูตรให้มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมกิจกรรมทางสังคมและสาธารณะประโยชน์ เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทยและสากล	5	0	0	1.0
57	สถานศึกษามีสื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้เพียงพอ ทันสมัยและใช้งานได้มีประสิทธิภาพทั้งด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะและด้านคุณธรรม	5	0	0	1.0
58	สถานศึกษามีห้องเรียนและห้องปฏิบัติการเพียงพอ ทันสมัย และใช้งานได้มีประสิทธิภาพทั้งด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะและด้านคุณธรรม	5	0	0	1.0
59	สถานศึกษามีห้องสมุดที่ทันสมัย พร้อมให้บริการในการสืบค้นข้อมูล โดยมีหนังสือและสื่อ ทัศนทัศน์เพียงพอกับความต้องการของผู้เรียน	5	0	0	1.0
60	สถานศึกษามีห้องทัศนศึกษาที่ทันสมัย มีวัสดุอุปกรณ์ พร้อมให้บริการ เป็นแหล่งเรียนรู้กับผู้เรียน	5	0	0	1.0
61	สถานศึกษามีห้องเรียนคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัยและเพียงพอ กับความต้องการในการเรียนรู้ของผู้เรียน	5	0	0	1.0
62	สถานศึกษามีห้องจริยศึกษา ที่มีบรรยากาศส่งเสริมการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนา	5	0	0	1.0
63	สถานศึกษามีสนามกีฬา โรงยิมและอุปกรณ์การเล่นกีฬา ให้กับผู้เรียน ได้ออกกำลังกายอย่างเพียงพอ	5	0	0	1.0

ข้อ	รายการประเมิน	ความคิดเห็น			
		+1	0	-1	
64	สถานศึกษามีสภาพ บรรยากาศร่มรื่นและมีที่นั่งรองรับให้ผู้เรียนใช้นั่งพักผ่อนอย่างมีคุณภาพและเพียงพอ	5	0	0	1.0
65	สถานศึกษามีอุปกรณ์และโรงฝึกงานทักษะวิชาชีพที่ทันสมัยและเพียงพอกับความต้องการ การใช้งานของผู้เรียน	5	0	0	1.0
66	สถานศึกษามีห้องปฏิบัติการภาษาอังกฤษที่ทันสมัยและเพียงพอกับความต้องการการใช้งานของผู้เรียน	5	0	0	1.0
67	สถานศึกษามีห้องปฏิบัติการส่งเสริมสุนทรียภาพทางด้านศิลปะ นาฏศิลป์และดนตรีไทย/สากล ที่ทันสมัยและเพียงพอ	5	0	0	1.0
68	สถานศึกษามีห้องปฏิบัติการภาษาไทยเพื่อฝึกทักษะการพูดที่ทันสมัยและเพียงพอ	5	0	0	1.0
69	สถานศึกษามีห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์และมีอุปกรณ์ในการทดลองที่ทันสมัยและเพียงพอ	5	0	0	1.0
70	ครูวัดและประเมินผลการศึกษาตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ	5	0	0	1.0
71	ครูมุ่งเน้นการวัดผลและประเมินผลเพื่อวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ด้านความคิด ด้านทักษะ และด้านคุณธรรม	5	0	0	1.0
72	ครูมีการวัดผลและประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้เรียนหรือการประเมินการทำงานตามสภาพจริง	5	0	0	1.0
73	ผู้เรียนกล้าแสดงออกด้วยความมั่นใจ ร่าเริง แจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น	5	0	0	1.0
74	ผู้เรียนกระตือรือร้น มาเรียนสม่ำเสมอ เรียนรู้และร่วมมือในการทำกิจกรรมการเรียนรู้อย่างสนุกสนาน	5	0	0	1.0
75	ผู้เรียนรักการอ่าน การเขียน และแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องและสร้างสรรค์	5	0	0	1.0
76	ผู้เรียนมีความสามารถคิดวิเคราะห์	5	0	0	1.0

ข้อ	รายการประเมิน	ความคิดเห็น			ค่าI.O.C.
		+1	0	-1	
77	ผู้เรียนมีความสามารถคิดสังเคราะห์	5	0	0	1.0
78	ผู้เรียนมีความสามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ	5	0	0	1.0
79	ผู้เรียนมีความสามารถคิดสร้างสรรค์	5	0	0	1.0
80	ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ความคิด	5	0	0	1.0
81	ผู้เรียนมีความสามารถในการปฏิบัติงาน	5	0	0	1.0
82	ผู้เรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหา	5	0	0	1.0
83	ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสาร	5	0	0	1.0
84	ผู้เรียนมีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น	5	0	0	1.0
85	ผู้เรียนมีความสามารถในการปรับตัว	5	0	0	1.0
86	ผู้เรียนมีความสามารถในการเข้าสังคม	5	0	0	1.0
87	ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม	5	0	0	1.0
88	ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้สื่อสิ่งพิมพ์	5	0	0	1.0
89	ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	5	0	0	1.0
90	ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้สารสนเทศ	5	0	0	1.0
91	ผู้เรียนมีมีจิตสำนึกและค่านิยมที่ดี	5	0	0	1.0
92	ผู้เรียนมีมีจิตสาธารณะ	5	0	0	1.0
93	ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต	5	0	0	1.0
94	ผู้เรียนเป็นผู้มีระเบียบวินัย	5	0	0	1.0
95	ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม	5	0	0	1.0

ภาคผนวก ฉ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิการประชุมสนทนากลุ่ม

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิการประชุมสนทนากลุ่ม

1. รศ.ดร.เกล้า	ทองขาว	วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
2. ผศ.ดร.ปองสิน	วิเศษศิริ	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ดร.รังสรรค์	มณีเล็ก	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. ดร.นิพนธ์	เสือก้อน	ข้าราชการบำนาญ(อดีตผู้อำนวยการโรงเรียน)
5. ดร.พรเทพ	รู้แผน	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
6. ดร.ปรารภ	แก้วเศษ	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
7. ดร.ชูชาติ	แก้วนอก	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1
8. ดร.ลลิตา	ธรรมบุตร	ศึกษานิเทศก์ การสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1
9. ดร.ศิริลักษณ์	จันทร์กานดา	รองผู้อำนวยการโรงเรียน
10. ดร.พรทิพย์	ตั้งไชยรวงศ์	ข้าราชการบำนาญ (อดีตรองผู้อำนวยการโรงเรียน)
11. ดร.วรรณดี	นาคสุขปาน	ผู้อำนวยการ โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – นามสกุล นายพิเชษฐ ยังตรง
 ประวัติการศึกษา ปี พ.ศ.2519
 คุรุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาภูมิศาสตร์
 วิทยาลัยครูเทพสตรี จังหวัดลพบุรี
 ปี พ.ศ.2525
 ศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ.) สาขาการบริหารการศึกษา
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
 ปี พ.ศ.2527
 การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาหลักสูตรและการสอน
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ปี พ.ศ.2558
 เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (ศ.ม.)
 สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า)